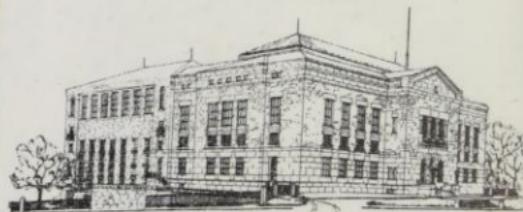

V.F.H. a 5348

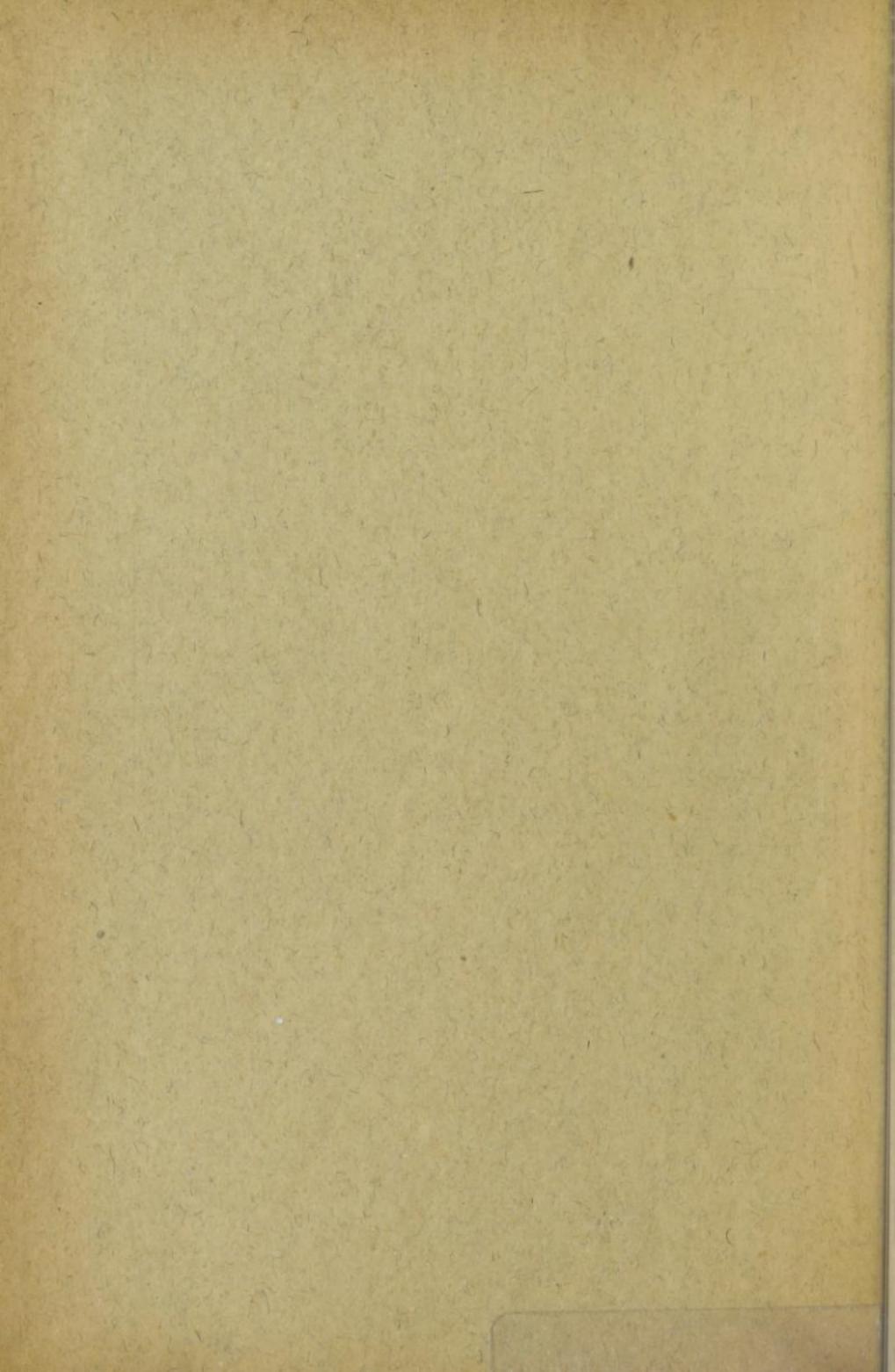
Ex Libris

Nasjonalbiblioteket

87GA90620

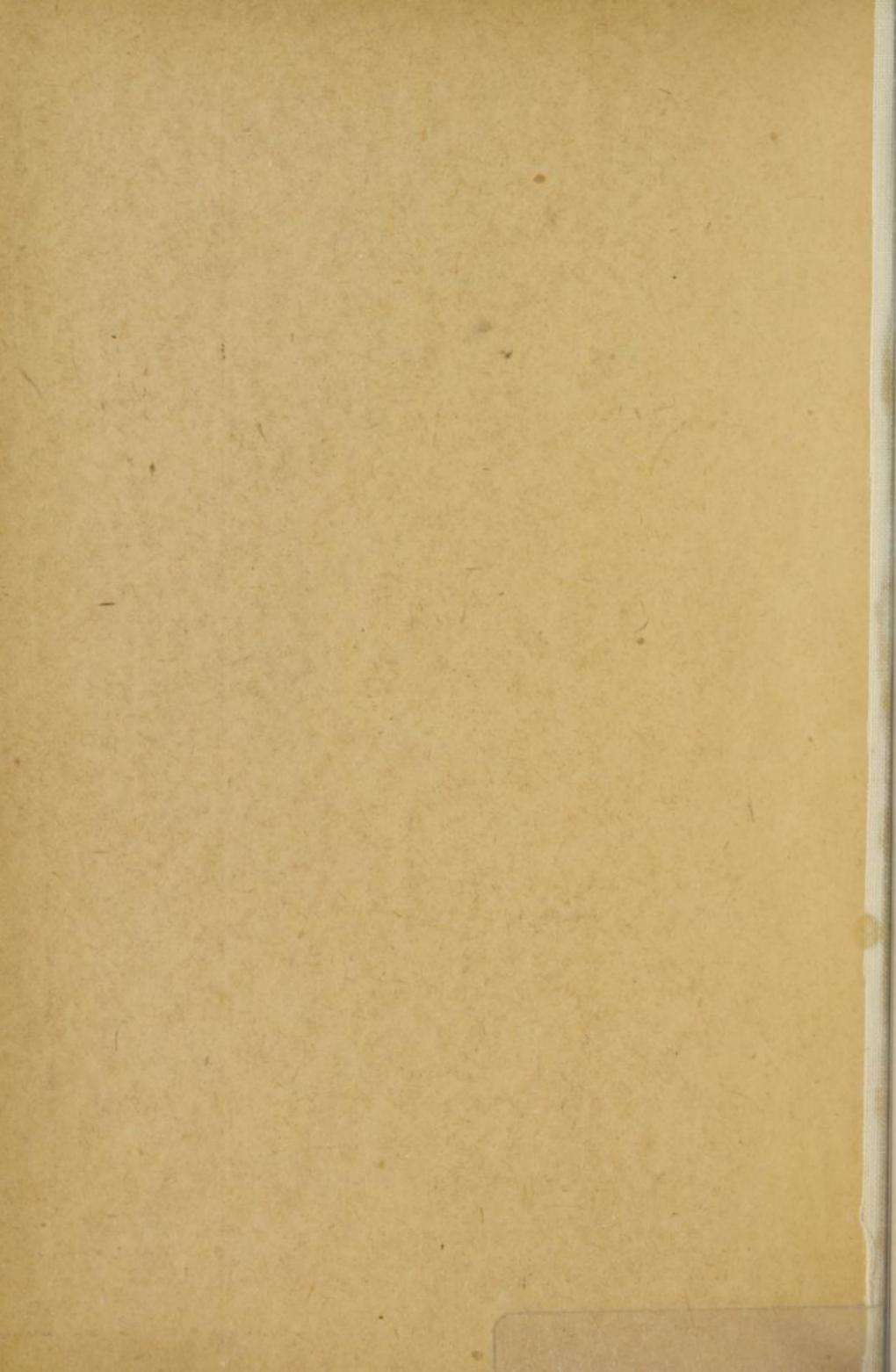
FOLKEEVENTYR FRA MANGE LANDE

PAA NORSK VED T. VETLESEN

MED 15 BILLEDER

BARNENES BOKSAMLING · KRISTIANIA

FOLKEEVENTYR FRA MANGE LANDE

PAA NORSK

VED

T. VETLESEN

ADJUNKT

MED 15 BILLEDER

KRISTIANIA
UTGIT AV „BARNENES BOKSAMLING“

1911

Oscar Andersens boktrykkeri, Kristiania.

Den tro Johannes.

(Tysk eventyr.)

Det var engang en gammel konge; han blev syk, og skjønte han laa paa sin dødsseng. Saa sa han: „Lat den tro Johannes komme til mig.“

Den tro Johannes var hans kjæreste tjener, og blev kaldt saa, fordi han alle sine dage hadde været saa tro mot kongen. Da han var kommet ind og stod ved sengen, sa kongen til ham:

„Kjære Johannes, nu lider det mot slutten med mig, og jeg har en sorg som tynger saa paa mig, og det er for min sørn. Han er ung av aar og har ikke altid saa godt for at greie sig, og derfor maa du love mig at du vil lære ham alt som han trænger til at vite, og at du vil være som en far for ham i ett og alt; ellers kan jeg ikke dø rolig.“ Da svarte den tro Johannes: „Jeg skal aldrig forlade ham, men tjene ham med troskap, om det saa skal koste mit liv.“

Da den gamle kongen hørte det, sa han: „Saa kan jeg lukke mine øine i fred. Og naar nu jeg er død, skal du vise ham hele slottet, alle kamrene og salene og kjelderrummene, og alle skattene som der

er gjemt. Men ett kammer maa du ikke vise ham, og det er det som ligger ved enden av den lange gangen, der er det jeg har gjemt billedet av kongsdatteren fra det gyldne tak. Faar han se det, blir han grepst av slik kjærlighet til hende, at han falder i uvet og kommer i stor fare for hendes skyld, og dette maa du berge ham fra.“

Den tro Johannes gav nu etter kongen sit løfte, og tok ham i haanden paa det, og saa blev kongen rolig, la hodet ned paa puten og døde.

Da den gamle kongen var baaret til graven, fortalte Johannes den unge kongen det han havde lovet hans far paa dødsleiet. „Og det kan du stole paa,“ sa han, „at jeg skal være likesaa tro mot dig, som jeg har været mot ham, om det saa skal koste mit liv.“

Da sørgetiden var til ende, sa den tro Johannes til kongen: „Nu er det paa tide at du tar arven din i øiesyn. Kom nu, saa skal jeg vise dig hele slottet.“ Saa førte han ham omkring alle steder, baade høit og lavt, og lot ham se al rigdommen paa slottet og alle de fine rummene; bare ett kammer lukket han ikke op: det som det farlige billede var gjemt i. Men billede var sat op saaledes, at straks døren gik op, maatte en se bent imot det, og saa mesterlig var det gjort at en kunde tro det hadde liv og sjæl, og at ingenting i verden kunde maale sig med det i fagerhet og ynde. Men den unge kongen la merke til at Johannes lot være at aapne én av dørene. „Hvorfor lukker du aldrig op denne?“ spurte han. „Fordi derinde er noget som du maa ræddes for,“ svarte den tro Johannes. „Har jeg set hele slottet,“ sa kongen, „saa vil jeg vite hvad som er derinde og-

saa, og dermed vilde han aapne døren med magt. Da holdt den tro Johannes ham tilbake og sa: „Jeg har lovet din far, før han døde, at du ikke skal faa se det som er gjemt i dette kammer; det kunde føre baade dig og mig i stor ulykke.“ — „Større ulykke blir det,“ svarte kongen, „om jeg ikke faar komme ind der; da blir det ikke fred og ro at finde for mig, hverken dag eller nat, før jeg har set denne løndommen med mine egne øine. Nu rører jeg mig ikke av flekken før du har lukket op.“

Da skjønte den tro Johannes at det ikke var andet at gjøre, og med tungt hjerte og tunge sukkete han frem nøkkelen i det store knippet. Da han hadde lukket op døren, gik han selv ind først; for han tænkte at stille sig saaledes, at kongen ikke fik se billedet. Men hvad nyttet det? Kongen reiste sig paa taa og kikket over aks'en hans. Og da han fik se billedet av kongsdatteren fra det gyldne tak, tyktes hun ham det herligste hans øine hadde møtt, og da tok kjærligheten til hende ham saa sterkt og kom saa braatt paa ham, saa han mistet samlingen og faldt overende paa gulvet. Den tro Johannes løftet ham op og bar ham ind paa sengen hans, og tænkte med angst: „Nu er ulykken hændt! Hvorledes skal dette gaa?“ Han gav ham en styrkende drik, saa han atter kom til sig selv, og det første kongen sa var: „Hvem er hun, den herlige som er malt derinde paa billedet?“ — „Det er kongsdatteren fra det gyldne tak,“ svarte den tro Johannes. Da tok kongen atter til orde og sa: „Saa stor en kjærlighet bærer jeg til hende, at om alle bladene paa trærne var tunger, kunde de ikke utsige det. Hun maa og skal bli min

brud; det vil jeg sætte livet ind paa, og saasandt som du er min tro Johannes, maa du hjælpe mig til at vinde hende.“

Johannes grundet længe paa hvad de nu skulde gjøre; det var vanskelig nok, mente han, bare at stedes for kongsdatterens aasyn. Tilslut trodte han at ha fundet paa raad. „Alt som kongsdatteren har omkring sig,“ sa han til kongen, „er av guld: skaaler og bægre, bord og stoler, og mange andre slags løsøre. Du har i skatkamret fem tønder guld; en av dem skal du la alle guldsmedene i dit rige gjøre fine og kostelige ting av: kopper og kar, fugler og underlige dyr. Det kommer hun til at like. Saa drager vi avsted med det og prøver vor lykke hos kongsdatteren.“ Kongen bød nu alle guldsmedene komme sammen, og de arbeidet dag og nat, og omsider fik de færdig al den vakre guldstasen. Alt sammen lot Johannes føre ombord paa et skib, og saa klædde han sig ut som kjøbmand, og det samme maatte kongen ogsaa gjøre, forat ingen skulde kjende dem. De satte nu seil op og før ut paa storhavet, og de seilte baade langt og længe, til de kom til den byen hvor kongsdatteren fra det gyldne tak bodde.

Den tro Johannes bad kongen bli igjen paa skibet og vente paa ham. „Kanhænde jeg faar kongsdatteren med mig,“ sa han, „og derfor maa du holde alt i fin stand, sætte frem al guldstasen og pynte vakkert op paa skibet.“ Jo, det skulde nok kongen gjøre, og saa valgte Johannes ut nogen av guldsakerne, som han gjemte i forklæet sit, gik i land og bent op til slottet. Da han kom ind i kongsgaarden, stod det ved brønden en vakker jente, som hadde to

guldspand i haanden; hun skulde netop til at bære ind vand. I det samme hun vendte sig, fik hun se den fremmede manden, og spurte hvem han var. „Jeg er en mand som handler med guldstas,“ sa han, og saa viste han hende det han hadde i forklæet. „Aa nei, hvor vakkert det er!“ ropte hun, og maatte sætte spandene fra sig for at se paa det alt sammen. „Dette maa prinsessen endelig faa se,“ sa hun, „for hun er saa glad i alt slikt, og kommer visst til at kjøpe det hele.“ Dermed bad hun ham følge med ind i slottet; for hun var kammerjomfruen til prinsessen. Da kongsdatteren fik se guldsakerne, likte hun dem saa godt at hun sa: „Dette er det vakreste guldsmedarbeide jeg har set, og jeg vil kjøpe det av dig altsammen.“

Men den tro Johannes svarte: „Jeg er bare tjener hos den rike kjøbmanden som eier dette. Dette her er bare smaating mot alt det som min herre har nede paa skibet; for det er det fineste og kosteligste som kan gjøres av guld.“ Da vilde hun ha det hele op til sig paa slottet; men han sa: „Nei, det maatte ta mange dage, slik en mængde som der er, og ikke tror jeg det er plads i alle salene her paa slottet, om alt skulde stilles op.“ Da blev kongsdatteren saa rent nyfiken, og fik slik lyst til at se al denne helligheten, at hun sa: „Lat mig komme ut paa skibet, saa jeg kan faa se din herres skatter med mine egne øine.“

Saa førte den tro Johannes hende ned til skibet, og da kongen fik se hende, syntes han hun var endda vandrere end paa billedet, og det var som hjertet skulde sprænges i brystet paa ham. Nu steg hun ombord,

og kongen selv leide hende ind; men den tro Johannes blev igjen ute hos styrmanden, og bød at skibet skulde lægge fra land. „Op med seilene!“ sa han. „Lat nu skibet flyve som fugl ilu ften!“ Imens viste

kongen prinsessen alle guldsakerne, stykke for stykke: skaaler og kar og bægre, guldfuglene og alle de underlige dyrrene. Dette tok flere timer, og saa glad var hun, mens hun saa paa alt sammen, at hun ikke merket at skibet drog avsted for fulde seil. Da hun hadde set det sidste stykket, takket hun kjøbmannen,

og vilde hjem igjen; men da hun kom op paa dækket, saa hun at skibet var langt fra land og stævnet frem paa aapne havet. „Aa,“ ropte hun, fuld av rædsel, „jeg er narret og bortført; men heller vil jeg dø end gi mig i en ussel kjøbmands vold.“ Da grep kongen hendes haand og sa: „Jeg er ikke kjøbmand; jeg er en konge og ikke mindre høibaaren end du selv, og naar jeg har bortført dig med list, saa kommer det alene av den store kjærlighet jeg bærer til dig. Første gang jeg saa dit billede, tok det mig saa sterkt at jeg mistet sans og samling.“ Da kongsdatteren fra det gyldne tak hørte dette, trøstet hun sig, og hendes hjerte droges alt til ham, saa hun gjerne gik ind paa at bli hans dronning.

Men saa hændte det sig, mens de seilte derute paa aapne havet, og den tro Johannes sat fremme i stavnen og spilte paa fele, at han saa tre ravner komme flyvende, og de fulgte med skibet. Da holdt han op med spillet og lyttet efter det de talte med hverandre; for han skjønte fuglenes maal. Den ene ropte: „Se, der fører han kongsdatteren fra det gyldne tak hjem med sig.“ — „Aa ja,“ svarte den andre, „men han eier hende ikke endnu.“ Den tredje sa: „Hun sitter jo hos ham paa skibet.“ — „Det hjælper nok ikke stort,“ tok den første atter til orde; „for straks de lægger til land, kommer en rød hest springende mot ham, og den vil han sætte sig op paa; men gjør han det, saa farer den avsted med ham gjennem luften, saa han aldrig mer faar se jomfruen igjen.“ — „Findes det ingen raad for det?“ spurte den andre. „Jo,“ lød svaret, „ifald en anden faar sprunget op paa hesten og griper pistolen som sitter

i sadelhylstret, og skyter hesten ihjel, saa er den unge kongen frelst. Men hvem kan vite det! Og den som vet det og siger det til ham, han blir til sten fra fotsaalerne og op til knærne.“ Da sa den andre: „Jeg vet endnu mere: Om saa hesten blir dræpt, faar nok ikke kongen prinsessen til brud likevel. For naar de kommer sammen ind i slottet, saa ligger der en færdigsydd brudgomsskjorte paa et fat, og den ser saa gild ut som den var vævet av guld og sølv; men det er ikke andet end svovl og bek, og naar han tar den paa sig, saa brænder den ham op like til marv og ben.“ — „Findes det ingen raad for det?“ spurte den tredje. „Aa jo,“ svarte den andre, „dersom en faar grepel skjorten, med hansker paa hænderne, og kaster den paa varmen, saa den brænder op, da er den unge kongen frelst. Men hvad nytter det! Den som vet det og siger det til ham, blir til sten fra knærne op til hjertet.“ Da sa den tredje: „Jeg vet endnu mere: om saa brudgomsskjorten blir opbrændt, faar nok ikke kongen sin brud for det. Naar han skal til at danse med hende i bryllupet, blir hun saa blek med én gang og falder ned som død; og dersom da ikke nogen løfter hende op og suger tre blods-draaper av det høire brystet hendes og spytter dem ut igjen, saa dør hun. Men om nogen vet det og siger det, saa blir han til sten fra top til taa.“

Da ravnene hadde talt saaledes med hverandre, fløi de sin vei igjen; men den tro Johannes hadde hørt det alt sammen og skjønt hvert ord. Fra den stund var han faamælt og tung tilsinds; for tidde han med det han hadde hørt, saa maatte kongen bli ulykkelig, og sa han det til ham, saa kostet det ham

selv livet. Men tilslut blev han enig med sig selv.
„Jeg vil frelse min herre,“ tænkte han, „om jeg saa
selv maa sætte livet til paa det.“

Da de nu kom tillands, gik det som ravnene

hadde spaadd; en vakker rød hest kom springende. „Den kommer i rette tid,“ sa kongen; „den skal bære mig op til slottet!“ Han skulde alt til at sætte sig op paa den; men den tro Johannes var snar i vendingen; han sprang op paa hesteryggen, drog pistolen frem av sadelhylstret og skjøt hesten. Da ropte kongens andre tjenere, som var avindsyke paa den tro Johannes, at det var skammelig gjort at dræpe det vakre dyret som skulde baaret kongen hjem til slottet. Men kongen sa: „Ti stille og la ham være i fred! Han er min tro Johannes. Hvem vet hvad det kan være godt for?“ Saa gik de op til slottet og ind i salen, og der stod et fat med den færdig-sydde brudgomsskjorten paa, og den saa ut som den var bare guld og sølv. Den unge kongen gik bort og skulde til at ta den; men den tro Johannes skjøv ham tilside, grep skjorten, med hansker paa hænderne, bar den hastig bort og kastet den paa varmen, saa den brændte op. De andre tjenere tok atter til at mukke. „Tænk, han brænder op kongens brudgomsskjorte!“ sa de. Men den unge kongen sa: „Hvem vet hvad det kan være godt for? Lat min tro Johannes være i fred!“ — Saa blev det holdt bryllup, og de skulde til at danse, bruden ogsaa; men den tro Johannes lot ikke sine øine vike fra hendes aasyn. Med én gang blegnet hun og faldt ned som død. Straks sprang Johannes bort til hende, løftet hende op og bar hende ind i et kammer; der la han hende ned, faldt paa knæ ved siden av hende, suget tre blodsdraaper av hendes høire bryst og spyttet dem saa ut igjen. Straks kom hun atter til live igjen; men den unge kongen hadde set alt dette, og skjønte ikke

hvorfor Johannes hadde baaret sig saaledes ad; han blev sint og ropte: „Kast ham i fængsel!“

Morgenen efter blev den tro Johannes dømt til døden og ført til galgen. Men da han stod deroppe og skulde rettes, sa han: „Efter gammel skik og bruk faar den som skal lide døden lov til at tale, om han har noget paa hjerte. Faar jeg lov til det?“ Ja, sa kongen, det skulde han faa lov til. Da sa Johannes: „Jeg er dømt med urette, og har altid yæret dig tro.“ Og saa fortalte han om samtalens han hadde hørt mellem ravnene ute paa havet; det var bare for at frelse sin herre, at han hadde baaret sig ad som han hadde gjort. Da kongen fik vite dette, ropte han: „Aa, min tro Johannes! Naade! Naade! — Før ham ned straks!“ Men ikke før hadde Johannes sagt det han hadde at sige, saa faldt han død ned; nu var han blit til sten fra top til taa.

Kongen og dronningen sørget saart over dette, og kongen sa: „Aa, hvor ilde jeg har lønnet saa stor en troskap!“ Han lot stenbilledet bære ind i sit sovekammer og stille op ved siden av sengen sin, og hver gang han saa paa det, graat han bitre taarer og sa: „Aa, kunde jeg bare gjøre dig levende igjen, min tro Johannes!“

Da en tid var gaat, fødte dronningen tvillinger til verden, to smaa sønner, som vokste op til stor glæde for sine forældre. En dag som dronningen var i kirken, og begge børnene sat og lekte hos sin far, saa kongen atter bort paa stenbilledet og sukket, med taarer i øinene: „Aa kunde jeg saa sandt gjøre dig levende igjen, min tro Johannes!“ Da tok stenbilledet

til at tale og svarte ham: „Ja, du kan gjøre mig levende igjen, dersom du vil ofre det kjæreste du eier.“ Da ropte kongen: „Alt det jeg eier i verden vil jeg gi for dig!“ Atter tok billedstøtten til orde: „Dersom du med egen haand vil hugge hodet av begge børnene dine og stryke blodet paa mig, saa kommer jeg etter til live.“ Kongen blev forfærdet, da han hørte at han selv skulde dræpe sine kjære smaa-børn; men saa tænkte han paa al den troskap Johannes hadde vist ham, og at han hadde ofret sit liv for hans skyld, og da drog kongen sit sverd, hug med egen haand hodet av begge børnene og strøk blodet paa billedstøtten. Da kom det liv i den igjen, og den tro Johannes stod der etter, lys levende og like frisk og rask som før. Han sa til kongen: „Din troskap skal ikke bli ulønnet.“ Dermed tok han de smaa hoderne og satte dem paa sin plads, og strøk blod over saarene; straks blev børnene etter levende og sprang omkring og tok fat paa sin lek igjen, som ingen ting var hændt. Nu blev kongen hjertens glad, og da han saa dronningen komme i det samme, saa lot han den tro Johannes og begge børnene gjemme sig i et stort skap. Da hun kom ind, spurte han hende: „Har du bedt i kirken?“ — „Ja,“ svarte hun, „men hele tiden maatte jeg tænke paa den tro Johannes, som det skulde gaa saa ilde for vor skyld.“ Da sa kongen: „Min kjære hustru, vi kan gjøre det godt igjen og etter gi ham livet; men det kommer til at koste os begge vore børn; dem maa vi ofre.“ Dronningen blev blek av rædsel; men allikevel svarte hun: „Vi skylder ham dette for hans store troskap.“

Da glædet kongen sig, fordi hun tænkte paa samme
maate som han selv, gik bort og lukket op skapet,
hentet frem børnene og den tro Johannes, og sa:
„Gud være lovet, han er frelst, og smaaguttene vore
har vi ogsaa faat igjen.“ Og saa fortalte han hende
hvorledes det hele var gaat til. Siden levde de sammen
lykkelig og vel alle sine dage.

Hans og Grete.

(Tysk eventyr.)

Tæt utenfor en stor skog bodde en fattig vedhugger med sin kone og sine to børn. Gutten kaldte de Hans og jenten Grete. Litet hadde de baade at bite og brænde, og da det kom dyrtid i landet, hadde manden ikke længer det daglige brød til sig og sine. Mens han nu en kveld laa i sengen og ikke kunde falde i søvn for sine tunge tanker og mange sorger, sukket han og sa til sin hustru: „Hvad skal det bli av os? Hvorledes skal vi kunne sørge for vore stakkars børn, naar vi ikke har noget til os selv?“ — „Hør nu her, mand,“ sa konen; „imorgen tidlig tar vi børnene med os ut i skogen, hvor den er tættest, gjør op en varme til dem og gir hver av dem et stykke brød, og saa gaar vi til vort arbeide og lar dem være alene. De finder aldrig veien hjem igjen, og saa er vi av med dem.“ — „Nei kone,“ sa manden, „jeg har ikke hjerte til at la mine stakkars børn bli alene i skogen; da blir de nok snart revet ihjel av vilde dyr.“

— „Aa din nar!“ sa hun. „Vil du endelig at vi alle fire skal sulte ihjel, saa kan du likesaa godt ta paa at høvle bord til likkisterne vore med det samme,“ sa hun, og hun gav sig ikke før han samtykte. „Men

jeg synes saa synd i de stakkars børnene," sa manden.

De to børnene hadde heller ikke kunnet falde i søvn for sult, og hadde hørt det stedmoren hadde sagt til faren. Grete, stakkar, graat sine modige taaerer, og sa til den lille broren sin: „Nu er det ute med os.“ Men han trøstet hende, og sa hun skulde ikke graate. „Jeg skal nok finde paa raad.“ Da forældrene var sovnet, stod han op og tok paa sig trøien, lukket op underdøren og lurte sig ut. Det var klart maaneskin, og alle de hvite flintestenene utenfor huset glinset som bare sølvskillinger. Hans bøide sig ned og sanket saa mange som han kunde faa plads til i trøielommen sin. Saa gik han ind igjen, og sa til søsteren: „Du skal ikke være ræd, lille Grete. Baresov du! Vorherre vil nok ikke forlade os.“ Og dermed la han sig atter ned i sengen sin.

Straks det lysnet av dag, før solen endda var oppe, kom konen og vækket børnene. „Staa nu op, dovninger!“ sa hun, „vi skal ut i skogen og hente brænde. Saa gav hun hver av dem et litet stykke brød, og sa: „Dette skal dere ha til middagsmat; men sluk nu ikke alt paa én gang, for mere faar dere ikke.“ Grete tok brødet til sig og gjemte det; for Hans hadde sin lomme fuld av sten. Saa gav de sig alle paa vei ut til skogen. Da de hadde gaat et stykke, snudde Hans sig om og kikket efter huset, og det gjorde han flere ganger. „Hvad er dugaard slik og kikker efter, Hans?“ spurte faren. „Nu maa du se at faa benene med dig.“ — „Jeg ser bare efter den hvite katten min,“ svarte Hans; „den sitter oppa taket og vil sige farvel til mig.“ — „Tøv!“ sa

moren. „Det er jo morgensolen som skinner paa skorstensspisen.“ Men vesle Hans hadde ikke set efter den hvite katten; han hadde bare hver gang tat en av de blanke flintestenene op av lommen og kastet paa veien.

Da de var kommet midt ind i skogen, sa faren: „Nu kan dere børn gaa og sanke tørved, saa skal jeg tænde op varme, saa dere skal slippe at fryse“ Hans og Grete bar nu sammen ris og pinder, saa det blev en svær haug; den blev det tændt ild paa, og da luen slog høit tilveirs, sa konen: „Nu kan derelægge dere ved baalet her, børn, og sove ut, saagaard vi imens ind i skogen og hugger brænde. Naar vi er færdige, skal vi komme og hente dere.“

Hans og Grete sat nu ved ilden, og da det blev middag, holdt de sit lille maaltid paa hver sit stykke brød. De hørte hele tiden øksehug inde i skogen, og saa trodde de faren var i nærheten. Men det var ikke hug av nogen øks; det var en gren, som han hadde bundet til et tørt træ og som vinden slog frem og tilbake. Og da de hadde sittet saaledes en lang stund, sank øinene igjen paa dem av træthet, og de faldt i dyp søvn. Da de saa endelig vaagnet, var det mørk nat. Grete tok nu til at graate og sa: „Hvorledes skal vi nu finde ut av skogen?“ Men broren trøstet hende: „Vent bare, saa kommer maanen op, og da skal vi nok finde veien.“ Og da fuldmaanen var staat op, tok Hans sin lille søster ved haanden, og gik efter flintestenene, for de glinset som blanke skillinger og viste dem vei. De gik hele natten, og i graalysingen naadde de hjem til sin fars hus. De banket paa døren, og da konen lukket op og saa det var Hans og Grete, sa hun: „Dere er da rigtig nogen

leie unger. Hvorfor har dere ligget og sovet saa længe i skogen? Vi trodde dere slet ikke vilde komme hjem igjen.“ Men faren var glad; for han hadde i sit hjerte angret at han hadde lat dem blive alene igjen derute.

Nogen dage senere var det atter nød i huset, og børnene hørte at moren sa til faren, da de var kommet i seng: „Nu er vi like nær igjen; vi har bare et halvt brød, og naar det er slut med det, saa er visen ute. Børnene maa bort; vi maa føre dem dypere ind i skogen, saa de ikke kan finde veien hjem igjen; ellers er det ute med os.“ Dette faldt manden tungt paa hjerte, og han mente det var bedre at dele den sidste matsmulen med børnene. Men konen vilde ikke høre paa slikt, og kom bare med skjend og spitord. Hadde han git ester første gangen, fik han gjøre det andre gangen med, sa hun.

Børnene hadde ligget vaakne og hørt samtaLEN. Da forældrene var sovnet, stod Hans op og vilde ut og sanke flintesten; men konen hadde stængt døren, saa han kunde ingen vei komme. Allikevel trøstet han sin søster og sa: „Du skal ikke være ræd, lille Grete. Baresov du! Vorherre vil nok ikke forlate os.“

Tidlig næste morgen kom konen og drog børnene op av sengen. De fik hver sit stykke brød; men det var endda mindre nu end forrige gang. Paa veien til skogen smuldret Hans sit brødstykke i lommen, stanset alt i ett og kastet smulerne paa marken. „Hvad er det du staar og kikker efter, Hans?“ spurte faren. „Se nu til at du rapper dig!“ — „Jeg bare ser efter den vesle duen min,“ svarte Hans; „den

sitter paa taket og vil sige farvel til mig.“ — „Tøv!“ sa konen. „Det er jo morgensolen som skinner paa skorstenspipen.“ Men Hans kastet efterhvert alle smulerne paa vejen.

Konen førte børnene længer og længer ind i skogen; aldrig i sine levedage hadde de været saa langt hjemmefra. Det blev atter gjort op et stort baal, og moren sa til børnene: „Nu skal dere bli sittende her, og er dere trætte, saa kan dere sove; vi gaar

ind i skogen og hugger brænde, og naar vi er fær-dige, og det lider mot kvelden, saa kommer vi og henter dere.“ Da det blev middag, delte lille Grete sit brødstykke med broren, som hadde smuldret op sit og strødd det paa veien. Saa faldt de i søvn, og det blev kveld; men ingen kom for at hente børnene. Da de vaagnet, var det mørk nat, og Hans trøstet sin søster og sa: „Vent bare, Grete, til maanen kommer op, saa kan vi se brødsmulerne som jeg har strødd ut; de skal nok vise os veien hjem. „Da maa néén kom op, gik de avsted; men ingen brødsmuler var at finde nu; for de tusener av smaa fugl som flyver om i skog og mark, hadde pillet dem op alle sammen. „Vi skal nok finde veien allikevel,“ sa Hans; men de fandt den ikke. De gik hele natten og næste dag med, fra morgen til kveld, uten at komme ut av skogen, og saa var de saa sultne; for de hadde ikke andet til mat end nogen bær som de fandt her og der paa marken. Tilslut blev de saa trætte at benene ikke længer vilde bære dem, og saa la de sig under et træ og faldt i søvn.

Nu var det den tredje morgen, siden de var gaat hjemmefra. De vaagnet og gav sig atter avsted, men kom bare længer ind i skogen, og fik de ikke snart hjælp, maatte de dø av sult og træthet. Ved middagstid saa de en liten snehvit, vakker fugl, som sat paa en gren og sang, og det lød saa vakkert at de blev staaende og lye paa den. Saa lettet den paa vingerne og fløi fore, og de fulgte efter, og saa kom de til et litet hus; der satte fuglen sig paa taket. Da de kom nærmere, saa de at huset var bygget av brød, taket var gjort av kake, og vindusruterne av det kla-

reste sukker. „Nu skal vi riktig godgjøre os,“ sa Hans, „og faa os et maaltid som kan smake. Jeg holder mig til taket, saa kan du Grete ta fat paa vinduet; det er søtt.“ Hans strakte sig paa tærne og brøt et stykke av taket, for at prøve hvorledes det smakte, og Grete stilte sig tæt op efter vinduet og knasket paa en av ruterne. Da hørte de en pípende røst inde fra stuen:

»Knirk, knark! Hvem er det derute
som tusler og pusler paa mit tak og min rute?«

Børnene svarte:

«Det er vinden som suser,
det er løvet som bruser.«

Saa blev de ved med sit maaltid og gav sig god matro. Hans syntes taket smakte godt, og rev ned til sig et stort stykke av det, og Grete slog istykker en hel vindusrute, og satte sig ned for at godgjøre sig med den. Da gik med én gang døren op, og en ældgammel kone kom ut; hun støttet sig paa en krykke, og gik saa stilt at de saa hende ikke, før hun var like ved dem. Hans og Grete blev saa rædde at de lot falde det de hadde i hænderne; men den gamle konen rugget med hodet og sa: „Aa nei for nogen vakre smaabørn! Hvorledes er dere kommet hit? Nu maa dere komme ind og bli hos mig, saa skal dere faa det saa godt.“ Derved tok hun dem ved haanden begge to og førte dem ind i huset. Der satte hun frem god mat til dem, melk og pandekake med sukker paa, epler og nøtter. Saa reide hun op

to hvite smaa senger til dem, og Hans og Grete la sig i dem, og trodde rent de var kommet i himlen.

Men den gamle konen hadde bare gjort sig saa blid for at lokke dem til sig; hun var en ond heks, som var paa lur efter smaabørn, og hadde bygget sit brødhus bare for at faa dem i sin vold. Naar hun fik fat paa et barn, saa dræpte hun det, kokte det og aat det op, og det var en ren festdag for hende. Hun hadde set Hans og Grete, straks de nærmet sig huset, og da satte hun i en ondskapsfuld latter og gren og gottet sig. Dem har jeg, mente hun; de skal ikke slippe fra mig. Tidlig om morgen, før børnene var vaagnet, stod hun op, og da hun saa dem ligge der og sove saa søtt, med røde, runde kinder, saa mumlet hun ved sig selv: „Dette skal bli god stek.“ Saa grep hun lille Hans med sine knoklede hænder, og bar ham ned i en liten stald. Det nyttet ham ikke noget at skrike; hun stængte ham inde bak et traleverk, og der maatte han holde til som i et bur. Saa gik hun ind til Grete, rusket hende vaaken og ropte: „Op med dig nu, din dogne unge! Du skal hente vand og koke god mat til broren din; han staar paa stalden og skal bli fet, og naar han er blit rigtig fet og god, saa skal jeg steke ham og æte ham op.“ Grete, stakkar, gav sig til at graate rent ynklig; men det hjalp ingenting; hun maatte gjøre som den onde heksen bød hende.

Saa blev det kojt rigtig god mat til Hans; men Grete fik ikke andet end krabbeskal. Hver morgen kom kjærringen luskende ned til stalden og ropte: „Stik ut fingeren din, Hans, saa jeg kan kjende om du snart er fett.“ Men Hans stak et avgnaget ben

ut mellem tralerne, og heksen var saa nærsynt at hun ikke merket det; hun trodde det var fingeren til Hans, og undret sig paa at det gik saa sent med at faa ham fet. Da fire uker var gaat, og Hans endda var like mager, var det slut med hendes taalmod, og hun vilde ikke vente længer. „Hei da Grete!“ ropte hun. „Skynd dig og hent vand! Enten Hans er fet eller mager, saa skal han bli slagtet og kokt imorgen.“ Den stakkars lille søsteren sørget og sukket, saa det var en ren ynk, og taarerne randt nedover kinderne paa hende, mens hun gik og bar vand. „Kjære Gud, hjælp os!“ ropte hun. „Hadde bare vilddyrene ædt os ute i skogen, saa hadde vi ialfald faat dø sammen!“ — „Du kan spare dig alt skraal og skrik!“ sa heksen. „Det hjælper dig aldrig et grand.“

Tidlig næste morgen maatte Grete hænge op den store vandkjelen og tænde paa varmen under. „Først skal vi bake,“ sa heksen; „jeg har alt hetet bakerovnen og eltet deigen.“ Hun støtte den stakkars Grete bort til ovnen, som lyse luen alt slog ut av. „Kryp nu ind, sa kjærringen, og kjend efter om det er rigtig hett derinde, saa vi kan skyte ind brødet.“ Men straks Grete var kommet ind, vilde heksen til at smelde igjen ovnsdøren; Grete skulde ogsaa bli stekt, for hende vilde hun ogsaa æte. Men Grete skjønte hvad hun tænkte paa, og saa sa hun til heksen: „Jeg vet ikke hvorledes jeg skal bære mig ad. Hvorledes skal jeg komme helt ind?“ — „Din dumme gaas!“ sa kjærringen. „Aapningen er jo saa stor at jeg selv kan krype ind,“ og dermed krabbet hun selv bort og stak hodet ind i bakerovnen. Men i det samme gav Grete hende et støt, saa hun røk helt ind i ovnen, smeldte

jerndøren igjen og skjøt slaaen for. Hu! Da tok kjærringen til at hyle rent forfærdelig; men Grete sprang sin vei, og den uguadelige heksen blev ynkelig opbrændt.

Grete løp nu til den vesle broren sin med det samme, aapnet stalddøren og ropte: „Nu er vi frelst, Hans! Den gamle heksen er død.“ Da sprang lille Hans ut, som en fugl av buret, naar døren blir lukket op for den. Da var de saa glade begge to, tok hver andre om halsen, og sprang omkring og hoppet og danset, og kysset hverandre gang paa gang. Og nu da de ikke længer hadde nødig at være rædde for heksen, gik de ind i huset og saa sig om alle steder. Og der stod i hver en krok kister fulde av perler og ædelstener. „De er endda bedre end flintestener,“ sa Hans, og stappet alle lommerne fulde, og Grete sa: „Jeg vil ogsaa ha noget med hjem,“ og saa fyldte hun forklaet sit. „Og nu maa vi avsted,“ sa Hans, „saa vi kan komme ut av denne troldskogen. Da de hadde gaat et par timers tid, kom de til et stort vand. „Hvorledes skal vi komme over her?“ sa Hans. „Her er hverken klop eller vad.“ — „Ikke baat heller,“ svarte Grete. „Men se, der kommer en hvit and svømmende. Kanhænde den vil hjælpe os over, naar vi ber den vakkert.“ Og saa ropte hun:

«Anne Vande, hjælp os to!
Her er hverken baat eller bro.
Rigtig sot og snild skal du hete,
sætter du over Hans og Grete.»

Da kom anden like bort til dem, og Hans satte

sig op paa ryggen av den, og sa til sin søster at hun skulde sætte sig op hos ham. „Nei,“ svarte Grete, „det blir for tungt for den lille anden; lat den sætte os over én for én.“ Det gjorde anden, og da de var vel over og hadde gaat en stund, syntes de at de kjendte sig mere og mere igjen i skogen og tilslut fik de langt børte øie paa farens hus. Saa tok de til at springe, og før ind i stuen og kastet sig om halsen paa sin far. Manden hadde ikke hat en glad time siden han hadde latt børnene være alene igjen i skogen; men konen, hun var nu død. Grete ristet ut forklædet sit, saa perlerne og ædelstenene sprang omkring i stuen, og Hans tømte den ene lommen efter den andre paa bordet. Saa var det slut med al nød og alle sorger, og siden levde de sammen og hadde det godt alle sine dage.

Sindbað Farmand.

(Arabisk eventyr.)

En arbeidsmand i Bagdad, som førte et usselt liv i slit og fattigdom, gik en dag i solheten med en tung bør paa ryggen. Det var jernvarer, og dem skulde han bære fra den ene ende av byen til den andre. Han hadde alt gaat et langt stykke av veien, da han kom til et hus hvor vinduerne stod aapne, og ut fra dem lød sang og strengespil. Det var nok samlet et lystigt selskap derinde, og stek og anden god mat hadde de ogsaa, det kjendte sjaueren paa lugten; for han hadde en fin næse for slikt, Jussuf, endda han ikke fik stort av det. Han blev staaende utenfor huset, og da han var meget træt, satte han børen ned paa jorden, gik bort til en tjener som stod i døren, og spurte hvem det var som bodde i dette vakre huset, og som holdt saa lystig gilde. Tjeneren saa paa ham med store øine og spurte: „Er du saa fremmed her i byen at du ikke kjender herr Sindbad Farmand, som har seilt over al verdens have og vundet sig store rigdommer paa sine færder?“ Aa jo, ham hadde nok Jussuf hørt tale om, sa han; for i byen fortalte folk de utroligste ting om denne mands hæn-

delser. Saa vendte sjaueren tilbake til børen sin for at ta den paa ryggen igjen; men som han stod med haanden paa den, maatte han tænke paa sin usle lod, og den tyktes ham eridda uslere, naar han tænkte paa hvor lykkelig Sindbad var. I sit hjertes bitterhet ropte han høit: „Hvor ulikt kaarene falder for os mennesker! Her maa jeg gaa og slite og møies og ha det ondt, dag ut og dag ind, for at faa et usselt bygbrød til føde for mig og mine, mens denne Sindbad har fuldt op av alt som godt er, og kan leve hver dag i rigdom og velvære, uten at syte for morgendagen. Hvorfor skal jeg være dømt til armod og usseldom, og hvad har han gjort for at faa det saa godt?“ Mens han stod saaledes og harmet sig selv, kom en tjener ut av huset, hilste venlig paa Jussuf og sa: „Min husband ber om at faa tale med dig. Vil du være saa god at følge med, saa skal jeg føre dig ind til ham.“

Jussuf kunde ikke skjonne hvad meningen var med dette, at han blev bedt ind til den fine stormanden; men han var nyfiken og gik med tjeneren ind i Sindbads hus. Han kom gjennem flere rum, det ene gildere end det andre, og tilslut ind i en stor gjestebudssal. Her stod et rikt dækket bord, med rykende retter og med blinkende vin i gyldne bægre, og omkring det sat mange gjester, og Sindbad, husherren selv, sat ved enden av bordet. Han var en gammel ærværdig mand med langt hvitt skjeg og milde, kloke øine. Han bad Jussuf komme bort til sig, bød tjeneren gi ham en stol og en dækning, og saa maatte sjaueren sætte sig ved hans høire side og ta for sig av retterne. Jussuf var rent forfjamset

i førstningen, og visste ikke hvorledes han skulde te sig i saa fint selskap; men snart fik han mod, da han merket hvor frit og let alt gik for sig, og at ingen saa paa ham med uvenlighet eller mistykke.

Da han var blit mæt, vendte Sindbad sig til ham og spurte: „Hvad heter du, min ven, og hvad er du for noget?“

„Jeg er bare en simpel arbeidsmand,“ svarte sjaueren, „og mit navn er Jussuf.“

„Godt,“ sa Sindbad, „jeg vilde gjerne høre dig atter en gang sige det samme som du ropte paa gaten for en stund siden.“

Saken var at Sindbad hadde hørt, gjennem det aapne vindue alt det sjaueren hadde sagt i sit missmod, og det var derfor han hadde latt ham kalde ind til sig.

Men Jussuf hadde ikke lyst til at tale saa **frit** herinde; han blev rød og visste ikke hvad han **skulde** svare.

„Du skal slet ikke skamme dig over dine ord, min ven,“ blev Sindbad ved. „Du har ventelig ikke kjendt til alle de farer og trængsler jeg har fristet paa mine færder, og hvad mine rigdommer har kostet mig; du har holdt mig for en av de lykkelige som faar alt for intet, og saa er det jo rimelig nok at du kjender dig mistrøstig, naar du ligner dine tunge kaar med mine. Men hør nu efter, saa skal jeg fortælle dig alt som jeg har fristet av motgang og prøvelser, før jeg kom i en rolig havn, og da kanhænde du ikke længer misunder mig. Og mine venner her,“ sa han til de andre, „har vel her ikke noget imot at

høre min historie; for mangt og meget i den er vel værd at lægge merke til.“

Han bød nu sin tjenere bære Jussufs bør, som endda laa ute paa gaten, dit han skulde med den, og saa tok han fat paa sin fortælling.

„Min far var en meget velstaaende kjøbmand her i byen, og da han døde, var jeg atten aar gammel. Jeg var nu min egen herre, hadde mange venner og vilde gjerne more mig, og saa levde jeg et helt aar, dag ud og dag ind, i bare lystighet og glæde, uten at spare paa pungen og uten at tænke paa fremtiden. Da jeg hadde prøvet alle slags adspredelser, blev jeg tilslut kjed av lediggangen. Du kan bruke pengene dine bedre, tænkte jeg, end at kaste dem bort til ingen nytte og saa kanhænde leve i nød og armod paa dine gamle dage. Jeg samlet resterne av mine midler, som til min forfærdelse hadde minket stygt, gjorde alt det jeg hadde av indbo og løsøre i penger, og kjøbte alle slags varer isteden. Jeg samraadde mig med nogen kjøbmænd, som hadde været gode venner av min far, om hvorledes jeg paa bedste maate skulde faa solgt mine varer, og de raadde mig alle til at gaa til sjøs og drive varebytte langt borte i fremmed land. Jeg fulgte raadet, drog til Balsora og gik ombord paa et skib, som nogen dage efter førte mig, sammen med flere andre kjøbmænd, ut paa det aapne hav. Vi drog fra ø til ø, fra by til by; alle steder drev jeg handel og tjente store penger, og med glæde tænkte jeg paa den tid, da jeg skulde komme hjem til Bagdad igjen og føre et liv i ro og velstand for det jeg hadde vundet. Saa kom vi en dag til en stor ø som hadde et meget ødslig utseende. Paa

stranden saa vi en del frugttrær, og da vi hadde været meget længe i sjøen, siden vi sidst var ved land, fik vi lyst til at gaa en stund omkring paa øen og smake paa de lokkende frugter. En baat blev sat ut, og jeg og flere av mine kamerater rodde ind til stranden. Vi gik frem og tilbake der paa øen, nogen hit og nogen dit; tilslut blev jeg alene, og da jeg var træt, satte jeg mig ned ved en liten sildrende bæk, tok frem nisten og gjorde mig til gode med mat og vin. Mens jeg sat der i skyggen og hørte paa bækkesurren, kom det over mig en døs; jeg lukket øinene og laa snart i dyp søvn. Mens jegsov, var det ventelig git tegn til bortfærd ombord; men ingen av mine kamerater savnet mig, og da jeg endelig vaagnet, var ikke et menneske at se. Ingen svarte paa mine rop, og med rædsel saa jeg skibet lægge ut paa havet for fulde seil og bli borte i synsranden. Alt haab var nu ute for mig. I min fortvilelse kastet jeg mig ned paa marken, rev mig i haaret og slog mig for brystet. Min sorg og modløshet var nu saa stor at jeg en stund laa i en tilstand av dyp vanmagt. Da jeg vaagnet, og livslysten atter vendte tilbake til mit hjerte, satte jeg mig fore at jeg vilde prove paa at holde ut det liv i ensomhet som jeg nu hadde i vente. Jeg steg op i et træ, for at se efter om det ikke var mennesker at opdage nogensteds; men jeg kunde ingen øine. Langt borte saa jeg noget hvitt lyse; jeg steg ned fra træet og gik bort til det, og saa nu at det var en stor hvit kule; den lignet en glat, vældig klump av kalk. Mens jeg stod og tænkte paa hvad dette kunde være, blev himlen med ett mørk, og solen likesom dækket av en sky. Denne skyen kom nærmere

mere og nærmere, og tilslut sank den ned over kulen. Da fik jeg se at det var en kæmpestor fugl, ingen anden end selve rok-fuglen, og den hvite klumpen var et av dens egg. Jeg prøvde at gjemme mig tæt under egget. Like ved mig laa det ene ben av fuglen; det var saa tykt som en gammel ek. Jeg skalv av angst; for hadde fuglen set mig, hadde den slukt mig, som spurven sluker et bygkorn. Men den fik slet ikke øie paa mig. Saa kom jeg paa en djerv tanke, og det var denne: Kunde du ikke nytte leiligheten og binde dig fast til foten paa fuglen, og saa la den føre dig bort til fastlandet gjennem luften? I førstningen blev jeg rent forfærdet over min egen djervhet; men tanken blev mer og mer lokkende. Og hvad kunde jeg miste mer end mit liv? Paa denne øde ø kunde jeg jo allikevel ikke holde længe ut. Saa tok jeg da det raad at utføre mit forsæt. Jeg løste av mig mit lange kastetørklæ som jeg bar om livet, og bandt mig godt fast til foten paa fuglen. I sterk spænding ventet jeg paa morgenens komme. Rok-fuglen vaagnet, den lettet paa vingerne, og før jeg visste av det, bar det avsted gjennem luften, høit over skyene. Jeg hang fast i benet paa den vældige fuglen, men den kjendte ikke noget til det; for den er saa sterk, at den kan flyve avsted med to elefanter, en i hver klo. Nu svævdie jeg en lang stund mellem himmel og jord, og det grøsset i mig, naar jeg saa ned i dybet under mig. Men kastetørklæet holdt, og tilslut syntes jeg at denne luftfærd virkelig var morsom. Vinden suste om os, der vi før over berg og dal, over land og vand. Endelig bar det saa fort nedover at jeg holdt paa at miste pusten. Men saa

fik jeg igjen fast grund under foten; hastig løste jeg op tørklæet, og det var ogsaa paa tide; for fuglen hadde grepet en kjæmpestor orm i klorne og fløi bort med sit rov. Jeg takket Alla*) for min frelse og tok nu til at se mig om. Jeg var i en dyp dal med skyhøie bergsider; bratte og nøkne var de alle steder, og ingen sti eller opgang var at se. Jeg gik bortover for at se mig bedre om, og fik øie paa en hel mængde stener som laa utover marken, alle meget blanke og glitrende. Jeg tok op en av de vakreste, og saa straks til min store forundring at det var en diamant av den klareste vandfarve. Jeg blev sjæleglad, mindre over diamantene end over den visshed at jeg kunde bli frelst. Ti nu skjønte jeg at jeg var i den vidt kjendte diamantdal, som det gaar saa mange frasagn om; jeg visste ogsaa at de mange kjøbmænd som kommer hid, har fundet paa en slu list for at faa fat paa diamantene. De driver store okser op til den øverste kant av fjeldene som strækker sig rundt hele dalen — for paa den ydre siden er det lettere at komme op —, og saa slagter de okserne og kaster friske, blodige kjøtstykker ned i dalen. En del av diamantene blir da hængende fast ved kjøtet. Ørnene, som har reder paa fjeldtoppene, slaar nu ned paa kjøtet og flyver op til sine unger med det. Men imens sætter kjøbmændene i at skrike, og gjør slikt braak at ørnene blir rædde, og i forfjamselsen slipper de fra sig rovet, som falder ned til kjøbmændene. Dette vilde nu jeg nytte til min frelse. Men først maatte jeg finde mig et trygt tilholdssted for natten.

*) Saa kalder muhamedanerne Gud.

Jeg visste at det var fuldt av giftige ormer her i dalen; de kommer frem om natten, men holder sig i skjul om dagen, fordi de er rædde for rok-fuglen. Jeg fandt mig en liten trang hule, som jeg krøp ind i, veltet en sten for indgangen og fik frem nisten for at holde maaltid. Straks det blev mørkt, kunde jeg høre, at ormene var paa færde; for det blev en fræsing og tusling alle steder rundt omkring hulen, og et av disse føle udryrene kom stikkende med hodet ind til mig, og pusten av det satte slik vond lugt at jeg var rent daanesfærdig. Men jeg fik hugget den i skallen med kniven, og da drog den sig unda og holdt sig borte siden. Endelig blev det lyst, og ormene hadde nu gjemt sig. Saa krøp jeg frem og sanket lommeter-klæet fuldt av diamanter, de vakreste jeg kunde finde. Snart fik jeg se folk oppe paa fjeldene, og med én gang faldt flere stykker kjøt ned like ved mig. Jeg tok turbanen av mig, løste den op og bandt et av de største kjøtstykkerne fast paa ryggen. Diamantene gjemte jeg vel inde paa brystet. Saa la jeg mig ned paa maven — og ventet. Ret som det var kom ørnene susende gjennem lusten og slog ned paa kjøtet rundt omkring. En av de største grep mig og før avsted. Nu var jeg svært ræd for at falde ned fra den svimlende høide; men det gik godt. Uten at bry sig om kjøbmændenes skraal fløi fuglen til sit rede for at gi sine unger føde. Til al lykke laa redet i et træ som ikke var høiere, end at en av kjøbmændene kunde klyve op til mig. Da han saa en mand i redet, blev han baade forundret og harm. „Menneske!“ ropte han, „vaager du at ta diamanter fra mig? Er det ikke for at stjæle du er lusket hit op?“ — „Paa

ingen maate," svarte jeg. „Lat mig bare komme løs og stige ned, saa skal dere faa vandrere diamanter end dere nogensinde har set.“ Da vi begge to kom ned til hans kamerater, maatte jeg fortælle dem hele min historie. De var fulde av forundring, og sa at de selv aldrig hadde turdet gjøre et slikt vaagestykke. Saa tok jeg frem tørklæt med diamantene og sa til ham som hadde berget mig fra ørneredet: „Se her, kjære ven! Vælg ut saa mange du selv lyster.“ Da han fik se skatten, slog han hænderne sammen av forundring; for slik rigdom hadde han aldrig set før. Han tok bare en eneste sten og gav mig resten. „I denne ene diamant har jeg nok, saalænge jeg lever,“ sa han. „Jeg takker dig av hjertet.“ Nogen dage efter blev jeg i følge med kjøbmændene til deres hjemland. Her saa jeg mange merkelige ting; men mest merkelig tyktes mig det store kamfertræ, som kan skygge over 500 ryttere. Her findes ogsaa næshorn og elefanter; de slaas ofte paa liv og død, og da hænder det stundom at næshornet vinder, fordi det støter sit horn ind i buken paa elefanten. Men da kan det ogsaa hænde, at rok-fuglen er i nærheten; den slaar da ned og fører baade næshornet og elefanten bort til sit rede, til føde for sine unger. Da jeg hadde været 3 uker i dette land, tok jeg mine varer og skatter med mig ombord paa et skib som skulde til Balsora, og kom efter en lykkelig færd hjem til Bagdad. En del av min rigdom delte jeg med de fattige; endda hadde jeg nok igjen og mer end det, om jeg saa skulde leve i to hundrede aar. Saaledes endte min første færd, og du kan visst ikke sige andet, Jussuf, end at min rigdom har kostet mig baade fare

og møie.“ Da Sindbad hadde endt sin fortælling, gav han sjaueren en stor purg fuld av penger, og sa til ham at han skulde komme igjen næste dag, saa skulde han faa høre mere.

Sjæleglad gik Jussuf bort med sin gave, og dagen efter pyntet han sig, det bedste han kunde, og skyndte sig til Sindbads hus. Her var atter gilde, og Jussuf sat med tilbords. Da maaltidet var til ende, tok Sindbad til at fortælle om sin anden reise.

„Det varte ikke længe, kjære venner, før reiselysten fôr i mig igjen, Jeg satte da det meste av min eiendom i jordegods, kjøpte varer for resten, reiste til Balsora, og gik der ombord paa et skib for at drage i handelsfærd. Jeg hadde flere gode kjendinger i følge med mig; vi fôr alle i samme erende, og hvor vi landet, gjorde vi god handel og tjente mange penger. Vi tænkte alt paa at drage hjem igjen, da vi fik en overhændig storm, som satte os rent ut av vort stævne, ut paa storhavet igjen, og i flere dage visste vi ikke hvor det bar avsted med os. Da stormen endelig la sig, var vi i nærheten av to øer, og her kastet vi anker i en bugt, for at bøte litt paa den skade fartøiet hadde lidt. Snart fik vi se en hel mængde underlige smaa skikkeler paa land, og da vi ropte paa kapteinen, og spurte om han visste hvad dette her var for noget, blev han forfærdet og ropte: „Nu er vi ilde stedt! Jeg kjender disse to øer; paa den til høire lever de mindste mennesker i verden, og paa den til venstre de største av alle kjæmper. Nu maa vi være varsomme, godtfolk! Der kommer dvergene alt svømmende ut til os. Lat os endelig ikke gjøre dem nogen skade, for da kan de føre os i stor

ulykke.“ Det varte ikke længe, før de naadde ut til os og kløv opover skibssiden, som det kunde være en hær av katter. Lodne paa kroppen og stygge at se til var de alle. Uten at bry sig om os, før de straks ned i rummet, og da de kom op igjen og hadde set al den rigdom vi hadde der, lo og gren de av glæde over det gode rov de nu skulde gjøre. Før vi visste ordet av, kastet de sig flokkevis over baade kapteinen, mandskapet og os kjøbmændene og jaget os overbord. Vi hadde ikke andet at gjøre end at stræve os i land ved svømning. Den øen som laa paa venstre haand, var den nærmeste, og da vi var naadd dit, saa vi at de smaa kjeltringerne hadde kappet ankrene og lot skibet drive over til sin ø, og der gav de sig straks til at føre varerne i land. Hvad skulde vi nu gripe til? Vi visste ikke andet at gjøre end at gaa op paa øen og prøve om vi kunde faa nogen hjælp; for vi hadde hverken mat eller drikke. Strandsiden var brat, og da vi var kommet op paa høiden, saa vi et hus som var saa overvættes stort, at vi straks skjønte det maatte være bosted for en av de kjæmperne kaptejnen hadde talt om. Vi tok da det raad at gaa dit med én gang, for vi visste ingen anden utvei. Det var et vældig tømmerhus, og døren stod vid-aapen; den var saa høi som det høieste taarn, og da vi kom ind, og saa hvor stort og svært alt bo havet var derinde, tænkte vi med gru paa hvorledes den karen maatte se ut, som brukte disse greierne. Nu var han ikke hjemme, det var da endda en trøst, og saa tok vi fat paa en diger stek, og en del anden kjøtmat som vi fandt i kjøkkenet. Mætte blev vi da ialfald; for her var nok at ta av.

Vi hadde saavidt faat mætten, da vi hørte et fælt brak. Vi trodde først det var tordenen som slog, og kapteinen sprang ut for at se paa veiret. Straks efter hørte vi samme laaten en gang til, og i det samme kom vor fører ind igjen og ropte: „Kjæmpen er i nærheten! Det svære braket vi hørte, kom bare av at han nøs!“ Nu kan det nok hænde vi blev rædde, og det første vi tænkte paa var at gjemme os. Nu kom han ind gjennem døren, og det var ikke mer end saavidt den var stor nok; haaret paa ham var rødt og stod ut som busten paa et vildsvin, ørerne var store og hængende som paa et elefant, hugtænder hadde han i munden, men bare ett øie, og det sat midt i panden paa ham og var ildrødt som en glo. Da han kom ind i kjøkkenet, saa han straks at nogen hadde hat fat i steken og kjøtmaten. „Hvem har ætt av steken min?“ brølte han. „Og hvem har været her og stjaalet av kjøtmaten?“ Imens lynte det ene øjet hans saa fælt, at vi holdt paa at gaa fra vettet av rædsel. Han før nu om i huset for at lete; saa kom han atter ut i kjøkkenet, lettet paa den svære næsen og snuste og snuste. „Her lugter menneskekjøt!“ ropte han, og gik efter lugten bent bort til gruen. Der fik han se os arme mennesker, som laa sammenkrøpet i hullet. Saalænge jeg lever, glemmer jeg ikke denne rædselsstund. „Hei!“ ropte kjæmpen, „har dere kigeltringpak ætt av steken min? Frem med dere, smaafolk!“ Og saa tok han den ene efter den andre av os og stængte os ind i et stort fuglebur som hang paa væggen. „Nu kan dere vente til imorgen!“ ropte han; dermed gik han sin vei. Skjælvende ventet vi paa dagens frembrud,

ikke en eneste av os lukket et øie den natten. Morgen kom, og da kom risen, aapnet buret og tok os alle ut igjen. Vi var omrent firti i tallet. Han saa paa alle, den ene efter den andre, men syntes vi var for magre. „Bare noget skrap,“ sa han. „De maa fetes først.“ Saa tok han tilslut fat paa kapteinen, som var en svær mand i godt hold, klemte ham mellem to finger og kjendte paa ham. „Det kan bli en fet liten stek,“ sa han, tok et stekespel, saa stort som en vognstang, og stak kapteinen ind paa det, som han kunde været en trost, og tændte saa op en stor varme paa gruen. Det hjalp hverken skrik eller skraal, kapteinen blev stekt over baalet og alt i ett dyppet i smør, til han blev skjør og brun. Saa tok han ham av varmen og lot ham svale sig noget, og derefter aat ham med hud og haar; ikke et eneste ben levnet han, og vi kunde se paa minerne at han likte denne steken riktig godt.

„Nu gaar jeg ut og driver en stund,“ sa han til os andre, som med rædsel hadde set paa alt dette, „og finder jeg dere ikke straks ikveld, naar jeg kommer hjem, saa skal jeg bryte hvert ben i dere. Jeg skal nok finde dere igjen; herfra slipper ingen bort; for øen er omflytt av dypt hav paa alle kanter.“ Han saa bistert paa os, hyttet til os med næven og skred bort med lange steg.

Nu tok vi alle til at graate og hyle en stund; for vi saa ingen utvei til at slippe fra den rædsomme skjæbne at bli levende stekt av dette føle troll og glide ned i hans buk. Tilslut var vi saa utaset av graat og sorg, saa vi sat stilt sammen uten at mæle et ord. Da kom jeg paa en god tanke. „Kjære venner!“

sa jeg, „nu tror jeg endelig jeg har fundet en raad til at berge os.“ De hørte paa mig i stor spænding, og bad mig endelig sige hvad jeg mente. „Lat os skynde os ned til stranden,“ sa jeg; „der er nok av vraktømmer, og her i kjæmpens hus kan vi finde spiker og taugverk, for det har jeg set; la os prøve at tømre sammen smaa flaater og sætte dem paa vandet. Naar risen kommer hjem ikveld, er han ventelig søvnig og lægger sig til at sove som en sten. Saa gjør vi enden av stekespettet hans gloende i et baal paa gruen, stikker det i øiet paa ham, mens han sover, og brænder det ut. Da kan han ikke se os, naar vi render vor vei, og saa slipper vi bort paa flaaterne. Gaar dette galt, kan det i hvert fald ikke hænde os noget værre end at vi mister livet, og hvad maate vi saa komme til at dø paa, saa maa det da være bedre end at bli levende stekt.“ Mine reisefæller sprang op og ropte høit av glæde over den utvei til frelse som nu aapnet sig for dem. Vi tok taugverk og spiker med os, skyndte os den beneste vei ned til stranden, sanket drivved og arbeidet paa flaaterne, saa sveden randt av os. Før nattens komme var vi færdige med dem, bandt dem fast i sterke staurer, som vi drev ned i jorden, og skyndte os tilbake igjen. Nu hadde vi ikke andet at gjøre end at sætte vort haab til Gud, at han vilde unde os et lykkelig utfald paa vort foretag.

Da risen kom, hadde vi atter gjemt os under gruen, og lot som vi laa i dyp søvn. Kjæmpen lot sig narre, og vi hørte han mumlet: „Det er bedst at la dem sove, de smaa armingene; det er ikke værdt at skrämmme dem for meget, saa de blir magre og

usle av bare angst. De kan jo ikke komme bort likevel.“ Han gik nu ind i et andet rum; der hørte vi sengen knake og brake, i det samme han la sig, og snart snorket han saa høit at det lød som tordendrøn. Nu krøp vi frem med saa litet braak som mulig, tændte op varme paa gruen og gjorde det svære spettet gloende. Det var saa svært at jeg orket det ikke alene; jeg gav den djerveste i vor flok et vink om at han skulde hjælpe mig, og saa lurte vi os stilt ind i soverummet til risen. Han laa med næsen i veſret og snorksov. Vi gik bort til ham, løftet den store stangen op, og saa støtte vi den med en susende lyd bent ind i øjet paa ham, saa blodspruten stod høit tilveirs. Med et brøl, sterkere end av hundrede okser, sprang risen op; men vi skyndte os ut til de andre og ropte: „Heldig overstaat!“ Saa rendte vi i kap-sprang ned til stranden og ut paa vore flaater, og rodde langt ut paa sjøen. Vi hørte vældige brøl av kjæmpen, som var rendt ned til stranden og nu kastet store bergstykker efter os. Men vi var alt langt unda; vi bare lo ad ham, og saa løp han bort igjen med høie brøl. Siden har jeg aldrig set ham, og jeg har, sandt at sige, ingen lyst til at møte ham igjen.

Vi drev nu om paa havet i mange dage, og stod i fare for at sulte ihjel; ti den niste vi hadde faat med os i skyndingen, var det snart slut med. Det blev nat, og det blev morgen, og straks de første solstraaler hoppet og dirret bortover havet, ropte vor styrmand: „Land! land!“ Og nu saa vi en vakker strandside, med græs og trær, som lot til at være et rent paradis. Sjæleglade stævnet vi ind mot den, og snart hadde vi atter fast grund under føtterne,

Da vor første glædesrus var over, gav vi os til at sanke op en del af de frugter som i rikelig mængde laa under trærne, og denne saftige føde frisket os godt op. Vi saa os nu om, steg op paa en høide, og fik se at vi var landet paa en ø. Allikevel fandt vi os trøstig i vor skjæbne; for øen var rik paa frugtrær av alle slag, saa vi slap at dø av sult. Vi spredte os nu utover i smaa flokker, for at finde et høvelig opholdssted til natten. Vi visste jo hverken om øen var ubygget, eller om det fandtes farlige vilddyr i skogene. Den flok som jeg var med, fandt snart en rummelig hule med en trang indgang, som var let at stænge. Vi ropte nu de andre sammen, og alle var glade over vort fund. Imens var dagen gaat, og det blev mørk nat. Vi krøp nu alle ind i hulen, som vi lukket med en stor sten, og la os til at sove. Ut paa natten vaagnet jeg ved en underlig tuslende og fræsende lyd; jeg krøp bort til indgangen og kikket gjennem en sprække. Jeg fik da øie paa et følt udyr, en orm som var et par hundrede alen lang og tykkere end den største ekebul. Kroppen var dækket med glinsende skjæl, som singlet og klang, naar dyret krøp bortover marken. Den snuste omkring indgangen til hulen, og pusten av den drev ind til os, og var saa giftig at jeg holdt paa at miste sans og samling. Da jeg var kommet mig i lag igjen, kikket jeg atter ut, og saa nu at dyret hadde lettet paa sig og bar hodet høit i veiret; det hang med halen om et stort palmetræ og vagget frem og tilbake. Med ett kom en elefant travende, uten at lægge merke til ormen, før den var tæt ved den. Da slap ormen sit tak i træet og kastet sig som et lyn over elefanten,

som faafængt prøvde at fly; ormen tullet sig om den med sin kjæmpekrop, fra halsen til bakbenene, og klemte den, saa det vældige dyr skrek høit, og efter nogen krampedrag laa elefanteren død paa marken. Nu slap ormen taket i sit rov, og gav sig til at spy det over og slikke det, til det blev helt slimet, og da spilte den op sit svære svelg og slukte i sig hele dyret, hodet først og siden hele kroppen. Mens ormen nu laa der, mæt og oprutnet, uten at røre sig det mindste, var det en taalig let sak for os at faa livet av den. Jeg ropte paa mine kamerater; de blev rent fælne, da de saa dette vældige udyr; men det blev liggende som i en dvale, og saa tok de mod til sig og hjalp mig med at hugge hodet av det, mens det slog vildt med halen, uten for resten at kunne røre sig.

I lang tid holdt vi os nu meget varsomt i nærheten av hulen, og heldigvis var den dræpte orm det eneste udyr av det slaget paa hele øen, saa vi tilslut kjendte os trygge. Elefanter saa vi flere av; men det var meget fredelige dyr, som ikke gjorde os nogen men. Saaledes gik et halvt aar, og vi tænkte at vi kom til at bli paa denne ø for hele resten av vort liv. Men en morgen jeg var oppe paa en høide i nærheten av hulen, saa jeg noget dukke op av synsranden og komme nærmere og nærmere. Jeg skjønte at det var et skib som stævnet mot øen. Hastig sprang jeg ned og ropte til mine kamerater: „Et skib! Et skib!“ Vi tændte op et stort baal, og viftet med alt vi eide av plag og tørklær. Til vor usigelige glæde fik folkene ombord i skibet øie paa os, og styрte bent mot den strand vi stod paa. En baat kom roende i land, og i den var skibets kaptein.

Til ham fortalte jeg nu alt som var hændt os, og han var straks villig til at ta os ombord i sit skib. Han var paa vei til Balsora; dit skulde han føre os, og da var vi næsten hjemme med det samme.

Efter nogen ukers reise naadde vi denne by, og her sa jeg først farvel til kapteinen, som ingen løn vilde ha for sin umak, og siden til mine kamerater. Mens jeg et par dage senere gik omkring nede ved havnen, for at finde et skib som skulde gaa op til Bagdad, hørte jeg kapteinen paa en af skuterne som laa der, nævne mit navn. Jeg blev meget forundret, da jeg i ham kjendte igjen den skibsfører som paa min første reise hadde latt mig bli igjen paa en ubygget ø. Jeg hadde stor lyst til at vite om denne mand var en kjetring eller ikke, og saa gik jeg bort til ham, og spurte hvem den Sindbad var som han talte om. „Det er en kjøbmand som engang reiste med mit skib,“ svarte han; „med flere andre reisende gik han i land paa en ø; de andre kom ombord igjen, men ikke han, og saa reiste jeg fra ham, uten at vite det. Siden har jeg atter været ved øen for at lete ham op, men kunde ikke finde spor efter ham. Nu er han vel død, og det er meget sørgelig. Det eneste jeg nu kan gjøre, er at lete op hans slegtninger og la dem faa sin arvelod; for jeg har passet vel paa hans gods hele tiden.“ Jeg visste nu at det var en ærlig mand, og spurte om han ikke kjendte mig. Han saa paa mig; men siden min første reise hadde jeg ændret mig en hel del, og det var en stund, før han drog kjendsel paa mig. Med ett ropte han: „Sindbad, Sindbad! Skal jeg virkelig faa den glæde at se dig igjen! Mangen tung stund har jeg hat

for din skyld, fordi jeg har ment at ha været aarsak i din død; men nu er mit hjerte lettet for sin byrde, og jeg kjender mig saa glad igjen.“ Han førte mig til sit hjem, vi nød et festlig maaltid sammen, og saa gav han mig ærlig og redelig hele min eiendom tilbake. Da vi skiltes, gav vi hverandre løste om evig venskap, og rikere end før kom jeg etter hjem til Bagdad. Imorgen skal jeg fortælle om min tredje reise, ifald mine venner har lyst at høre paa mig.“ Sindbad lot etter sjaueren faa hundrede guldstykker, og Jussuf gik hjem, glad over sin skat, og med hodet fuldt av sjøfarerens merkelige fortællinger.

Dagen efter tok Sindbad til at fortælle om sin tredje reise. „Endda jeg hadde fristet saa mange farer og lidt saa meget ondt paa mine sjøfærder, saa blev jeg likevel kjed av landjorden og maatte avsted igjen. Men denne gang drog jeg ikke ut fra Balsora, men fra en persisk havn; for da mente jeg at alt skulde gaa bedre. Jeg gik ombord paa et skib med mine varer, og de første tre dage gik alt godt og vel. Men den fjerde dag røk det op en storm som jeg aldrig har oplevet maken til. Det hjalp ikke at tok rev i seilene; stormen slet dem i filler og slængte fartøiet op og ned, som det hadde været en ball. Tilslut blev det kastet mot et skjær og slaat i tusen stykker. Alle sjøfolkene druknet; bare jeg og et par andre kjøbmænd berget saavidt livet paa nogen vråkstykker. Da vi hadde drevet om en stund, fik vi øie paa en ø som strømmen bar os ind imot, og vi mente alt at frelsen var nær, da et par underlige havdyr skjøt op i vor vei. Det ene var en fisk, saa stor som en baat og med hode som paa en ugle; det

andre var endda større, og lignet mest en elefant, for det hadde et langt tryne, Vi mente de skulde sluke os med det samme. Men heldigvis var dyrene like-saa rædde for os som vi for dem, og blev borte under havflaten. Omsider blev vi av bølgerne kastet op paa land, og vi blev nu en lang stund liggende sansesløse i stranden.

Da vi fik samlingen igjen, var det ledet ut paa kvelden. Vi stagget vor sult, saa godt det lot sig gjøre, paa nedfalden frugt, og saa la vi os tæt sammen paa jorden for at sove. Da vi vaagnet, var det højlys dag, og vi vilde nu prøve at naa frem til folk, ifald saadanne fandtes paa øen. Da vi hadde gaat en times tid, saa vi en mængde hytter med runde tak, og snart møtte vi en flok negre, som nærmet sig paa en venlig maate. Men da de først hadde kringsat os, overfaldt de os med skraal og skrik, bandt vore hænder, og drev os frem til sin landsby. En af negrene tok mig og mine ulykkesfæller med sig til sin hytte, og løste vore baand, men truet os med døden, ifald vi prøvde paa at fly. Nu skulde vi faa mat, sa han, og la en hel del underlige urter foran os paa bordet. Mine kamerater aat som sultne ulver; men jeg hadde mistro til disse vekster, og det viste sig snart at mine ulykkesbrødre hadde hat den største skade av sin graadighet. De tedde sig lystig, danset og lo; men deres glæde var ikke andet end galenskap. Disse stakkers vanvittige blev nu av sin sorte eiermand fetet med melk, ris og kjøt, og de aad og drak sorg-lost, dag efter dag, til de blev saa fete og tunge at de næsten ikke orket at røre paa sig. Saa tok negeren sin kniv, slagtet dem og hugg dem i stykker, som

det var svinekjøt. Noget av dette kjøt blev stekt, noget blev laget til pølser, og resten blev hængt op i røken, som flesk og skinker. Jeg, som hadde mine fulde fem, saa med rædsel paa alt dette, og blev saa medtatt av sorg og gru at min herre ikke brydde sig om at slagte mig, fordi det ikke var andet at faa av min usle krop end skind og ben. De sorte lot mig derfor løpe, som jeg vilde, og jeg nyttet leiligheten til at sanke sammen en hel del frukt og andre fødevarer, saa jeg kunde friste livet et par ukers tid.

En dag skulde alle mænd og kvinder i landsbyen avsted for at overfalde en fiende, som bodde et par dagsreiser fra dem. Bare gamle folk og nogen børn blev igjen i landsbyen. Et par timer efter krigsfolkets bortgang tok jeg min herres bedste hest, og la mit matforraad paa den. Derefter red jeg raskt ut av landsbyen, uten at bry mig om de skrikende gamlinger og børn, som ikke kunde hindre min flugt. Jeg red hele dagen, saa fort hesten kunde springe. Om kvelden steg jeg av, tjoret hesten ved en palme, og la mig til ro. Næste morgen satte jeg avsted igjen, og saaledes holdt jeg det gaaende en hel uke.

Den ottende dag naadde jeg havet, og fant en flok hvite mænd, som sanket pepper. Dem fortalte jeg mine eventyr, og de var straks villige til at hjelpe mig. Da de hadde høstet saa meget pepper som de vilde ha, og ladd fartøierne, drog de til sit hjem, og jeg fulgte med dem. Jeg fik tale med deres konge, en ung, meget venlig mand, som gav mig fem punger med guldstykker, saa jeg hadde nok til mat og klær for lang tid. Til gjengjeld lærte jeg kongen at bruke sadel og stigbøile, naar han red; disse ting var

ukjendt der i landet; men jeg fik nogen haandverks-folk til at gjøre dem efter min tegning. Kongen likte det saa godt at jeg atter fik en stor gave av ham. Alle folk vilde nu ha sadler og kom til mig for at faa dem, og jeg tjente saa meget paa mit arbeide at jeg blev en av de rikeste mænd i hovedstaden, æret og agtet av alle. Kongen vilde ha mig hos sig i alle mine fristunder, og gav mig sin brordatter, en vakker og snild pike, til kone. Jeg hadde det nu godt, det er visst og sandt, men likevel længtet jeg efter min fødeby Bagdad, og satte mig fore at nytte den første leilighet til at vende tilbake, om jeg saa skulde sætte mit liv ind paa det.

Saa hændte det en dag at konen til min nabo, som var min gode ven, blev syk og døde. Jeg tok sørgeklær paa mig og gik til ham, for om mulig at være ham til nogen trøst og hjælp i sorgen. „Fred være med dig!“ sa jeg. „Gid Alla maa skjænke dig et langt liv!“ Da saa han sorgmodig paa mig og sa: „Kjære ven, vet du ikke at jeg maa dø imorgen?“ Og nu fortalte han mig, at naar en mand der tillands døde, maatte hans kone la sig jorde levende med ham, og det samme maatte en mand, naar konen var død. „Imorgen,“ sa han, „fører de mig ut til dødsberget, og sænker først liket av min kone og derefter mig selv ned i den store gravhvælving, som i sit dyp sluker alt levende.“ Den ulykkelige hyllet hodet i sin kappe, kastet sig paa sit ansigt og graat saart. Jeg blev rent forfærdet over denne nyhet, og gik straks til kongen. Jeg spurte ham om alle folk i landet, ogsaa de fremmede, maatte lyde denne haarde og rædsomme lov. Kongen lo og svarte: „Ja visst

maa de det, ifald de har egtet en kone i mit rike, og hun dør. Jeg maa selv bøie mig for denne lov." Jeg gik bort, dypt oprørt og fuld av sorg og rædsel, og min længsel efter at komme bort fra dette vilde folkefærd blev endnu sterkere end før. Det værste var, at min kone kort efter blev alvorlig syk; alt mulig blev gjort for at holde hende i live, men det nyttet ikke. Faa dage efter laa hun lik.

Jeg var rent ør og magtløs av sorg og gru ved den tanke: imorgen blir du levende jordet. Jeg væaget ikke at fly; ti kongens livvakt omgav huset; det skulde være en ære som vistes mig. Efter en rædsom nat hørte jeg likvognen komme og stanse ved min dør. Min kones lik blev sat paa vognen, og jeg maatte følge efter; livvakten gik fore, kongen og hele hirden drog bakester. Efter en times gang naadde vi toppen av dødsberget; en falddør blev aapnet, og dødens avgrund aapnet sit gap. Jeg faldt i uvet, og da jeg vaagnet, var min kone alt sänket ned i dypet, og graverne tok nu fat paa mig; men jeg slet mig løs, kastet mig for kongens føtter og bad for mit liv. Den gode konge var rørt til taarer, men sa at han ikke med sin bedste vilje kunde avvende min skjæbne. Jeg blev atter grepst, og mistet nu for en stund sans og samling. Da jeg væagnet, merket jeg til min rædsel at jeg var i gravhvælvingen. Jeg kjendte en gnagende sult; med haanden støtte jeg til noget; det var et brød, som var sänket ned med mig. En krukke med vand fandt jeg ogsaa, og fik saaledes stagget min sult og min tørst for en stund. Men jeg skjønte at jeg ikke kunde holde ut længe paa dette grusulde sted. Lugten her var føl, og en strime av dagslyset,

som kom ind gjennem en smal revne i fjeldet, viste mig min gruelige stilling, mellem benrader og grinende dødningehoder, rotter og ormer og andet utøi, som aat paa likene. De tok ogsaa til at krype olover mig; jeg maatte verge mig mot dem og dræpte en hel del av dem. Midt i al denne raaddenskap saa jeg guld og ædelstener blinke; thi folkene i delte land pynter sine døde med den fineste stas de har. For mig hadde denne rigdom intet værd; jeg vilde gjerne byttet den bort mot et eneste stykke brød; for jeg blev snart atter plaget av sult. Den sidste strime av lys blev borte, og det blev sort nat omkring. Jeg stod støttet op til væggen, og prøvde, saa godt jeg kunde, at holde rotterne og ormene fra mig.

Jeg vet ikke hvor længe jeg hadde holdt ut i denne tilstand, da jeg hørte noæt rusle og puste et stykke borte fra mig. Jeg tok mod til mig og gik efter lyden; men da blev det atter stilt. Og saaledes flere ganger. Lyden lod til at komme fra et dyr, som drog sig unda, saa snart jeg nærmet mig. Jeg blev nu ivrigere til at følge efter, hver gang jeg hørte den tuslende lyd, og om en stund saa jeg et blankt skin. Jeg tænkte mig at dette maatte være en utgang; lysningen blev sterkere og sterkere, og endelig kom jeg til aapningen, fôr ut — og blev rent ør av glæde: jeg var paa en strand, den blaa himmel var over mig, og det aapne hav midt imot mig! Den friske havluft virket saa sterkt paa mig at jeg for en stund mistet samlingen. Da jeg atter kom til mig selv, danset jeg først omkring, rent vild av glæde; derefter kastet jeg mig paa knæ og takket Alla, som paa en saa vidunderlig maate hadde frelst mig fra en rædsom død.

Ute paa havet fik jeg øie paa flere fartøier under seil. Det nærmeste var nær nok til at mit rop kunde høres. En baat blev sat ut og hentet mig ombord. Skibet skulde til en persisk havn, og derfra vendte jeg tilbake til mit hjem i Bagdad. Hadde jeg ingen rigdom vundet paa denne færd, saa var jeg likevel rik nok i forvejen, og jeg levde nu i nogen tid rolig paa mine landgods.“ Her endte Sindbad sin fortælling, og bød sine venner og Jussuf komme igjen næste dag. Sjaueren fik atter hundrede guldstykker, og gik fornøjet hjem.

Næste dag, efter maaltidet, fortalte Sindbad om sin fjerde reise. „De grufulde eventyr jeg hadde oplevet paa min sidste færd, tapte efterhvert sin skræmmende virkning, og min gamle reiselyst fik atter magt over mig. Jeg maatte ut igjen; det nyttet ikke at mine venner prøvde at holde mig tilbake. Men for at være min egen herre under hele færden, kjøpte jeg mig et skib; saa kunde jeg seile hvor jeg vilde. Jeg kjøpte varer og ladde skibet, hyret mandskap, og fik en bra og klok sjømand til at føre skuten, og med flere kjøbmænd i mit følge drog jeg avsted. Færden gik længe godt; men saa kom vi til en ubygget ø, og her gjorde mine medreisende en styg strek, som førte os alle i ulykke. Øen var ingen anden end Rok øen, og et av kjæmpesfuglens egg laa just i sanden. Det var saa vidt utklækket at vi hørte ungen pikke for at komme ut. Mine reisesæller før nu løs paa egget med sine økser, drog ungen helt ut, dræpte den, og holdt alt paa at steke den, da jeg fik øie paa to sorte flekker i synsranden. De nærmest sig med hast; jeg saa snart at det var de gamle rok-fuglene, og skyndte

paa mine kamerater, saa vi kunde faa berget os ombord. Men det var for sent. De gamle fuglene, som hadde fundet egget knust og ungen dræpt, satte i rasende skrik, og fløi hastig bort. Jeg tænkte alt vi var sluppet vel fra det; men saa kom kjæmpefuglene tilbake, hver med et stort bergstykke i klørne, — steg høit mot skyerne og svævde bent over os. Nu lot den ene fugl sin sten falde, for at knuse vort skib; men rormanden fik vendt skuten; bergstykket faldt ned ved siden av os og aapnet en avgrund i havet, saa vi et øieblik kunde se bunden. Den andre rok lot sit bergstykke falde straks efter, og det knuste skibet med et gruelig brag; stykkerne drev rundt omkring, og hvert menneske ombord blev slaat ihjel eller druknet, saa nær som jeg, som hadde staat alene i fremstavnene.

Da jeg hadde kavet en stund i vandet, fik jeg fat paa en skibsplanke, og svømmet av alle kræfter ind mot en brat strandside som jeg længe hadde lagt merke til. Dødstræt kom jeg i land og maatte ligge en lang stund og hvile mig paa stranden. Da jeg atter kunde røre paa mig og gaa omkring, saa jeg at den ø jeg var strandet paa var et rent paradis, med græs og blomster, palmer og de herligste frugtrær. En bæk sildret under løvet, sommerfugler svævdde frem og tilbake, og luften gjenlød av den vakreste fuglesang. Jeg spiste vindruer og anden frukt, og om kvelden, da jeg hadde gaat mig træt, la jeg mig til at sove i græsset.

Da jeg vaagnet næste morgen, tok jeg mig et bad i bækken og gik længer ind over øen. Med én gang fik jeg se en gammel mand sitte ved kanten av

bækken; han saa rent ussel og hjælpeløs ut, og gjorde tegn til mig at jeg skulde bære ham over bækken, saa han kunde faa sig noget av al den frugt som vokste paa den andre siden. Jeg fik ham op paa ryggen; men da satte han i en føl latter, og klemte mig slik, med armer og ben, saa jeg ikke kunde komme løs igjen. „Nu skal du bære mig, hvor jeg lyster!“ ropte han. Jeg slet og rev, for at faa ham av mig; men da hamret han mig paa skallen med sine haarde knokkelhænder, saa jeg trodte han skulde slaat mig ihjel, og da jeg siden prøvde at klore og bite ham i lægger og knær, spændte han mig med hælene i maven, saa jeg faldt overende. Da jeg atter kom noget til kræfter, jaget han mig op igjen, og jeg maatte gaa og bære paa dette utysket hele dagen; det var knapt nok jeg fik revet til mig en og anden frugt at læske mig paa. Om kvelden maatte jeg bære ham til hans hus, som ikke var andet end en løvhytte. Her la vi os ned, men endda slap han mig ikke. Endog i sørne maatte jeg bære min byrde.

Næste dag gik det paa samme maaten; han vækket mig med spark og slag, og jeg maatte trave om med ham paa ryggen. Saaledes holdt han paa at plage mig i fire uker. Da fandt jeg paa at perse druesaft i et kar, som jeg laget av et modent og tørt flaskegræskar. Gamlingen var nyfiken og lot mig gjøre dette; for han hadde nok lyst at se hvad dette skulde bli til. Jeg satte karet i solen for at la saften æse. Et par dage efter hadde æsingten gjort saften til den kosteligste vin. Jeg drak av den, kjendte mig meget oplivet og danset og lo, endda jeg bar det gamle utysket paa ryggen. Da han skjønte at det

var drikken som gjorde mig saa lystig, tok han karet fra mig, smakte paa vinen, og likte den saa godt at han tømte karet til sidste draape. Han blev nu rent ør, og fik, som en siger, en skrue løs. Han klappet mig saa inderlig blidt, lo og bar sig som et galent menneske. Tilslut gav han sig til at synge, med sit føle uglemaal, og da jeg en stund efter skjønte at han blev søvntung, og armer og ben slaknet paa ham, fik jeg ristet ham av mig, og kastet ham ned paa marken. Han hadde nu pint mig længe nok, jeg tok en stor sten og knuste hodet paa ham. Derefter skyndte jeg mig ned til stranden, reiste en høi stang med et nødtegn paa og holdt godt utkik efter seilere; for bort vilde jeg, om øen var aldrig saa vakker; jeg kunde ikke holde ut at leve alene. Flere fartøier jeg saa var langt borte; men endelig kom et stort, vakkert skib seilende, og kastet anker tæt ved øen. En baat blev sat ut, for at hente friskt vand, og jeg bad sjøfolkene om at ta mig med ombord. De kjendte til gamlingen paa øen og var rædde for at møte ham; da de nu hørte at jeg hadde gjort ende paa ham, priste de min gjerning, og var straks villige til at ta mig med sig. Jeg fulgte nu med skibet til en afrikansk sjøstad.

Da jeg hadde sagt kapteinen farvel, gik jeg til en kjøbmand, som jeg kjendte noget fra før. Han gav mig en sæk og sa: „Kjære ven, gaa en halv mils vei ut av byen, til den skogen du ser derborte; den er fuld av kokosstrær, og der lever en mængde apekatter. Kast sten op i trærne til dem, saa faar du kokosnøtter i mængdevis.“ Jeg gjorde som mannen sa, kom til kokosstrærne og saa apekatterne klyve

op og ned. Jeg kastet sten op imot dem, men naadde knapt halvveis op med med mine kast. Men apekatterne blev sinte, skrek og satte op de fælestes fjæs, og saa skulde de dænge mig med kokosnøtter. Jeg lot dem kaste, saa meget de lystet, og da alt igjen blev fredelig, fyldte jeg sækken med nøtter og bar dem til min ven kjøbmanden, som gav mig baade tak og penger for dem. Nu holdt jeg paa et fjerdingaar at samle kokosnøtter og penger; saa leiet jeg et skib, ladde det med nøtter, og gav mig paa hjemveien; efterhvert som jeg drog fra by til by, fik jeg solgt nøtterne, og kjøpte pepper, perler og andre dyre ting isteden; dem solgte jeg i Balsora, og kom til mit hjem i Bagdad meget rikere end jeg hadde forladt det. Jeg gjorde nu hvad jeg kunde for at reiselysten ikke skulde faa magt over mig igjen; men tilslut blev den for sterk. Imorgen gode venner, skal jeg fortælle om min femte reise." -- Jussuf fik atter hundrede guldstykker. Efter maaltidet næste dag tok Sindbad fat igjen.

"Denne gang drog jeg først med en karavane gjennem Persien og Indien, handlet godt, og hadde mange penger med mig, da jeg i en indisk sjøhavn gik ombord paa et godt og sterkt skib med mine varer og rigdommer. Men denne gang hadde skibet en ukyndig fører. Vi drev i flere uker om paa det aapne hav, og kapteinens visste hverken ut eller ind. En sterk strømning følte os avsted med større og større hast, og tilslut saa vi et stort fjeldland stige op av havet. En times tid efter støtte skibet mot et skjær, og fik et stort hul i bunden, saa vandet strømmet ind i det nederste skibsrums. En lykke var det at vi var

saa nær stranden, at vi i baater kunde berge os selv i land og saa det meste av vore fødevarer og vort gods med os i baatene, før skibet blev knust av bølgerne. Men vor stilling var likevel meget sørgetlig. Stranden strakte sig langs en høi bergvæg, som var saa brat at det ikke var at tænke paa at komme over den. Det var et underlig sted: en mængde bengrinder av mennesker varslet os paa den uhyggeligste maate om hvad vi kunde vente os; men vi fandt ogsaa store stykker av rav i mængde, og fjeldvæggen var rik paa ædelstener, som sat saa løst at vi let kunde ta dem ut; andre, som ventelig var løsnet av havet, laa likesom smaasten langs foten av bergvæggen. Men hvad kunde al denne rigdom nytte os, naar vi maatte bli paa denne øde strand? Ethvert skib som drev i land her blev av den gruelige strøm hindret i at komme bort igjen. Vi hadde ikke andet at gjøre end at dele vore fødevarer mellem hverandre og gjøre os rede til at dø, naar de var til ende. Vi sparte paa dem, det bedste vi kunde; men da en tid var gaat, døde den ene efter den anden av mine kamrater og blev jordet av de overlevende med sorg og taarer; tilslut var jeg den eneste som var i live. Jeg hadde endda en liten rest av mat igjen, og holdt det gaaende nogen dage efter mine ulykkesfællers død. Da mente jeg det var paa tide at grave min egen grav, og gik bort, i mine sørelige tanker, til kanten av en elv, som randt der hvor strandsiden aapnet sig til en slette. Denne elv var intet vanligt vasdrag, men kom op av jorden, som en kilde, og løp ikke ut i havet, men veltet sine bølger gjennem et stort hul i bergvæggen; der blev den borte i en mørk hule.

Som jeg nu stod der og saa ned i det strømmende vand, tænkte paa min sørgefulje tilstand, og bandet min usalige reiselyst som hadde ført mig i denne ulykke, kom jeg til at tænke paa om ikke denne elv kunde bli mig en utvei til frelse. Ifald jeg bygget mig en sterk flaate og lot mig drive med elven gjennem det sorte hul, hvor bar det saa avsted? Kanhænde kom jeg da til at drukne ensteds derinde i mørket. Men det kunde vel ikke være en haardere død end at pines langsomt ihjel av sult. Og var det ikke tænkelig, at denne elven kunde føre mig frem i dagen ensteds, til et andet strøk, hvor jeg slap at dø av sult. „Det er da værdt at friste,“ sa jeg høit til mig selv; „jeg vil i Guds navn prøve den eneste utvei som staar mig aapen.“ Jeg tok straks fat, sanket sammen en del rester af vort skib; meget av det gods vi hadde ført iland kom mig nu til nytte, og før kveld hadde jeg tømret sammen en passelig stor og meget sterk flaate. For det tilfælde at vaagestykket gaar godt, kan det være bra at ha noget med av al den rigdom her findes, tænkte jeg, og saa samlet jeg en mærgde rav og ædelstener i en sæk, tilsammen en umaadelig rigdom, og bandt den fast paa flaaten. Saa tok jeg den rest av matvarer jeg endda hadde igjen, grep en aare og skjøt flaaten ut i vandet. Jeg var nu i bølgernes vold og stævnet henimot det sorte hul i fjeldvæggen.

Da jeg var kommet et stykke ind i fjeldet, blev alt mørk nat omkring mig, og ingen anden lyd var at høre end susen av vandet. Hulen var stundom saa lav, at jeg maatte lute mig ned for ikke at støte hodet mot taket i hvælvingen. Saaledes gik det nu i

lang, lang tid. Nogen tidsregning kunde jeg ikke føre; men jeg tror visst, det var i flere dage, jeg saaledes blev ved at drive i natsort mørke. Jeg sparte saa meget som mulig paa min reisekost; men tilslut eide jeg ikke en brødbete igjen og var saa medtatt av sult, at jeg maatte lægge mig ned paa flaaten, saa lang jeg var, — og saa faldt jeg i uværet. Hvor længe jeg laa saaledes, vet jeg ikke; men da jeg vaagnet op igjen, laa jeg ved kanten af en elv, mellem græs og busker, og over mig hadde jeg den blaa himmel. End flok godlyndte sorte mennesker holdt paa at stelle med mig; de hadde vakt mig av svimen. Jeg reiste mig, saa forundret omkring, og takket hjertelig dem som hadde hjulpet mig. De skjønte ikke mit maal, men viste ved miner og lader sit venlige sindelag. Jeg var saa lykkelig over min frelse, at jeg maatte prise Allas naade og saa nogen arabiske vers til hans lov. En av de sorte forstod dette, for han kunde arabisk, og han fortalte mig nu hvorledes de hadde fundet mig. „Imorges da vi gik til vort vanlige markarbeide, saa vi dit fartøi drive her paa elven som kommer frem av det store fjeldet; vi sprang ut i vandet og drog flaaten ind til kanten. Saa bar vi dig i land, og vi fik liv i dig igjen, og din eiendom har du her, hel og urørt.“ Jeg bad nu de gode mennesker gi mig noget at stille min sult paa; det fik jeg ogsaa, og aldrig har noget maaltid mat smakt mig bedre end det jeg nød denne morgen. Paa de venlige menneskers bøn fortalte jeg nu alt som var hændt mig. De undret sig høiligt over det de nu fik høre, og ropte: „Dette maa du fortælle kongen! Kom og følg med os til kongen!“ Et par av dem løp efter

hester til mig selv og mit gods, og saa drog vi alle avsted til hovedstaden Serendib, og bent til kongsgaarden. Gjennem flere fine rum blev jeg nu ført til kongen, som rakte mig haanden og svarte venlig paa min arabiske hilsen. Han bød mig fortælle hvorledes jeg var kommet til hans land, og var saa naadig at gi mig plads ved siden av sig. Jeg sa nu hvem jeg var, og hvor jeg var fra, og forlalte ham de merkeligste av mine mange hændelser, og kongen likte min fortælling saa godt at han lot den opskrive og gjemme i rikets brevsamling. Da han fik se mine ædelstener og andre rigdommer, undret han sig ikke mindre over dem end over min fortælling. Jeg bad ham motta dem som gave, til gjengæld for al sin godhet og venlighet, men det vilde han ikke. Tvertimot øket han min rigdom med en stor kongelig gave, og bød at jeg daglig skulde komme til ham og fortælle mere. Jeg levde nu en lang og lykkelig tid der i kongsgaarden; men tilslut fik jeg slik længsel efter min fødeby, at jeg bad kongen om at la mig faa reise. Det var han straks villig til, og gav mig et brev og store gaver med til de troendes herre i Bagdad, kalifen Harun al Raschid. Alt mit gods blev nu læsset paa kameler og ført ned til strandsiden; her laa et stort skib færdig, som skulde føre mig til Balsora. Kongen av Serendib omfavnet mig som en bror, da vi skiltes, begge med tungt hjerte og med taarer i øinene.

Om hjemfærden er ikke andet at sige end at jeg kom godt og vel frem til Bagdad, og da jeg hadde hvilt mig ut et par dage, drog jeg straks, fulgt av en flok træller, med brev og gaver til kalifens slot. Harun al Raschid læste brevet fra kongen i Serendib,

og lot alle gaverne lægge frem paa et bord; mellem disse var ædelstener, perler og rav fra mig selv, og et teppe som ikke saa videre merkelig ut, men som likevel hadde den egenskap, at enhver somsov paa det om natten, var trygget mot al slags sygdom. Kalifen blev meget glad, viste mig den største venlighet og lot en stor gave sende til mit hjem. Nu hadde jeg sat mig føre at leve resten av mine dage i stilhet".

Her endte Sindbad fortællingen om sin femte reise og lovet næste dag at fortælle om den sjette og sidste. Det gjorde han ogsaa, som vanlig efter maaltidet, og hans fortælling lød saaledes: „Nu vilde jeg, som før sagt, holde mig i ro, og naar reisehugen før i mig igjen, stred jeg imot, det bedste jeg kunde. Jeg var jo ikke ung længer og hadde ikke kræfter til at taale saa meget som før. Men det viste sig, at jeg i dette stykke ikke var herre over min egen skjæbne. En dag kom storveziren Giafar, kalifens øverste raadgiver, ird til mig og bød mig kömme op paa slottet; kalifen vilde tale med mig. Da jeg var stedt for hans aasyn, tok de troendes herre saaledes til orde: „Kjære Sindbad, jeg vil bede dig om en tjeneste. Du har hat gaver med til mig fra kongen i Serendib. Jeg maa, som du vel kan skjonne, gengjælde disse gaver og svare paa kongens venlige brev. Nu vil jeg sende dig som bud til Serendib, og jeg har alt latt et skib gjøre færdig til dig i Balsora." Ved denne tale av kalifen blev jeg meget ilde tilmode, og bad de troendes herre vise mig den naade at frita mig for et erende som jeg nu kjendte mig litet skikket til, og saa fortalte jeg ham om de mange ulykker jeg hadde fristet paa mine tidligere færder. Men ka-

lifen blev likevel ved sit; ingen kunde gjøre dette saa godt som jeg, mente han; mig kjendte kongen fra før, og jeg skulde faa et godt skib, paalidelig mandskap og rikelig utredsel med reisepenger og alt andet som trængtes. Jeg maatte da til, saa liten lyst jeg hadde. Næste dag fik jeg brev og penger av kalifen, og i slotsgaarden stod en hel flok med kameler og tjenere, som skulde føre mig med mit reisegods og kalifens gaver ned til havnen ved Balsora. Det var med tungt hjerte jeg denne gang vendte Bagdad ryggen; for jeg var ræd for at jeg aldrig mer fik se min hjemby. Da ladningen var ført ombord, satte vi stævne mot Serendib. Reisen dit gik meget lettere end vi hadde ventet, og vi naadde frem uten uheld. Kongen blev meget glad ved at se mig igjen, og endda gladere blev han, da han læste kalifens brev og tok de rike gaver i øiesyn. Mit ophold i Serendib gjorde jeg denne gang saa kort som mulig; thi jeg brændte efter at komme hjem igjen. Ogsaa nu fik jeg et brev med til kalifen, og da jeg tok farvel med kongen, gav han mig en gild stasklædning og andre rike gaver. Samme kveld var jeg alt ombord, og vi satte seil til. Vinden var god, og reisen saa ut til at gaa godt; men just som jeg hadde det bedste haab om at komme hjem snart, var ulykken ute. En morgen ropte utkiksmanden: „En seiler i vest!“ Kapteinen fik kikkerten frem og lot til at bli rent forfærdet. Han varslet os om at vi maatte gjøre os færdige til at verge os; for dette var visst et sjørøverskib. Det viste sig ogsaa at han hadde ret. Det var rigtig en skarpseiler, og den saa ut til at gjøre jagt paa os. Da en time var gåaet, før et blodrødt flag op i fortoppen paa den fremmede

skute, og den var nu saa nær, at vi hørte kapteinens skrike gjennem roperen at vi skulde stryke flag og overgi os. Men vor fører var en modig mand; han ropte tilbake at røveren fik komme og stryke det selv. Røverskibet la nu tæt ind til os; hele dækket yrde av væbnede mænd, med vilde skjegge-fjæs og blanke sabler; de sprang straks i store flokker over paa vort skib, og saa var striden i fuld gang. Vor kaptein slog om sig som en løve, og jeg holdt mig ved siden av ham og hjalp ham, det bedste jeg kunde. Men sjørøverne var tre ganger saa mange i tal som vi, vore kræfter tok av, og sved og blod randt av os. Da ropte vor kaptein hele vort mandskab sammen i en tæt flok, og med vore sidste kræfter satte vi ind paa røverne, som mistet mange folk under denne rasende paagang, og de holdt paa at vike. Men da var vor djerfe kaptein saa uheldig at glide paa det blodige dæk; i faldet blev han tat til fange, og det lyktes røverne at føre ham over paa sit skib. Da mistet vi andre modet, kastet vaabnene fra os og lot os binde. Under vilde seierskrik gjorde røverne sig nu til herrer over vort fartøi, kastet de døde overbord, skyllet dækket og drog avsted med begge skibene. Av de seks og femti mand paa vort fartøi var nu bare seksten i live.

Vi ventet nu at røverne skulde dræpe os; men det gjorde de ikke. De plyndret os for alt vort eie, drog til en afrikansk havn og solgte os der som træler. Jeg blev kjøpt av en handelsmand, som gav mig klær og sørget taalig godt for mig, og da jeg var kommet til kræfter, spurte han om jeg kunde noget haandverk. Jeg svarte da at jeg var vel vant

med at skyte med bue. Saa gav han mig bue og piler, steg sammen med mig op paa en elefant, og fulgte med mig ut til en skog som laa et stykke utenfor byen. Her stanset han paa en aapen grøn plads; paa dette sted, sa han, pleide de vilde elefanter ofte at komme sammen. „Du skal stige op i et av trærne her, passe paa naar de kommer, og prøve at skyte nogen av dem.“ Saa gav han mig niste, lot mig stige op i et høit træ, og drog selv hjem igjen paa sin tamme elefant. Jeg blev sittende i træet resten av dagen og hele natten, uten at nogen elefant lot sig se. Men ut paa morgensiden hørte jeg tunge drøn, og en hel flok av de svære dyr kom trampende. De stanset paa pladsen, i nærheten av mit træ. Det var visst hundrede stykker. Jeg spændte buen og skjøt gang paa gang. Det var let nok at træffe dem; men de blev bare saaret. Endelig faldt en elefant til jorden; jeg hadde trusset den i øiet, saa pilen var naad ind i hjernen. Da de andre dyr saa kameraten falde, satte de avsted i vildt trav og blev borte i skogen. Jeg steg ned og skyndte mig til byen, for at fortælle min herre om mit mesterskud. Han blev meget glad, lot mig faa et herlig maaltid, og red saa paa sin tamme elefant sammen med mig ut til skogen. Der grov vi det dræpte dyr ned i jorden. Naar det siden var raadnet, vilde han bryte ut tænderne; for de er, som vel nok kjendt, en dyr handelsvare. Jeg skjøt siden hver dag en elefant fra mit træ, og dette holdt jeg gaaende næsten to maaneder. Men det endte med at jeg fik en god støk. Som jeg var vant, sat jeg en morgen i træet og holdt mig færdig. Da saa jeg elefantene komme

trampende, denne gang i utallig mængde. De slog om sig med snablerne, ristet paa ørerne og burte følt, som de var rigtig olme. Jeg skjønte det gjaldt mig, og at de vilde ta hevn, og jeg skalv, der jeg sat i træet, saa jeg knapt kunde holde mig fast. I denne angst mistet jeg buen; den faldt ned paa marken, og det var min lykke; for hadde jeg nu saaret noget dyr, hadde de gjort ende paa mig. Men da de skjønte jeg var vaabenlös, blev de spakere, stak hoderne sammen og holdtaabenhbart raad om hvad de skulde gjøre med den leie fyren deroppe i træet. Da de hadde staat en stund og duppet med hoderne og knurret, gik den største av dem bort til mit træ, slængte snabelen om leggen paa det, og slet roten med et eneste ryk op av jorden. Træet faldt overende, og jeg blev liggende paa marken. Nu var det ute med mig, tænkte jeg. Men da hændte det noget merkelig. Elefanten som hadde revet træet overende, løftet mig med snabelen op paa sin ryg og travet saa avsted med mig. Hele flokken fulgte efter; det var en tramping, saa marken disset. Jeg visste ikke hvad jeg skulde tro om denne reisen; men da den hadde vart en stund, kom vi til en aapen plads inde i vildskogen, med høie gamle trær og tætte busker omkring paa alle kanter. Fører-elefanten stanset, og de andre med. Saa løftet den mig ned paa marken, som her var opfyldt med ben og elefantænder i hauget, pekte med snabelen paa elfenbensdungerne og holdt den derefter op i veiret, likesom for at true og advare mig. En liten stund efter satte hele flokken atter avsted og lot mig staa alene. Jeg skjønte nu at denne enslige rydning var elefanternes liksfærds-

plads, og at de nu frivillig, for at slippe at bli dræpt, tilbød mig den rigdom som ellers kunde kostet deres liv. Her var i aarrækker hopet sammen tænder til et værd av flere millioner guldstykker. Jeg tænkte straks paa min herre og skyndte mig til byen for at fortælle ham om mit fund. Han blev saa glad at han straks gav mig friheten, og svor paa at jeg skulde faa halvdelen av den fundne rigdom. Denne mængde elfenben førte vi i de nærmeste dage hjem paa en lang række elefanter. Jeg solgte min part og fik seks millioner guldstykker for den. Saa rik hadde jeg aldrig været før. Jeg kjøpte nu et skib og førte flere tønder med guld ombord. Saa tok jeg farvel med kjøbmanden og satte op seil. Efter en langsom, men forresten lykkelig færd nåadde jeg frem til Bal-sora, og leiet der kameler til at føre mit gods op til Bagdad. Da jeg hadde gjemt og trygget min rigdom, gik jeg til kalifen, gav ham brevet fra kongen i Serendib og fortalte ham om min reise. Han har altid siden været mig en naadig herre og en god ven. Nu gjør jeg ingen sjøfærder mer, men vil holde mig rolig her hjemme den tid jeg har igjen at leve.“

Saaledes endte Sindbad sin fortælling, og derefter spurte han sin sideemand, sjaueren Jussuf: „Sig mig nu, min ven, misunder du mig endnu min rigdom?“ Til svar kastet Jussuf sig ned for Sindbads føtter og kysset hans haand. „Nei, herre!“ ropte han, „du har i sandhet fortjent din lykke ved al den nød og møie du har fristet. Gid Alla maa øke dine dages tal og signe din alderdom!“ Dermed vilde arbeidsmanden takke for sig og gaa bort; men Sindbad bad ham blive. „Jeg vet nu,“ sa han, „at du har et godt og trofast hjerte. Jeg har læst sorg i dit aasyn, naar du hørte om al den fare og nød jeg har været i, og

set din glæde, hver gang jeg fortalte om min lykke. Siden du har tat saa inderlig del i min skjæbne, har jeg faat dig kjær, og for at vise dig at jeg ogsaa til gjengjæld har medynk med dig i dine sorger, saa tilbyder jeg dig nu at bo i mit hus med dine børn. De skal ha det her som de var mine egne, og du skal være min ven og bror.“ Jussuf kunde i førstningen ikke fatte denne lykke; men da han skjønte det var Sindbads fulde alvor at ta ham og hans børn til sig og sørge for dem, blev han saa glad at han graat av glæde og omfavnet sin velgjører med mange tak-somme ord. Samme dag flyttet Jussuf og hans børn til Sindbads hus, og der levde de siden alle sine dage. Sindbad kjendte sig i sit hjerte rikt lønnet for denne gode og menneskekjærlige gjerning. Jussuf var en bra mand, som skjønte paa sin uventede lykke og var sin velgjører til megen glæde, og Sindbad blev barn igjen med de smaa børn, og hans største moro var at sitte og fortælle dem om sine eventyrlige færder.

Her ender fortællingen om Sindbad Farmand.

Gutten som drog omkring for at lære at grøsse.

(Tysk eventyr.)

Det var engang en mand som hadde to sønner. Den ene var en gløgg fyr, som kunde greie hvad det skulde være; men den yngste var saa rent enfoldig, de kunde ikke faa lært ham nogen ting, og folk mente at faren kom til at faa sin haarde nød med den gutten. Skulde noget gjøres, var det altid den ældste som maatte ta fat; men sendte faren ham i noget erende sent paa kvelden, og veien gik bortom kirkegaarden, saa bad han for sig og sa: „Aa nei, lat mig slippe ikveld. Huf, det grøsser i mig!“ Gutten var noget mørkeræd av sig. Det kunde ogsaa hænde, naar de sad ved peisen om kvelden, og det blev fortalt eventyr om noget fælslig, at en og anden ropte: „Huf, det grøsser i mig!“ Den yngste gutten sat borte i kroken og hørte dette. „Altid siger de: Det grøsser i mig!“ tænkte han ved sig selv. „Jeg skjønner ikke hvad de mener. Det grøsser slet ikke i mig. Det maa vel være en vanskelig kunst, som jeg har tungt for at lære.“

Saa hændte det en dag at faren sa til ham: „Hør nu, gutten min, du er nu baade stor og sterk,

saa det er paa tide du lærer noget, du ogsaa. Se bare paa broren din, hvor strævsom han er. Du faar se til at komme ut og tjene dit brød.“

„Det er rigtig sandt det, far,“ sa gutten „Kunde jeg ikke drage ut og lære at grøsse? Det har jeg slik lyst til.“

— Da lo den ældste. „Nei, hvor dum han er, denne broren min,“ tænkte han; „ham kan det da umulig bli noget av.“

Faren sukket og svarte: „Den kunsten kan du vel tidsnok faa lært; men du tjener ikke dit brød med den.“

En stund efter kom klokkeren til gaards. Faren klaget da sin nød for ham, og fortalte om denne gutten som de ikke kunde faa lært nogen ting. „Tænke sig til,“ sa den gamle til klokkeren, „da jeg spurte ham hvad han vilde tjene sit brød med, saa svarte han at han vilde drage ut for at lære at grøsse.“ — „Ikke andet?“ svarte klokkeren. „Send ham bare til mig, saa skal nok jeg lære ham at grøsse, det kan han lite paa“ Dette tilbud tok faren imot, for han tænkte at klokkeren mulig kunde faa skik paa gutten. Klokkeren tok ham da med hjem til sig og satte ham til at ringe i taarnet. Da nogen dage var gaat, vækket han gutten midt paa natten, og sa at han skulde gaa op i taarnet og ringe. „Du skal nok faa lært at grøsse,“ tænkte han, og lurte sig i forveien opover trappen. Da gutten var kommet helt op og skulde til at ringe, fik han se en hvit skikkelse som stod i trappen, bent imot lydhullet.

„Hvem er du?“ ropte gutten; men den hvitklædte hverken svarte eller rørte sig. „Svar straks, hører

du!" ropte han igjen, „eller se til at dra dig unda, og det fort! Hvad har du at gjøre her midt paa natten?“ Men klokkeren blev staaende urørlig, forat gutten skulde tro han saa en dødning. Atter ropte gutten: „Hvad vil du her? Svar, ifald du er et skikkelig menneske, ellers hiver jeg dig nedover trappen.“ Men klokkeren tænkte det ikke var saa farlig ment, gav ikke en lyd fra sig, og blev staaende stiv som en støtte. Gutten ropte for tredje gang, og da det nyttet like litet som før, gik han bent bort til skræmslet og gav det et støt, saa det rullet ned over trappen og blev liggende i kroken. Saa ringte han med klokken, gik hjem og la sig til at sove, uten at sige nogen et ord.

Klokkerkone ventet længe paa manden; men han kom ikke. Da blev hun ræd, vækket gutten og spurte: „Vet ikke du hvor manden min er blit av? Han gik op i taarnet fore dig.“ — „Nei,“ svarte gutten, „men der stod en fyr i trappen, bent imot lydhullet, og da han ikke gav noget svar og heller ikke vilde gaa sin vei, saa drev jeg til ham, saa han røk nedover trappen. I faar gaa avsted og se efter. Det skulde rigtig gjøre mig ondt, om det var klokken.“ Konen fôr av gaarde og fandt manden sin, som laa i kroken og jamret og jøjet sig; for han hadde brutt benet.

Hun bar ham hjem og løp stortutende avsted for at klage gutten hjemme hos faren. „Nei for en ulykke sønnen jers nar ført over os!“ ropte hun. „Han har kastet manden min nedover trappen, saa han har brutt benet. I maa skille os av med den fyren, og det baade fort og snart!“ Faren blev rent forfærdet,

løp avsted, og til at skjende paa gutten. „Hvad er det nu for skarvestykker du har gjort!“ ropte han. „Jeg mener den onde selv er faret i dig!“

„Hør nu, far,“ sa gutten; „dette er ikke min skyld. Han stod der midt paa natten og saa ut til at ha ondt i sinde. Jeg visste ikke hvem det var, og saa ropte jeg til ham tre ganger at enten skulde han svare eller ogsaa gaa sin vei.“ — „Aa jøje mig!“ ropte faren, „av dig har jeg bare ulykker ivente! Gaa bort fra mine øine! Jeg vil aldrig se dig mer.“ — „Det skal jeg nok,“ svarte gutten „Saasnart det blir lyst, skal jeg lægge i vei og prøve om jeg ikke kan lære at grøsse; saa kan jeg da én kunst, og saa faar jeg se til at tjene mit brød selv.“ — „Lær hvad du vil for mig,“ svarte faren; „det er mig det samme. Se, her har du femti daler; drag saa ut i den vide verden; men sig ikke til nogen hvor du er fra, eller hvem som er din far; for jeg har jo bare skam av dig.“ — „Som du vil, far!“ svarte gutten. „Er det ikke andet du kræver av mig, skal jeg nok tjene dig i det.“

Da det lysnet av dag, stak gutten de femti dalerne i lommen, strøk bortover landeveien, og sa hele tiden til sig selv: „Bare jeg kunde lære at grøsse! Bare jeg kunde lære at grøsse!“ Saa kom en mand gaaende; han hørte det gutten gik og mumlet, slog følge med ham, og da de hadde gaat et stykke, kom de til galgebakken. „Ser du det rare træet der borte?“ sa manden og pekte paa galgen. De syv karene deroppe har nylig holdt bryllup med repslagerens datter, og nu øver de sig i flyvekunsten. Sæt dig ned under dem, og vent til det blir midnat, saa tænker

jeg nok du skal faa lære at grøsse.“ — „Er det ikke andet som skal til, saa er det jo en let sak,“ svarte gutten, „og kan jeg bare lære at grøsse, saa skal du faa de femti dalerne jeg har. Kom igjen imorgen tidlig, saa faar vi tales ved.“ Dermed gik han op paa bakken, satte sig under galgen, og ventet taalmodig til det blev mørkt. Da det led ut paa natten, kom han til at fryse og gjorde op en ild for at varme sig. Mot midnat blev det slik sur vind saa han hadde nød med at holde varmen; vinden tok i dødmændene som hang i galgen, og dunket og dasket dem mot hverandre, og saa kom han til at tænke paa at de visst kom til at fryse, saa koldt som det var. Snild og god var han, og syntes synd i dem, og derfor satte han stigen op til galgen, krøp tilveirs, løste den ene efter den andre og hentet dem ned alle syv. Saa karet han op i varmen og satte dem i en ring rundt om baalet, forat de kunde ha det godt og hyggelig; men de sat der uten at røre paa sig, og om en stund tok ilden fat i klærne paa dem. Han ropte da til dem at de fik ta vase paa klærne sine. Men dødmændene svarte ikke et muk og lot fillerne brænde. Da blev gutten harm og sa: „Vil dere ikke gjøre som jeg siger, saa vil jeg ikke ha dere hernede,“ og dermed hængte han dem op igjen. Han blev nu sittende alene ved baalet, og faldt i søvn. Da det blev lyst, kom manden og vilde ha de femti dalerne; „for nu har du vel lært grøsse?“ sa han. „Neimen om jeg det har,“ svarte gutten, „Hvem skulde vel lært mig det? De deroppe har ikke lukket op munden. De har ikke bedre vet end at de lar klærne brænde av kroppen paa sig.“ Da skjønte manden at de femti

dalerne fik han ikke denne gang; slik en raring hadde han aldrig truffet før, tænkte han, og dermed gik han sin vei.

Saa gik gutten videre, og sa igjen til sig selv: „Bare jeg kunde lære at grøsse! Bare jeg kunde lære at grøsse!“ Dette hørte en vognmand som kom gaaende bagefter ham, og saa spurte han gutten: „Hvad er du for en kar?“ — „Det vet jeg ikke,“ svarte gutten. Saa spurte manden igjen: „Hvor er du fra?“ Men det visste gutten heller ikke. „Hvem er din far da?“ spurte vognmanden. Jo, det visste da gutten; men han hadde ikke lov til at sige det, sa han. „Hvad er det du gaar og snakker med dig selv da?“ spurte vognmanden. „Aa, jeg vilde saa gjerne lære at grøsse,“ svarte gutten; „men det er nok ingen som kan lære mig det.“ — „Det kan det vel bli raat med,“ svarte vogmanden; „bare følg med mig.“ Gutten fulgte med ham, og om kvelden kom de til et vertshus; der skulde de bli natten over. Med det samme de kom ind, tok gutten paa igjen: „Nei, kunde jeg bare lære at grøsse!“ Verten hørte det, gav sig til at le og sa: „Er det ikke andet du ønsker, saa tænker jeg du kan saa din lyst stillet.“ — „Aa, bare ti med dig!“ sa konen; „det er nok av dem som har sat livet til her før; det var synd, om de vakre øinene aldrig mer skulde faa se dagens lys.“ Men gutten mente, at om det gik aldrig saa galt, vilde han prøve at lære det likevel; det var jo det han var draget ut i verden for. Og manden i huset fik ikke fred, før han fortalte at i nærheten var et fortryllet slot; der kunde gutten nok lære at grøsse, ifald han turde holde vakt der tre nætter i rad. Kongen hadde lovet sin

datter til den som turde gjøre dette vaagestykke; for da var troldommen løst, og denne prinsessen var den fagreste ungmø som solen nogen gang hadde skinnet paa. I slottet var store rigdommer gjemt; over dem holdt onde aander vakt; men blev deres vælde brutt og skatten, fri, kunde den nok gjøre en fattigmand rik for levetiden. Mange var gaat ind for at prøve, men ingen var kommet levende ut igjen.

Morgenen efter gik gutten op til kongen og sa: „Ifald jeg faar lov, vil jeg gjerne vaake i det fortryllede slottet.“ Kongen saa paa ham, likte ham godt, og sa: „Du kan faa lov til at ta tre livløse ting med dig ind paa slottet.“ Gutten svarte: — „Saa vil jeg bede om ild, og en dreiebænk, og en tollekniv.“ Kongen lot sørge for at dette var paa rede haand. Da det mørknet, gik gutten op paa slottet, tændte paa varmen i et av kamrene, og satte sig paa dreiebænken. Kniven hadde han ved siden av sig. „Bare jeg nu kunde komme til at grøsse!“ tænkte han; „men det lærer jeg nok ikke her heller.“ Ved midnatstid vilde han kare op i ilden, for at faa den til at lue sterkere; da skrek det med ett borte i en krok: „Mjau, mjau! Vi fryser saa!“ — „Er det noget at skrike for da, tossehoder!“ ropte han. „Kom hit og varm dere her!“ Og just som han hadde sagt det, kom to store sorte katter farende med et vældig sprang, satte sig paa hver side av ham og glodde vildt paa ham med sine luende øine. Da de hadde varmet sig en stund, sa den ene av dem: „Kom gut, saa skal vi spille kort!“ — „Gjerne det,“ svarte gutten. „Men lat mig nu først se labbene dine!“ — Katten strakte frem klørne. „Det var da nogen stygge, lange negler,“ sa gutten.

„Det er nok bedst jeg klipper dem noget.“ Dermed tok han begge kattene i nakken, slængte dem op paa dreiebænken, og skrudde fast labbene. „Jeg spiller ikke kort med nogen som har slike fingrer,“ sa han, og saa slog han dem ihjel begge to og hev dem ut i dammen.

Da dette var vel gjort, og han atter skulde sætte sig bort til varmen, saa yrte det frem, fra hver en krok, svarte katter og svarte bikjer med gloende lænker; flere og flere kom sættende, saa han hadde sin nød med at berge sig for dem. De sparket ut ilden for ham, spredde den utover, og holdt rent paa at slukke den. En stund saa han rolig paa dette; men da han syntes det blev for galt, grep han til kniven. „Ut med pakket!“ ropte han, før ind paa dem og hugg og stak for fote, det bedste han orket. En del av dem satte paa sprang og blev borte, resten slog han ihjel og hev dem ut i dammen.

Da han var færdig med det stykke arbeide, karet han ilden sammen igjen, pustet paa glørne og varmet sig. Mens han sad slik, blev øielaakene hans saa tunge, og han fik lyst til at ta sig en lur. Og da han saa sig om, fik han øie paa en stor seng borte i det ene hjørne. Der la han sig ned; men just som han skulde lukke øinene, tok sengen til at kjøre av sig selv rundt hele slottet. „Det var ret,“ sa han, „des mer, des bedre!“ Og sengen før avsted, som det var seks hester spændt fore, over dørstokker og trapper, til den med ett gjorde et vældig hop, vendte bunden i veiret, og blev liggende over ham som et helt berg. Han slængte puter og tepper av sig, krabbede ut og sa: „Nu kan de kjøre for mig hvem som

vil," og dermed la han sig ned ved sit ildsted, ogsov til det blev dag. Da kom kongen op til ham, og da han saa gutten ligge paa gulvet uten at røre sig, trodte han at skræmslerne hadde dræpt ham. „Det var jamen synd for den vakre gutten," sa han. „Aa, det er nu ikke saa farlig," sa gutten, for hanhadde hørt det, og reiste sig overende. Kongen blevbaade glad og forundret, og spurte hvorledes det vargaat ham. „Ikke saa værst," sa han; „den ene nattener, til ende, og de to andre gaar vel ogsaa." Da han kom til vertshuset, gjorde verten store øine. „Jeghadde ikke tænkt jeg skulde se dig levende igjen," sa han. „Men nu har du vel lært at grøsse." — „Anei, var det likt sig!" svarte gutten. „Bare jeg visste nogen som kunde lære mig det!"

Om kvelden gik han atter op paa slottet, satte sig ved ilden, og tok fat paa sin gamle vise: „Bare jeg kunde lære at grøsse!" Da det led mot midnat,hørte han det tok til at rusle og tusle, staake ogbraake omkring ham, først saa smaat, siden sterkereog sterkere. Saa blev alt med én gang stilt igjen;men saa hørte han et fælt skrik, og i det samme kom halvdelen av et menneske dættende ned gjennempeispipen og blev liggende bent for føtterne paa ham. „Heisan!" ropte gutten. „Men her vanter jo halvdelen. Faar vi ikke snart mere?" Da bar det løsigjen med brak og bulder; det duret og hylte, og saa kom den andre halvdelen deisende ned. „Vent litt!" sa gutten; „la os lægge et par gode kubber paa varmen, saa blir her mer hyggelig." Da det var gjort,og han snudde sig om, var begge halvdelene groddsammen, og en stor styg mand sat paa hans plads.

„Nei, det var nok ikke meningen,“ sa gutten; „du tar jo min plads.“ Manden vilde skubbe ham unda, men gutten skubbet igjen og satte sig paa pladsen. Nu kom den ene manden efter den andre dumpende ned gjennem pipen. De hadde med sig ni dødningben og et par dødninghoder, og med dem gav de sig til at slaa kiler. Gutten syntes dette saa morsomt ut, og spurte: „Faar jeg lov til at være med?“ — „Ja, har du penger saa,“ svarte de. Det var det raad med, mente gutten; „men disse kulerne er ikke riktig runde,“ sa han, og saa tok han dødninghoderne, satte dem paa dreiebænken og dreide dem runde. „Se saa!“ sa han, „nu triller de bedre, og la os nu faa liv i leken!“ Han spilte en stund med dem, og tapte en del av pengene sine; men da klokken slog tolv, blev det borte alt sammen med én gang, og gutten la sig til at sove ved peisen. Om morgenens kom kongen og skulde høre hvorledes det var gaat. Aa jo, gutten fortalte han hadde hat det noksaa morsomt. „Jeg har slaat kiler,“ sa han, „og tapt nogen skillinger.“ — „Men har du ikke grøsset da?“ spurte kongen. Nei, det hadde han ikke. „Bare jeg visste nogen som kunde lære mig det!“

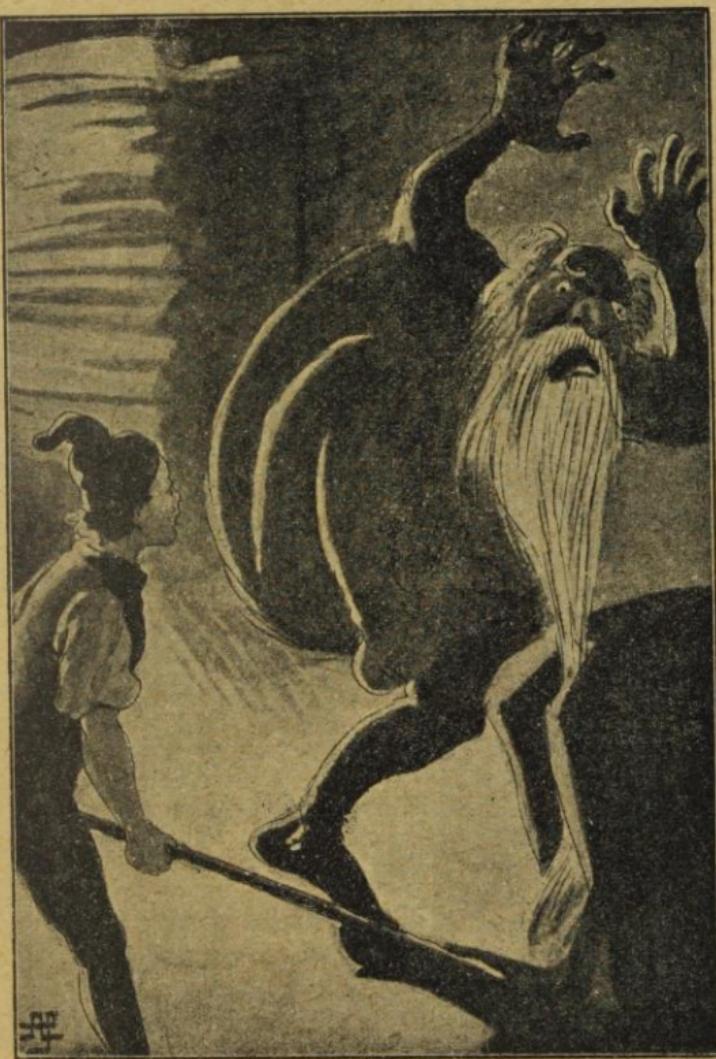
Tredje kvelden satte han sig paa bænken igjen, helt modfalden, sukket og sa: „Aa nei, bare jeg kunde lære at grøsse!“ Ut paa natten kom seks store mandfolk bærende paa en likkiste. Gutten tænkte det visst maatte være søskendebarnet hans som var død for en uke siden, og saa vinket han bort til likkisten: „Kom hit, saa skal du faa sitte hos mig og varme dig.“ Mændene satte kisten ned, og han gik bort og løftet av laaget. Det laa en mand i den; han la sin

haand paa hans ansigt; det var iskoldt. „Vent litt,“ sa han; „jeg skal prøve at faa varmen i dig.“ Han gik bort til ilden, varmet sin haand og la den paa ansigtet; men den døde vedblev at være like kold. Saa tok han ham op av kisten, satte sig bort til ilden, la ham over fanget og gned armene paa ham, forat blodet kunde komme i rørelse igjen. Men det hjalp heller ikke. Da kom han til at tænke paa at naar to ligger i seng sammen, saa varmer den ene den andre. Han bar da liket bort i sengen, bredde godt over det, og la sig selv ved siden. Om en stund kjendte han at dødmanden tok til at røre paa sig; for nu hadde han faat varmen i sig. „Har jeg ikke nu været snild med dig,“ sa gutten, „siden jeg har varmet dig saa godt?“ Da reiste den døde sig og ropte: „Nu kverker jeg dig!“ — „Er dette takken?“ sa gutten. „Da er det nok bedst du kommer ned i kisten igjen.“ Saa bar han ham tilbake og satte laaget paa. Straks efter kom de seks mænd og bar kisten bort. „Nei, bare jeg kunde lære at grøsse!“ sa gutten. „Men det lærer jeg nok aldrig.“

Saa kom det ind en mand som var større end alle de andre og saa rent følslig ut; han var gammel og hadde et langt hvitt skjeg. „Kom hitt, du skrælling!“ ropte han. „Nu skal du nok lære at grøsse; for nu skal du dø!“ — „Ikke saa braat!“ sa gutten. „Skal jeg dø, siger du? Det tænker jeg vi skal bli to om.“ — „Haa, haa!“ skrek trolgubben; „slik en pilt skal vi nok faa bugt med.“ — „Ta det bare med ro,“ svarte gutten, „og vær endelig ikke for kaut paa det! Jeg tænker nok jeg er likesaa sterk som du og vel saa det.“ — „Det skal vi snart se,“ ropte

gamlingen. „Er du sterkere end jeg, saa skal du slippe vel fra det. Følg med! Lat os prøve!“

Saa førte han ham gjennem mørke ganger til en smidje; der tok han en øks og slog en av amboltene ned i jorden med ett slag. „Ikke værre!“ sa gutten, tok øksen og gik til den andre ambolten. Gamlingen stilte sig ved siden, for at se godt efter, og det hvite skjegget hans hang langt ned. Gutten kløvde ambolten med ett hug; men gubben hadde huket sig dybt ned, og skjegget hans blev sittende fast i sprækken. „Nu har jeg dig!“ sa gutten, „og nu tænker jeg det er dig som er dødsens.“ Dermed trev han en jernstang og dundret løs paa trolgubben, alt det han orket. Gamlingen hylte og bad ham holde op, saa skulde han gi ham store rigdommer. Da slap gutten ham løs, og nu førte gubben ham til en kjelder i slottet og viste ham tre kister fulde av guld. Den ene skulde de fattige ha, og kongen den andre; „men den tredje er din,“ sa han til gutten. I det samme slog klokken tolv, utysket blev borte, og gutten stod i mørke. „Jeg finder vel ut likevel,“ sa han, famlet sig frem, og fandt omsider vei tilbake til kammeret. Der la han sig til at sove ved gruen. Om morgen kom kongen og sa: „Naa, vet du nu hvad det er at grøsse?“ — „Nei,“ svarte gutten, og saa fortalte han at hans døde søskendebarn hadde været der, og siden en gammel graaskjeg, som hadde vist ham en mængde guld. „Men ingen av dem har lært mig at grøsse,“ la han til. Da sa kongen: „Nu har løst troldommen, som laa over slottet, og du skal faa prinsessen.“ — „Mange tak, det er godt og vel,“

svarte gutten; „men det er da harmelig, at jeg ikke kan lære at grøsse.“

Guldet blev hentet frem, og bryllupet blev holdt, og den unge kongen var meget glad i sin dronning; men saa godt han syntes han hadde det, saa sukkel han likevel jevnt og stadig paa sin gamle maate: „Bare jeg kunde lære at grøsse!“ Dette blev dronningen tilslut kjed av, og kammerpiken sa da: „Jeg vet raad; han skal snart faa lære at grøsse.“ De fulgtes da ned til bækken, som randt gjennem haven, og fanget et spand fuldt av smaa stiklinger og anden fiskeyngel. Om natten, mens den unge kongensov, tok dronningen dynen av ham og tømte spandet med al smaafisken ut over ham, saa fiskene hoppet og sprelte omkring benene paa ham. Da braavaagnet han og ropte: „Huf, det grøsser i mig! Kjære kone, det grøsser i mig!“

Saa hadde han da endelig lært at grøsse.

Tommelitens liv og hændelser i England.

(Engelsk eventyr.)

I kong Arturs dage levde i England en mægtig trollmand som hette Merlin*). Engang han var ute at færdes, kom han til en bondegaard og banket på, for at faa noget at drikke. Konen i huset tok vel imot ham og ga ham melk og brød, som smakte ham godt, for han var blit baade sulten og tørst i solsteken. Mens han sat tilbords, saa han sig om i stuen, og han skjønte snart at det var noget ivedien med baade manden og konen; for de saa begge meget sorgfulde ut, endda de hadde alting saa pent og hyggelig hos sig. Han spurte dem hvad det var de sturet for, og saa svarte de det var fordi de ikke hadde nogen børn. „Jeg skulde være saa glad,“ sa konen, „hadde jeg bare en sön, om han saa ikke var større end tommelfingeren til far.“ Mester Merlin syntes det var noget tul av konen at ønske sig en sön som ikke var større end tommelfingeren til mannen; men saa tok han hende paa ordet, og lovet at hun skulde faa det hun ønsket sig. Straks han kom

*) Læs Merlin (lang i).

hjem, sendte han bud efter alvedronningen, og da hun kom, fortalte Merlin hende om könen som sørget saa over at hun ikke hadde nogen børn. Alvedronningen syntes synd i hende, og mente det var bedst hun fik sit ønske opfyldt.

Det varte ikke længe, saa fik bondekonen en sön, og han var netop saa lang og saa bred som tommelfingeren til faren. Konen sat just i sengen og saa paa gutten, som hun var saa glad i; da kom alvedronningen ind til hende, kysset gutten og kaldte ham Tommeliten. Efter hende kom en mængde alver og huldrer; de tok og klædde paa gutten. Han fik et løvsblad til hat, skjorte av kingelvæv, bukser og trøie av myrdun, strømper av et rødt epleskal, som de bandt fast med to av morens haar; sko fik han ogsaa; de var av museskind, med haarene paa insiden, forat de skulde være myke at gaa paa.

Tommeliten blev aldrig større end tommelfingeren til faren; men klok og slu var han, da han blev ældre, og fuld av puds og spik, saa moren hadde sin store nød med ham. Naar han spilte om kirsebærstener med andre gutter, og det hændte at han hadde mistet alle sine, saa krøp han ned i lommen paa de andre og grov til sig saa mange han kunde bære, og saa gav han sig til at spille igjen. Men en gang gik det galt; han var krøpet ned i en pose med kirsebærstener, og gutten som eide dem fik se ham. „Stjæler du, Tommeliten?“ sa gutten; „saa skal du faa svi for det!“ Og dermed drog han baandet sammen om halsen paa ham, saa bare hodet stak frem av posen, og den ristet han av alle kræfter. Da fik Tommeliten benene og hele kroppen slaat og klemt

av kirsebærstenene, saa han maatte tigge baade tyndt og vakkert om at slippe; han skulde aldrig gjøre slikt mer, sa han.

Men næste dag fik de det igjen! Da tok han alle morens ølglas og hængte dem op paa en solstraale, og da de andre guttene saa det, skulde de ogsaa til at prøve det samme. Men de hadde ingen huldregave faat, saaledes som Tommeliten, og følgen var den, at de slog glassene sund og fik stryk av forældrene. Tommeliten lo av dette, saa han var sprækkefærdig; men de store guttene blev saa arge paa ham, saa moren ikke turde la ham være sammen med dem længer, men tok ham med sig hjem; nu skulde han hjælpe hende med alt som han ikke var for liten til at gjøre.

En dag stod hun og rørte deig til en pudding, og Tommeliten var krøpet op paa kanten av krukken, for at se hvad det var hun gjorde. Imens vendte hun sig bort et øieblik, og i det samme faldt Tommeliten ned i krukken, og moren, som ikke saa det, rørte ham ind i digen, og saa satte hun puddingen over varmen. Da Tommeliten kjendte det blev varmt, gav han sig til at danse omkring i puddingen, saa den gik rundt i gryten. Moren trodte det var noget galt paa færde, og da hun i det samme fik se en knapestøper som gik ute paa veien, saa gav hun ham puddingen, og var glad til, fordi hun blev av med den.

Knapestøperen var svært fornøiet for det gode maaltid han nu skulde faa; det var længe siden han hadde smakt pudding. Mens han gik, kom han til et gjærde, og det skulde han stige over; men i det

samme fik han det slik at han maatte nyse. Tommeliten vilde vise at han hadde lært folkeskik, og ropte: „Gud signe!“ saa høit han bare kunde. Men da blev knappestøperen saa livende ræd, at han kastet puddingen fra sig og tok paa sprang, det meste han orket. Puddingen var nu gaat i mange stykker. Tommeliten krøp ut av den og løp hjem igjen til moren, som ikke visste hvor det var blit av ham, og hadde lett efter ham baade høit og lavt.

En dag hun skulde melke kjørrene, tok hun Tommeliten med sig ut paa marken. Det var sterk vind den dagen, og derfor tok hun en traad og bandt ham fast til en tistel, forat han ikke skulde blaase bort. Da koen fik se hatten hans, som var av et ekeblad, tok hun baade ham og tistelen i ett bit. Tommeliten blev følt ræd for de store tænderne koen hadde, og saa skrek han paa moren, alt det han orket. „Hvor er du, sønnen min?“ spurte hun. „Her er jeg, i munnen paa den røde koen!“ svarte han. Moren visste ikke hvad hun skulde gjøre, hun graat og bar sig; men koen blev saa ræd for alt det braak og staak Tommeliten gjorde i halsen paa den, saa den gapte høit og lot ham falde ut. Moren tok ham da op i forklæet sit og gik hjem med ham.

En anden gang var faren ute paa akeren og pløide, og hadde Tommeliten med sig. Den vesle gutten hadde faat sig et bygaks, og med det gik han og drev paa okserne som drog plogen; men med én gang faldt han ned i en akerfure og blev borte. I det samme kom en ravn flyvende; den tok Tommeliten i nebbet og fløi over sjøen med ham til et stort slot. Her bodde en rise, og han stod netop og gapte og saa

efter hvad det var som kom flyende. Ravnen slap Tommeliten bent ned i gapet paa risen, og da han kom ned i maven paa ham, gjorde han slikt opstyr, saa risen var glad ved at bli av med ham igjen, og spyttet ham 3 mil ut i sjøen.

Der blev han slukt av en stor fisk; men denne fisken blev straks efter dradd op i baaten til en fattig fisker, som gik op paa slottet til kong Artur og solgte den. Da kokken skulde skjære op fisken, sandt han Tommeliten i maven paa den, og alle som var paa slottet undret sig meget over den lille fyren, og blev svært glade i ham. Kongen vilde altid ha ham hos sig; for han var saa god til at finde paa alt slags moro og lystighet, saa de maatte le, alle som saa og hørte paa ham. Naar kongen var ute og red, sat Tommeliten paa haanden hans, og naar det regnet, krøp han ned i vestelommen til kongen og la sig til at sove der, til det blev godveir igjen.

En dag spurte kongen ham ut om hans forældre, og da han fik høre de var fattigfolk, sa han til ham at han kunde gaa ind i skatkammeret og ta med sig saa mange penger han kunde bære; dem skulde han faa gaa hjem til forældrene med. Tommeliten fik sig en liten pose, i den stak han den største sølpengen han kunde finde, tok posen paa ryggen, saa tung den var, og gik i to hele døgn, til han kom hjem. Moren stod i døren, da han kom, og baade hun og faren blev glade, kan en nok vite, da de fik ham igjen og saa han hadde penger med sig. De bad ham sætte sig ned ved gruen i et valnøtteskal, og de gav ham saa meget mat at han i tre dage hadde sat tillivs en hel nøttekjerne; men det blev han syk

av; for en nøttekjerne var ellers nok mat for ham i en hel maaned. Da han var blit frisk igjen, skulde han tilbake til slottet; men det hadde nylig regnet, saa det var ikke føre for ham at gaa i. Da fandt moren paa raad likevel; hun satte ham paa haanden sin og blaaste ham avsted til kongsgaarden.

Nu hadde Tommeliten slikt stræv med at more kongen og dronningen og ridderne, saa han blev rent syk av det. Da kom alvedronningen i en vogn som blev draget af flaggermus, og tok ham med sig hjem til kongsgaarden igjen. Han dalet ned, netop i det samme kokkepiken gik over gaarden med et fat grøt, som kongen skulde ha, og han dumpet bent ned i grøtfatet, saa den hete grøten skvat i ansigtet paa jenten, og hun slap fatet i rendestenen.

Kokken blev lynende sint, og svor paa at Tommeliten hadde gjort det av bare ondskap, og kongen blev saa ærgerlig over at han ingen grøt fik, saa han dømte ham til at blive halshugget. Dette var det mange folk som stod og hørte paa, og en av dem var en møller, som stod og glante og gapte. Då nu Tommeliten hørte han skulde halshugges, tok han et tilsprang av alle livsens kræfter, og hoppet bent ned i halsen paa mølleren, saa ingen visste hvor det var blit av ham; ikke engang mølleren selv visste det.

Da Tommeliten var borte, gik folk hjem igjen, og det gjorde mølleren ogsaa. Men han fik ingen ro; for Tommeliten veltet og kastet sig i maven paa ham, stod snart paa hodet og snart paa benene, og gjorde slikt styr derinde, saa mølleren mente det maatte være den onde selv som var faret i ham, og saa sendte han bud efter doktoren. Da han kom,

sang og danset Tommeliten i maven paa møllerens, saa stakkaren blev endda ræddere, og sendte bud efter fem andre doktorer og tyve prester. De snakket og mante alle sammen, det bedste de kunde, og møllerens maatte sitte og høre paa det; men tilslut blev han saa træt og søvnig at han maatte gjespe. Han gapte som en hval, og i det samme gjorde Tommeliten et hop, og stod midt paa bordet. Da mølleren fik se at det var Tommeliten som hadde været i maven paa ham, blev han rent som fra sig av sinne; han tok Tommeliten i luggen og slængte ham gjen- nem vinduet ut i vandet; der kom det en stor fisk og slukte ham. Den blev halt op og solgt til kongens kjøkken; det var en stor, vakker fisk, og kongen vilde den skulde kokes straks. Da fisken blev skaaret op, fandt kokken Tommeliten, og gik like til kongen med ham. Men kongen hadde meget at gjøre, og dersor vilde han ikke se ham den dagen. Kokken satte da Tommeliten ind i en musefælde, saa han ikke skulde blive borte for dem igjen, og der sat han en hel uke, og hadde ikke andet at gjøre end at kikke ut mellem tralerne. Tilslut sendte kongen bud efter ham, og sa at nu kunde det være det samme, han tænkte ikke mer paa grøten, og nu skulde Tommeliten bli ridder og faa nye klær. Saa tok de vingerne av en sommerfugl og gjorde skjorte til ham, støvler flk han av kyllingskind, trøie og bukser av et solsikkeblad; til vaaben fik han en synaal, og en mus fik han at ride paa. Nu kunde han være med kongen paa jagt; men en dag, just som de red frem om en bondehytte, kom en kat farende og vilde fange musen som Tommeliten red paa. Tommeliten verget

sig nok med naalen; men da kongen og hans følge fik se hvad nød han var i, og kom for at hjælpe ham, var han saa opklort at de maatte bære ham hjem og lægge ham i en liten dunseng, som stod i et elfenbenskammer. Nu kom alvedronningen igjen og tok ham med sig hjem til alvelandet; der var han i mange aar; men i kong Dunstans tid kom han igjen, og da hadde han gilde grønne klær paa sig. Fra alle kanter kom nu folk for at se ham, og han blev ført frem for kongen, som spurte hvem han var, og hvor han kom fra. Tommeliten syntes det var rart at de ikke hadde hørt tale om ham før, og sa at han kom fra alvelandet, og at han hadde kjendt godt kong Artur, som hadde gjort stor ære av ham og slaat ham til ridder.

Tommeliten fik lov til at sitte ved kong Dunstans eget bord, og kongen bygget et guldslot til ham som han skulde bo i, og gav ham en fin vogn med seks mus til hester. Men dette likte ikke dronningen; for kongen hadde aldrig git hende nogen fin vogn. Saa løi hun for kongen, og sa at Tommeliten hadde været lei mot hende. Nu skulde han faa straf; men han var krøpet ind i et smilehus, og der blev han sittende, til han næsten var sultet ihjel. Da kikket han ut av smilehuset, og fik se en sommerfugl som sat paa et græsstraa. Han var ikke sen, men sprang frem og satte sig skrævs over sommerfuglen, og den fløi avsted til kongens slot, med Tommeliten paa ryggen. Kongen, dronningen og hoffolkene saa sommerfuglen og vilde fange den; de gjorde jagt paa den; men den blev ved at flyve, til Tommeliten ikke kunde holde sig fast længer; han faldt av og dumpet ned i en

bøtte med vand, og da de drog ham op igjen, var han næsten druknet. Dronningen vilde likevel han skulde halshugges; men først stak de ham ind i en musefælde. Katten saa det rørte sig noget derinde, og trodde det var en mus; den drog og tumlet saa længe med fælden til den gik sund, og Tommeliten krøp ut. Saa kom det en kingel; den trodde Tommeliten var en flue, og stak ham, saa han faldt saa lang han var, og kingelen suget alt blodet ut av ham.

Tommeliten blev jordet under en rosenbusk, og paa graven satte kong Dunstan en støtte med hans navn og fortælling om hvorledes han levde og døde.

Trollskibet.

(Et finlandsk eller kvænsk eventyr.)

Det var engang en gut som gik omkring i skogen med sin bue, og han gik baade langt og længe. Saa kom han til trollene i berget, og deres forældre var nylig døde. Det havde sanket sig mange arvinger der, og i berget hadde de gods og rigdom over al maate, guldskeer og guldkrus, og meget andet som gildt og dyrt var, og hver av arvingerne fik en guldvogn; et guldskib var der ogsaa, og det skulde de alle ha part i, og dette skibet var saaledes laget, at naar nogen steg ombord i det, saa gik det av sig selv baade paa jorden og gjennem luften. Da de fik se jægeren som kom med buen paa nakken, ropte de straks til ham: „Kom hit, gode mand, og kan du dele ret og rigtig mellem os, saa skal du faa baade tak og penger for det. Han gik da bort til dem, og fik vite hvorledes det hadde sig med guldvognene og guldskibet. „Bare du traar paa dem og gir dem et spark, saa gaar de av sig selv,“ sa trolldene.

Da gutten hadde faat vite det, spændte han buen og gjorde et pileskud, og i det samme ropte han: „Godtfolk, let nu efter pilen som fløi fra buen min!

Den som først finder den, skal faa baade guldvogn og guldskip til sin lod.“

Trollene rendte, alt de orket, og lette efter pilen, og de løp saa langt at han hverken hørte eller saa noget til dem, og da tænkte gutten: Nu er det bedst jeg skynder mig, før de kommer igjen og tar alt godset sit. Saa bar han i hast alle de gode ting ombord, baade guldvognene og al den andre rigdommen, og saa støtte han til spillet og gav det et dygtig spark. Skibet tok nu til at fare over land og vand, og det før længe, til det stanset utenfor en kongsgaard. Der sat kongsdatteren ved vinduet, og da hun saa guldskipet, undret hun sig storlig, slog ut med hænderne og ropte:

„Der kommer jo den største keiser i verden farende paa et guldskip! Kjære keiser, ta mig med ombord! Jed vil gjerne være kjæreren din.“

Da gutten hørte det, gik han frem til skibssiden og sa: „Kongelige prinsesse, jeg er ikke værdig at løse skoen av jer engang; I har jo konger som I kan holde jer til.“ Men endda hun hørte han ikke var andet end en simpel bondegut, saa blev hun ved det hun havde sagt. „Ta mig bare med!“ sa hun. „Jeg vil være kjæreren din.“ Men jægeren svarte: „Jeg ser I vil gjøre nar av mig; I passer ikke for andre end konger.“

Saa hentet kongsdatteren mat og drikke til gutten og bar nej paa skibet; fine herremandsklær, hatter og støvler kom hun bærende med, saa det blev en hel haug paa dækket; men gutten turde ikke røre det med sine hænder. Imens gik prinsessen frem og tilbage paa bryggen og vred hænderne sine; hun var

baade harm og sorgfuld, fordi gutten ikke vilde ha hende til kjæreste. Jægeren saa en ukes tid paa dette, og skjønte hun hadde riktig hug til at gifte sig. Tilslut sa han: „Ja, vil I endelig gjøre jer saa simpel at I vil ha en bondegut, saa kom bare ombord i skibet.“

Det lot hun sig ikke sige to ganger. Men gutten faldt paa knæ for hende og sa: „Hvor skal vi nu fare med dette skib, min kjære prinsesse?“ Kongsdatteren svarte: „Lat os fare midt ut i havet; der ligger en ø som er ti fjerdingar lang, og den er fuld av de søteste bær og den søteste frukt.“ Saa lot han skibet fare; det før midt op paa øen, og der stanset det. Nu gik gutten ut for at plukke bær, og da han hadde læsket sig godt paa dem, blev han søvnig og la sig til at sove. Prinsessen var imens ute paa skibet; hun ventet i syv lange og syv brede, men tilslut blev hun kjed av denne ventingen og var baade harm og sint. Saa tænkte hun: Du kan bli her paa øen da, din bondeslamp, og lægge dig til at dø her; nu vil jeg snu skibet og fare hjem igjen. Og det gjorde hun; hun snudde skibet og drog hjem, og gutten blev liggende der og snorke. Endelig vaagnet han op av søvnen, og da han saa vilde ombord igjen, var skibet ikke at se nogensteds, alle trollgaverne var borte, og det eneste han havde igjen av al rigdommen var en pengepung. Han var saa sulten, at det skrek i maven; men ingenting havde han at stille sin sult paa. Saa gik han op til en gammel bærousk, sanket fuld den venstre lommen sin, og smakte paa et par bær, for at læske sig noget. Men det var farlige bær; for da han hadde saat dem til-

livs, vokste det op paa hodet hans et par horn, saa store at nakken knapt var god til at bære dem. Med sulten fik det endda gaa, tænkte han; men disse hornene som vokser op paa hodet mit! — Kommer det sjøfolk hit til øen, saa tror de jeg er et vilddyr, og skyter mig ihjel!

Mens han talte saaledes med sig selv, kom han til en anden bærbusk, og der sanket han den høire lommen fuld av bær, og saa smakte han paa et par av dem, for at læske sig. Men dette var bedre bær; for da han hadde faat dem vel tillivs, faldt hornene av ham, og det var ikke saa meget som ar efter dem engang; og ikke nok med det, men han blev saa vakker, saa det var ikke nogen i hele riket som kunde lignes med ham.

Han stundet nu meget efter at det skulde komme sjøfolk i nærheten av øen; for han kunde ingen vei komme fra en ø midt i havet, og da det endelig kom et skib seilende mot øen, ropte han ut til det:

„Ta mig med, gode venner! Frels mig fra døden paa denne ø, for pengar og gode ord! Vis mig kongens slot, og følg mig dit!“ De førte ham til fastlandet, og viste ham veien til kongens slot.

Nu gik gutten ind i gaarden. Der havde kongen en brønd med laag paa, fuld av det klareste vand. Han satte sig paa laaget, og gjorde vandet tykt og gjørmet med sine skidne føtter. Nu hændte det sig at kongens overkok kom ut til brønden. Hadde han nu været en vredladden mand, som han ikke var, saa hadde han vel git sig til at skjelde og kalde gutten og ropt: „Hvorfor har du, dit ubest, gjort drikkevandet tykt og gjørmet? Det er ondt nok for os,

men endda værre er det for kongen og dronningen og deres børn. Faar kongen vite det, saa lar han hugge hodet av dig. Og det kunde jeg ogsaa gjøre,“ la han til; for magten hadde han til det.

Men gutten sa: „Kjære, sig ikke noget om det, saa skal jeg lære dig et kunststykke, saa du kan bli likesaa vakker som jeg.“

„Ja, kan du lære mig en slik kunst,“ sa kokken, saa skal jeg ikke sige noget om det.“

Gutten gav ham et bær fra den høire lommen, og da han hadde svelget det, blev han saa vakker, at det ikke fandtes hans like i hele kongeriket; men bondegutten blev gjemt bort, saa ingen fik se ham mer. Imens laget kokken maten til kongen; de spiste og drak og var lystige, og da maaltidet var til ende, gik prinsessen fra bordet og like bort til overkokken, og spurte hvem det var som hadde gjort ham saa vakker.

„Det kom en fremmed mand til gaards her,“ svarte overkokken; „han kunde gjøre hvem han vilde likesaa vakker.“

„Vilde han gjøre mig saa vakker,“ sa prinsessen, som var faret hjem med skibet, „saa skulde jeg gjerne være kjæresten hans.“ — „Jeg tror han alt er gaat sin vei,“ sa kokken; „han vilde ikke nogen skulde se ham, for han var ræd de skulde ta livet av ham her i byen.“ Prinsessen vilde nu endelig at kokken skulde sende bud efter gutten; han skulde ikke være ræd for nogen ting, sa hun; han kunde leie sig ind i et fremmed hus, saa skulde nok hun greie alt som det kostet. Gutten kom, og fik herberge i et hus som laa unda veien og helt for sig selv; dit bar

prinsessen mat og drikke og alt det som godt var, og mens gutten sat tilbords, gik hun bort til ham og sa: „Kan du gjøre mig saa vakker som du har gjort kokken, saa skal du faa mig til kone.“

Gutten brukte mund mot hende; for han var harm over at hun hadde latt ham være igjen paa øen; men maten lot han smake sig like godt, og saa sa han: „En bondeslamp som jeg er ikke god nok til husband for en prinsesse; det maa jo konger til slikt, vet jeg.“

Prinsessen kjendte ham ikke igjen, og visste ikke at det var ham hun hadde latt være igjen midt ute paa havet. „Vil du ikke tro mig,“ sa hun, „saa skal jeg gi dig fine klær, slike som de største krigshøvdinger bruker, og penger og det røde guld skal du faa, for det har jeg nok av; et guldkrus skal jeg gi dig, og en guldvogn, og et guldskip ogsaa, bare du vil gjøre mig vakker — riktig vakker, skjønner du.“

Aa ja, tænkte gutten ved sig selv, de tingene er nu mine før; men det sa han ikke, og prinsessen hun holdt paa med sit: „Jeg slipper dig ikke, før du har gjort mig vakker.“ Nu laget gutten sig til at gjøre hende vakker; men han tok bær av sin venstre lomme, og lot prinsessen faa av de onde bærene, og gik saa bort igjen og blev ved med sit maaltid.

Da prinsessen hadde svelget bærene, vokste det op to store horn paa hodet hendes. Da kongen saa at datteren hadde faat horn paa hodet, prøvde han at faa saget dem av; men sagen bet ikke paa dem. Saa bød han to av sine sterkeste krigsfolk at de skulde gaa efter hende og støtte hornene, for at den

stakkars prinsessen skulde slippe at møies med en slik tyngde. Her gik det rigtig som en siger for et gammelt ord, at naar en alt har én nød i hænderne, saa kommer en ny til fra skogen. Tilslut kundgjorde kongen over hele riket, at om det gaves en ungkar som kunde gjøre kongsdatteren god igjen og faa hornene av hende, saa skulde han gjøre ham til sin øverste krigshøvding, og kongsdatteren skulde han faa til kone; men var det en gift mand eller et kvindfolk, saa skulde de faa slik løn at de hadde nok alle' sine levedage.

Snart sanket det sig sammen saa mange doktorer og aatgjerdskjærringer, saa hele kongssalen blev fuld, og alle prøvde de sine kunster; men hornene vilde ikke løsne.

Tilslut kom gutten ogsaa frem; han hadde staat gjemt bak alle de andre. Han gjorde knæfald for kongen og sa: „Min naadige herre og konge, la mig ogsaa faa prøve at hjælpe prinsessen, om jeg mulig kunde faa hornene av hende!“ — „Tror du at du kan gjøre slikt, gutten min?“ sa kongen. „Nu har de jo prøvet, alle de andre; men jeg synes ikke de har gjort andet end fylde sig med mat og drikke.“

Gutten gik sin vei; men han syntes det var harmelig at han ikke skulde faa prøve sig, han ogsaa, og derfor kom han igjen om en stund og sa til kongen: „Av alle disse andre er det ikke nogen som kan faa hornene bort; men jeg kan, bare jeg faar lov til at prøve.“

„Nu ja, gutten min,“ sa kongen, „saa faar du

prøve da. Kan du virkelig faa hornene til at løsne, saa skal jeg gjøre dig til min øverste general.“

Saa sa gutten til kongen at han skulde sende alle de andre bort, og at alle krigsfolkene skulde holde sig færdige til at skyte æresskud og rope hurra, naar han hadde gjort prinsessen god. Dette gav kongen straks paabud om; alle de andre blev sendt bort, og hærfolket stod opstilt som til mørnstring ute paa slotspladsen. Gutten blev nu alene om tingene og skulde stelle med prinsessen, og tjenestefolkene skulde være til hjælp og gjøre alt det han bød dem. Saa sa han til en av jenterne: „Gaa avsted og hent bjerkeved og læg i badstuovnen, saa det blir rigtig hett?“ Og til tjeneren sa han: „Skynd dig til skogs, og hent mig tre tynde, kvistfrie hasselkjeppe, saa jeg kan faa hornene til at løsne.“ Hasselkjeppen blev gjort myke, og det blev varmet vand, og sørget for alt andet som hørte til badstuen. Saa førte han prinsessen til badet, sendte jenten bort, og laaeste døren. Da han blev alene med prinsessen, hængte han hende op efter hornene paa badstuhjellen mellem tverbjelkerne, og tok til at dænge hende med hasselkjeppen. „Vil du prøve at stryke avsted med godset mit en gang til?“ ropte han. „For jeg er kjæresten din, skal du vite, og nu skal du slippe at snyte mig mer.“

Prinsessen laaet baade vel og vakkert: „Aa kjære, væne, slaa mig ikke mer!“ Saa tok gutten frem et bær og gav hende, et av de gode som han havde i den høire lommen sin. Ikke før hadde prinsessen faat bæret i munden, før hornene løsnet og

faldt av, og det blev ikke saa meget som et ar efter dem engang, og nu var hun saa vakker at det ikke fandtes nogen i hele riket som var saa vakker som disse to. Saa gik de sammen til slottet; der blev det nu holdt stort gilde, og de danset og levde baade lystig og godt, og gutten blev den øverste general og fik prinsessen.

Liljejomfruen.

(Ungarsk eventyr.)

Det var engang en konge som var saa god, at alle maatte elske ham, baade høie og lave, og hver og en i hans land kunde gjerne ha git sit liv for ham. Han hadde ingen dronning, og de som lydde under ham bad at han endelig maatte gifte sig, forat de kunde faa en likesaa god konge efter ham som han selv var. Dette syntes han var i grunden nok saa rimelig, og han gik længe og tænkte paa hvorledes han skulde bære sig ad, for at finde en hustru som baade han og folket var tjent med at faa til dronning.

Kongen hadde en gammel ven som han var svært glad i, og ham pleide han at samraa sig med, naar det var noget viktig som skulde gjøres. Han var bare jæger i kongens skog; men han kunde gjerne levet som en stor herremand, hadde han bare villet; for det var ikke den ting som kongen ikke gjerne hadde git ham; men han syntes ikke han trængte til noget, og saa levde han for sig selv ute i skogen i et litet huskot, som han kunde været en fattigmand. Da kongen hørte at folk saa endelig vilde han skulde

gifte sig, gik han en dag ut til den gamle jægeren og spurte ham om raad.

Jægeren gav ham en rosmalinkvist og sa: „Den som denne kvisten böier sig for, hun er eslet dig til dronning.“

Nu lot kongen straks gaa bud over land og strand, at alle ungmøer i hele riket skulde komme op til ham paa kongsgaarden, saa mange som kunde komme ind, og ved siden av hver ungmø skulde det staa en soldat og lægge navnet hendes i perler paa et bord. Den som kvisten böide sig for skulde faa alle perlerne; men var det ingen som den böide sig for, saa skulde hver ungmø faa de perlerne som navnet hendes var lagt med. Da de nu alle sammen sat i rad og række, saa kom kongen ind til dem, og rosmalinkvisten hadde han i haanden. Han gik nu fremom alle de unge jomfruene, fra den første til den sidste; men rosmarinen böide sig ikke for nogen av dem. Dagen efter blev det sendt bud efter flere jomfuer, og den ene var vakkere end den andre; men kvisten holdt sig strak som et lys, og böide sig ikke for nogen. Tredje dagen gik det like ens; rosmalinkvisten vilde ikke böie sig. Dette var da rigtig rart, tænkte kongen, og blev rent raadløs; for nu skjønte han ikke hvor han skulde faa sig en dronning fra.

Om natten laa han og grundet paa dette, og saa hørte han at noget kom smættende ind gjennem vinduet og satte sig paa rosmarinen og gav sig til at snakke sagte med den. Det var en liten guldfugl, og han hørte den sige: „Jeg vilde saa gjerne gjøre

kongen noget godt igjen, fordi han to ganger har frelst mig fra falkekloen. Jeg vet hvor den ungmøen er som du bører dig for; hun er i trolhagen, og nu er jeg kommet for at sige dig at imorgen skal du gi dig paa vei dit sammen med kongen, saa skal jeg flyve med og vise vei.“

Alt dette hørte kongen; for han kunde slet ikke faa blond paa øinene, slik som han laa og grundet. Aldrig saa snart led det mot morgen, før han gav sig paa veien. Rosmarinen gik fore, og guldfuglen fløi over dem og viste dem vei.“

Da de havde gaat en stund, møtte de en halt trolhest, som knegget og stønnet og bar sig ilde. „Hvad feiler dig, siden du bær dig slik?“ spurte kongen. „Aa, jeg har faat en pil i den venstre bogen,“ svarte trolhesten; „den har jeg gaat med et halvt aar, og aldrig kan jeg finde nogen som vil hjælpe mig og drage den ut; det er en gammel trolkjærring som har skutt paa mig, for at gjøre min herre skade.“

— „Jeg skal drage den ut for dig,“ sa kongen, og saa grep han fat i sølvpilen og drog den ut. Da reiste hesten sig paa bakbenene, og blev med én gang saa vakker at kongen syntes han aldrig havde set maken til hest. „Nu skal du ha tak for god hjælp,“ sa trolhesten. „Jeg vet nok hvem det er du leter efter. Hun er langt borte herfra; men nu kan du sætte dig op paa ryggen min, saa skal jeg føre dig dit som du kan finde hende.“ Kongen satte sig op paa ryggen av trolhesten, og den sprang avsted med ham gjennem luften, saa fort som et lyn. Rosmarinen fløi fore, og den lille guldfuglen fløi over dem.

De før nu længe over berg og dal, og tilslut kom de til et glasslot; derinde hørte de nogen skrike og tute, saa det var ingen maate paa det. „Her er nok nogen i stor nød,“ sa kongen, „og den stakkaren maa vi frelse, hvem det saa er.“ Og dermed gik han ind i slottet. Og hvad fik han se der? En stor glasmand, og en humle som surret omkring i maven paa ham og vilde bryte sig ud. „Hvem er du, og hvad vil du?“ spurte glasmanden. „Jeg er en fremmed konge, og skal til trolhagen for at finde mig en hustru.“ svarte kongen, „Men hvem er du?“ — „Jeg er kongen i dette slottet,“ sa glasmanden. „Men hvad er det som feiler dig, og hvorfor bær du dig saa ilde?“ spurte den fremmede kongen. „Aa, humlen vil bryte hul paa maven min,“ svarte glaskongen. Saa spurte den andre om han slet ikke kunde blive av med den leie humlen. „Nei, det kan jeg ikke, saalænge moren lever,“ svarte glaskongen; „hun er en kingel med to klør, og hun lever evindelig; for det biter ikke staal paa hende. Engang eide jeg nok en trolhest som kunde raade med hende; men den har hun dræpt for mig med et pile-skud“ — „Kunde du ikke la mig faa se den kingelen?“ spurte den fremmede kongen. „Jo, det blir det nok snart raad til,“ svarte glaskongen. „Ser du hende som sitter derborte paa glasbænken? Det er den stakkars dronningen min; hun er klædd i bare roser, som du ser; men hver time kommer kingelen og spinder hende ind i væven sin, og naar den er borte, saa kommer en liten tornskjære og river sund spindet igjen. Pas nu paa, saa skal du se kingelen kommer straks paa timen.“

Ret som det var, fik de høre en sterk dur. Den fremmede kongen saa op mot salstaket, og der fik han se en stor styg kingel, som slap sig ned fra det. Han var ikke sen om at drage sverdet og hugge til kingelen; men det nyttet nok ikke stort, for sverdet bet ikke paa dette trollet, og det tok igjen med forbenene, saa det var nær paa at kongen var blit dræpt. Da kom trolhesten sættende ind i glassalen, saa glasbeterne føk om den, og og før bent paa kingelen. Da humlen saa at moren var i fare, vilde den flyve ut av glaskongen, for at hjælpe hende. Men trolhesten skjønte hvad den vilde, og ropte til glaskongen at han maatte lukke munden vel igjen og ikke slippe humlen ut; men kongen kunde ikke holde humlen inde, saa gjerne han vilde, og den fløi ut gjennem munden paa ham. Da sparket trolhesten slik med forbenene, saa den slog ihjel baade humlen og kingelen paa én gang. Og med det samme blev glaskongen til en mand saa stor og vakker, saa hans make ikke fandtes i hele verden, og glasdronningen blev den fagreste kvinde, klædd i bare roser. Den lille guldfuglen blev en vakker ung pike, og glasslottet blev et gildt guldslot. Han som havde været glaskonge, takket den fremmede kongen for hjælpen, og nu fortalte han hvorledes alt sammen var gaat til.

„Dette slottet,“ sa han, „er mit, slik som du nu ser det; men et stykke nedenfor slottet staar en liten hytte, og der bodde en gammel trolkjærring. Hun hadde en datter, og hende vilde hun jeg skulde gifte mig med; men jeg vilde ikke ha hende. Jeg tok mig en hustru fra trolhagen, hende du ser her, og hende vilde jeg ikke bytte for alt i verden. Da blev

trolkjærringen saa arg at hun skapte mig om til en glasmand, og datteren sin gjorde hun til en humle, som altid skulde gnage og plage mig i maven. Hadde dette holdt paa en uke til, saa hadde den gnagt sig ut. Selv gjorde hun sig om til en stor kingel, og gav sig til at spinde over dronningen og roseklædningen hendes, og stuepiken gjorde hun til en tornskjære, som rev væven sund igjen. Men før hun kunde faa riktig magt, maatte hun gjøre det av med trolhesten. Nu har du draget ut pilen som sat i bogen paa den, og dermed har al vor nød og plage faat en ende. Nu faar du sige hvad du vil ha til løn for alt det du har gjort for mig.“

„Jeg skal ingenting ha for det,“ sa kongen; „men sig mig bare om det er langt herfra til trolhagen; dit skal jeg, for at hente mig en hustru.“ — „Nei,“ sa den andre, „det er ikke langt dit; trolhesten kan føre dig frem i et øieblik.“

Saa satte kongen sig op paa trolhesten, og det varte ikke længe, før de var fremme. Rosmarinen fløi føre, og den vakre ungmøen hadde atter tat fuglehammen paa og fløi over dem. Da de kom frem til trolhagen, var det sorg over hele kongsgaarden.

„Hvorfor er her slik sorg?“ spurte kongen. Da svarte de at den vakreste prinsessen paa slottet, søster til hende som var blit glasdronning, hadde sørget saa saart over søsteren, saa hun var blit til en hvit lilje, og derfor var hele kongsgaarden i sorg. Kongen bad om at faa sa den hvite liljen. Jo, den skulde han nok faa se. Rosmarinen skyndte sig i forveien, for nu hadde den slik hast, og da den kom til den hvite

liljen, blev den staaende og böide sig helt ned til jorden, og guldfuglen satte sig paa et av bladene.

Da ristet den hvite liljen paa sig, og blev til en prinsesse, saa fager og fin saa det ikke fandtes hendes make i syv kongeriker. Straks spurte kongen hende om hun vilde være dronningen hans. Det vilde hun, og saa kysset de hinanden, og begge lovet at de skulde være tro mot hinanden til døden. Paa hjemveien saa de indom guldslottet hvor dronningens søster bodde; men siden stanset de ikke før de kom hjem til kongens eget slot. Der blev det tat imot dem med glans og glæde, og saa turet de brvllup i mange dage, og er de ikke døde, saa lever de endnu.

Katten med støvler paa.

(Fransk eventyr.)

Det var engang en møller som hadde tre sønner; men da han døde, var det ikke andet efter ham end møllen, et æsel og en kat. Skiftet var snart gjort; der trængtes hverken fut eller skriver til den ting, og hadde de hat med det at gjøre, saa hadde de vel tat det meste av arven for sin del. Den ældste av sønnene fik møllen, den næst ældste æslet, og den yngste fik katten. Han som hadde faat katten var rent utrøstelig. „Brødre mine kan nok klare sig,“ sa han, bare de holder sammen; „men hvorledes skal det gaa mig? Naar jeg har ætt op katten, og gjort mig et par votter av skindet, saa blir det ikke andet for mig end sult-ihjel.“

Katten hørte dette, men lot som ingenting. Han gik bort til sin herre og mester, saa alvorlig paa ham og sa: „Hør nu, du har ikke noget at syte for. Bare la mig faa en pose og et par gode støvler, som jeg kan gaa i krat og klunger med, saa skal du nok faa se at du ikke er saa ilde faren som du tænker.“ Gutten brydde sig nu ikke stort om det katten sa; men han hadde tit lagt merke til hvor rask den var til at fange rotter og mus, saa han syntes ikke

han kunde la rent være at ænse det heller, og derfor lot han katten faa posen og støvlene, som den hadde bedt om. Katten drog paa sig støvlene noksaa karslig, slængte posen paa ryggen og la modig i vei. Han gik straks bort i en utmark, hvor han visste det var fuldt av harer, stoppet tistler og klid i posen, og la sig ned som han var død. Han ventet paa at en ung letsindig hare skulde komme og krype ind i posen for at godgjøre sig med det som var i den. Han hadde heller ikke ligget længe, før det gik som han hadde tænkt. En ung hare kom og krøp ind i posen. Katten skyndte sig at drage baandene til og gjorde det av med haren uten naade.

Saa gik han bent op paa slottet og bad om at faa kongen i tale. Da han blev ført frem for kongen, bukket han sig dypt for ham. „Herre konge!“ sa han, „jeg skulde hilse saa meget fra markgreven av Carabas*) — det var møllerens sør han gav dette navnet —, „og bede om kongen ikke vilde forsmaa en hare som han har sendt mig med.“ — „Hils markgreven og sig ham saa mange tak!“ sa kongen.

En anden dag gik katten ind i en aker med posen sin; han lot den være vid-aapen, og aller bedst det var, hadde han fanget to akerhøns. Dem tok han ogsaa, likesom haren, og gik op til kongen med. Kongen sa tak og lot ham faa drikkepenger. Saaledes holdt katten paa i to tre maaneder; ret som det var, kom han til kongen med vildt fra markgreven, som han sa.

En dag hadde han faat at vite at kongen skulde

*) Læs Carabá

ut og kjøre langs elven sammen med datteren, som var den vakreste prinsesse i hele verden. Da gik katten bort til sin herre møllersønnen. „Vil du nu lyde mit raad,“ sa han, „saa er din lykke gjort. Du skal bare gaa ned og bade dig i elven, der som jeg siger til, og resten skal du la mig sørge for.“ Markgreven av Carabas gjorde, som katten hadde sagt, endda han ikke visste hvad det skulde være godt for. Just som han var gaat ut i vandet, kom kongen kjørende. „Hjælp! hjælp!“ skreg katten, alt det han orket, „markgreven av Carabas holder paa at drukne!“

Kongen stak hodet ut av vognvinduet og kjendte straks igjen katten som hadde været hos ham med saa meget vildt. Straks lot han kjøresvenden stanse og gav livvakten paabud om at den endelig maatte berge markgreven av Carabas. Mens de holdt paa at drage markgreven op af elven, gik katten frem til kongen og fortalte at nogen tyver hadde været paafærde og stjaalet klærne fra markgreven, mens han var ute i vandet. Men han hadde selv tat klærne og gjemt dem vel under en stor sten. Da kongen hørte at markgreven hadde mistet klærne sine, sendte han straks et par av hofffolkene avsted for at hente en av hans egne fineste klædninger. Da markgreven fik den paa sig, var han saa fin og vakker, saa baade kongen likte ham godt, og prinsessen blev rent forelsket i ham med det samme. Og da markgreven sendte hende et par blyge, men brændende øiekast, blev hun rent hjertegrepet av kjærlighet. Kongen spurte straks om ikke herr markgreven vilde være saa god at stige op i vognen og kjøre sammen med dem et stykke. Da katten saa det gik som han hadde gjort regning

paa, sprang han i forveien. Først kom han til nogen folk som holdt paa at skjære en aker. „Hør nu,“ sa katten til dem, „snart kommer kongen kjørende, og naar han spør hvem som eier akeren, saa maa dere svare at det er markgreven av Carabas. Siger dere ikke det, saa blir det laget hakkekjøt av dere alle sammen.“

Da kongen kom, spurte han hvem som eide akeren, og folkene svarte alle som én, at det var markgreven av Carabas; for de turde ikke andet, efter det katten hadde sagt. „Det er en vakker eiendom du har,“ sa kongen til markgreven.

Imens kom katten, som var rendt i forveien, til nogen andre folk som holdt paa at høste en aker. „Hør nu,“ sa katten, „snart kommer kongen kjørende, og spør han saa hvem som eier kornet her, saa skal dere sige det er markgreven av Carabas. Det raar jeg dere til; for ellers blir det laget hakkekjøt av dere alle sammen.“

Da kongen kom, spurte han hvem som eide alt kornet, og folkene svarte det var markgreven av Carabas; de turde ikke andet, kan en vite, efter det katten hadde sagt. „Det er svært hvor meget vakkert jordegods du har,“ sa kongen til markgreven. Og hvor de kom frem, saa hadde katten været ute i forveien og faat folkene til at svare paa samme maaten, saa kongen blev fuld av forundring over al markgrevens rigdom.

Tilsidst kom katten til et stort, gildt slot; den som eide det var en menneskeæter; men det var den rikeste av alle menneskeætere; for alle de akrer og al den herlighet som kongen hadde set paa færden, hørte til

hans slot alt sammen. Da katten fik høre hvad herren paa slottet var for en kar, og alt det han var god til at gjøre, saa gik han bent op til ham og fik han i tale. Han hadde ikke kunnet gaa utenom en saa stor mands dør, sa han, uten at hilse paa ham, og da menneskeæteren hørte det, blev han saa blid som det er mulig for en menneskeæter, og bad ham sætte sig ned og hvile sig en stund.

„Det er da vel ikke mulig, som jeg har hørt folk sige.“ sa katten, „at du kan skifte ham og gjøre dig til hvad slags dyr du vil, om det saa er til en løve eller en elefant?“ — Nu skal du bare se,“ sa menneskeæteren, „nu gjør jeg mig om til en løve.“ Med det samme saa katten en løve staa bent fremme for sig, og da blev han ræd og fôr op i takrenden; men det var ikke saa let gjort, for han hadde jo støvler paa, og da er det ikke saa greit at klyve paa takene. Men da katten saa at menneskeæteren var blit sig selv igjen, kom han atter ned, og fortalte hvor ræd han hadde været. „Det er nu forresten vel nok,“ sa han, „at du kan gjøre dig om til et stort dyr; du er jo selv saa stor og svær; men kan du gjøre dig om til et ørende litet dyr, som en rotte eller en mus? Det synes jeg maa være rent umulig.“ Menneskeæteren vilde gjerne vise hvad han var god til, og saa skiftet han ham paany, og blev til en ørende liten mus som fôr omkring paa gulvet. „Nu er du min!“ sa katten, og slog kloen i musen og aat den op i en jafs.

I det samme kom kongen kjørende ind paa slotspladsen; for der hadde han sagt til kjøresvenden at han hadde lyst til at stige av. Da katten hørte vogn-

ramlen, sprang han ned og bukket for kongen. „Velkommen, herre konge,“ sa han, „til markgreven av Carabas's slot!“ — „Er slottet ogsaa dit, herr markgreve?“ sa kongen. „Det ser prægtig ut; der maa vi se os om inden dørs.“

Markgreven gav haanden til prinsessen, kongen gik fore opover trapperne, og saa kom de ind i en stor sal; her stod et bord, opdækket med de kosteligste retter; for menneskeæteren hadde netop gjort færdig til et gilde for sine gode venner. Kongen var blit rent intat i markgreven, som eide et saa herlig slot og saa meget jordegods, og aller mest glad i ham var prinsessen, og da kongen hadde drukket fem seks glas, spurte han markgreven om han ikke vilde ha datteren hans til kone. Jo, det hadde markgreven ikke noget imot, og samme dag holdt han bryllup med prinsessen.

Katten kom til stor hæder og ære, og gik siden aldrig mer paa musejagt, uten en gang imellem for moro skyld.

Gjætergutten.

(Svensk eventyr.)

Det var engang en gjætergut; baade frændeløs og venneløs var han; men han hadde en stedmor, som var saa ond med ham at hun hverken undte ham mat eller klær. En brødkorpe var det eneste han fik om morgenen, og saa maatte han ut og gjæte buskapen hele dagen.

En dag var stedmoren gaat sin vei uten at lægge frem brødkorpen om morgenen. Han maatte da gaa til skogs fastende, og han graat hele formiddagen, saa sulten var han. Ved middagstid gik han op paa en liten grøn haug; et lubbent træ stod der oppe, og der pleide han at hvile sig, naar solen var paa det varmeste. Her var græsset altid saa friskt og dugvaatt; men idag var duggen borte, haugen tør, og græsset nedtraadt. Dette syntes gutten var rart, og mens han sat og grundet paa hvem som kunde ha traadt ned græsset, fik han se noget blinke paa marken; han skyndte sig at se efter hvad dette var, og saa fandt han et par ørende smaa sko av det klareste glas. Da blev han saa glad, glemte rent at han var sulten, og lekte sig hele dagen med de smaa glasskoene. Ved solnedgang kaldte han buskapen

sammen og drev dem hjemover. Saa møtte han en liten, liten Gut. „God kveld!“ sa den lille gutten og hilste. „God kveld igjen!“ sa gjætergutten. „Du skulde vel ikke ha fundet skoene mine?“ spurte den lille. „Jeg mistet dem paa haugen imorges.“ — „Jo, jeg har nok fundet dem,“ svarte gjætergutten; „men du faar la mig ha dem, saa kanhænde stedmoren min gir min mat, naar jeg kommer hjem.“ Men den lille bad saa vakkert om at faa dem igjen. „Jeg skal hjælpe dig en anden gang,“ sa han. Saa gav gjætergutten ham skoene, og den lille takket, og lovet at han nok ikke skulde glemme det.

Da gutten kom hjem, var det mørkt, og stedmoren skjendte paa ham, fordi han kom saa sent. „Derborte staar grøt til dig i fatet; skynd dig at bli færdig til at lægge dig, saa du kan komme op i skikkelig tid imorgen og ikke ligge og snorke som en anden lating.“ Gutten turde ikke svare nogen ting, kveldsmaten var han snart færdig med, og saa gik han op paa laaven og la sig til at sove paa sin vanlige plads i høet. Men hele natten drømte han o'n den lille gutten med de smaa glasskoene.

Allerede før solen randt, vaagnet han av at stedmoren ropte: „Op med dig, din Lathans! Nu har vi straks lyse dagen, og buskapen staar og sulter for din skyld.“ Da skyndte han sig op, fik brødskorpen sin, og drev ut buskapen. Da han kom til haugen, var duggen av græsset og haugen tør, like som forrige dagen. Han sat og undret sig paa dette: men saa fik han se noget rødt som laa borte i græsset. Han skyndte sig at ta det op, og fik se at det aar en liten rød lue med guldbjelder paa. Da blev

han glad, glemte sin sult, og lekte sig med den lille vakre luen hele dagen.

Da solen gik ned, kaldte han sammen buskapen, og gav sig til at drive den hjemover. Saa møtte han en liten, liten jente, som var saa vakker og lys som klare dagen. „God kveld!“ sa hun. „God kveld igjen!“ sa gjætergutten. „Du skulde vel ikke ha fundet den lille luen min?“ spurte hun. „Jeg mistet den i græsset imorges. — „Jo,“ svarte han, „jeg har nok fundet den; men du faar la mig ha den, saa kunde jeg gi den til stedmoren min, saa kanhænde hun gir mig noget mat, naar jeg kommer hjem.“ Men den lille jenten bad saa vakkert om at faa den igjen, saa skulde hun nok tjene ham en anden gang, og gjætergutten syntes da han maatte gi hende den. Da blev hun saa glad, takket rigtig vakkert, og lovet at hun nok ikke skulde glemme det.

Da gjætergutten kom hjem med buskapen, var det sent paa kveld, og stedmoren var ikke videre blid, fordi hun hadde ventet. „Du kommer jo saa sent hjem, saa jeg maa sitte og melke halve natten,“ sa hun. „Der staar grøt til dig borte i fatet; skynd dig nu at komme til at sove, saa du kan være oppe til skikkelig tid imorgen.“ Gutten turde ikke svare noget ting, skyndte sig med sit kveldsmaaltid, og gik saa op paa laaven. Men hele natten drømte han om den vakre lille jenten og luen med guldbjelderne.

Før det blev lyst, vaagnet han av at han hørte stedmoren rope: „Op med dig, din Lathans! Buskappen har længe nok staat og sultet for din skyld.“ Han skyndte sig op og fik ut bølingen; men i det samme han skulde gaa, bad han stedmoren om et

stykke brød. Men kjærringen vilde ikke gi en slik dagdriver noget brød, sa hun, og saa maatte han gaa fastende.

Da han kom til den grønne haugen, saa han at græsset igjen var traadt ned, og undret sig over dette. Saa kom han til at mindes at han hadde hørt om alvene, at de danser om sommernætterne i græsset efter dugfald, og det hadde de visst gjort her, mente han. Saa kom han til at spænde med foten til noget som singlet og klang, og da han skulde se efter, fandt han en liten klokke. Da blev gutten saa glad at han glemte baade sult og sorg, og lekte sig hele dagen med den lille klokken, og saa vakker klang hadde den at kjørne maatte lye efter og glemte at beite. Da solen holdt paa at dale bak trætoppene, vilde gutten kalde sammen* buskapen; men alt det han lokket, kunde han ikke faa den til at gaa fra beitet. Da tænkte han at den mulig vilde lystre den lille klokken, og saa gav han sig til at ringe med den, efterhvert som han gik bortover veien. Nu kom hele bølingen efter ham, og gutten glædet sig over den gagn han kunde ha av klokken. Om en stund møtte han en liten, liten mand, som sa „god kveld“ til ham. „God kveld igjen!“ sa gutten. „Du skulde vel ikke ha fundet den lille klokken min?“ sa den lille manden. „Jeg mistet den i græsset imorges.“ Jo, svarte gjætergutten, han hadde nok det. „Saa maa du være saa snild at la mig faa den igjen,“ sa manden.

„Nei, saa dum er jeg da ikke,“ svarte gutten. „Her om dagen fandt jeg et par smaa glassko, dem fik en liten gut lokket fra mig; igaar fandt jeg en

liten lue, som jeg gav til en jente, og nu kommer du og vil ha denne klokken, som jeg er saa glad i; den er saa nyttig for mig til at lokke sammen bølingen med. Naar andre finder noget, saa faar de finderløn; men jeg faar aldri et grand.“ Da gav manden sig til at tigge baade tyndt og vakkert om at faa igjen klokken; men gutten blev ved sit. „Gir du mig den lille klokken,“ sa manden, „saa skal du faa denne her isteden, den er likesaa god til at lokke bølingen med, og saa skal du endda faa gjøre tre ønsker.“

Det syntes gutten han kunde staa sig paa, og saa gav han manden klokken. „Og siden jeg faar lov til at ønske hvad jeg vil,“ sa han, saa vil jeg ønske at jeg maa bli konge, — og at jeg maa faa en stor gild kongsgaard, — og at jeg maa faa en vakker dronning.“ — „Det er ikke smaating du ønsker,“ sa manden; „men læg nu merke til det jeg siger dig. Inat, naar alle sover, skal du gaa hjemefra og bent nordester, til du kommer til en kongsgaard. Her har du en liten pipe; kommer du i nød, saa blaas i den, og kommer du en gang til i nød, saa maa du blaase i den igjen; men kommer du tredje gang i nød og fare, saa bryt isund pipen, saa skal jeg komme og hjælpe dig.“ Gutten sa tak for dette, og alvekongen gik sin vei. Nu var gutten glad, for nu mente han at han skulde slippe at gjæte krøtrene for den onde stedmoren.

Han kom ikke hjem før ut paa natten; stedmoren hadde sittet oppe og ventet, og nu var hun saa sint at hun ikke vilde la ham faa nogen mat, men gav ham bare hug og onde ord isteden. Da tænkte gutten at dette skulde ikke vare længe, gik op paa

laaven og la sig; men det blev ingen lang blund han tok den natten; ved midnatstider, længe før hanen gol, stod han op og la i vei med det samme Han gik bent nordester, som den lille manden hadde sagt, undte sig ingen hvile, men gik og gik, over berg og dal. Tre ganger randt solen, og tre ganger gik den ned, mens han var paa veien.

Utpaa kvelden tredje dagen kom han til en kongsgaard, som var saa stor og gild, at gutten aldrig hadde trodd han skulde faa se noget saa gjævt. Han gik ind i kjøkkenet, og spurte om han kunde faa tjeneste der. „Hvad slags arbeide kan du gjøre da?“ spurte kjøkemesteren „Jeg kan gjæte buskapen,“ svarte gutten. Da sa kjøkemesteren: „Kongen har nok bruk for en gjæter; men du mister vel noget av buskapen, kan jeg tænke, du som de andre.“ — „Det har aldrig kommet bort krøter for mig til denne dag,“ sa gutten Saa fik han tjeneste paa kongsgaarden og skulde gjæte kongens buskap, og aldrig fik graabenene tat et eneste dyr fra ham, og det fik han mange lovord for.

En kveld som gutten gik hjemover med bølingen, fik han se en fager jomfru som stod og lydde til hans sang. Gutten blev underlig tilmode, men lot som ingenting. Hver dag gik det længe saaledes, og gutten var aldrig glad uten han fik se den vakre ungmøen; men han visste ikke noget om at det var kongens datter. Men saa hændte det sig, en dag han skulde drive buskapen ut paa beite, at prinsessen kom bort til ham med et litet lam paa armen; det var saa hvitt som sne, og hun bad saa vakkert at han vilde passe godt paa det, saa ulven ikke fik ta det.

Gutten kjendte sig helt underlig tilmode, da den vakre kongsdatteren talte saa venlig til ham og hadde noget at bede ham om; han kunde ikke komme sig til at svare noget; men lammet tok han til sig, og det kjæreste han siden gjorde, var at stelle vel med det. Og lammet skjønte godt at gutten hadde omsorg for det og var glad i det, for det fulgte altid efter ham, som en liten hund. Siden fik gjætergutten dagstøt se kongsdatteren; om morgenen naar han drev ut buskapen, stod hun i vinduet og hørte ham synge, og om kvelden naar han kom hjem, gik hun ut til ham, for at kjæle med det lille lammet og tale et par ord med gutten.

Saaledes gik det hver dag, og da et par aar var gaat, var gutten blit voksen kar, og kongsdatteren var blit den fagreste mø en kunde se for sine øine. Men saa var det en dag at prinsessen blev borte, og ingen kunde finde hende igjen. Da blev det stor sorg over hele kongsgaarden, for alle var glade i prinsessen, saa god og snild som hun var; men aller mest sørget kongen og dronningen. Kongen lot da det bud gaa over land og strand, at den som kunde finde igjen prinsessen, skulde faa hende til egte, og halve riket i medgift. Fra alle kanter kom nu kongssønner og riddersmænd og sterke kjæmper; de klædde sig i jern og drog ut med vaaben og hærmænd, for at lete efter prinsessen; mange blev borte paa den færden, og de faa som kom hjem igjen, hadde hverken set eller hørt noget til kongsdatteren. Kongen og dronningen sørget dypt over dette, og mente at de aldrig kunde bli glade mere i sit liv. Gjætergutten gik sin vante gang med buskapen; men sorgfuld var han ogsaa, for den fagre prinsessen var aldrig ute av hans tanker.

En nat som gjætergutten laa ogsov, stod alvekongen fore ham og sa: „Nordefter, nordefter! Der finder du din dronning!“ Gutten vaagnet med ett, og var sjæleglad; endda syntes han at han saa den lille manden som stod og vinket til ham; men saa blev han borte med én gang. Da det blev høilys dag, gik gjætergutten op i kongsgaarden og bad om at faa tale med kongen. Kongens tjener undret sig over dette, og kjøkemesteren sa: „Du har gjætet buskapen saa længe, at du vel kan faa lagt paa lønnen uten at gaa til selve kongen for det.“ Men gutten blev ved sit; det var nok noget andet han vilde, mente han.

Da han kom op i salen, og kongen spurte ham hvad erende han hadde, svarte han: Jeg vil be om lov til at dra ut og finde prinsessen.“ Kongen mente det kunde ikke nytte for en fattig gjætergut at tænke paa at utføre slikt, som hadde kostet mange kongs-sønner og riddersmænd livet; men gjætergutten blev ved sit: han vilde lete op prinsessen eller sætte livet til for hende. Kongen kom til at tænke paa det gamle ord, at ofte slaar skarlagens hjerte under vadmels trøie, og saa gav han paabud om at gutten skulde faa den bedste hesten paa stalden, fine klær og gode vaaben. Men gutten mente det passet sig ikke for ham at fare paa stormandsvis. „Giv mig bare bra niste med paa veien, og saa vil jeg ha lov til at være borte et aar og en dag.“ Kongen ønsket ham lykke paa færden; men de andre tjenerne bare lo av ham, fordi han mente at han kunde finde kongsdatteren.

Gutten gik nordefter, som alvekongen hadde sagt,

baade langt og længe, saa han syntes han kunde ikke være langt fra verdens ende. Han gik over høie fjeld og gjennem mørke skoger, og tilslut kom han til et stort vand, og midt i det vandet laa en ø, og paa den øen var en kongsgaard, som var saa stor og gild, at den var endda vandrere end den gjætergutten kom fra. Han gik rundt om vandet og saa paa kongsgaarden fra alle kanter. Saa fik han se en jomfru, som stod i et av vinduerne og vinket til ham med et blaat baand, maken til det som lammet til Kongsdatteren pleide at bære om halsen. Da blev gjætergutten glad; for han skjønte det maatte være prinsessen som han lette efter. Han skjønte ogsaa at hun var bortført av den som eide slottet. Han satte sig til at tænke over hvorledes han skulde komme over vandet og bort til kongsgaarden; men det tyktes saa rent uujørlig. Da kom han ihu den lille pipen han hadde faat av alvekongen, tok den frem og blaaste en lang tone.

„God kveld!“ var det nogen som saa like bak ham. „God kveld igjen!“ svarte gutten og snudde sig. Da fik han se den lille alvegutten som hadde mistet glasskoen. „Hvad vil du mig?“ spurte alven. „Kan du hjælpe mig over vandet til kongsgaarden?“ sa gjætergutten. „Ja, sæt dig bare op paa ryggen min,“ svarte alven, „saa skal jeg bære dig over.“ Gjætergutten vilde ikke i førstningen, for han syntes alven var saa liten; men tilslut gjorde han det, og i det samme skiftet alven ham, blev til en stor sterk falk, og floi med gjætergutten gjennem luften og bort til øen. Gutten gik op til kongsgaarden, og spurte om han kunde faa tjene der. „Hvad kan du gjøre

da?" spurte kjøkemesteren. "Jeg kan gjæte buskapen," svarte gutten. "Ja, risen trænger en god gjæter," sa kjøkemesteren; "men det gaar vel ikke likere med dig end med de andre; for mister du et eneste krøter, saa gjelder det livet dit." — "Det var haarde vilkaar," sa gutten; "men jeg vil nu friste allikevel." — "Saa faar du ta paa imorgen da," sa kjøkemesteren.

Dagen efter drev gutten ut butskapen, sang visene sine og ringte med den lille klokken. Kongsdatteren sat ved vinduet og hørte paa ham; men hun gjorde tegn til ham at han skulde late som ingenting. Da han drev buskapen hjem om kvelden, kom risen bort til ham og sa: "Er det blit borte noget dyr for dig, skal du bøte med livet." Risen talte efter, og da han saa at de var der alle, blev han noksaa blid og sa: "Du skal faa lov til at gjæte buskapen min, saa længe du lever." Saa gik han ned til stranden, la ut trolskibet sit, og seilte rundt øen tre ganger, som han pleide.

Da risen var borte, kom kongsdatteren til vinduet og sang:

,Inat, inat, du gjætergutten min,
gaard skyen bort fra min stjerne,
og kommer du da, saa blir jeg vel din,
og guldkronen gir jeg dig gjerne."

Gutten hørte vel efter, og skjønte at han skulde komme om natten og frelse kongsdatteren; men han lot som ingenting. Da det led ut paa natten, og alle laa i dyp søvn, smøg han sig bort under taarnet og sang:

„Inat saa venter gjætergutten din,
helt fuld av længsel og kvide,
og kommer du ned, saa blir du vel min,
mens skyggen falder saa vide.“

„Jeg er bundet med guldlænker,“ sa prinsessen sagte ned til ham; „kom op og bryt dem!“ Gutten visste ingen raad til dette; men saa tok han frem pipen og blaaste en lang tone. „God kveld!“ var det nogen som sa like bak ham. „God kveld igjen!“ svarte gutten og snudde sig. Da fik han se alvekongen som hadde git ham pipen og klokken. „Hvad vil du mig?“ spurte alvekongen.. „Kan du hjælpe mig og prinsessen bort herfra?“ sa gutten. „Ja, følg med mig!“ sa alven, og gik fore op i taarnet til jomfruburet. Døren aapnet sig av sig selv, og da de kom ind til prinsessen, og alvekongen rørte ved guldlænken, faldt den straks av hende. Saa gik de alle tre ned til stranden, og alvekongen sang:

„Du gjedde som svømmer i sivet snygg,
kom hit, kom hit under landet!
En fager prinsesse bær paa din ryg
med en konge gjæv over vandet!“

I det samme stod den lille prinsessen som hadde mistet den røde luen, ved siden av dem; hun hoppet ut i vandet og blev til en stor gjedde. „Sæt dere nu paa ryggen til gjedden,“ sa alvekongen; „men hvad det saa hænder, maa prinsessen ikke bli ræd; for da er det ute med min magt.“ I det samme alven hadde sagt dette, blev han borte; men gutten og kongsdatteren satte sig op paa gjedden, og den førte dem bortover vandet.

Imens var risen vaagnet og saa ut gjennem vinduet. Da han fik se at gjætergutten holdt paa at flygte med prinsessen, var han ikke længe om at faa paa sig falkehammen og skynde sig efter dem. Gjedden hørte lyden av vingeslagene og dukket under vandet; men da blev prinsessen saa ræd at hun skrek høit. Nu var det ute med alvekongens magt, og risen grep dem begge i klørne. Da han kom hjem til kongsgaarden med dem, lot han gjætergutten kaste i et mørkt hul i taarnkjelderen, femten favner under jorden. Prinsessen satte han i jomfruburet, og holdt saa noe vakt over hende, saa hun ikke kunde slippe bort igjen.

Gjætergutten var ilde tilmode, der han laa i sit fangehul; kongsdatteren hadde han ikke kunnet frelse, og nu skulde han selv miste livet. Da kom han ihu det alvekongen hadde sagt: „Kommer du tredje gang i nød og fare, saa bryt isund den lille pipen, saa skal jeg komme og hjælpe dig.“ Nu syntes gutten nøden kunde ikke være større, og saa tok han frem pipen og brøt den isund.

„God kveld!“ var det nogen som saa like bak ham. „God kveld igjen!“ svarte gutten og snudde sig. „Hvad er det nu du vil?“ spurte alvekongen; for ham var det. „Jeg vil frelse kongsdatteren og føre hende hjem til hendes far kongen,“ svarte gutten. Alven tok ham da med sig, og de gik gjennem lukte dører og mange store saler. Tilslut kom de ind i en stor hal, hvor det hang fuldt av vaaben, sverd og spyd og økser; nogen av dem var av skinnende blankt staal, og nogen lyste som det røde guld. Alvekongen gik bort og laa paa varmen og saa til gjætergutten: „Klæd nu av dig!“ Gutten gjorde det, og

saa tok alven de gamle klærne hans og brændte dem op, gik derefter bort til en stor jernkiste, og tok frem en kostelig rustning som lyste av guld. „Klæd nu paa dig!“ sa han til gjætergutten. Snart stod gutten klædd i fuld rustning fra top til taa, og alvekongen bandt et sverd om ham. „Det er spaadd,“ sa han, „at risen skal falde for dette sverdet, og denne rustningen biter ikke staal paa.“ Saa gik de tilbake til fangetaarnet igjen. Gutten takket for hjælpen, og med det samme blev alvekongen borte.

Da det led ut paa dagen, blev det et svært staak paa risegaarden; for nu skulde risen holde bryllup med den vakre kongsdatteren han hadde røvet, og derfor hadde han indbudt venner og frænder fra alle kanter, og det ene risefølget efter det andre kom til gaards for at ture bryllup. Prinsessen fik paa sig de fineste klær, guldkrone paa hodet, ringer paa fingrene, og anden gild stas, som risens mor hadde hat, da hun holdt bryllup. Saa gav de sig til at danse og ture, mat og drikke hadde de nok av, men bruden var saa fuld af sorg at hun graat hele tiden.

Mens de holdt paa at ture som bedst, bød risen sine tjenerne at de skulde hente op gjætergutten fra taarnkjelderne, saa gjestene kunde ha moro av at se paa at han blev halshugget. Men da tjenerne kom til taarnet, var gutten borte, og isteden fandt de en ridder i skinnende rustning og med blanke vaaben. Da blev de saa rædde at de tok tilbens med det samme; men ridderen fulgte efter op paa slottet, hvor hele brudefølget var samlet.

Da risen fik se denne vældige krigsmand, ropte han: „Tvi dig, dit arge trold!“ Og øinene hans

var saa hvasse at han saa tvert igjennem rustningen. Men gutten blev ikke ræd likevel. „Nu skal vi strides om bruden,“ sa han og drog sverdet. Det luet som ild, og da risen saa det, blev han likblek; for nu visste han at det var ute med ham. Men gutten løftet sverdet og hugg hodet av risen med et eneste hugg. Da riserne i brudefølget fik se det, blev de rædde og skyndte sig hjem hver til sit; men kongsdatteren gik bort og kysset gjætergutten, og sa at hun aldrig vilde ha nogen anden til brudgom end sin redningsmand.

Saa gik de ned til stranden og satte ut risens skib; med det seilte de over vandet, og derefter drog de videre, til de kom til kongsgaarden. Der blev det stor glæde, kan en vite, fordi kongen hadde faat igjen sin eneste datter, som han hadde sørget saa længe over. Og da blev det turet bryllup, saa det spurtes i syv kongeriker.

Askepot.

(Tysk eventyr.)

Det var engang en rik mand; hans kone blev syk, og da hun kjendte det led imot slutten, kaldte hun sin eneste datter til sin seng og sa til hende: „Gud give du altid maa være snild og god, saa skal du nok se at Vorherre altid hjælper dig, og fra himlen skal jeg se ned til dig og holde øie med dig.“ Da hun hadde sagt det,sov hun ind og døde. Piken gik hver dag ut til sin mors grav, for at graate der i stilhet, og altid blev hun ved at være snild og god. Saa kom vinteren, og sneen la sit hvite dække over graven; men da solen om vaaren hadde draget det bort igjen, tok manden sig en anden hustru.

Konen hadde to døtre med sig; de hadde hvite og vakre ansigter, men stygge og onde hjerter. Saal kom det en haard tid for den stakkars steddatteren. „Skal den dumme gaasen sitte inde i stuen hos os?“ sa de. „Lat hende selv stræve for sit brød! Ut med kjøkkentøsen!“ De tok saa hendes fine klær fra hende og lot hende faa et stygt gammelt skjørt i steden, og et par træsko. Saa satte de i at storle av hende og førte hende ut i kjøkkenet. Der fik hun

siden et haardt stræv fra morgen til kveld; tidlig i otten, før det blev dag, maatte hun staa op, bære vand og lægge paa varmen, koke og vaske. Endda gjorde søstrene hende alt det leie de kunde finde paa, hadde hende til nar, og slap ertene og bønnerne i asken for hende, bare forat hun skulde ha den møien at sanke dem op igjen. Om kvelden, naar hun var træt efter alt sit stræv, hadde hun ikke nogen seng at ligge i, men maatte ligge i asken ved gruen. Derfor saa hun altid sotet og skidden ut, og saa kaldte de' hende Askepot.

Nu hændte det en dag at faren skulde til marked, og han spurte da begge steddøtrene hvad han skulde ha med hjem til dem. „Fine klær,“ svarte den ene. „Perler og ædelsterer,“ sa den andre. „Men du da, Askepot,“ sa han, „hvad vil du ha?“ Da svarte Askepot: „Jeg ber om den første kvist som støter mot hatten din paa hjemveien,“ svarte hun. Paa markedet kjøpte han da fine klær, perler og ædelstener til steddøtrene; men paa hjemveien, da han red gjennem smaaskogen, var det en hasselkvist som støtte hatten av ham; den brøt han av og tok med sig. Da han kom hjem, fik steddøtrene det de hadde ønsket sig, og til Askepot gav han hasselkvisten. Askepot takket for den, gik ut til sin mors grav og plantet kvisten der; hun graat saart i det samme, og hendes taarer faldt paa graven og vandet det unge træ. Det vokste op og blev stort og vakkert; Askepot gik derut tre ganger hver dag, graat og bad, og hver gang kom en liten hvit fugl flyvende og satte sig i træet, og naar det var noget hun ønsket sig, saa kastet fuglen det ned til hende.

Saa kundgjorde kongen der i landet at han vilde holde en stor fest, som skulde vare i tre dage, og alle de vakreste ungmøer i landet skulde være med, forat prinsen kunde finde ut den han likte bedst, og ta hende til brud. Da de to stedsøstrene til Askepot hørte at de ogsaa skulde være med, blev de nu rent kry og ropte til hende: „Nu skal du kjæmme vort haar og børste vore sko og fæste vore spænder paa os; for nu skal vi til bryllups paa kongsgaarden.“ Askepot gjorde som de bød, men graat sine modige taarer; for hun vilde ogsaa gjerne være med til dansen, og saa bad hun stedmoren om hun ikke kunde faa lov. „Du Askepot, som er saa sotet og skidten!“ sa stedmoren. „Hvad skal du til bryllups, som hverken har klær eller sko? Vil du danse barbent?“ Men saa længe holdt Askepot paa at bede, saa stedmoren tilslut svarte: „Nu holder jeg dette fatet med grynt i asken; kan du sanke dem op alle sammen paa to timer, saa skal du faa gaa med.“ Da gik Askepot gjennem bakdøren ut i haven og ropte: „Kom, alle tan me duer, alle tutelduer, alle smaa fugler under himmelen, kom og hjælp mig at sanke!

De gode i kjøppen,
de andre i kroppen!»

Straks kom to hvite duer ind gjennem kjøkken vinduet, saa kom tutelduerne, og tilslut kom alle fuglene under himmelen flyvende og flagsende ind i kjøkkenet og slog sig ned i asken. Og duerne nikket med hoderne og pilket med nebbene, det gik saa fort, saa fort — tik tik! tik tik! —, og de andre smaa fuglene ogsaa — tik tik! tik tik! —, og snart laa

alle de gode grynen i fatet. Det var knapt gaat en time, saa var de færdige, og da floi de sin vei igjen. Saa bar Askepot fatet ind til stedmoren, og nu var hun saa glad, fordi hun skulde være med til bryllups. Men stedmoren sa: „Aa nei Askepot, de kommer bare til at le av dig; du har jo ingen klær, og ikke heller kan du danse.“ Da satte den stakkars piken sig til at graate, og stedmoren sa: „Naa ja, kan du sanke op to fat med gryn paa én time, naar jeg strør dem ut i asken, saa skal du faa være med.“ For hun tænkte med sig: Det er jo rent umulig. Saa ristet hun to fat med gryn ut over asken; men piken gik gjennem bakdøren ut i haven og ropte igjen: „Kom, alle tamme duer, alle tutelduer, og alle smaa fugler under himmelen, kom og hjælp mig at sanke!“

De gode i koppen,
de andre i kroppen!»

Og straks kom to hvite duer flyvende ind gjennem kjøkkeninduet, og saa kom tutelduerne, og tilslut kom alle fuglene under himmelen flyvende og flagsende ind i kjøkkenet. Og duerne duppet med hoderne og sanket med nebbene, og det gik saa fort, saa fort — tik tik! tik tik! —, og de andre fuglene ogsaa — tik tik! tik tik! —, og før en halv time var gaat, var de alt færdige og floi sin vei igjen. Nu bar Askepot fatene ind til stedmoren, og nu var hun saa glad; for hun var viss paa at nu skulde hun faa være med til bryllups. Men stedmoren sa: „Det nytter nu ikke likevel. Du kommer ikke med; for du har ikke klær, og du kan ikke danse. Vi faar bare skam av dig.“ Dermed snudde hun ryggen

til hende, og vimset avsted med begge de stolte døtrene sine.

Da nu Askepot var blit alene hjemme, gik hun ut til morens grav under hasselbusken og ropte:

„Træ som gror i dødens have,
send mig nu god og gylden gave!“

Og straks kastet fuglen ned til hende en klædning av guld og sølv og et par sko som var utsydd med sølv og silke. Askepot tok paa sig klædningen og skoene og gik til kongsgaarden. Søstrene og stedmoren kjendte hende ikke, og mente det maatte være en fremmed kongsdatter, saa fin og vakker var hun i guldkjolen. Askepot sat jo hjemme, mente de, og grov i asken. Kongssønnen gik imot hende, tok hende ved haanden og danset med hende. Siden vilde han slet ikke danse med andre, og naar nogen kom og bød hende op til dans, sa han at han selv vilde danse med hende.

Hun danset til sent paa kveld; da vilde hun gaa hjem, men kongssønnen sa: „Jeg vil følge med dig;“ for han vilde se hvor den vakre piken hadde hjemme. Men hun smat fra ham og sprang ind i duehuset. Prinsen ventet, til faren kom, og til ham sa han at den fremmede jomfruen var smuttet ind i duehuset. „Skal tro det kunde være Askepot?“ tænkte faren, og fik fat paa øks og hakke, for at bryte op duehuset; men derinde var ingen at se. Da de kom hjem, laa hun, som hun pleide, i sine stygge klær i asken, og en søvnig oljelampe brandt paa gruen; for hun hadde smuttet ut bakveien fra duehuset og sprunget bort til hasselbusken; der hadde hun tat av sig de fine klærne

og lagt dem paa graven, og fuglen hadde ført dem bort, og saa hadde hun tat paa sig igjen sit gamle graa skjørt og lagt sig ved gruen i asken.

Dagen efter, da festen tok paa igjen, og forældrene og stedsøstrene var draget av gaarde, gik Askepot ut til hasselbusken og ropte:

«Træ som gror i dødens have,
send mig nu god og gylden gave!»

Da kastet fuglen en endda finere og vakkere klædning ned til hende, og da hun kom op paa kongsgaarden i disse klærne, maatte alle undre sig over hvor fin og vakker hun var. Kongssønnen hadde bare ventet paa hende, tok hende straks ved haanden og danset med hende, og siden vilde han ikke danse med andre, og naar nogen kom og bød hende op til dans, sa han at han selv vilde danse med hende. Om kvelden, da hun skulde hjem, fulgte kongssønnen igjen efter hende, for at se hvad det var for et hus hun gik ind i; men hun smat fra ham og sprang bak huset og ut i haven. Der stod et vakkert pæreretræ; let som et ekorn kløv hun op i træet, og kongssønnen visste ikke hvor det var blit av hende. Men han ventet, til faren kom, og saa sa han til ham: „Den fremmede jomfruen er smuttet fra mig, og jeg tror hun maa være sprunget op i pæreretræet.“ Da tænkte faren: „Skal tro det kunde være Askepot?“ Saa fik han fat paa en øks og hugg ned træet; men de fandt ikke nogen. Og da de kom ut i kjøkkenet, laa Askepot i asken, som hun pleide; for hun hadde sprunget ned av træet paa den andre siden, hadde baaret de vakre klærne til-

bake til fuglen i hasselbusken og tat paa sig igjen sit gamle graa skjørt.

Tredje dagen, da forældrene og søstrene var draget avsted, gik Askepot atter til morens grav og ropte:

»Træ som gror i dødens have,
giv mig nu god og gylden gave!«

Atter kastet fuglen ned en klædning, og den var saa herlig, at ingen hadde set maken, og da hun viste sig i den paa kongsgaarden, blev alle rent maalløse av undring over hvor vakker hun var. Kongssønnen vilde slet ikke danse med andre, og naar nogen kom og bød hende op til dans, sa han at han selv vilde danse med hende.

Ut paa kvelden, da Askepot skulde gaa hjem, vilde prinsen atter følge hende; men hun smat saa hastig fra ham, at han ikke kunde komme med. Men nu hadde han tænkt ut en list og latt trappen overstryke med bek, og den ene skoen hendes blev sittende fast, da hun sprang ned. Kongssønnen tok den op; den var liten og fin og av det rene guld. Morgenen efter tok han den med hjem til Askepots far og sa til ham: „Ingen anden skal bli min hustru end den som denne guldskoen passer til.“ Da blev begge søstrene glade; for de hadde vakre føtter. Den ældste gik ind i sit kammer for at prøve skoen, og moren stod ved siden; men skoen var liten og trang, saa hun kunde ikke faa ind stortaaen. Da gav moren hende en kniv og sa: „Hug av den taaen! Blir du dronning, saa slipper du at gaa tilfots.“ Datteren hugg av taaen og klemte foten ind i skoen; ondt

gjorde det, men hun bet tænderne sammen og gik ut til kongssønnen. Saa tok han hende op til sig paa hesten og red bort med hende. Men paa veien kom de fremom graven; der sat to duer i hasselbusken, og de kurret og ropte:

»Gro gro gurr i kroen,
blod, blod, blod i skoen!
Foten i klemme,
den rette brud sitter hjemme.«

Da saa han ned til foten hendes, og saa at det dryppet blod fra skoen. Saa vendte han hesten, red tilbake med den falske brud, og sa at den andre søsteren skulde prøve skoen. Nu gik hun ind i kammeret, og hun fik tærne ind i skoen; men hælen var for stor. „Hug et stykke av hælen!“ sa moren, og rakte hende kniven. „Naar du blir dronning, slipper du at gaa tilfots.“ Piken hugg et stykke av hælen og klemte foten ned i skoen. Ondt gjorde det, men hun bet tænderne sammen og gik ut til prinsen. Han tok hende op paa hesten sin og red bort med hende. Da de kom fremom hasselbusken, sat begge duerne der igjen, og de kurret og ropte:

»Gro gro gurr i kroen,
blod, blod, blod i skoen!
Foten i klemme,
den rette brud sitter hjemme.«

Da saa han ned til foten hendes, og saa at det dryppet blod av skoen. Saa vendte han hesten og førte den falske brud hjem. „Dette er heller ikke den rette,“ sa han til faren. „Har du ikke endnu en

datter?" — „Nei," sa manden, „ikke andre end den stakkars Askepot, som jeg har efter min første kone; men hende kan det umulig være." Kongssønnen vilde nu se hende likevel. Men stedmoren sa: „Aa nei, hun er da saa sotet og styg, hun kan ikke vise sig frem." Prinsen blev likevel ved sit; han maatte og skulde se hende, og Askepot blev ropt ind. Saa vasket hun ansigt og hænder rene, gik ind og neide for kongssønnen, og han rakte hende guldskoen. Hun satte sig ned paa en skammel, tok av sig den tunge træskoen, og stak foten ned i guldskoen. Da kongssønnen skulde se efter, sat den som den skulde være støpt til hende, og da han nu saa hende ind i ansigtet, kjendte han hende igjen, og saa det var hende som han hadde danset med. „Dette er den rette brud!" sa han. Stedmoren og døtrene hendes blev likbleke av harm og avindsyke; men prinsen tok Askepot op paa hesten og red bort med hende. Da de nu kom fremom hasselbusken, kurret begge duerne og sa:

„Gro gro gurr i kroen,
ikke blod nu i skoen!
Skoen passer greit og grant,
den rette brud tilslut han fandt.“

Og da de hadde ropt dette, kom de begge flyvende og satte sig hos Askepot, en paa hendes høire aksel, og en paa den venstre, og der blev de sittende.

Da kongssønnen skulde holde bryllup, kom de falske søstrene og gjorde sig saa blide mot Askepot, for at faa del i hendes lykke. Og da brudefølget

drog til kirke, vilde den ældste endelig gaa paa den høire siden av hende, og den yngste paa den venstre. Da pikket duerne et øie ut paa hver av dem. Paa hjemveien fra kirken gik den ældste paa den venstre, og den yngste paa den høire siden. Og saa pikket duerne ut det andre øjet paa hver av søstrene. Saaledes blev de straffet for sin ondskap og falskhet, og var blinde siden alle sine levedage.

Piken i museskindskaopen.

(Dansk eventyr.)

Det var engang en herremand, som hadde en eneste datter. I hans tid blev det krig i landet, og da satte han datteren ind i en stor haug; der skulde hun bli, saalænge ufreden stod paa. I haugen hadde han bygget en stue til hende, og git hende mat og drikke og ved for syv aar. Hun hadde en liten hund, som hun var saa glad i, og den fik hun med sig ind i haugen. Faren sa til hende at hun ikke skulde gaa ut før han hentet hende; men kom han ikke før de syv aarene var gaat, saa kunde hun vite at han var død, og da fik hun gaa ut og se til at hjælpe sig selv. Nu maatte hun stelle sig saa godt hun kunde, sa han; i haugen var hun jo vel gjemt, mens krigsfolket var paa færde; dermed sa han farvel til hende og drog ut med alle sine mænd, for at verge land og konge mot fienden.

Nu sat datteren inde i haugen, og spandt og vævde og sydde, og det ene aaret gik efter det andre. Hun gjorde sig to klædninger, en som var virket med sølv, og en som var virket med guld. Da hun ikke hadde mære at spinde, og ikke visste noget andet at

gjøre heller, saa faldt tiden lang for hende; mat og drikke blev det ogsaa slut med, og hendes far kom ikke. Dette sørget hun meget over; for de syv aarene var snart til ende, og da faren ikke kom, kunde hun skjonne at han var død. Saa prøvde hun at grave sig ut av haugen; men det tok lang tid og var et slitsomt stræv for hende. Mens hun holdt paa med gravingen, blev det slut med det sidste grand mat hun hadde; men den lille hunden fanget hver dag mus til hende, og dem flaadde hun og stekte. Selv tok hun kjøtet, og benene gav hun hunden; men alle museskindene sydde hun sammen, og gjorde sig en kaape av dem, og den var saa vid at hun kunde slaa den helt om sig. Hun grov sig et stykke længer ut for hver dag, og tilslut naadde hun saa langt at hun fik se dagens lys igjen. Da hun hadde faat aapningen stor nok, gik hun ut med hunden sin, og da hun var vel ute under aapen himmel igjen, faldt hun paa knæ og takket Gud for sin frelse. Saa lukket hun aapningen med muld og sten, og de museskindene hun ikke hadde brukt til kaapen, dem hængte hun paa smaa pinder som hun stak ned i jorden rundt omkring haugen.

Herremandsdatteren gik nu ut gjennem skogen; den lille hunden fulgte med hende, og guldklædningen og sølvklædningen hadde hun paa sig; men utenpaa dem hadde hun museskindskaapen, saa hun var mere som et fattiginandsbarn at se til end som en fin jomfru. Mangt og meget hadde ændret sig i de syv aarene hun hadde levet i haugen, og da hun spurte sig fore, i det første hus hun kom til, hvem det var som bodde paa herregården, saa fik hun til svar:

„Det gjør den unge herremanden, som arvet den gamle, da han døde.“ — „Hvorledes døde han da?“ spurte hun. „Det var en gjæv krigsmand,“ svarte de; „han fik drevet fienden ut av landet; men tilslut blev han selv dræpt i et slag. Han hadde et eneste barn, og det var en datter; men hende hadde nok fienden røvet og ført bort i forveien; for ingen har hørt eller set noget til hende paa mange aar.“ Saa spurte jomfruen om de visste noget sted hvor hun kunde faa tjeneste. „Nu skal den unge herremanden ha bryllup,“ svarte de; „bruden og hendes forældre er alt kommet til herregården; der holder de paa at lage til gjestebud, og da er det nok mulig at de kan ha bruk for dig med.“

Saa gik piken i museskindskaapen op paa herregården, og den vesle hunden blev saa glad, da de kom dit, for den kjendte sig igjen; men herremandsdatteren kunde ikke bare sig for at graate, da hun saa sit barndomshjem, og banket ydmygt paa døren. Da hun bad om arbeide, blev det svaret at hun kunde faa lov til at feie gaarden og skure trappene og gjøre andet grovt arbeide. Snild og villig var hun, og saa fik hun gaa der i museskindskaapen; men de syntes det var rart, at hun altid gik med hætten langt ned-over ansigtet, saa ingen kunde faa se hende skikkelig.

Kvelden før bryllupsdagen bad bruden om hun vilde komme ind til hende; hun kunde gjøre hende en stor tjeneste, sa hun. „Vi to er omrent jevnhoie,“ sa hun; „imorgen kan du ta brudekjolen og brude-sløret paa dig, kjøre til kirken og la dig vie til bruggommen istedenfor mig.“ Piken i museskindskaapen skjønte ikke hvorfor hun ikke selv vilde gifte sig

med den vakre unge herremanden; men saa fortalte bruden hende at hun hadde git sit kjærlighetsløfte til en anden, men at forældrene vilde tvinge hende til at gifte sig med den rike herremanden. Hun og kjæresten var da blit enige om at paa selve bryllupskvelden skulde hun flygte bort med ham. Det kunde hun ikke gjøre, ifald hun hadde latt sig vie til herremanden i kirken; men fik hun en anden til at gaa istedenfor sig, saa kunde det nok la sig gjøre at flygte, mente hun. Piken i museskindskaapen lovet da at staa brud isteden for hende.

Dagen efter blev bruden pyntet i sin fineste stas, og alle folkene paa gaarden kom op til hendes kammer for at se hende. Tilslut sa hun: „Lat nu den stakkars fattigpiken som feier gaarden her ogsaa komme op. Kanhænde hun ogsaa gjerne vil se mig.“ Saa blev det sendt bud efter piken i museskindskaapen, og bruden stængte sig inde med hende og lot hende ta paa sig de fine klærne og brudesløret; men selv tok hun paa sig skindkaapen. Saa blev herremandsdatteren ført ut i vognen til brudgommen, og hele brudefølget kjørte til kirken med dem. Paa veien kom de fremom haugen hun hadde sittet i. Da sukket hun under sløret og sa:

„Der staar de, som jeg stak dem ind,
hver pinde med sit museskind;
der inde sat syv aar i rad
jeg stakk og var aldrig glad.“

„Hvad siger du, min brud?“ spurte brudgommen.
„Aa, jeg bare snakket noget med mig selv,“ svarte hun. Da de kom ind i kirken, saa hun billedeerne av

begge forældrene, et paa hver side av alteret; men hun syntes de vendte sig mot væggen, og da graat hun under sløret og sa:

„Vend dere om igjen, I billede fine,
vend dere, kjære forældrene mine!“

Da vendte billederne sig om igjen. „Hvad siger du, min brud?“ spurte brudgommen. „Aa, jeg bare snakket noget med mig selv,“ svarte hun igjen. Saa blev de viet i kirken; herremanden satte en ring paa hendes finger, og de kjørte hjem. Men straks bruden var steget ut av vognen, skyndte hun sig op til jomfruens kammer og byttet klær med hende; men brude-ringen hadde hun endda paa fingeren, og da hun stod i museskindskaapen mellem de andre tjenestefolkene, var det ingen som kunde tænke at det var hende som nylig hadde staat brud for alteret. Om kvelden danset herremanden med den jomfruen som skulde været bruden hans; saa kom han til at se paa haanden hendes og spurte: „Hvor er ringen jeg satte paa fingeren din i kirken?“ — „Jeg la den fra mig oppe paa kammeret,“ svarte hun; „men jeg skal gaa op og hente den.“ Hun gik da ut til piken i museskindskaapen og vilde ha ringen. „Den hører med rette til den haanden som blev git bort ved alteret,“ svarte herremandsdatteren. „Men jeg skal følge dig ind til døren; du kan si til brudgommen at han skal komme ut; men vi to blir staaende i gangen. Saa blaaser vi ut lyset som staar der, og jeg rækker haanden ind gjennem døren, forat han kan se ringen.“

Dette gik jomfruen straks ind paa, og hun ropte paa brudgommen. „Her ser du ringen,“ sa hun; i

det samme blaaste de ut lyset, og herremandsdatteren rakte haanden ind gjennem døren. Men brudgommen var ikke nøid med bare at se ringen; han drog piken ind i salen til sig. Der stod den stakkars fattigpiken i museskindskaapen; brudgommen blev rent forundret, og alle gjesterne samlet sig om hende, for at faa vite hvorledes dette var gaat til.

Da kastet hun skindkaapen, og stod der i sin guldvirkede klædning, og alle syntes hun var meget vakrere end den andre jomfruen. Saa fortalte hun at hun hadde siddet syv aar i haugen, og at hun var datter av den gamle herremand. Den lille hunden biev ogsaa hentet, og mange av bryllupsfolkene kjendte den igjen. Alle glædet og undret sig, og priste hendes far som hadde stridt saa modig for land og konge, og alle mente at nu kom herregården i de rette hænder. Men forat alle skulde være likesaa glade som hun, saa gav hun den andre jomfruen saa meget, baade av gods og guld, saa hun kunde gifte sig med ham som hun hadde sat sit hjerte til. Saa blev det rigtig turet bryllup, og den unge herremanden danset med sin rette brud, hende som han var viet til i kirken.

Trolhesten.

(Et persisk eventyr.)

Det var engang en konge i Persien; til ham kom en dag en mand fra Indien, og sa han hadde et merkelig kunstverk, som han vilde vise kongen. Det skulde han faa lov til, og saa kom han frem med en træhest, som var saa godt gjort, at den saa ut som den var lys-levende; men den saa ikke ut til at kunne røre et eneste lem. Da kongen hadde set paa hesten en stund, sa han at han aldrig hadde set noget mere likt en levende hest; men saa spurte han hvad den kunde brukes til, for den maatte vel være til noget slags nytte. Jo, mente indieren, nyttig var den nok; kongen skulde bare sende ham bort, saa langt han vilde, for at hente noget som han kjendte, og som kunde vidne at alt var gaat rigtig for sig, saa skulde han nok faa se hvad hesten var god for. „Lat gaa,“ sa kongen, „saa faar du ride til det store fjeldet du ser derborte; dit er det tre mil, og der staar et træ som ikke findes noget andet sted; av det skal du ta et blad med dig hit igjen.“

Indieren steg op paa hesten, og klemte paa en fjær som sat under manken; da steg hesten tilveirs,

saa fort og saa høit, at den snart bare saa ut som en liten flue, og en liten stund efter blev den rent borte. Kongen og hans følge undret sig storlig over dette; men da en halv times tid var gåaet, saa de hesten og rytteren komme farende tilbake gjennem luften, og snart efter dalet de ned bent for kongen, og manden hadde med sig løvsbladet som kongen hadde bedt om. Da sa kongen at hesten var det største kunstverk han nogen gang hadde set, og han spurte indieren hvad han vilde ha for den.

„Jeg har ikke gjort hesten selv,“ svarte manden, „og ikke kjøpt den for penger heller; men ham som har gjort den, maatte jeg gi min datter til egte, og saa maatte jeg sverge paa at jeg ikke skulde sælge den uten for samme pris.“ Kongen hadde slik lyst til at eie hesten, saa han bød indieren en hel by, som han kunde vælge sig av alle byerne i landet; men manden blev ved sit; fik han ikke kongens datter til egte, saa vilde han ha hesten selv, sa han. Da kongen skjønte han ikke kom nogen vei med manden, prøvde han at hale tiden ut; for kommer tid, kommer raad, mente han. At gi prinsessen bort til denne fremmede mand, hadde han liten lyst til; men hesten kunde han ikke være foruten heller. Saa sa han til indieren at han vilde prove hesten først; det hadde jo ikke slik hast. Kunde nogen av hans folk styre hesten likesaa letvint som manden selv hadde gjort, saa skulde han tænke over saken.

„Lat mig faa prove hesten!“ sa kongens søn, prins Firuz, og dermed svinget han sig op paa hesteryggen med en eneste gang. „Vent! vent!“ ropte indieren. „Jeg maa først vise dig hvorledes du skal bære dig

ad med at styre den.“ Men prinsen hadde nu slik hast; han hadde set hvorledes indieren gjorde, sa han; dermed klemte han paa fjæren under manken, og hesten steg tilveirs, saa fort og saa høit, at den snart bare saa ut som en liten flue. Da blev indieren ræd og kastet sig paa knæ for kongen. Han bad saa vakkert at de ikke maatte gjøre ham noget ondt, om prinsen kom til skade; alle kunde jo være vidner paa at han hadde bedt om at faa vise prinsen hvorledes han skulde bære sig ad for at komme ned igjen; men kongen mente at det fik være det samme; kom ikke prinsen tilbake, før tre maaneder var omme, saa skulde indieren bøte med livet. Og dermed lot han manden kaste i fængsel.

Da prins Firuz hadde klemt paa fjæren under manken, steg hesten tilveirs, og tilslut gik den saa høit, at prinsen blev ræd og gav sig til at pusle med fjæren, for at finde ut hvorledes han skulde faa hesten til at dale. Men des mier han puslet med fjæren, des høiere bar det tilveirs, og tilslut var han høit over skyerne. Prinsen kunde likevel skjonne at det maatte findes en raad til at komme ned igjen, og saa gav han sig til at lete og kjende efter alle steder paa hesten, og det varte ikke længe, før han fandt en anden fjær bak det høire øret. Den klemte han paa, og i det samme tok hesten til at dale, likesaa fort som den hadde steget tilveirs. Mens de holdt paa at dale, merket han at det var blit mørk nat, og saa blev han ræd for at han mulig kom til at dale bent i sjøen eller slaa sig ihjel paa et fjeld. Men det gik bedre end han hadde tænkt; hesten tok til at dale langsommere, og tilslut blev den staaende paa et flatt tak,

som prinsen skjønte var taket paa et stort slot. Han steg av hesten, og gik og famlet en stund i mørket, til han kom til en dør; den aapnet han og steg ned-over en brat trap, og saa kom han ind i en lang gang. Ved enden av gangen saa han en dør som stod paa klem, og indenfor den var det lyst. Han tok av sig skoene, for ikke at vække nogen, og gik bort og kikket ind gjennem døren. Rummet indenfor var en stor sal, og der laa tyve sorte slaver ogsov paa skarlagens puter langsmed væggene. Han smøg sig gjennem salen, saa stilt at ingen av dem vaagnet, og kom til en anden dør, som var dækket av et silketeppe. Han var en stund i tvil om han skulde drage teppet tilside og gaa ind; men saa tænkte han, at gik han tilbake gjennem salen, kunde han komme til at vække en av slaverne, og fandt de ham, et fremmed menneske, luskende om i slottet ved natte-tid, da visste han godt at det gjaldt hans liv; derfor mente han det var bedst at friste lykken og gaa videre. Da han drog teppet tilside, saa han ind i et sovekammer; der stod en fin seng, og i den laa en prinsesse ogsov. Men hun vaagnet ved at han drog i teppet, og da hun saa en fremmed mand i sit sove-kammer, blev hun ikke litet ræd.

Prins Firuz bøide sig dypt for hende og sa: „Fagre prinsesse, bli ikke vred paa mig; det er et rent under at jeg er kommet hit. Jeg er prins Firuz, sør av Persiens konge.“ Og saa fortalte han hvor-ledes han var steget tilveirs paa hesten og dalet ned paa slotstaket. Prinsen var rikt klædd, og den vakreste mand en kunde se for sine øine, og han talte saa godt for sig at prinsessen straks var villig til at

tro ham, og des mer hun saa paa ham, des bedre likte hun ham. „Jeg er datter til kongen av Bengalen,“ sa hun; „dette slot er mit, og her bor jeg alene sammen med mine kammerjomfruer og de sorte slaverne du saa. Men du har ingenting at være ræd for; saalænge du er her, skal ingen gjøre dig noget ondt.“ Saa ringte hun paa en klokke; for hun tænkte at prinsen visst maatte være træt og sulten. Et par terner kom ind, og dem bød hun gjøre istand et sovekammer til prinsen og dække op et maaltid til ham. Da prinsen hadde faat mat og drikke, la han sig til at sove; men det blev ikke stort søvn han fik; for han kunde ikke andet end tænke paa den vakre prinsessen. Og prinsessen gik det like ens; hun laa og tænkte paa prinsen; for hun syntes han var den vakreste mand hun hadde set i sine levedage. Hun var lovet bort til en gammel konge i Indien; men nu var hun saa forelsket i prins Firuz, at hun syntes hun ikke kunde leve om hun ikke fik ham til mand.

Om morgenens sat prinsessen tilbords med prinsen, og de blev begge mer og mer forelsket i hinanden. Han blev tre dage paa slottet, og da de skulde skilles, gav de hinanden sin tro. Men nu fortalte hun ham at hendes far hadde lovet hende bort til en anden, og at han aldrig brøt sit ord. Derfor vilde hun med det samme flygte bort med prinsen. De gik da begge op paa taket; der stod hesten, og paa den vilde de drage bort; men da de skulde stige tilveirs, blev prinsessen ræd og turde ikke følge med. Det var bedst, sa hun, at prinsen kom og hentet hende med sine hofmænd. Og det lovet prinsen at han skulde gjøre.

Men da han saa skulde reise fra hende, blev hun saa sorgfuld at prinsen maatte bli der to dage til. Endelig tredje dagen om morgenens skulde han da reise. Før nogen var vaagnet steg de atter op paa slotstaket; men det gik paa samme maaten nu ogsaa; prinsessen kunde umulig skilles fra ham, — og saa tok hun da mod til sig og satte sig op paa hesten. Prinsen klemte paa fjæren, det bar tilveirs med dem, og de stanset ikke før de kom til Persien. Prinsen styrte hesten til et jagtslot han eide, som laa et par mil fra kongsgaarden; der skulde prinsessen bli saa-længe; for han vilde at kongen selv skulde hente hende med stort følge. Da han kom hjem, og fortalte hvorledes alt var gaat til, blev kongen saa glad, at han vilde bryllupet skulde staa med det samme; han bød skatmesteren gi rike gaver til de fattige, og indieren blev heller ikke glemt; han skulde faa hesten igjen og fare med den dit han selv vilde.

Indieren takket og lot som ingenting; men han tænkte med sig at han skulde nok hevne sig. Han steg op paa hesten, og drog bent til jagtslottet; for han hadde hørt at prinsessen var blit igjen der. Da han kom dit, kjendte hovedsmanden paa slottet baade ham og hesten. Indieren sa at han var sendt for at hente prinsessen, og da hovedsmanden saa at han hadde faat sin frihet igjen og hadde hesten med, kunde han ikke andet end tro ham paa ordet, og saa lot han ham faa prinsessen op til sig paa hesten. Prinsessen længtet efter prins Firuz, og blev sjæleglad da hun hørte de var kommet for at hente hende.

Imens hadde kongen og prinsen med stort følge git sig paa vei for at hente prinsessen. Da de var

halvveis, fik de se indieren komme ridende med hende gjennem luften. Da han var bent over dem, ropte han ned til dem at de gjerne kunde la være at umake sig længer, for prinsessen fik de aldrig se mer. Hun graat og bar sig ilde, og kongen truet indieren med al verdens ulykker, om han ikke straks kom ned med bruden; men det hjalp ikke det mindste; han bare klemte paa fjæren, saa steg hesten igjen, og det varte ikke længe før de var ute av syne.

Prinsen gav ikke taal før han fik lov av kongen til at drage ut og lete efter sin brud. Han tok av sig de fine klærne og klædde sig ut som en fattigmand, og han svor en dyr ed paa at han ikke vilde vende tilbake før han hadde fundet prinsessen.

Indieren stanset ikke hesten før de var langt borte i et andet land; der dalet de ned i en mørk skog. Han hjalp prinsessen ned av hesten og hentet frugt og drikkevand til hende, og saa fortalte han at nu var de hundred mil borte fra Persien, og hundred mil fra Bengalen, saa det nyttet hende ikke at tænke paa at komme hjem. Nu skulde hun bare sige at hun vilde være hans kone. Nei, det vilde hun ikke, svarte hun; for hun tænkte bare paa prins Firuz og vilde ikke bryte sit løfte til ham. Da vilde indieren rive av hende sløret, som var indsyydd med guld og ædelstener; men prinsessen stred imot og skrek høit om hjælp. Et følge av ridende jægere hørte ropene og kom sættende i fuldt firsprang, for at høre hvad som var paa færde. Prinsessen fortalte da hvorledes alt var gaat til, og at hun var prinsessen av Bengalen, og den fornemste av jægerne sa at han var sultanen av Kashmir; hun skulde ikke være ræd, sa han, men

bare trygt følge med ham, og saa gav han sine mænd paabud om at hugge hodet av indieren. Hesten blev ført med til sultanens slot.

Dagen efter kom sultanen av Kashmir til prinsessen, og sa at han længe hadde tænkt paa at gifte sig; fagrere kvinde end hun hadde han aldrig set, og imorgen skulde de holde bryllup. Da prinsessen hørte det, blev hun saa forfærdet at hun daanet. Men sultanen trodde hun daanet av glæde, og han bød kammerjomfruerne stelle godt med hende, saa skulde han komme igjen om en stund, og høre hvorledes det stod til. Da prinsessen kom til samling igjen, tænkte hun straks paa hvorledes hun skulde fri sig fra sultanen; for hun skjønte nok at det ikke nyttet at sige nei til det han vilde. Hun tok da det raad at skape sig tullet, for da vilde vel ikke sultanen gifte sig med hende. Saa gav hun sig til at gjøre underlige fagter og snakke over sig, og kammerpikerne sa til sultanen at hun var tullet. Han tænkte at det var fordi hun endda var svak og opskræmt, efter alt det hun hadde utstaat, da de fandt hende sammen med indieren, og saa lot han hente de bedste læger i landet for at helbrede hende. De kom og gjorde alt det de kunde; men det blev ikke bedre med prinsessen.

Men nu skulde det hænde sig, at prins Firuz fik høre om den løn som var sat ut for at helbrede en kongsdatter, og saa tænkte han at det mulig kunde være den prinsessen som han lette efter. Han hadde længe faret omkring uten at høre noget til hende; men nu gav han sig paa vei til sultanen av Kashmir. Da han kom frem til slottet, tok han paa sig en vid kappe, slik som lægerne der i landet brukte, og saa

gik han til sultanen, og sa at han var kommet for at helbrede prinsessen. „Det kan vel litet nytte,“ mente sultanen; „ingen har kunnet hjælpe hende før, og det blir vel ikke likere med dig heller.“ Men prinsen mente det kunde vel ikke skade at prøve, og saa skulde han da faa lov til det. Først spurte han dem nøie ut om hvorledes hun hadde tedd sig under sygdommen, og da han fik høre at hun var bortført av en indier, skjønte han at nu hadde han fundet den rette. Saa sa han at han først vilde se hende, uten at' hun kunde se ham. Jo, det kunde han da gjerne faa lov til. Saa kikket han ind til hende, uten at hun merket det, og da saa han at det var den rette prinsessen, og hun saa likesaa rolig og klok ut som andre folk. Han skjønte da straks at hun bare hadde latt som om hun var tullet, for at slippe at gifte sig med sultanen. Da prinsen hadde set det han vilde, sa han til sultanen at han ikke kunde helbrede prinsessen medmindre han fik være alene med hende. Jo, det skulde han faa lov til, men det nyttet visst ikke, mente sultanen, for prinsessen var saa sint bare hun saa en læge, at han slap visst ikke ind til hende engang. Men prins Firuz mente, at fik han læst over hende nogen ord han visste, saa blev hun nok rolig. Saa gav sultanen ham lov til at gaa ind til hende.

Da han kom ind til prinsessen, bar hun sig som hun var rent tullet; for hun trodde han var en læge; men saa hvisket han hende i øret at hun ikke skulde være ræd. „Jeg er prins Firuz,“ sa han, „og jeg har bare klædd mig ut som læge for at faa komme ind til dig.“ Saa gik han rundt omkring hende og gjorde

underlige fagter, likesom han skulde læse over hende. Han gav hende en flaske, og sa det var en lægedrik som hun skulde ta ind; men det var nu ikke andet end rent vand. Sultanen stod i dørsprækken og saa og hørte alt, og trodde prinsen holdt paa at mane og læse over hende, og da han saa prinsessen holdt sig rolig, og gjorde som prinsen sa, tænkte han dette maatte være den største læge i hele verden. Prinsen holdt paa et par dage at stelle med prinsessen, og fik alt det han bad om, bare det kunde være til gagn for hende. Tilslut sa han at han ikke kunde helbrede hende uten at faa hende op paa træhesten, som hun var kommet med; for det var kastet troldom over hende, og den kunde ikke bli løst medmindre hun kom op paa hesten.

Jo, det kunde nok la sig gjøre. Hesten var blit baaret ind i skatkammeret; der pleide de at sætte bort alle slike underlige ting. Sultanen og prinsessen gik nu dit sammen, og da prinsen hadde set vel efter at hesten var i fuld stand, lot han den bære ned i slotsgaarden. Der satte sultanen sig paa sin trone, og alle folkene paa slottet samlet sig om hesten, for at se paa at troldommen blev løst. Prinsen leide prihsessen ved haanden, og da han sa han vilde hjælpe hende op paa hesten, var hun straks villig. Da hun var kommet til sæte i sadlen, sprang han selv op bak hende, klemte paa fjæren under manken og steg tilveirs. Da han skjønte at alt var som det skulde være med hesten, dalet han ned et stykke igjen og ropte til sultanen, at om han siden skulde faa lyst til at gifte sig, var det bedst at ha ja-ord først.

Saa steg de atter tilveirs, og stanset ikke før

de var bent over kongen av Persiens slot. Kongen blev sjæleglad, da han fik sønnen igjen, og endda gladere blev han, da han fik se at prinsessen ogsaa var med. Samme dag blev det holdt bryllup, og til kongen av Bengalens blev det sendt bud om alt som var hændt datteren, og da faren hørte hun var kommet i saa gode hænder, hadde han ikke noget imot at hun blev gift med prinsen av Persien.

Mens de turet bryllup, glemte de rent bort troldhesten, og da de skulde se til den, hadde nogen gjort ugagn med den, saa hverken prinsen eller nogen anden kunde faa den istand igjen.

Risen og veslegutten.

(Et finsk eventyr.*)

Det var engang en liten gut som gik og gjætet sauene. Saa kom en rise og vilde fæste ham til dreng, og det gik gutten ind paa. „Naar du har drevet hjem sauene,“ sa risen, „saa kan du møte mig her.“ Gutten drev hjem sauene, og da han kom tilbake, fandt han risen der, og saa drog de avsted til risens hjem. Paa veien sa risen han vilde ta med sig noget tør ved til at koke kveldsmaten. Saa fandt de en birk. „Denne tænker jeg vi tar,“ sa risen. „Den er noget liten,“ mente gutten. Da de hadde gaat et litet stykke til, fandt de en stor ek som stormen hadde revet overende. „Denne tænker jeg vi tar,“ sa gutten. „Den er noget stor,“ mente risen. „Du kan jo bære i toppen,“ sa gutten, „saa skal jeg selv bære rotenden,“ og saa gav han sig til at telje paa et par lange, spidse træpinder. „Hvad vil du med de pinderne?“ spurte risen. „Stikke dem i øinene paa

*) Finn er — efter Ivar Aasen — en mand av det finske folkefærd som især har sine opholdssteder i Finmarken og Nordland, til dels som hyrdefolk med rensdyr. (Av svenskerne kaldt „lappar“, mens derimot det svenske ord „finne“ er vort „finlænding“ eller „kvæn“.)

dig, om du ser dig tilbake," svarte gutten. Da risen tok til at dra i topenden, satte gutten sig paa rotenden; men risen turde ikke se sig tilbake. Da de var kommet et stykke paa vei, stanset risen og pustet. „Huf, dette var tungt!" sa han. „Aa stakkar!" sa gutten, „jeg er ikke det mindste træt jeg." Saa drog de videre, og da de ikke hadde langt igjen til stedet hvor risen bodde, sa gutten til ham: „Nu skal du ikke slippe trætet, før jeg siger til; saa kaster vi det fra os paa én gang." Da de kom frem, kastet risen trætet av akslen, og pustet og næste. „Huf, dette var tungt!" sa han.

Da risen skulde gaa ind i stuen, sa han til gutten: „Nu vil jeg sige dig en ting, gutten min: gaa aldrig ut i svalen der, og heller ikke bort i den skjaaen der!" Men straks risen var kommet ind i stuen, løp gutten bort i svalen. Der stod det en hest. „Vet du hvad husbonden din gir dig til arbeide i morgen?" spurte hesten. Nei, det visste ikke gutten. „Han byder dig at sætte ut baaten, og da skal du sige: Dersom jeg skal sætte ut baaten, saa tar jeg visst saa haardt i den, at altinggaard i knas."

Saa blev det morgen. Risen satte sig til at æte, og sa til gutten: „Gaa og sæt ut baaten!" — „Skal jeg lægge haand paa baaten din," sa gutten, „saa er jeg ræd for den gaar i knas." — „Hø, jeg faar vel sætte den ut selv da," sa risen. Han satte da ut baaten, og saa skulde de ro ut paa fjorden og fiske. „Sæt dig til at ro!" sa risen. „Skal jeg ro med disse aarerne," sa gutten, „saa gaar de nok i knas, baade de og tollene." — „Hø, jeg faar vel ro selv da," sa risen. Da han hadde rodd et litet stykke, tok han

frem et snøre og sa: „Dette er hysesnøret mit!“ — „Tvi!“ sa gutten, „har du ikke likere snøre end det?“ Saa rodde risen endda et stykke længer ut, tok frem et andet snøre og sa: „Her er torskesnøret mit.“ — „Tvi!“ sa gutten, „har du ikke likere snøre end det?“ Saa rodde risen et godt stykke til, saa de kom helt ut paa storhavet, og saa sa han: „Her har du hvalsnøret mit; sæt dig nu til at fiske.“ Gutten tok fiskegreierne og saa paa dem. „Hvad er det du glor saa paa?“ spurte risen. „Nei, saa dette er redskapen din!“ sa gutten. „Skal jeg fiske med disse greierne, saa ryker det nok i filler alt sammen.“ — „Hø, saa faar jeg vel fiske selv da,“ sa risen. Saa gav han sig til at fiske, og om en liten stund fik han tvebet og drog to hvalfisker paa én gang. Med dem rodde han tillands, og da de kom hjem, tok risen en hvalfisk i hver næve, bandt halerne sammen paa dem, og hang dem op paa fiskehjellen til tørking.

„Gaa og gjør op varme!“ sa risen til gutten. „Skal jeg blaase paa varmen,“ sa gutten, „saa kommer jeg nok til at blaase taket av huset dit.“ — „Hø, jeg faar vel gjøre op varme selv da,“ sa risen. Men med det samme han tok til at blaase, føk gutten op under taket som en fjær, og før baade hit og dit, efter som risen blaaste. „Hvad i al verden er det du gjør deroppe?“ spurte risen, og skjeglet op til ham. „Jeg røsker næver til varmen,“ sa gutten og faldt ned igjen, i det samme risen holdt op at blaase. „Jeg mener gutten er slik at han kan flyve ogsaa,“ sa risen med sig selv. Saa kokte de til middags, og risen la sig til at sove efter maten. Men gutten sprang ut i svalen til hesten. „Gaa nu bort i skjaaen,“ sa

hesten, „og slaa ihjel koen som staar der, og skjær hjertet tvert over i to stykker; for risens liv er gjemt i hjertet til koen. Naar du har gjort det, skal du gaa ind igjen og se efter om risen blir daarlig. Saa skal du gaa ut i skjaaen igjen og hakke hjertet i ørende smaa stykker. Gaa saa ind igjen og ta risens børse og sverd som hænger paa væggen, og et stykke svovel, og en flintesten, og en kam; saa skal du komme hit til mig og slippe mig løs, og saa reiser vi vor vei.“ Gutten gik ut i skjaaen, slog ihjel koen og kløvde hjertet paa den, og saa gik han ind for at se hvorledes det var med risen. Da saa han at risen laa overende midt paa gulvet, og det saa ut som han var stendød. Gutten tok børsen og sverdet, et stykke svovel, og en flintesten, og en kam, og gik ut til hesten. Den løste han og satte sig op paa den, og saa bar det avsted. Da de hadde reist næsten en dagsreise, tok risen til at livne op igjen, og da han saa at baade gutten og hesten var borte, satte han avsted efter dem.

Saa siger hesten til veslegutten: „Hører du eller ser du nogen ting?“ — „Nei, jeg hverken hører eller ser nogen ting,“ svarte gutten. „Det er bra,“ sa hesten, og saa reiste de igjen et langt stykke. Saa spurte hesten igjen: „Hører du eller ser du nogen ting nu?“ — „Jeg hører likesom en sus under himmelen,“ svarte gutten. „Da har du nok glemt at hakke hjertet til koen i smaa stykker, som jeg bad dig,“ svarte hesten; „for risen er livnet op igjen og er efter os. Men kast nu svovelstykket bak dig, og ønsk at det maa bli et stort vand, saa risen hverken kan komme over eller utenom det.“ Gutten gjorde som

hesten bød ham, og med det samme laa det et stort vand bak dem.

Da risen kom til vandet, sa han: „Hadde jeg nu hat den store øsen min her, saa skulde jeg drukket op dette vandet som ingenting.“ Saa før han hjem igjen for at hente storøsen sin, og da han kom tilbake til vandet, drak han det op alt sammen. Saa sa han til storøsen sin: „Lig nu her, til jeg kommer tilbake.“ Men med det samme kom det flyvende en spurv, som sa: „Bi, bi! Lægger du øsen din efter dig her, saa tar jeg den og bærer den til skogs.“ — „Aa din fillefugl!“ sa risen, „fik jeg bare tak i dig, skulde jeg hugge hodet av dig; før jeg skal unde dig øsen min, skal jeg bære den hjem igjen.“ Saa bar han hjem øsen og la i vei igjen.

Veslegutten fôr imens avsted paa hesten. „Hører du eller ser du nogen ting?“ spurte hesten. „Jeg hverken hører eller ser nogen ting,“ svarte gutten. Saa reiste de et stykke igjen; men med ett spør hesten: „Hører du eller ser du nogen ting nu?“ — „Jeg hører likesom en dur under himmelen,“ svarte gutten. „Saa er risen efter os igjen,“ sa hesten. Kast flintestenen bak dig, og ønsk at den maa bli et stort fjeld, saa risen hverken kan komme over eller utenom det.“ Da risen kom til fjeldet, sa han: „Hadde jeg nu hat den store naveren min her, saa skulde jeg boret hul gjennem dette fjeldet som ingenting.“ Saa før han hjem igjen for at hente stornaveren sin, og da han kom tilbake til fjeldet, boret han et stort hul, saa han slap igjennem. Saa sa han til stornaveren sin: „Lig nu her, til jeg kommer tilbake.“ Men med det samme kom det flyvende en trost, som sa: „Bi!

bi! Lægger du naveren efter dig her, saa tar jeg den og bærer den til skogs.“ — „Aa din fillefugl!“ sa risen, „før jeg skal unde dig naveren min, skal jeg bære den hjem igjen.“ Saa bar han hjem naveren, og la i vei igjen, alt det han orket.

Imens før veslegutten avsted paa hesten. „Hører du eller ser du nogen ting?“ spurte hesten. „Jeg hverken hører eller ser nogen ting,“ svarte gutten. Saa reiste de et stykke længer, og saa spurte hesten igjen: „Hører du eller ser du nogen ting nu?“ — „Jeg hører likesom et braak under himmelen,“ svarte gutten. „Saa er risen efter os igjen,“ sa hesten. „Kast kammen bak dig, og ønsk at den maa bli til en stor skog, saa risen hverken kan komme over eller utenom den.“ Da risen kom til skogen, sa han; „Hadde jeg nu hat den store øksen min her, saa skulde jeg hugget denne skogen ned som ingen ting.“ Saa før han hjem igjen for at hente storøksen, og da han kom tilbake til skogen, hugg han en stor aapning, saa han slap igjennem. Saa sa han til øksen sin: „Lig nu her, til jeg kommer tilbake.“ Men med det samme kom det flyvende en skjære, som sa: „Bi, bi! Lægger du øksen din efter dig her, saa tar jeg den og bærer den til skogs.“ — „Aa, din fillefugl!“ sa risen, „før jeg skal unde dig øksen min, skal jeg bære den hjem igjen.“ Saa maatte han hjem igjen med øksen, og saa la han i vei for tredje gangen.

Nu hadde gutten og hesten faat et langt forsprang. Men ensteds var det en dyp og bred bergkløft, og over den laa en klop. Kunde gutten og hesten slippe over den, saa var de berget. De kom nærmere og nærmere; men risen var heller ikke langt

borte, og da han fik se de var tæt ved kloppen, saa la han i vei av alle livsens kræfter, for at naa dem igjen, og saa haardt tok han i saa han rendte den ene armen tvert av mot en træstub. I det samme sprang hesten ind paa kloppen; men nu var risen like i hælene paa dem; han grep hesten i halen og skrek: „Hadde jeg nu hat begge hænderne mine, saa skulde jeg holdt dig som ingen ting!“ Da røk halen tvert av paa hesten, og risen stupte saa haardt bakover saa han slog skallen i knas mot berget, og død var han paa flekken. Saa hadde de sluppet vel unda den gangen.

Da sa hesten til veslegutten: „Nu kommer vi til en kobberskog, og nu maa du love mig at du ikke bryter av nogen gren i skogen. Om du bryter av saa meget som en kvist, saa kommer vi i stor fare.“ Gutten lovet at han skulde passe sig for at gjøre det. Saa reiste de gjennem kobberskogen; men just i det samme de før frem under det sidste træet, kom gutten til at bryte av en gren. Straks kom det farende en rise som eide skogen. Han hadde kobberrustning paa kroppen og hjelm paa hodet. „Hvem er det som drager gjennem min skog og bryter sund trærne for mig?“ skrek risen, og var saa sint at det grøsset i gutten. „Aa, det er nok vi det,“ sa gutten; „hvad er det du vil os da?“ — „Det skal du snart faa se,“ skrek risen, og røk like paa hesten. Men hesten spændte og slog, og det varte ikke længe, saa laa risen død paa marken. Kobberrustningen og kobberhjelmen tok gutten med sig, og saa drog de videre.

„Nu kommer vi til en sølvskog,“ sa hesten, „og bryter du av den mindste gren i skogen, saa kommer

vi i stor nød igjen.“ Gutten lovet at han skulde fare saa varlig han kunde. Saa drog de gjennem sølvskogen; men just i det samme de før frem under det sidste træet, kom gutten til at bryte av en kvist. Straks kom risen farende som eide skogen. Han hadde sølvrustning paa kroppen og sølvhjelm paa hodet. „Hvem er det som drager gjennem min skog og bryter sund trærne for mig?“ skrek risen og var lynende sint. „Aa, det er nok vi det,“ sa gutten; „hvad er det du vil os da?“ — „Du skal snart faa se hvad jeg vil,“ sa risen, og røk like paa hesten. Men hesten spændte og slog, og vandt denne gangen ogsaa; den slog ihjel risen, og saa tok gutten sølvrustningen og sølvhjelman med sig og red videre.

„Nu kommer vi til en guldkog,“ sa hesten, „og bryter du av saa meget som den aller mindste kvist, saa kommer vi i den største nød og fare.“ Gutten lovet dyrt og hellig at han ikke skulde bryte av et blad engang. Saa drog de gjennem guldkogen; men da de var like i skogbrynet, kom gutten til at bryte av en liten kvist. Ret som det var, kom risen som eide guldkogen. Han hadde guldrustning paa kroppen og guldhjelm paa hodet. „Hvem er det som drager gjennem min guldkog og bryter sund guldtrærne for mig?“ skrek risen og var saa sint. „Aa, det er nok vi det,“ sa gutten; „hvad er det du vil os da?“ — „Du skal snart faa se hvad jeg vil,“ sa risen, og saa gav han sig til at slaas med hesten. Denne gangen var det ikke mer end saavidt hesten stod sig; men tilslut fik den da dræpt denne risen ogsaa; gutten tok guldrustningen og guldhjelman med sig, og

drog videre, efterat de hadde sluppet vel fra det nu ogsaa.

Da de hadde reist en stund til, kom de til kongens gaard. „Lat nu mig bli igjen herute,“ sa hesten, „saa kan du gaa ind i kongsgaarden; men du maa ikke glemme mig.“ Nei, gutten skulde nok ikke glemme den.

Saa gik han ind i kongsgaarden. „Goddag!“ sa han, da han mødte kongen. „Gud give det!“ svarte kongen, slik som en pleier at svare. Men gutten tok ikke hatten av. „Hvorfor staar du med hatten paa dig?“ spurte kongen. „Jeg har skurv paa hodet,“ sa gutten; han vilde ikke vise frem guldhjelmen sin. Da fik han lov til at ha hatten paa. Saa gik dagen, og morgenen efter satte kongen ham til at hugge ved i kongsgaarden. Kongen hadde tre døtre, og den yngste av dem var den vakreste. Mens gutten holdt paa at hugge ved, sat kongsdøtrene ved vinduet. Saa kom gutten til at klø sig i hodet, og lettet paa hatten i det samme, og saa fik den yngste kongsdatteren se et skimt av guldhjelmen. Med det samme vendte hun sig til søstrene og sa: „Undres om ikke far snart vil vælge kjærester til os!“ Kongen hørte dette, og saa sa han: „Det blir jeres sak og ikke min.“ — „Ja, naar jeg kan vælge,“ sa den yngste, „saa vil jeg ta den gutten som kom igaar.“ — „Aa, hvad vil du med den skurveskolten da?“ sa kongen. „Han er god nok til mig,“ mente datteren. Saa skulde de andre to ogsaa vælge, og de valgte hver sin fornemme og fine herre til kjæreste.

Dagen efter sendte kongen alle tre kjæresterne ut paa jagt. De to fornemme herrerne fik hver sin

fine børse av kongen; men gutten fik en gammel rusten børse, som ikke dudde til nogen ting. Før de drog til fjelds, gik gutten til hesten. Der tok han sin egen børse, som han hadde med sig fra risegaarden, og saa strøk han avsted med de to andre. Siden drog de til hver sin kant, og gutten skjøt to tylvter ryper, men de to andre skjøt ikke en eneste fugl. Paa hjemveien kom de sammen igjen alle tre, og da de fremmede kjæresterne saa at gutten hadde skutt to tylvter ryper, sa de at de vilde kjøpe ryperne hans. Det var gutten villig til, sa han, ifald han fik alle de gaverne som de hadde faat av kjæresterne sine; ellers vilde han ikke sælge. Saal maatte de la ham faa gaverne, og selv fik de hver sin tylvt rypet. Derned drog de noksaa fornøiet hjemover, og gutten stod igjen tomhændt. Paa hjemveien skjøt han en katugle, og den kom han dragende med.

Da kongen og prinsesserne saa dem komme, sa kongen til den yngste datteren: „Hvad vil du med den fantegutten? Se hvor glupe de andre har været til at skyte, og han har bare faat en katugle.“ — „Han er god nok til mig,“ mente datteren. Saa blev det holdt stort gjestebud, med dans og turing, og gutten tænkte ikke mer paa hesten; den hadde han rent glemt. Hesten knegget en gang; men gutten hørte det ikke. Den knegget en gang til; men gutten hørte det endda ikke. Saal knegget den tredje gangen; da hørte gutten det og sprang straks ut til den. „Hug hodet av mig!“ sa hesten. „Aa nei da!“ sa gutten. „Skulde jeg hugge hodet av dig som har gjort mig saa meget godt? — „Hugger du ikke hodet av mig, saa biter jeg hodet av dig,“ sa hesten. Saa

tok gutten risesverdet, og hug hodet av hesten, og med det samme blev den til en vakker ung prins, og det var kongens egen søn, som risen hadde røvet. Gutten tok paa sig guldrustningen og guldhjelmen, og saa gik de begge to ind til kongen. Da blev det glæde over hele kongsgaarden, og saa blev det turet bryllup, saa det spurtes vidt og bredt.

Ulv kongesøn.

(Dansk eventyr.)

Det var en dag kongen gik i sin have og hadde sin eneste datter med; hun var da en femten aars pike. Saa kjendte kongen det klødde i hodet, og han bad datteren og se efter hvad det var som voldte ham uro. Da fandt hun en lus i haaret hans. Ingen av dem hadde set et slikt dyr før, og saa satte de det i en æske, for at se hvor stort det kunde bli. Før aaret var omme, var dyret vokset saa sterkt at det fyldte hele æskken. Saa satte de det i en fjerding, og før det andre aar var ute, var det likesaa stort som fjerdingen. Da lot kongen sætte dyret ned i en heltønde, og inden aar og dag var det blit saa stort, saa det sprængte tøndestavene fra hverandre. Saa vilde kongen ikke fø dette store dyret længer; han lot det slagte, og skindet lot han slaa op paa laavedøren.

Kongen og dronningen hadde ikke flere børn end den eneste datteren, og hun var baade vakker og snild og klok. Det skortet ikke paa friere til hende av hendes egen stand; men hun sa nei til dem alle. Det var kongen vred for, og saa fastsatte han,

at nu skulde hun ha til mand ham som kunde sige hvad dyr det skindet var av, som var slaat op paa laavedøren. Men det var det ingen af frierne som visste. Baade prinser og hertuger og riddersmænd kom fra mange kanter av verden; men ingen kunde gjette gaaden. Saa kom en dag en ulv løpende; han stanset ved skindet og snuste paa det. Kongen var tilstede; han syntes ulven hadde saa spotsk mine, og saa sa han: „Vet du hvad det er for slags dyr?“ — „En konge holder ved ord?“ sa ulven. „Det jeg har lovet, det holder jeg, enten det er godt eller ondt,“ svarte kongen. „Det samme gjør jeg,“ sa ulven, „og siden dette er et luseskind, saa hører datteren din mig til. Idag otte dage kommer jeg og henter hende, og faar jeg hende ikke med det gode, saa ødelægger jeg dig og hele dit rike.“

Den som nu ikke blev glad, det var kongen, og dronningen blev ikke gladere hun heller, da hun fik høre at hendes eneste datter skulde gives bort til en ulv. Men datteren trøstet dem, saa godt hun kunde: „Dette er min skjæbne,“ sa hun; „kongen maa holde sit ord; ellers holder nok ulven sit.“

Ottende dagen efter kom ulven for at hente hende. Kongen vilde la spænde fore, saa datteren kunde kjøre, der det nu bar avsted; men ulven sa det gjordes ikke nødig; blev hun træt, skulde hun nok faa ride. Saa sa hun farvel til sine forældre og fulgte med ulven. Da de hadde gaat et stykke, sa han til hende: „Sæt dig op paa ryggen min!“ Det gjorde hun, og saa løp han med hende langt, langt ind i skogen, hun visste ikke hvor det bar avsted, til han løp ind med hende paa et stort, gildt slot. Der

satte han hende ned, og sa til hende: „Her er vort hjem, alt her er mit, og alt mit er dit. Men én ting maa du love mig: du maa aldrig tænde lys her paa slottet, for da hænder det en stor ulykke.“ Saa viste han hende om alle steder, baade ute og inde, og vakker og hyggelig var det, hvor hun kom. Et bord stod dækket med mat og drikke, og en seng stod færdig, med de bløteste bolster og det hviteste lintøi. Men det var ingen andre paa slottet, saavidt hun kunde se, end ulven og hun selv.

Saaledes levde hun et helt aar. Hver morgen løp ulven ut i skogen, og hver kveld kom han hjem. Hun saa ham bare som en ulv; men hun visste at om natten var han i menneskeskikkelse, og hun trodde for visst at det var en fortrollet prins hun var gift med. Inden aaret var omme, hadde hun født en liten sør; men ham tok ulven og løp bort med, straks efterat han var født.

Da hun hadde været to aar hjemmefra, spurte ulven hende en morgen om hun ikke hadde lyst til at se til sine forældre. Det skulde hun faa lov til; han skulde da selv føre hende dit, og hun kunde bli hos forældrene i tre dage, saa skulde han selv hente hende igjen. Men hun maatte ingenting ta med sig hjemmefra. Hun blev meget glad over dette tilbud og takket ham for det. Saa lot han hende sætte sig op paa ryggen hans, og han løp med hende like til hendes fars slot. Der blev det stor glæde over hende; for de hadde trodd hun var død og borte. Hun fortalte alting, som det var: at hun hadde et gildt slot at bo i og fuldt op av alting, og hendes mand ulven var saa kjærlig og god mot hende, og han var bare

ulv om dagen, men menneske om natten. Hun hadde aldri set hvorledes han saa ut; for hun maatte ikke tænde lys paa slottet.

Da det led mot kvelden den tredje dag, vilde hendes mor holde hende tilbake; men hun vilde ikke bli hos forældrene længer; hun vilde hjem med ulven. Da sa moren: „Men du skulde da vite hvad det er for en du er gift med. Ta med denne lille kniven, og sæt den i sengekanten. Naar han gaar til sengs, kommer han til at rispe sig paa den, og sætter han da i et skrik, saa er det et troll, men klager han sig bare ved det, saa er det et riktig menneske.“ Denne prøve lot hun sig overtale til at gjøre, og hun tok kniven med sig. Til den fastsatte tid møtte ulven frem utenfor kongsgaarden, tok hende paa ryggen og løp med hende til deres eget slot.

Dagen efter satte prinsessen den lille kniven i kanten av sengen, saaledes at odden stod et litet stykke op over bolstret; og da han gik til sengs om kvelden, saa kom han til at stikke sig paa den. Da klaget han sig og sa: „Nu kan jeg ikke tro dig længer! Du har tat efter din mors raad og hat denne kniven med dig hit.“ Prinsessen var glad over at hun fik vite det var et riktig menneske og ikke noget troll hun var gift med; men hun skammet sig, fordi hun hadde gjort imot hans bud, endda han hadde været saa god imot hende og frivillig ført hende hjem til hendes forældre. Hun bad ham da om forladelse, sa hvorfor hun hadde gjort det, og lovet at hun heretter skulde være tro og lydig mot ham.

Morgenen efter, da ulven løp ut i skogen, haltet han paa det høire bakbenet, og det blev han ved med

siden. Det var følgen av knivstikket. Da angret prinsessen endda mer det hun hadde gjort. Og for hver dag som gik, blev hun mer og mer glad i ulven, som hun nu visste var et ulykkelig forhekset menneske, og som altid var saa god og kjærlig mot hende. Nogen tid efter fødte hun en liten datter; men heller ikke dette barnet fik hun lov til at ha hos sig; ulven løp bort med det samme dag.

Da saa igjen nogen tid var gaat, og det var fire aar siden hun blev ulvens brud, saa spurte han hende igjen om hun ikke hadde lyst til at se sine forældre. Jo, det hadde hun sagtens, og saa lot han hende sætte sig op paa ryggen hans og løp avsted med hende. Da merket hun at han holtet hele veien, og det gjorde hende saa ondt. Men det gik likevel hastig nok, og de var snart fremme. Da de skulde skilles utenfor slottet, sa ulven til hende: „Bliv nu her i tre dage, men ikke længer, og ta ikke efter din mors raad, og ikke heller maa du ha noget med dig hjemmefra.“ Nei, det skulde hun da ikke, og hun kysset ulven, før de skiltes; for nu var hun blit saa glad i ham.

Baade kongen og dronningen glædet sig over at se hende igjen. Men før én dag var gaat, længtet hun alt tilbake til ulven, saa nderlig holdt hun nu av ham. Tredje dagen kom de til at tale om de underlige vilkaar hun levde under. „Du kan tro,“ sa dronningen, „det kommer nok snart en god ændring, saa han blir helt til menneske igjen. Men var jeg i dit sted, saa vilde jeg da vite hvorledes han saa ut om natten, naar han er menneske.“ Og saa gav hun datteren et nemt litet fyrtøi og et litet lys, og sa hun

kunde da gjerne se paa ham engang, mens hansov, og uten at han visste av det. Prinsessen vilde først ikke ta imot noget, for det hadde han forbudt hende, sa hun. Men hun hadde da ingen skade av at ha det, mente dronningen, og saa stak prinsessen fyrtoiet og lyset i lommen.

Tredje dags kveld var hun ute paa møtestedet og ventet paa ulven. Da han kom, til fastsat tid, saa kysset hun ham og kaldte ham sin aller kjæreste ven. Saa satte hun sig op paa ryggen hans, og han løp avsted med hende. Paa veien sa ulven til hende: „Du har vel ikke tat efter din mors raad likesom sidst? Har du tat noget med dig, saa er det endnu tid til at kaste det fra dig.“ Men hun vilde ikke være ved at hun hadde været ulydig mot ham, og sa at hun ingenting hadde tat med sig.

Saa kom de hjem til sit eget slot, og det gik nogen tid. Hun skammet sig over det hun hadde gjort, og lovet sig selv at hun ikke vilde bruke fyrtoiet og lyset, men la dem ligge rolig i sit gjemme. Men saa vaagnet hun en nat ved at han laa og gav sig i søvne, enten det nu var fordi han var plaget av drømme, eller fordi han var syk. Hun blev helt ængstelig, og saa kom hun paa at hun kunde da tænde lys et øieblik, for at se-hvad som var paa-færde. Hun steg sagte ut av sengen, fik fat i fyrtoiet og tændte lyset, og da saa hun den vakreste prins som jorden nogensinde hadde baaret. Han laa nu helt rolig og smilte i drømme. Da kunde hun ikke styre sig, men tok ham om halsen og kysset ham; hun glemte rent at slukke lyset først. Da slog han øinene op og sa: „Aller kjæreste ven! hvorfor

gjorde du dette? Nu kan vi ikke bli sammen længer; jeg maa langt bort herfra. — Jeg er en kongesøn, som er forgjort av en heks, fordi jeg ikke vilde gifte mig med datteren hendes. Men naar en ren jomfru vilde elske mig, som jeg var, og være tro mot mig i syv aar, uten at se mig i min sande skikkelse, saa kunde jeg fries ut av ulvehammen og bli helt til menneske igjen.“

Saa sprang han ut av sengen i ulveham, holtet ut av døren, og løp ut i vilde skogen. Prinsessen løp efter, alt det hun kunde, og fulgte sporene etter ham hele dagen. Ut paa kvelden kom hun til et slot; der viste sporene ind. Hun banket paa, og slotsfruen tok imot hende og bød hende komme ind. Hun spurte om det ikke var kommet en ulv dit. Da svarte slotsfruen: „Min bror, Ulv kongesøn den halte, har været her, men han er borte igjen. Han sover nu i skogen; men du skal bli her inat.“ Tidlig om morgen, da hun vilde gaa igjen, kom en vakker liten gut bort og kysset hende, og hun skjønte straks at det var hendes egen søn. Hun kysset sin lille søn mange ganger, men lot sig ikke opholde; hun sprang fra ham, for at lete op sporene etter ulven, og hun fandt dem ogsaa. Dem fulgte hun hele dagen, til ut paa kvelden; da kom hun til et andet slot, hvor sporene viste ind. Da hun gik ind der, møtte hun fruen paa slottet, som ogsaa var en søster til Ulv kongesøn den halte; der blev hun den natten. Om morgen tidlig, da hun vilde avsted, møtte hun en amme med et litet aarsgammelt pikebarn paa armen, og prinsessen skjønte godt at barnet var hendes egen datter. Hun tok det i favn og kysset det. Men saa skyndte hun

sig bort, og løp hele dagen efter ulvesporet, som hun endnu kunde følge.

Mødig og træt kom hun ut paa kvelden til foten av et høit glasberg. Og da hun saa opover det, fik hun se ulven høit oppe; den kløv og strævde, for at komme op paa det, og snart efter hadde den naadd toppen. Et øieblik saa hun ham staa der sin menneskeskikkelse og vinke til hende.. Men i det samme blev han borte paa den andre siden av fjeldet. Hun prøvde straks at følge efter ham opover glasberget. Men det var umulig; for det var brat og speilglat, bare med nogen fine riper, likesom aarer, og de var skarpe som rakekniver, saa hun skar sig til blods, men kunde likevel ikke faa fotfæste. Saa satte hun sig ned under berget og graat, og der blev hun sitende hele den natten. Om morgenens vilde hun atter finde et sted hvor hun kunde komme opover berget; men det var like umulig, hvor hun prøvde. Hun skar sig bare til blods, uten at komme nogen vei. Hun saa blodige spor efter ulven hele veien op over berget; men han hadde kunnet holde sig fast med sine skarpe klør. Saa satte hun sig atter ned og graat bitre taarer. Da kom en gammel mand gaaende, og han spurte hvad hun graat for. Og da hun hadde sagt ham det var fordi hun vilde og maatte over glasberget, men ikke var istand til det, saa sa han at hun skulde gaa til næste smie og faa smidd et par jernsko til sig, med brodder under. Og han gav hende en krukke med salve, som hun skulde ha at læge føtterne med, naar hun var kommet over. Hun gik da til smien og fik laget jernsko til sig, og saa kløv hun opover berget. Det gik langsomt, og et

saart stræv hadde hun; og længe før hun naadde toppen, var føtterne hendes hudløse og fulde av saar. Men hun holdt pinen ut, og kom op paa toppen og ned igjen paa den andre siden. Der kastet hun sig ned paa jorden og tok jernskoene av sig, og da hun fik smurt føtterne med salven, blev de straks lægt.

Det land hun nu var kommet til, paa den andre siden av fjeldet, saa helt anderledes ut end noget hun før hadde set. Det var fuldt av vakre trær og busker og blomster, som hun aldrig hadde set maken til. Og bent imot hende laa et slot, saa stort og herlig, saa hun aldrig hadde set noget som lignet det; det saa ut som det var bygget av det rene guld. Ogsaa her fandt hun sporene efter ulven, og de var blodige, hele veien bortover, like til slottet. Der blev de bortè, og det var ingen ulvespor at se som førte fra slottet. Saa tænkte prinsessen at her maatte han visst være; men hun tænkte ogsaa, at her bodde sagtens den heksen som hadde forgjort ham, og som han nu maatte tilbake til for hendes utroskaps skyld. Dersor spurte hun ikke efter Ulv kongesøn den halte; men hun gik ind i kjøkkenet, og spurte om en fattigpike kunde faa tjeneste der. Jo, det kunde hun nok; de trængte nu meget hjælp, for datteren i huset skulde ha bryllup. Hun kunde faa plads som vaskepike.

Samme dag satte heksen hende i arbeide; for det var heksen som bodde her, hun som hadde forgjort Ulv kongesøn. Hun sendte prinsessen ned til bækken med et stykke hvitt vadmel; det skulde hun vaske og banke, til det blev sort. Ellers skulde hun straks jages av tjenesten og helt ut paa landet. Hun vasket og banket og skylte; men vadmelet blev hvi-

tere og hvitere istedenfor at bli sort. Da visste hun ingen raad; hun satte sig ned og graat bitre taarer. Da kom den samme gamle manden som hadde hjulpet hende over glasberget; han spurte hvad hun graat for, og da han fik vite det, sa han: „Vil du kalde mig din aller kjæreste ven, saa skal jeg hjælpe dig.“ — „Nei,“ sa hun, „jeg hadde engang en aller kjæreste ven, men ham ser jeg aldrig mer.“ — „Jeg faar vel hjælpe dig likevel,“ sa gamlingen, og saa slog han til vadmelet med kjeppen sin, og i det samme blev det sort som kul. Da prinsessen kom hjem til heksen med det sorte vadmel, saa sa hun: „Den slog dig ikke paa øret, som lærte dig det. Kunde du gjøre hvitt til sort i dag, saa kan du vel ogsaa gjøre sort til hvitt i morgen. Da skal du vaske det sorte vadmelet, til det blir hvitt som sne, eller ogsaa skal du jages av tjenesten og ut av landet.“ Dagen efter gik prinsessen til bækken igjen; hun vasket og banket og skylte; men vadmelet blev ved at være like sort. Da satte hun sig atter til at graate, og saa kom den gamle manden igjen og sa, likesom igaar, at vilde hun kalde ham sin aller kjæreste ven, saa skulde han hjælpe hende. Men hun sa nei; hun hadde hat en aller kjæreste ven, og ham saa hun aldrig mer. „Jeg faar vel hjælpe dig likevel,“ sa gamlingen; saa rørte han ved vadmelet med kjeppen, og straks blev det hvitt som sne. Da heksen fik vadmelet igjen, saa hvitt som hun kunde ønske det, sa hun: „Du er en dygtig pike, og kan du gjøre saa meget, saa kan du sagtens gjøre mere. Nu skal du gaa til Hekkenfeld, til min søster, og hente brudepynt til min datter som skal ha bryllup.“

Næste morgen gav prinsessen sig avsted; men da hun kom et stykke fra slottet, var det saa mange veier, og hun visste ikke hvilken hun skulde vælge for at komme til Hekkenfeld. Saa satte hun sig ned paa grøftekanten og graat. Da kom det en ung vacker mand gaaende; han talte venlig til hende og spurte: „Hvad er det du graater for?“ — „Jeg skal til Hekkenfeld efter brudepynt; men jeg kjender hverken vei eller sti.“ — „Ja, vil du kalde mig din allerkjæreste ven,“ svarte den unge manden, „saa skal jeg hjælpe dig.“ — „Nei,“ sa hun, „jeg hadde engang en aller kjæreste ven, men ham ser jeg aldrig mer.“ — „Jeg faar vel hjælpe dig likevel,“ sa den unge manden; „men skal den reisen gaa godt, da faar du meget at passe. Her har du et litet garnnøste; det maa du kaste fore dig paa veien, og følge efter der som det render, og du maa vinde det op saa fort som det render ut. Saa kommer du til en grind, som staar og smelder op og i hele tiden. Her har du en klemme, som du skal sætte paa grinden, saa blir den staaende fast. Saa kommer du til en stor gaaseflok, og det er nogen farlige gjæs, saa store og sterke og sinte som de er. Men her har du en pose med korn; det skal du strø ut til dem, saa lar de dig være i fred. Et stykke længer fremme kommer du til en bakerovn; der staar to karer og graver i glørne med bare næverne. Dem skal du gi disse ildtængerne. Saa kommer du til et ildhus; der staar to jenter og rører i en kokende kjedel med bare armene. Dem skal du gi disse to slevene. Saa kommer du til en stor jernport, som staar og knirker og skriker paa sine rustne hængsler, og utenfor den staar

to store vilde hunder. Dem gaar du fri for, naar du gir dem disse to brødene, og porten skal du smøre med fettet i denne krukken. Naar du saa kommer ind paa Hekkenfeld og ber heksen der om brudepynt til søsteren hendes, saa maa du ikke smake paa noget av det hun gir dig. Men du skal gaa bent tilbake, uten at se dig om.“

Saa fik da prinsessen samlet sammen alt det hun skulde ha med sig: garnnøstet og klemmen og kornpøsen og ildtængerne og slevene og brødene og fett-krukken. Nøstet slap hun ned paa veien med det samme, og det rendte hastig fore hende, mens hun gik efter og vandt op traaden. Da hun kom til grinden som stod og smeldte, satte hun klemmen paa den, saa den stod fast. De store gjæssene som kom farende imot hende, dem føret hun med kornet. Og karene ved bakerovnen dem gav hun ildtængerne. Og jenterne ved bryggerkjedlen dem gav hun slevene. Og hundene ved porten dem gav hun brødene. Og porthængslerne dem smurte hun med fettet, saa de holdt op at skrike. Saa kom hun da ind paa Hekkenfeld. Der sat heksen paa en høi stol og gren fælt til hende. Prinsessen hilste hende fra hendes søster og bad om brudepynten til datterens bryllup. Heksen stod op, og sa at den skulde hun straks hente. Imens skulde piken ha noget at leve av, og saa gav hun hende en kalvefot at gnage paa. Men da heksen var vel ute av døren, kastet prinsessen kalvefoten indunder bænken. Det første heksen sa, da hun kom ind igjen, det var: „Kalvefot! hvor er du?“ — „Under bænken!“ svarte den. Heksen tok den frem, og sa til prinsessen at hun skulde la være

at vraek hendes gode mat. Nu skulde hun ut igjen for at pakke ind brudepynten. Imens tok prinsessen kalvefoten og stak den i barmen. Straks efter kom heksen ind igjen. „Kalvefot! hvor er du?“ sa hun. „I barmen,“ svarte den. „Ja, er du i barmen, kommer du snart i tarmen,“ sa heksen, og saa gav hun prinsessen en liten æske; den maatte hun passe godt paa, sa hun, og ikke vaage sig til at lukke den op paa veien.

Saa skyndte prinsessen sig tilbake; men da hun korn til jernporten, ropte heksen efter hende: „Port, pin hende!“ Men porten svarte: „Nei, det gjør jeg ikke; nu har jeg skreket og knirket saa længe, og aldrig har nogen smurt mig før hun.“ Saa ropte heksen igjen: „Hunder! bit hende og slit hende!“ Men de sa: „Nei, det gjør vi ikke; nu har vi staat her og gjødd saa længe, og aldrig har nogen føret os før hun.“ Saa var hun kommet til ildhuset, da skrek heksen igjen: „Skold hende, jenter!“ Men de sa: „Neimen om vi gjør; nu har vi staat og skoldet os selv saa længe, til hun gav os slever.“ Saa kom prinsessen til bakerovnen, og da skrek heksen efter hende: „Bak hende, brænd hende!“ — „Nei,“ sa karene, „nu har vi staat her saa længe og brændt os selv, til hun gav os ildtænger.“ Saa kom hun til gjæssene. „Træd hende ihjel! træd hende ihjel!“ skrek heksen. „Nei, det gjør vi ikke, nei, det gjør vi ikke,“ sa gjæssene, og gik og pilket op kornene. Saa kom hun til grinden. Da hørte hun heksen hvine efter sig: „Slaa hende, knus hende!“ Men grinden svarte: „Nei, hende vil jeg ikke slaa, for

hun har git mig klemme, som jeg har længtet saa efter i mange hundrede aar.

Nu var prinsessen sluppet godt fra alle disse ulykker, og ikke hadde hun set sig om paa veien heller, men bare skyndt sig avsted. Derfor var hun blit rent andpusten, og saa satte hun sig ned for at hvile. Den lille æsken hadde hun i haanden. Heksen hadde jo nok sagt at hun ikke maatte kikke i den; men her var hendes magt ute, mente prinsessen; hun var meget nyfiken efter at se brudepynten. Saa lettet hun varlig paa laaget og skulde kikke i æsken. Vips! — der fløi en liten fugl ut av æsken, og borte var den. Da blev prinsessen rent ulykkelig og graat bitre taarer. Hun turde ikke komme hjem uten brudepynten, og ikke heller turde hun gaa andre gangen til Hekkenfeld. Nu var hun rent fortvilet.

Da stod med ett den unge vakre manden der, han som hadde git hende alle de gode raad og redskap. Han spurte hvad som nu var iveauen, og saa klaget hun sin nød for ham. „Ja, vil du kalde mig din aller kjæreste ven,“ sa han, „saa skal jeg hjælpe dig denne gangen ogsaa.“ Hun saa paa ham: vakker var han, og snild var han, og han lignet ikke saa litet Ulv kongeson den halte; men han var det likevel ikke. „Nei,“ svarte hun, „jeg hadde engang en aller kjæreste ven; men han ser jeg aldrig mer.“ Da lot han først som om han vilde gaa sin vei; men saa sa han: „Jeg faar vel hjælpe dig allikevel.“ Og han spurte: „Hvad gav heksen dig til mat?“ — „En kalvefot,“ svarte hun; „her er den.“ Dermed drog hun den frem av barmen. Han tok da og rørte ved kalvefoten med kjeppen sin og sa til den: „Løp til-

bake til Hekkenfeld og hent brudepynten og kom straks tilbake med den igjen!“ Saa rendte kalvefoten bortefter veien, saa støvet føk om den, og en liten stund efter var den tilbake med brudepynten, som nu blev lagt godt og vel ned i æsken, og prinsessen skyndte sig med den til heksens gaard. „Det var godt gjort,“ sa heksen. „Imorgen skal vi holde bryllup; du skal faa se hele stasen og bære lys for brudeparret.“

Dagen efter skulde bryllupet staa. Heksens datter var bruden, og brudgommen det var ingen anden end Ulv kongesøn, som heksen før hadde forgjort, og som hun atter hadde faat i sin vold. Han var nu i sin vakre menneskeskikkelse, klædd som en prins. Hans egen prinsesse kjendte ham godt, der hun stod ved døren til bryllupssalen, med et lys i hver haand. Men hun kunde ikke røre haand eller fot; for heksen hadde lagt troldom over hente. Lysene brændte længer og længer ned; hun kjendte heten i hænderne, men kunde ikke røre sig. Da bryllupsgjestene reiste sig fra bordet, skulde det unge parret føres til brudekammeret. Heksen gik først gjennem døren, der prinsessen stod. „Jeg brænder hænderne mine,“ klagede prinsessen. „Brænd bare, lys! og lysestaken med!“ sa heksen og vilde gaa videre. Saa kom brudeparret; da ropte prinsessen: „Hjælp mig nu, min aller kjæreste ven!“ Da sprang brudgommen bort til hende, tok begge lysestubbene fra hende, og rakte den ene til heksen og den andre til bruden. Saa blev de to staaende som støtter paa hver sin side av døren. Og lysene brændte ned, og heksen og hendes datter brændte op, og hele slottet brændte til aske.

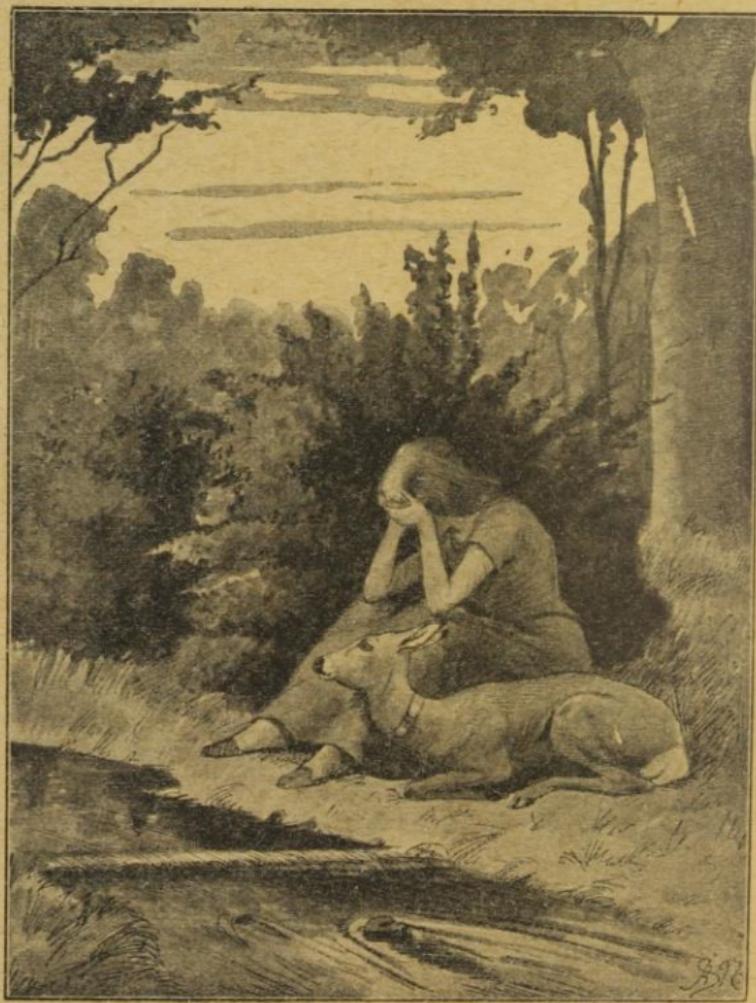
Men Ulv kongesøn og hans rette brud var alt langt borte. Der som glasberget var før, fandt de nu en grøn eng; og de kom til hans søster og hentet børnene sine, og til prinsessens far og mor, og der blev de en stund. Saa reiste de tilbake til sit eget land, det som heksen saa længe hadde forgjort, og der levde de siden lykkelig og vel alle sine dage.

Bror og søster.

(Tysk eventyr).

’ Lille bror tok lille søster ved haanden og sa:
„Siden mor døde, har vi aldrig hat en glad time.
Vor stedmor banker os hver dag, og kommer vi bort
til hende, sparker hun os fra sig. Vi maa nøie os
med nogen haarde brødkorper som de andre ikke
vil ha; den lille hunden under bordet har det bedre
end vi. for til den kaster hun da av og til en godbete.
Aa, det skulde vor rette mor vite! Kom lat os gaa
sammen ud i den vide verden!“

De gik hele dagen, over mark og eng, over
hump og sten, og naar det regnet, sa lille søster:
„Gud i himmelen og hjerterne i os de graater sammen.“ Om kvelden kom de til en stor skog, og da
var de saa trætte af sult og sorg og den lange veien,
saa de krøb ind i et hult træ og satte sig til at sove
der. Morgenens efter, da de vaagnet, stod solen alt
høit paa himmelen og skinte varmt ind i træet. Da
sa den lille broren: „Jeg er saa tørst, lille søster!
Bare jeg visste av en bæk, saa jeg kunde faa drikke!
Men hys! Jeg synes jeg hører noget sildre!“ Saa stod
lille bror op og tok søsteren i haanden, for nu vilde
de lete op bækken.

Men den onde stedmoren var en heks, og hun hadde set børnene gaa sin vei; lønlig og fult, som det er heksenes vis, hadde hun lurt sig efter dem, og hadde forgjort alle bækkene i skogen med sin troldom. Da nu børnene fandt en, som sprang saa blinkende frisk over stenene, saa vilde den lille broren drikke; men søsteren hørte hvorledes det sildret og sang i bækkesurren: „Den som drikker av mig blir til en tiger.“ Da ropte hun: „Lat være, lille bror! Du maa ikke drikke af den bækken, for saa blir du til et vildt dyr og river mig ihjel.“ Da lot lille bror være at drikke, endda han var saa gruelig tørst. „Jeg skal vente til vi kommer til den næste,“ sa han. Da de nu kom til en anden bæk, saa hørte lille søster hvorledes det surret og sang i den ogsaa: „Den som drikker av mig blir til en ulv.“ Derfor ropte hun igjen: „Kjære lille bror! Du maa ikke drikke af den bækken heller, for saa blir du til en ulv og æter mig op.“ Saa lot han være at drikke og sa: „Jeg skal vente til vi kommer til den næste; men da maa jeg drikke, hvad du saa siger, for nu er jeg saa gruelig tørst.“ Da de saa kom til den tredje bækken, hørte lille søster at det surret og sang i vandet: „Den som drikker av mig blir til et raadyr.“ Derfor sa hun til broren: „Du maa ikke drikke af den bækken, lille bror! for gjør du det, saa blir du til et raadyr og løper bort fra mig.“ Men han hadde alt lagt sig paa knæ ved bækken, böjet sig ud over vandet og drukket av dët, og i det samme han fik de første draaperne i munden, laa han der som en liten raakalv.

Da graat lille søster over sin stakkars forheksede bror, og raakalven graat med og saa sørgmodig paa

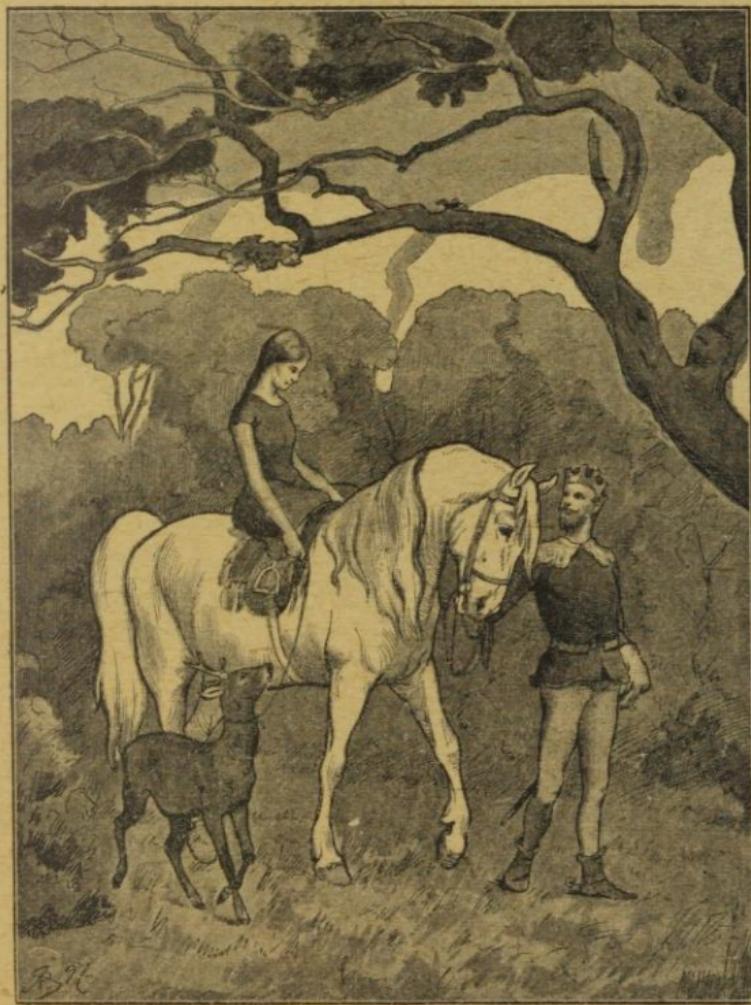
hende. Endelig sa hun: „Vær rolig, kjære raakalv! Jeg skal aldri nogensinde forlate dig.“ Saa løste hun sit guldstrømpebaand og båndt det om halsen paa raakalven, og hun sanket siv, som hun flettet et bløtt rep av, til at leie dyret med, og saa gik de videre, og kom længer og længer ind i skogen. Da de hadde gaat en lang, lang stund, fik de se et litet hus. Søsteren kikket ind, og da hun saa det var tomt, saa tænkte hun: „Her kan vi bo.“ Hun bar sammen løv og mose og gjorde istand en bløt seng til den lille raakalven, og hver morgen gik hun ut og sanket røtter og bær og nøtter, og til raakalven røsket hun fint græs; det spiste den av haanden hendes, var glad og fornøiet, og sprang rundt omkring hende og lekte sig. Om kvelden, naar søsteren var træt og hadde bedt sin aftenbøn. la hun sit hode paa ryggen til raakalven; det var puten hendes, og paa den sovnet hun søtt. Og hadde bare lille bror hat sin menneskelige skikkelse, saa hadde det været et herlig liv.

Lang tid levde de nu saaledes alene i vildmarken. Men saa hændte det at kongen i landet holdt en stor jagt der i skogen. Da klang jægernes horn og lystige rop og hundenes vov-vov mellem trærne; raabukken hørte det ogsaa og fik lyst til at være med. „Aa,“ sa han til søsteren, „lat mig faa være med paa jagten; jeg holder ikke ut at ligge her og høre paa alt det lystige liv.“ Og saa længe bad den, til hun endelig gav den lov. „Men du maa komme hjem til kvelden,“ sa hun. „De vilde jægerne lukker jeg ikke ind, og forat jeg kan vite hvem det er, saa skal du banke paa døren og sige: „Luk op, lille søster!“ Hører jeg ikke det, saa lukker jeg ikke op.“ Raabukken sprang

ut, og glad og lystig var den i den frie, friske luft. Kongen og hans jægere saa det vakre dyret, og satte efter det, men kunde ikke naa det igjen; hver gang de mente at nu skulde de faa fat paa døt, sprang det over busk og bæk og var borte. Da det blev mørkt, løp det hjem til huset, banket paa og sa: „Luk op, lille søster!“ Saa lukket søsteren op døren, raabukken sprang ind og hvilte sig godt ut hele natten paa sit myke leie. Næste morgen var jagten atter i fuld gang, og da raabukken hørte hornene skralde og jægerne rope, hadde den ingen ro paa sig. „Aa, luk op, lille søster!“ sa den. „Jeg maa ut og være med.“ Saa lukket søsteren op døren for den og sa: „Til kvelden maa du komme igjen, og mind dig vel paa det du skal sige!“ Da kongen og jægerne atter fik se raa-bukken med guldhalsbaandet, satte de alle efter den; men den var dem for rask og let paa foten. Hele dagen før de efter den, og endelig ut paa kvelden fik de kringsat den; en av jægerne saaret den i foten, saa den haltet og maatte sagtne sit løp. Da lurte jægeren sig efter den til det lille huset, og hørte at den ropte: „Luk op, lille søster!“ Han saa ogsaa at døren blev aapnet og straks igjen lukket. Alt dette merket han sig, gik til kongen og fortalte ham det han hadde set og hørt. Da sa kongen: „Imorgen gaar vi paa jagt igjen.“

Søsteren blev rent forskrämt, da hun saa at raa-bukken var saaret. Hun vasket blodet af den, la lægedomsurter paa saaret og sa: „Læg dig nu, kjære raabuk! saa du kan bli frisk igjen snart.“ Saaret var ikke farligt og morgenens efter kjendte raabukken ikke mer til det. Og da den atter hørte gnyet af

jagten ute i skogen, sa den: „Jeg kan ikke holde ut at ligge herinde nu; jeg maa være med. De skal nok ikke faa fanget mig.“ Søsteren graat og sa: „Det ender med at de dræper dig, saa er jeg alene her i skogen og forlatt av hele verden. Nei, du kommer ikke ut.“ — „Saa dør jeg her for øinene dine av sorg,“ sa raabukken; for naar jeg hører jagthornet, er det som jeg skulde springe ut av kløvene mine.“ Da aapnet søsteren døren, med tungt hjerte, og raabukken sprang rask og glad ut i skogen. Da kongen fik se den igjen, sa han til sit jagtfølge: „Sæt nu efter den hele dagen, til det blir mørkt; men ingen maa gjøre den nogen skade.“ Da solen var i nedgangen, sa kongen til jægeren: „Vis mig nu det lille skoghuset!“ Da han kom til døren, banket han paa og ropte: „Luk op, lille søster!“ Døren gik op, og da kongen kom ind, fik han se en ung pike, og saa vakker var hun at han aldrig havde set fagrere mø. Men hun blev ræd, da hun, istedenfor raabukken som hun ventet, fik se en mand stige ind som hadde guldkrone paa hodet. Men kongen saa venlig paa hende, rakte hende haanden og spurte: „Vil du følge med mig til mit slot og bli min kjære hustru?“ — „Ja,“ svarte hun; „men raabukken maa jeg faa med mig; den forlater jeg ikke.“ — „Den skal faa lov til at bli hos dig al sin tid,“ svarte kongen, „og den skal aldrig lide nogen nød.“ I det samme kom den springende ind; søsteren bandt sivrepet paa den og førte den ut av skoghuset. Kongen satte nu den vakre pigen op paa hesten og førte hende til sit slot. Der blev det holdt bryllup med stor stas. Nu var hun da dronning, og hun og kongen levde glade og

lykkelige sammen. Raabukken hadde det ogsaa godt paa sin vis; det blev stelt vel med den, og den sprang frit omkring i slotshaven.

Men den onde stedmoren, som var skyld i at børnene hadde maattet drage ut i den vide verden, hun visste ikke andet end at lille søster for længe siden var revet ihjel av vilddyrene i skogen, og at lille bror, som var blit raakalv, var blit dræpt af jægerne. Da hun fik høre at de var i live og hadde det godt, blev hendes hjerte saa fuldt av had og avindsyke at hun ikke hadde en rolig time, men bare tænkte paa hvorledes hun atter skulde føre dem begge i ulykke. Hendes egen datter, som bare hadde ett øie og var styg som pesten, brukte mund og sa til hende: „Jeg skulde heller været dronning; slik en lykke hadde netop passet for mig.“ „Ja, vent bare!“ sa kjærringen og snakket vel med hende; „jeg skal nok nytte leiligheten, naar den kommer.“ Da nogen maaneder var gaat, og dronningen hadde føtt en liten vakker gut til verden, og kongen netop var ute paa jagt, skiftet heksen ham og tok paa sig kammerfruens skikkelse. Hun gik straks ind i dronningens sovekammer og sa til hende: „Kom, badet er færdig; det gjør godt og gir friske kraefter; men snar maa I være, ellers blir det koldt.“ Datteren hadde hun med sig, og saa tok de den svake dronning, bar hende ut i badstuen og la hende i karret; saa stængte de døren og løp sin vei. Men i badstuen hadde de gjort det saa hett at den unge, vakre dronningen snart maatte late sit liv.

Da dette var gjort, gav heksen datteren en kappe paa hodet og la hende i sengen istedenfor dronningen. Hun gav hende ogsaa dronningens skikkelse; men det

ene øiet var og blev borte; det kunde moren ikke gi hende. Men forat kongen ikke skulde merke noget, lot hun datteren lægge sig paa den siden som hun ikke hadde noget øie. Om kvelden, da kongen kom hjem og hørte at det var føtt ham en liten sør, blev han hjertens glad og vilde straks ind til sin kjære hustru, for at se hvorledes det stod til med hende. Men da ropte kjærringen hastig: „For alt i verden, drag omhængen fore! Dronningen taaler ikke lyset endda. Hun maa bare ha ro!“ Saa gik kongen igjen, uten at vite at det var en falsk dronning som laa i sengen.

Ved midnatstid, da allesov, saa ammen, som sat i barnestuen ved vuggen, og var den eneste som endda vaakte, at døren gik op, og den rette dronningen kom ind. Hun tok barnet op av vuggen, la det til brystet og gav det at drikke. Saa stelte hun med vuggen, la barnet ned igjen og bredde over det Raa-bukken glemte hun heller ikke, men gik bort i kroken til den og klappet den. Saq gik hun bort igjen, uten at sige et ord. Morgen efter spurte ammen vaktmændene om de hadde set nogen gaa ind i slottet om natten; men de hadde ingenting set. Saaledes kom dronningen igjen flere nætter, men aldrig talte hun et ord. Ammen saa hende hver gang, men kunde ikke tale om det til nogen.

Men da nogen tid var gaat, tok dronningen en nat til at tale; hun sa:

«Hvordangaarddetmitbarn?
Hvordangaarddetminraa?
Bare to ganger til har jeg lov at gaa.»

Ammen svarte ikke; men da dronningen var borte, gik hun til kongen og fortalte ham alt. Kongen sa: „Store Gud! kan det være mulig? Jeg vil selv vaake hos barnet næste nat.“ Om kvelden gik han ind i barnestuen, og da det blev midnat, kom dronningen atter til syne, og da sa hun:

«Hvordangaard det mit barn?
Hvordangaard det min raa?
Bare én gang til har jeg lov at gaa.»

Saa stelte hun med barnet, som hun pleide, før hun blev borte. Kongen turde ikke tale til hende; men natten efter vaakte han atter i barnestuen. Da viste dronningen sig igjen, og nu sa hun:

«Hvordangaard det mit barn?
Hvordangaard det min raa?
Det er sidste gang jeg har lov at gaa.»

Da kunde kongen ikke bare sig længer, men sprang bort til hende og ropte: „Du kan ikke være nogen anden end min egen kjære hustru!“ Og i samme øieblik kom hun ved Guds naade atter til live, blev rød og hvit og vakker, som før, og helt frisk og rask. Hun fortalte da kongen om al den ondskap som heksen og hendes datter hadde gjort mot hende. Kongen lot dem begge føre for retten, og de fik sin dom. Datteren blev jaget ut i skogen, og der gjorde vilddyrene det snart av med hende; men heksen blev kastet paa baal og maatte ynklig braende op. Og da hun var brændt til aske, saa var det ute med al hendes troldom, og raabukken fik sin menneskeskikkelse igjen. Siden levde bror og søster lykkelig sammen til sin død.

Aladdin og den vidunderlige lampe.

(Arabisk eventyr.)

I Bagdad levde engang en skrädder; han hadde en eneste sön, som hedte Aladdin. Det var en doven fyr, og han kunde vel trængt til bank baade morgen, middag og aften; men da han ikke fik det, saa blev han dag for dag mere doven og uskikkelig. Støt og stadig rendte han paa gaten, lekte sig eller slo med gateguttene og gjorde nar af gamle og skikkelige folk. Tilslut syntes faren det var for galt at gutten gik og slang saaledes, og saa vilde han sætte ham til et fast daglig arbeide. „Hør nu, Aladdin,“ sa han til ham, „imorgen tar du fat som læregut i verkstedet hos mig, og nu raader jeg dig til at være flittig og skikkelig, for ellers skal du faa smake alnen paa rygstykkerne dine.“ Men Aladdin brydde sig ikke stort om denne advarsel; han løp atter ut til kameratene sine, og kom ikke hjem før sent paa kveld. Da han vilde ut igjen næste morgen, passet faren paa ham. „Stop nu, gutten min!“ sa han. „Op paa bordet med dig og til at sy!“ Saa maatte Aladdin op paa skrädderbordet, fik naal og traad og saks; for nu skulde han ta fat paa farens

haandverk. Alnen hang ved siden av ham; men hver gang faren hadde et erende ut, blev det smaat med syingen.

Paa denne maaten gik det et aars tid; da blev faren syk og døde. Moren kunde nok skjonne at det aldrig blev nogen skikkelig skrædder av Aladdin; derfor solgte hun verkstedet; hun fik saa meget for det at hun til nød kunde slaa sig igjennem, og saa tok gutten igjen til at drive om paa gaten. Nu hadde han ikke faren at være ræd for, og det moren sa, brydde han sig ikke om. Han var nu femten aar gammel.

Da han en morgen sprang omkring paa gaten med nogen kamerater, kom en gammel mand gaaende; han stanset og saa paa guttene. Især la han merke til Aladdin, og han tænkte straks: „Den gutten kan jeg bruke.“ Han spurte sig fore hos nogen kjøbmænd, og da han hadde faat vite det han vilde, førte han Aladdin til side, og spurte ham om han ikke var sön av skrædderen Mustafa. „Jo,“ svarte Aladdin, „men han er død for seks uker siden.“ — „Aa, nei, er han død!“ sa gamlingen; „saa kommer jeg for sent allikevel, og faar ikke se min bror, som jeg hadde saa kjær. Jeg er din farbror, maa du vite, og nu kommer jeg endelig tilbake til min fødeby, efter mange aar og mange lange reiser; her hadde jeg tænkt at leve resten av mine dage og dele min rigdom med min kjære bror. Jeg drog kjendsel paa dig, straks jeg fik se dig; for du er saa lik din far som det ene øjet er likt det andre. I din alder var han ogsaa en saadan vakker gut som du. Aa rei, det var da tungt at jeg skulde miste ham!“ Saa graat han og omfavnet

Aladdin, som ikke visste hvad han skulde tænke; for hjemme hadde han aldrig hørt tale om nogen farbror. „Lever din mor endnu, og hvor bor hun?“ spurte manden. Aladdin fortalte ham alt, og saa gav manden ham nogen sølvpenger og sa: „Giv disse til din mor og bed hende lage en god kveldsmat til dig. I eftermiddag kan du møte mig her, saa vil jeg følge med dig hjem og hilse paa din mor.“ Aladdin var baade glad og forundret, og løp straks hjem for at fortælle moren denne store nyhet.

Men gamlingen var ikke i slekt med Aladdin; han var en afrikansk trolmand, og han var kommet til Bagdad for at finde en stor skat, som laa gjemt under jorden et stykke utenfor byen. Men det maatte han ha hjælp til, og han syntes gutten kunde passe til dette arbeide.

Imens løp Aladdin hjem til sin mor og ropte: „Mor, nu har jeg faat en rik farbror; alle disse pengene har han git mig med hjem til dig.“ Men moren visste ikke av at manden hadde hat nogen bror; hun ristet paa hodet, og spurte Aladdin om han hadde stjaalet pengene. „Hvad galt jeg kan ha gjort,“ svarte Aladdin, „stjaalet har jeg aldrig. Men som jeg siger dig, nu er farbror kommet; i kveld vil han være gjest hos os, og nu maa du stelle alt saa godt som mulig.“ Moren tænkte hun fik vel gjøre som gutten sa, og laget i stand et godt maaltid. Farbroren selv kunde vel gi hende greie paa slektskapet, mente hun.

Om kvelden kom trolmannen, pyntet og fint klædd, sammen med Aladdin. „Hvor underlig at tænke sig,“ sa han, „i denne stuen har min kjære

bror Mustafa levet og strævet! Nei, hvor det gjør mig ondt, at jeg ikke fik se ham igjen! Du maa ikke undres, kjære brorkone, om jeg ikke kan skjule min sorg.“ Han graat, og saa maatte de andre to ogsaa graate. Da de hadde kommet sig i lag igjen, fortalte trolmanden om sine færder og hændelser, og digtet i hop en hel historie. „For firti aar siden,“ sa han, drog jeg bort fra min fødeby Bagdad og fra min bror Mustafa, for at reise ut i den vide verden. Jeg har draget i handelsfærd gjennem Indien, Syrien og Persien, Ægypten og Arabien, Kina og Tyrkiet, og vundet stor rigdom. Nu syntes jeg at jeg var rik nok, og saa vilde jeg leve resten av mine dage her i Bagdad, sammen med min kjære bror. Nu er jo han død; men du, kjære brorkone, skal være mig en søster, og Aladdin skal være min søn, og saa maa jeg faa lov til at flytte ind her, for at leve og dø sammen med mine nærmeste frænder.“ Aladdin og hans mor var rent rørt, de omfavnet med smil og taarer sin gamle hjertensgode frænde, og Aladdin ropte: „Aa ja, kjære, snilde farbror, bli her hos os! Aa, vi skal ha det saa hyggelig sammen!“

Saa blev det da slik, at trolmanden skulde bo hos dem, og han lovet at sørge riktig godt for Aladdin. En dag spurte han gutten om han vilde være med ut til et sted hvor han visste det laa gjemt en stor skat, Jo, det syntes Aladdin skulde være morsomt, og saa gik de ut av byporten og langt ut paa landet. Tils slut kom de til et litet dalføre med høie fjeld paa begge sider. „Her skal vi stanse,“ sa trolmanden, „og har du nu mands mod og hjerte, saa skal du faa se ting som du aldrig har drømt om, baade guld

og sølv og anden rigdom. Men du maa i ett og alt gjøre som jeg siger dig.“ Ja, mente Aladdin, det skulde han nok gjøre. – Først maatte da gutten hente et fange riskvister. Dem tændte trolmanden ild paa, og saa tok han op av lommen et pulver, og strødde et par klyper av det paa baalet. Da tok det til at sprake og frase, og en tyk, sort røk steg tilveirs. Nu gav trolmanden sig til at mane, med underlige ord og lader; saa hørtes et sterkt tordenskrald, og saa kom en glat marmorhelle til syne i berget, med en tyk guldring til haandtak, „Løft nu op den hellen!“ sa trolmanden til Aladdin. „Tror du jeg orker at løfte en saa tung sten da?“ spurte gutten. „Bare prøv!“ sa trolmanden, og da Aladdin skulde til at prøve, saa løftet han stenen op i et eneste tak. Da hellen var borte, fik Aladdin se en stentrap, som bar dypt ned i en stor hule.

„Ser du nu!“ sa trolmanden. „Dette gik jo godt. La mig nu se du ikke er ræd, saa skal det gaa godt siden ogsaa, og da skal du bli rikere end den rikeste konge paa jorden. Se, her har du en ring; den skal du sætte paa fingeren, saa kan du trygt gaa ned i hulen; der kommer du til en dør, som du skal lukke op, og saa har du bare at gaa bent frem, gjennem tre store sale. Der finder du tønder fulde av guld og sølv og anden rigdom; men dem maa du endda ikke røre; for mægtige aander holder vakt over dem, og taaler ikke at nogen kommer dem for nærliggende at ha ret til det. Og klærne dine maa du holde vel ind til dig, saa de ikke kommer til at røre ved nogen ting, for ellers gaar det galt. Fra den tredje sal kommer du ut i en stor herlig have, fuld

av de vakreste trær og frugter. Saa gaar du bent frem, til du kommer til et guldtempel med tredive sølvtrin. Paa alteret derinde staar en lampe og brænder. Det er bare en simpel bliklampe. Den skal du slukke, helde oljen ut og ta lampen med dig. Mist den ikke paa tilbakeveien, men gjem den godt inde paa brystet, saa har du ikke nødig at være ræd for nogen ting. Paa tilbakeveien kan du ta med dig saa meget du kan bære, av sølv og guld og av havens frugter; alt det skal du faa eie selv, naar du bare lar mig faa lampen.“

Aladdin gjorde alt som trolmanden bød. Han gik ind i hulen, gjennem alle tre salene, uten at røre noget. Da han kom ut i haven, var det lys dag der, likesom oppe paa jorden; han kom til templet og gik straks ind; der stod lampen og brændte paa alteret, som trolmanden hadde sagt. Han skjønte ikke hvad farbroren vilde med den usle bliklampen; han kunde jo kjøpe en likesaa god i byen for nogen faa skilling, tænkte han. Men han gjenite den likevel inde paa brystet, og saa gik han samme vei tilbake igjen. Nu tok han for sig av frugtene; grenene hang saa fulde av dem at de næsten naadde marken. Det var gule og grønne, blaa, røde og hvite frugter, nogen av dem lignet epler og pærer, andre plommer og ferskener, og alle var de klare som glas og skinnende som stjerner. Aladdin bet i en av dem; den var haard som glas, og saa trodde han de var av glas alle sammen; men det var de kosteligste ædelstener, og hver eneste av dem var værd mange millioner i penger. De gule var topaser, de grønne smaragder, de blaa safirer og ametyster, de røde rubiner, de hvite perler

og diamanter. Aladdin hadde ikke skjøn paa hvor meget de var værd, men fyldte allikevel lommerne med nogen av dem; for han tænkte at moren kunde ha lyst til at eie slik stas. En pose som han hadde tat med sig, fyldte han med guld og sølv, og saa skyndte han sig tilbake til indgangen igjen.

Da han kom til trappen, syntes han det var rent mørkt, for det var jo saa lyst der han kom fra, og det var ikke let for ham at komme opover trappen med alt det han bar paa, og derfor ropte han op til trolmanden at han skulde hjælpe ham op. „Ræk mig bare lampen først!“ svarte trolmanden. Men Aladdin var strid; han vilde ikke ut med lampen før han var vel oppe. „Kom med lampen!“ ropte trolmanden. „Vil du ikke lystre din farbror? Har du ikke lovet at gjøre alt som jeg byder dig?“ Men Aladdin blev ved sit; han kunde vente, sa han, og saa satte han sig ned paa trappen. Da blev trolmanden sint, for han trodde Aladdin vilde snyte ham for lampen, og saa mumlet han nogen ord og svinget tryllestaven. Straks faldt stenhellen ned over aapningen, og Aladdin sat indestængt i den mørke hule. Det nyttet ikke at han strævde av alle kræfter for at faa løftet op stenen; han hørte trolmanden rope: „Nu kan du ha det saa godt! Se nu til hvor du finder noget at leve av, for dagens lys ser du aldrig mer!“

Dermed gik trolmanden sin vei. Han hadde gransket i lange tider, i alle de trolbøker som fandtes, og manet og grundet, til han endelig fandt ut at i nærheten av Bagdad var en hule i jorden, og der fandtes en lampe, som var slik, at den som eide den, var herre over de mægtigste aander. Selv kunde han

ikke komme ind i hulen, for det kunde bare en som hadde et barnlig sind og et godt hjerte, og saa fik han fat paa Aladdin. Men nu vilde han heller at gutten skulde dø i hulen, forat ikke nogen anden skulde faa lampen i sin magt, ved at lokke den fra ham. Gutten selv kunde ikke bruke den, mente han, naar han ikke visste hvad den var nyttig til. Men én ting syntes trolmanden var harmelig, og det var at han hadde git Aladdin ringen, som var et mægtig vern mot al slags fare.

Aladdin sat nu dernede i mørket; for da han vilde gaa tilbake til den nærmeste av salene, saa var døren lukket i laas. Nu visste han ikke raad til at komme ut; saa satte han sig til at graate i trappen, og da han hadde graatt en stund, sovnet han. Da han vaagnet, var han saa sulten at han ikke visste sin arme raad; han graat og ropte og vred sine hænder, saa fortvilet var han. Men saaledes kom han til at gnide haardt paa ringen, og straks blev det lyst omkring ham, som midt paa dagen, og fore ham stod en kjæmpeskikkelse, saa stor og vældig, at Aladdin blev endda ræddere end før.

„Hvad vil du, min herre og mester?“ ropte aanden med mægtig røst. „Byd over ringens aander! Vi er dine slaver.“ — „Kan du hjælpe mig ut herfra?“ spurte Aladdin; det var ikke frit for at han skalv i maalet. „Bare byd!“ svarte aanden. „Saa byder jeg dig at føre mig ut av hulen og sætte mig utenfor byporten,“ sa gutten. Straks grep aanden ham i sine sterke armer, og før Aladdin visste ordet av, stod han utenfor byporten. „Er det mere du vil?“ spurte aanden. „Aa nei, ikke nu,“ svarte Aladdin; „men skulde

jeg trænge dig, saa skal jeg kalde paa dig.“ Saa blev aanden borte med én gang.

Aladdin gik hjem til moren, som hadde været meget ræd for ham, siden han blev saa længe borte; og det første han bad om, var noget at leve av. Det fik han, og under maaltidet fortalte han hende alting, og viste hende guldet og sølvet og alle de blanke frugtene han hadde med sig fra hulen. Moren slog hænderne sammen av forundring over alt det sønnen kom frem med, endda hun ikke hadde mere greie end han paa hvad stenene var værd. „Denne lampen her,“ sa han, „vilde manden saa gjerne ha; men den er det jo ikke saa stort ved. Jeg sætter den op paa hylden her i kroken.“

Saa levde de en stund rigtig godt; men da det var slut med guldet og sølvet, blev det smaat for dem. Det de hadde arvet efter Mustafa, var for længe siden strøket med. Aladdin ytret noget om at sælge glasfrugtene; men dem blev det ikke noget at faa for, mente moren; da var det bedre at prøve at sælge lampen, sa hun, saa fik de vel mat for en dags tid. Men først vilde hun gjøre den ren, og saa gav hun sig til at skure paa den med en fille og noget sand.

Aldrig før hadde hun tat paa at skure, før en aand steg op gjennem gulvet, saa stor og vældig, at hun daante av rædsel. „Hvad byder du din slave?“ ropte aanden med dundrende røst. Aladdin var nu vant med aander; han tok lampen fra moren og sa: „Du faar prøve at tale spakere, ellers skrämmmer du jo livet av folk. Lat mig nu se du kan la os faa et godt maaltid mat.“ — „Herre, jeg skal gjøre som du byder,“ svarte aanden; „men des sterkere du gnider

paa lampen, des høiere maa jeg rope.“ Saa blev han borte et øieblik, og da han kom tilbake, dækket han op paa bordet med de kosteligste retter, i guld- og sølvskaaaler, og satte frem den fineste vin. Da moren kom til sig selv igjen, blev hun rent forundret over den herlige opdækning; men Aladdin bad hende bare ta for sig av retterne. Det var lampens aand som hadde git dem alt sammen, sa han, og nu kunde han skjonne hvorfor trolmanden endelig vilde ha fat i lampen, for den hadde nok mange underlige egen-skaper. Men moren sa hun vilde ikke se den for sine øine mer; den hadde jo nær tat livet av hende. For resten kunde han sælge den eller ha den, som han vilde. Aladdin bar den da op paa loftet; men tok det løfte av moren, at hun ikke skulde sige til nogen levende sjæl det som var hændt.

Dagen efter hadde de igjen ikke mat i huset, og Aladdin syntes han kunde ikke bry lampens aand for ofte. Derfor tok han et av sølvfatene og gik med det til en kjøbmand som handlet med gamle saker. Aladdin visste ikke hvor meget det var værdt; men kjøbmanden saa straks at fatet var af det fineste sølv. Saa vilde han prøve sig frem, hvor billig han kunde faa det. „Hvad skal du ha for det?“ spurte han. Saa meget som det er værdt,“ svarte Aladdin. Kjøbmanden bøt ham en zekchin^{*)}). Det syntes gutten var godt og vel; han visste ikke at fatet var værdt tyve ganger saa meget. Da zekchinen var brukt op, skulde han gaa til kjøbmanden med et andet fat; men paa veien kom han til en guldsmed, som hadde set ham

^{*)} Østerlandsk mynt, omtr. 8 kroner.

gaa med sølvfatet første gang. Han spurte Aladdin om han vilde sælge fatet, og om han ikke hadde solgt et før. Jo, svarte Aladdin, og saa fik guldsmeden vite at han hadde solgt det første for en zekchin. „Da er du blit godt snytt,“ sa guldsmeden, som var et ærlig menneske. „Dette fatet her er ialfald værdt sine seksti zikchiner mellem brødre. Har du flere av det slaget, saa lat mig faa kjøpe dem.“ Saa solgte Aladdin til ham alt det bordtøi av sølv og guld han hadde, saa nær som et enesté sølvfat, og fik i alt to tusen zekchiner av guldsmeden.

Saa rike hadde Aladdin og hans mor aldrig været, og de levde nu sorgfrit og hadde gode dage. Aladdin var nu ikke længer saa slusket som før; han søkte godt selskap, lærte baade folkeskik og andet som nyttig er, og da han hadde godt nemme og var en vakker ung mand, varte der ikke lange før han fik mange venner, og blev velset hvor han kom. Han var nu atten aar gammel.

Saa var det en dag han hørte en utroper paa gaten kundgjøre et bud fra sultanen, at alle skulde holde sig hjemme og ikke komme paa gaten en viss time paa dagen, mens sultanens datter drog fra slottet med sine terner for at gaa i bad. Dette paabud gjorde Aladdin rent nyfiken, og al hans længsel og attraa gik nu ut paa at faa se prinsessen. Saa gik han op paa loftet og gned paa lampen. Aanden kom straks frem igjen. Han gjorde Aladdin usynlig og førte ham like ind i stuen til Gulnare. Der sat hun mellem sine jomfruer og terner, og var saa vakker, at Aladdin aldrig hadde tænkt sig at nogen kvinde kunde være saa fager. Han hadde god tid til at se paa hende;

men hverken hun selv eller nogen av de andre kunde se ham og aanden.

Da Aladdin kom hjem igjen, tænkte han bare paa prinsessen, og tilslut sa han til moren at hun maatte gaa til sultanen og fri til Gulnare for ham. Moren spurte om han var rent gal, som tænkte paa slikt. „Desuten,“ sa hun, „kommer jeg op paa slottet for at tale med sultanen, uten at have nogen gave med, saa blir jeg kastet paa dør med det samme. Hvor skulde vel jeg faa nogen gave fra som det kunde passe sig at gi sultanen?“

Var det ikke andet ivedien, mente Aladdin, saa kunde hun jo ta med sig de vakre frugtene han hadde fundet i hulen; for nu hadde han faat vite at det var de kosteligste ædelstener; dem skulde hun lægge paa det sølvfatet de hadde igjen, saa tænkte han nok det var saa gild en gave, at sultanen knapt hadde faat maken nogen gang. Dette syntes moren var bare galmands snak; men saa længe bad han hende, og sa at han ikke kunde leve uten prinsessen, saa hun tilslut lovet at gaa til sultanen for ham.

Da hun kom til slottet med sit knytte som hun bar sølvfatet og frugtene i, var det fuldt av folk, med bønskrifter og gaver, som skulde ha sultanen i tale; hun blev da staaende i en krok, til alle de andre var færdige. Da fik sultanen øie paa hende, kaldte hende til sig, og spurte hvad hun vilde. Da hun fik munden paa glid, bad hun at sultanen ikke maatte ta det ilde op, det hun nu kom for at tale om. Og det var da det, at hendes sør Aladdin var blit saa forelsket i Gulnare, at han sa han ikke kunde leve uten hende. Hun var jo bare en simpel skrædderenke, og

hun syntes det var leit at komme til sultanen i et slikt erende; men en gjør jo alt for sit eget barn, og saa bad hun om sultanen vilde være saa god at ta mot en liten gave fra hendes sön. Sultanen var nok-saa venlig, og bad hende vise frem det hun hadde i knyttet. Da han saa ædelstenene, slog han hænderne sammen av glæde og forundring, og ropte paa sin storvezir: „Kom hit og se! Slike ædelstener findes det ikke make til i mit skatkammer, nei ikke i hele mit rike, og jeg kan ikke negte at en saadan gave er den fagre Gulnare fuldt værdig.“ Men dette likte ikke veziren; for han vilde gjerne ha sin sön gift med prinsessen, og saa sa han at al verden vilde finde det rent urimelig, om sultanen gav sin datter bort til en skräddersøn for et fat med diamanter. Nei, mente sultanen, det vilde han da ikke heller; men naar han hadde faat en slik gave, kunde han ikke la konen gaa bort uten haab, og saa satte han frem et krav, som han mente det var rent umulig for frieren at opfylde. „Sig din sön,“ sa han til hende, „at han skal faa prinsessen til brud, ifald han sender mig femti guldkar fulde av slike frugter, og karene skal bæres av femti sorte og femti hvite slaver. Kan han ikke det, saa blir det ikke noget av giftermålet.“ Konen blev meget modfalden, da hun hørte dette. Men da Aladdin fik vite det, mente han at det nok skulde la sig gjøre at opfylde sultanens krav. Han gik op paa loftet, gned paa lampen, og da aanden viste sig, bød han ham skaffe tilveie alt det som sultanen hadde krævet.

Det varte ikke længe, før aanden hadde det paa rede haand alt sammen, og da sendte Aladdin moren

avsted til slottet igjen. Da dette følget kom opover gaten, maatte alle stanse og se paa det; for maken til glans og rigdom hadde ingen set i Bagdad før. De sorte slaverne bar guldkarene paa hodet; ædelstenene var dækket med duker som var utsydd med sølv og guld; en hvit slave gik ved siden av hver av de sorte, og alle var saa vakre og rikt klædde at det lyste av dem. Vagten ved slottet trodde det var et følge av fremmede konger og sultaner, og kastet sig paa knæ; men de kommende sa: „Vi er bare slaver; men vor mægtige herre kommer senere, naar hans tid er.“ Da konen kom ind til sultanen med dette følget, blev han maalløs av forundring, og nu kunde veziren heller ikke negte at Aladdin hadde opfyldt det krav som var sat, og at sultanen nu maatte gi ham Gulnare til hustru.

Moren var sjæleglad, da hun gik hjem for at sige Aladdin at alt var gaat efter ønske; men endda gladere blev Aladdin selv. Han gik straks op paa loftet, gned paa lampen, og bød aanden at nu skulde han gjøre alt færdig til friersfærd og ikke spare paa nogen ting. Saa første aanden ham til et bad; her lyste alt av guld og marmor, og da de tjenende aander hadde tvættet Aladdin i det varme vellugtende vand og salvet og pyntet ham, var han saa vakker og frisk som en rose, og klædd i de fineste og kosteligste klær. „Min herre og mester,“ sa aanden til ham, „utenfor porten staar alting rede til din færd. Der er tyve slaver, alle rikt pyntet, paa snehvite hester, og otti kameler som bærer gaver av alle slags til sultanen og din brud. Din mor er ogsaa derute; hun sitter paa en arabisk hest, og har seks kvinder omkring sig

som er færdige til at tjene hende. Til dig selv staar der sadlet en herlig stridshest, og et følge av tjenere venter paa dig; de har punger fulde av guldstykker, som du kan la kaste ut til folket.“

„Du er en god og trofast aand,“ sa Aladdin, „og jeg takker dig for din omsorg. Du kan snart vente at faa endnu mere at gjøre i min tjeneste“ — „Du har at byde, jeg at lyde,“ sa aanden, og saa blev han borte.

Imens gik det over hele Bagdad stort ry av Aladdins rigdom og lykke, og det spurtes snart at han skulde egte prinsessen. Dette tyktes mange utrolig; men utenfor hans hus samlet sig en mængde folk, som vilde se hvad som nu skulde gaa for sig. Da han kom ut av huset, tok folkeskaren imot ham med sterke hyldestrop; for han var i den senere tid blit godt kjendt og likt av høie og lave i Bagdad, og alle ropte: „Leve prins Aladdin! Held og lykke følge ham!“ Han hilste og takket til høire og venstre, steg op paa hesten, og saa satte færden sig i gang. Først red de tyve slaverne, saa Aladdin og hans mor, og efter dem kom kamelene med alle gaverne, og sidst i rækken tjenerne med guldposerne; de kastet penger ut til mængden.

Ved slotstrappen møtte sultanen ham, omfavnet ham og sa: „Vær velkommen, Aladdin, og ta imot din brud prinsesse Gulnare!“ Under klang av horn og harper førte han ham gjennem hoffolkenes rækker til prinsessen, som ventet i sine egne værelser paa sin brudgom. Aladdin knælte for hende, kysset hende paa haanden, og spurte hende om hun vilde ha ham til egtemand. Hun rødmet og svarte: „Jeg vil lyde min

fars vilje og vælger i fuld tillid dig, Aladdin, til min brudgom.“ Og saa blev det holdt bryllup med det samme.

Under festen sa sultanen til brudgommen: „Jeg tror det er bedst, Aladdin, at du og din hustru og din mor blir boende hjemme hos mig for det første, til du faar bygget dig et gildt slot; for hjemme hos dig kan du vel ikke bo med Gulnare.“ — „Lat mig bare faa tid til imorgen,“ sa Aladdin, „saa skal jeg vel sørge for at vi faar godt nok hus. Men nu vil vi være glade og more os.“ Bryllupet blev nu holdt i herlighet og glæde.

Da det led ut paa kvelden, gik Aladdin hjem og kaldte paa lampens aand. „Nu er prinsessen min hustru,“ sa han til ham, „og du skjønner nok at i denne stuen kan jeg ikke bo sammen med hende. Derfor maa du bygge et stort slot til mig, bent imot sultanens eget. Alt i dette slottet maa være af første og fineste slags; hvad emner du vil vælge, kan være mig det samme, naar bare det hele blir vakkert og gildt. Det eneste jeg vil bede dig om særskilt, er at du skal bygge en stor firkantet sal i slottet, og i den skal væggene være av guldplater og sølvplater, lagt skiftevis i ruter, helt op til taget. Paa hver yttervæg skal være seks vinduer, og paa dem skal karmene være pyntet med de kosteligste ædelstener. Men ett vindu skal du la være bare halvfærdig.“ — „Du har at byde, jeg at lyde,“ svarte aanden. „Imorgen, før sol er oppe, skal det staa færdig.“

Næste morgen kom Aladdin, for at se om alt var i fuld stand, og da ventet aanden paa ham i slottet. Det stod færdig, som aanden hadde lovet, og lyste

lang vei, saa herlig var det. Aladdin gik ind, og blev mottat av en mængde pyntede slaver og tjenere. Aanden førte ham omkring fra rum til rum, det ene finere end det andre. „Er alt efter min herres ønske?“ spurte aanden. „Ja,“ svarte Aladdin, og jeg maa sige det findes ikke paa jorden en slik tjener som du.“ Endelig førte aanden ham ind i den største av salene. Dørene var av guld og indlagt med diamanter og safirer, og da Aladdin kom ind der, syntes han at alt omkring ham var et hav av glans og lys, for slik herlighet hadde han aldrig kunnet tænke sig. Væggene var indlagt, som han hadde ønsket, med blanke plater av guld og sølv, og vinduskarmene glitret af ædelstener. Taket i salen var dækket med malte billede, og paa gulvet laa bløte, farverike tepper. Aladdin kunde ikke andet end undres og glæde sig over al denne rigdom og øienlyst. Saa vilde aanden vise ham sidebygningene, og førte ham ned paa gaardspladsen. „Her til høire er staldene,“ sa aanden, „til venstre skatkammeret, og midt imot os det store huset som dine slaver og tjenere skal bo i.“ De gik først ind i skatkammeret. Der laa store dynger av myntet guld, ædelstener og perler og alslags gild guldstas. Og da de gik gjennem staldene, saa Aladdin over hundrede hester staa der, vakre dyr av det ædleste blod fra Arabien og Yemen; de aat korn av sølvkrybber, og rundt omkring hang det fineste og blankeste sæletøi paa sørler av skinnende marmor.

Da Aladdin hadde tat alt i øiesyn, gik han for at hente sultanen, sin brud og sin mor. Det kunde vel ikke være noget stasslot dette, mente sultanen, siden det var bygget paa én nat. Men da han fik

se alt sammen, holdt han paa at falde i staver av undering, og sa at Aladdin var den største trolmand som nogensinde hadde levet. „Men hvorfor er ikke det ene vinduet færdig?“ spurte han. „Jeg tænkte du kunde ha lyst til at bygge med paa slottet, du ogsaa, og lægge den sidste haand paa verket,“ svarte Aladdin, og dette syntes sultanen var en vakker og sønlig tanke. Men da guldsmedene skulde ta fat paa arbeidet, fandtes det ikke i sultanens skatkammer saa mange ædelstener som skulde til, og saa maatte Aladdin selv sørge for at faa det istand, og da blev det fort nok færdig, kan en vite.

Saa blev det holdt gjestebud i otte dage, og der gik det herlig til. Bordene var av sølv, og bordtøjet av guld, og rikt pyntede tjenere bar frem de kosteligste retter og den fineste vin. Under maaltiderne blev der spilt og sunget av to hundrede spillemænd og sangere. Hele folket i Bagdad tok del i festen; rundt omkring slottet var det dækket op paa borde i hundredvis, og vin og gode drikkevarer sprutet frem fra hundrede vandspring. Efter hvert maaltid kom sorte slaver ut med store poser fulde av guldpenger, som de strødde ut til de fattige, og da blev det ropt hurra for Aladdin fra tusener av struper.

Saa levde han i mange aar lykkelig sammen med Gulnare, og dag for dag blev han mer og mer elsket av folket; for han var god og snild mot alle, og hver gang han gik ut, hadde han tjenere med sig som delte ut penger til de fattige.

Men saa skulde det en dag hænde noget som gjorde et braat omstøt i Aladdins lykke. Trolmanden i Afrika som hadde stængt ham inde i hulen,

fandt en dag paa at granske efter hvorledes det var gaat med gutten. Han tok da frem sine troldomsbøker og hekseredskap, og saa længe holdt han paa at læse og mane, at han fandt ut at Aladdin var kommet ut av hulen og nu levde i herlighet og glæde med sultanens datter i Bagdad. Han kunde skjonne at det var lampen som hadde hjulpet ham til alt dette, og den vilde han nu selv se at faa fat i. Han reiste derfor straks til Bagdad, gik ind i et vertshus der, og spurte erten ut om Aladdin. Saaledes fik han fuld greie paa alt som var hændt. Da han hadde hvilt sig ut efter reisen, gik han rundt omkring det nye slottet og tok det i øiesyn. Av vakten fik han vite at prins Aladdin var ute paa jagt, men at prinsesse Gulnare var hjemme. Dette var just som han vilde ha det, og saa gik han ut i byen, kjøpte en hel del nye lamper, og klædde sig ut som en omreisende handelskar. Saa gik han atter til slottet, og gav sig til at rope: „Hvem vil kjøpe gamle lamper mot nye?“ Folk bare lo av ham; men saa skulde det hænde at baade prinsesse Gulnare og en av hendes terner saa ut paa gaten, og hørte det trolmanden ropte. Piken gik da straks ind til prinsessen, og fortalte at oppe i guldsalen stod en gammel ussel lampe. „Kunde det ikke være moro,“ spurte hun, „at prøve om manden virkelig er saa gal at han vil bytte gamle lamper mot nye?“ Jo, det syntes prinsessen ogsaa skulde være morsomt, og saa gik ternen ned med Aladdins vidunderlige lampe og byttet den bort mod en av trolmandens nye lamper.

Da trolmanden hadde faat Aladdins underlampe i haanden, vilde han straks prøve om det var den

rette. For at gjøre det gik han bort i enrum, og straks han gned paa lampen, kom aanden til syne. „Flyt mig og slottet og alt som i det er til Afrika!“ bød trolmanden. Den som hadde lampen i hænde, hadde jo magt over lampens aand, og derfor kunde aanden ikke gjøre andet end lyde trolmandens bud. Og saaledes blev slottet og alt som i det var flyttet til Afrika, og prinsesse Gulnare med.

Da sultanen stod op dagen efter og som vanlig gik til vinduet, for at sende sin datter en morgenhilsen over gaten, kunde han først ikke tro sine egne øine. Aladdins slot var borte. Han kaldte paa storveziren; men han visste ingen ting. Da blev sultanen saa sint, at han sendte sine mænd ut for at lete efter Aladdin og føre ham frem for ham i länker. Da Aladdin kom, visste ikke han heller hvor det var blit av slottet, og sultanen sa da til ham, at kunde han ikke straks finde prinsessen og føre hende tilbake, saa skulde han miste livet med det samme. Aladdin visste hverken ut eller ind; hvor det var blit av prinsessen, kunde han umulig sige, og saa bød sultanen sin mesterman at han skulde hugge hodet av ham.

Aladdin var alt bundet for øinene, mestermanen stod færdig, med løftet sverd, og ventet bare paa ordet fra sultanens mund; da hørtes med én gang staak og styr utenfor slottet. Folket hadde fåat vite at Aladdin skulde henrettes; men han var den folkekjæreste mand i hele riket, og nu vilde hele mængden frelse ham; for alle visste hvor god og snild han hadde været, baade mot høie og lave. Hele folkeskaren ropte og skrek, at fik de ikke Aladdin fri, saa vilde de gjøre oprør. Sultanen turde ikke andet end

gi Aladdin fri. Da han var vel ute av slottet, bad han folket at de ikke skulde gjøre sultanen noget, men gaa rolig hjem, hver til sit, og siden det var ham som bad om det, saa gjorde de det ogsaa alle sammen.

Nu gik Aladdin og grundet paa hvor det var blit av slottet og prinsessen; for trolmanden hadde han glemt for længe siden. Men saa kom han til at tænke paa trolringen, som han endda hadde paa fingeren, og straks han hadde gnidd paa den, stod ringens aand fore ham. „Lad mig faa igjen mit slot og min hustru og min mor!“ sa Aladdin. „Det staar ikke i min magt; slikt kan bare lampens aand gjøre.“ — „Saa før mig dit som slottet er!“ sa Aladdin. „Ja, det kan jeg gjøre,“ sa aanden, og ikke før hadde Aladdin ønsket det, saa stod han der.

Det var alt ut paa kvelden, og Aladdin kunde ikke gaa ind paa slottet; for han var ræd for at trolmanden kunde være hjemme. Derfor gik han op i et stort træ, som stod i haven, og deroppe var han om natten. Da det blev morgen, saa han at trolmanden gik ut, og saa gav han sig til at gaa frem og tilbake utenfor prinsessens vinduer, for han tænkte hun kunde faa øie paa ham. Det varte heller ikke længe, før en av prinsessens terner fik se at han gik frem og tilbake i haven. Straks gik hun til prinsessen og sa at prins Aladdin var dernede. Den som da blev glad, det var Gulnare; for hun elsket sin mand over alt i verden, og saa lot hun ham hente op gjennem en lønlig trap. Da de saa hinanden, blev de glade begge to, de graat av rørelse, faldt hinanden om halsen og kysset hinanden mange hundre ganger.

Saa maatte hun fortælle alting, hvorledes det var gaat til, og da Aladdin spurte efter lampen, sa hun at den hadde trolmanden paa sig baade dag og nat. „Lampen maa jeg ha,“ sa Aladdin; „men hvorledes er det mellem dig og trolmanden?“ Da graat hun, og fortalte at trolmanden var altid efter hende, forat hun skulde gifte sig med ham, og nu hadde han truet med at dræpe hende, om hun ikke gjorde ham til viljes. Aladdin bad hende da at hun skulde late som hun var kommet paa andre tanker, og at hun skulde byde trolmanden til aftensmaaltid i sit eget værelse. Saa skulde hun se at faa ham til at drikke baade tæt og tit, og nær hun saa at han blev tung i hodet, skulde hun helde et pulver i glasset til ham. Aladdin skulde imens gjemme sig i værelset ved siden.

Guldnare gjorde alt som Aladdin hadde sagt, og trolmanden blev baade glad og blid, da han hørte hende tale paa denne vis. Hun hadde dækket op med de kosteligste retter og den fineste vin, og det varte ikke længe, før trolmanden hadde drukket nok. Da lurte hun sig til at helde pulveret op i hans glas, og en liten stund efter sa hun at han maatte drikke endda en skaal med hende, for han var den mand hun elsket mest av alle. Trolmanden blev meget glad over denne ytring, og tømte glasset til sidste draape. Men et øieblik efter faldt han død ned paa gulvet; for det han hadde faat i glasset, var et giftpulver, som Aladdin hadde git prinsessen. I det samme kom Aladdin ind og tok lampen, som trolmanden hadde gjemt paa brystet. Og nu varte det ikke længe, før slottet og alt sammen var paa sin rette plads igjen.

Sultanen hadde for længe siden angret at han hadde været for braasint mot Aladdin, og hele natten laa han og graat over tapet av sin datter. Han kunde ikke vite om hun var død eller i live, og da han allikevel ikke kunde sove, stod han meget tidlig op, og gik bort til vinduet, for at se utover pladsen der slottet hadde staat. Men var han blit forundret, da han saa slottet var borte, blev han ikke mindre forundret nu, da det stod der igjen. Han skyndte sig over til datteren og Aladdin, og det blev stor glæde, ikke bare paa slottet, men i hele Bagdad, da folk fik se at alt var igjen som før.

Aladdin og Guldnare førte nu et lykkelig liv. Lampen passet han nu godt paa; for han hadde saart faat merke følgerne av at miste den. Sin gamle mor holdt han høit i ære; hun levde hos ham i mange aar til sin død. Sultanen overgav efterhvert styrelsen i Aladdins hænder, og levde siden bare for sine børn, elsket og pleiet av dem, til han døde i en meget høi alder.

Jakob Kjæmpebane.

(Engelsk eventyr.)

I kong Arturs tid levde i England en bonde som hadde en eneste sør; han hette Jakob og var baade sterk og slu og modig. Paa samme tid hadde en vældig rise, som hette Kormoran, sit tilhold i en mørk hule paa Mikkelsberget. Hele strøket var plaget av denne røveren, og derfor satte den modige Jakob sig fore at gjøre ende paa ham. Han tok med sig et jagthorn, en hakke og en blendlygt, og en kveld svømmet han ut til Mikkelsberget, som ligger ute i havet. Han la sig ikke paa latsiden, og før solen randt, hadde han gravet et hul, to og tyve fot dypt og næsten likesaa bredt. Han dækket det til med grener, løv og kvas og strødde muld oppaa, saa det lignet fast grund. Derefter blaaste han saa sterkt i hornet saa risen vaagnet. Han kom ut og brølte med tordenrøst: „Hvad er du for en liten fyr som vaager at vække mig? Imorgen skal jeg steke dig til frokost!“ Men i det samme han hadde sagt det, faldt han paa hodet ned i hullet. „Haa haa!“ sa Jakob, „nu faar du se at stagge mathugen paa anden vis; for det blir nok ikke stort du faar til frokost,

skal du vente til du faar stekt mig.“ Risen prøvde at komme paa benene; men Jakob gav ham et slag i hodet med hakken, saa han døde paa flekken. Da de styrende paa de kanter hørte om denne djerve daad, sendte de bud efter Jakob, og sa at herefter skulde han bære navnet Jakob Kjæmpebane. De gav ham et sverd og et belte, og paa det stod skrevet med guldbogstaver:

«Her kan I se den tapre mand
som dræpte risen Kormoran.»

Over hele England gik det nu ry av Jakobs storverk, og én anden rise, ved navn Blunderbor, svor ham hevn. Denne risen hadde et forhekset slot, som laa midt inde i en ødselig skog. En dag var Jakob paa reise gjennem denne skogen, og da han blev træt, satte han sig ned for at hvile sig ved en bæk, og saa faldt han i søvn. Risen kom imens for at hente vand i bækken og fik se Jakob. Skriften paa beltet viste hvem han var, og risen løftet ham da varlig op paa ryggen, for at bære ham hjem til sit slot; men da veien gik gjennem tætteste skogen, vaagnet Jakob av at kvistene slog ham om ørene, og han blev ikke litet ræd, da han merket at han var kommet i klørne paa Blunderbor.

Da de kom til slottet, stængte risen ham inde i et av rummene der, og gik ut for at hente en anden kjæmpe, som bodde paa en anden kant av skogen; han skulde nu være med at æte Jakob til middag. Da risen var borte, hørte Jakob skrik og jammer fra alle kanter av slottet, og med én gang hørte han nogen synge:

«Op, fremmedmand, og skynd dig bort,
for ellers blir dit liv kun kort.
Naar Blunderbor kommer hjem igjen,
saa har han med en grusom ven.
De slagter dig, de steker dig,
de æter dig, flyr du ei din vei.»

Da nu Jakob saa ut av vinduet, som var bent over slotsporten, fik han øie paa begge kjæmpene som kom gaaende. Nu gjælder det liv eller død, tænkte han. I værelset fandt han to sterke rep, gjorde rendesnarer i enderne paa dem begge, og da riserne var bent under porten, kastet han rendesnarerne over hoderne paa dem; den andre enden av taugene gjorde han fast i loftsbjelken, og saa drog han i av alle livsens kræFTER, saa riserne blev sorte i ansigtet, for de var næsten strupt, og da det ikke var stort mere liv i dem, firte han sig ned efter repene og dræpte dem. Han drog et stort nøkleknippe frem av lommen til Blunderbor, og saa gik han omkring alle steder i slottet. Han fandt tre kvinder, som sat indestængt, halvdøde av sult. De fortalte at riserne hadde dræpt deres mænd og dømt dem selv til at sulte ihjel. Jakob syntes stor synd i dem, rakte dem nøklerne og lot dem faa til odel og eie hele risegaarden og al den rigdom som der fandtes.

Jakob drog nu videre, men kom paa vildstraa, og visste ikke hvor det bar avsted. Tilslut naadde han frem til et stort hus, og da han banket paa porten, kom det ut en rise med to hoder. Han gjorde sig svært blid mot Jakob, bød ham komme ind og lot ham faa et værelse med en god seng. Men da Jakob hadde lagt sig, og risen trodde hansov, hørte

Jakob at han gik op og ned i et andet værelse og snakket med sig selv:

«Du hviler under risens tag;
du skal ei mer se sol og dag,
men falde for min klubbes slag.»

Da stod Jakob op av sengen, tok en stor træklubbe og la under dynen, og saa gjemte han sig i en mørk krok. Ved midnatstid kom risen ind med sin svære klubbe og slog seks otte slag paa klubben som laa i sengen. Saa gik han sin vei, og mente at nu hadde han knust hvert ben i Jakob. Om morgen kom Jakob noksaa kry ind til risen og takket for godt herberge. Kjæmpen holdt paa at tape mund og mæle, saa forundret blev han. „Kjære, er det dig?“ spurte han. „Har du sovet godt inat, eller blev du urodd av nogen ting?“ — „Ikke noget at nævne,“ svarte Jakob; „jeg kjendte nok noget som krabbet over hodet mit; det var vel bare en rotte.“ Risen sa ikke noget, men bar ind to store fat med kjøt og flesk. Nu kunde de jo for moro skyld æte ikap, sa Jakob, og det gik risen med paa. Men Jakob hadde fæstet en skindsæk under trøien, og i sækken puttet han maten; men risen trodde han sat og aat hele tiden. Tilslut la kjæmpen fra sig kniven, for han orket ikke mer. „Er du alt færdig?“ sa Jakob. „Jeg er ikke halvmæt endda. Nu skal jeg lære dig en vakker kunst, saa kan du æte saa meget du vil.“ Dermed tok han en kniv og sprættet hul paa sækken, saa kjødet og flesket faldt i en haug paa gulvet. „Kan du gjøre slikt, saa kan vel jeg med,“ sa risen og skar op maven sin, saa han døde paa flekken.

Jakob gav sig nu atter paa vei, og et par dage efter møtte han kong Arturs eneste søn, som skulde til Wales, for at utfri en fager mø av en kjæmpes vold. Jakob slog sig i lag med ham, og denne prinsen hadde saa godt hjerte, at han gav bort reisepengene sine til fattigfolk som de møtte paa veien, og tilslut eide han ikke en skilling igjen. Da blev han urolig for at de ikke skulde faa herberge til natten. Men Jakob mente han skulde ikke syte for den ting. „Jeg kjender en trehodet rise som bor et par mil herfra; han har guld og sølv i mængde. Lat mig stelle med ham, og vent bare rolig her, til jeg kommer tilbake.“ Prinsen blev igjen, og Jakob la i vei til risegaarden.

Da han kom til porten, banket han paa, saa det dundret i væggene. „Hvem er det?“ skrek risen. „Din frænde Jakob, som kommer for at varsle dig om nød og fare,“ svarte Jakob. „Hvad er paafærde da, frænde?“ spurte risen. „Aa, ikke andet end at kongens søn er paa vei hit med to tusen mand for at ta livet av dig.“ — „Kjære væne!“ ropte risen, „da maa du stænge mig inde i taarnkjelder, til kongssønnen er borte.“ Saa stængte Jakob risen inde i kjelder, gik tilbake og hentet prinsen. De gjorde sig nu til gode med mat og drikke og sov godt hele natten. Morgenens efter gik Jakob ind i skatkamret, og gav prinsen saa meget guld og sølv som han kunde føre med sig, fulgte ham tre mil paa veien, og saa gik han tilbake og lukket risen ut av kjelleren. „Hvad løn skal du ha, fordi du har frelst mit liv?“ spurte risen. „Du kan jo la mig faa denne gamle kuften,“ sa Jakob, „og hatten, og disse skoene

her, og saa det sverdet som hænger ved sengen din." — "Det er ikke smaating du kræver," sa risen; men jeg faar vel gi dig dem, siden du har berget livet mit. Kuften gjør dig usynlig, hatten gir dig klokskap, sverdet skjærer berg og sten saa godt som kjøt og ben, og med skoene kan du fare saa fort som nordenvinden."

Jakob takket risen mange ganger, og saa slog han atter lag med prinsen. Da de hadde gaat en stund, kom de dit som møen bodde. Hun tok venlig mot dem og dækket op et kostelig maaltid for dem. Da de var færdige, strøk hun sig om munden med en guldvirket lommeduk og sa til prinsen: „Imorgen maa du sige mig hvem jeg har git denne lommeduken til; kan du ikke det, saa skal du miste hodet.“ Dermed forlot hun dem, og da prinsen gik til sengs om kvelden, var han rent modfalden. Men Jakob satte paa sig visdomshatten, og da fik han vite at møen ved troldom var nødt til at møte en rise i skogen hver nat. Saa tok han paa sig usynlighetskuften og snarfærdsskoene, og møtte frem i skogen før hende. Da møen kom, gav hun risen lommeduken. Men Jakob drog sverdet og hugg hodet av risen med et eneste hugg; — dermed var troldommen løst. Møen fulgte nu prinsen og Jakob til kong Arturs borg; kongen gjorde stort bryllup for hende og sønnen, og Jakob blev optat i det vidtspurte ridderlag som kaldtes „det Runde Bord“.

Jakob kunde ikke længe holde sig i ro. Han drog ut for at søke nye eventyr, og da han hadde reist tre dage, kom han ind i en skog, og der hørte han skrik og nødrop, og fik snart efter øie paa en

svær rise som drog to mennesker, en ridder og hans frue, med sig efter haarene. Dem vilde Jakob frelse; han steg av hesten, tok paa sig usynlighetskuften, og under den gjemte han sverdet. Saa gik han bort og hugg med ett hugg begge benene av risen like under knærne, saa han faldt overende, saa lang han var, og derefter satte han foten paa risen, støtte sverdet i brystet paa ham og dræpte ham. Ridderen og hans frue blev næsten fra sig selv av glæde og bød straks Jakob hjem til sig. Han takket dem for dette, men sa at han først maatte finde hulen som risen bodde i. Men ridderen bad at han endelig ikke maatte vaage sig dit; for denne risen hadde en bror, som bodde der, og han var den aller værste og grusomste af de to. Jakob blev ved sit likevel, men lovet at se indom ridderens borg, naar han hadde gjort det av med den andre risen.

Da han hadde gaat en stund, kom han til risehulen og saa risen sitte paa en træbul, med en diger jernklubbe ved siden av sig. Jakob hadde tat paa sig usynlighetskuften, gik bort til risen og hugg efter hodet hans; men han traf bare næsen, som gik av, og da brølte risen værre end den største okse. Han trev jernkjubben og slog omkring sig; men Jakob smøg sig bakpaa ham, sprang op paa træbulen og støtte sverdet i ryggen paa ham, saa han brølte og faldt død overende. Jakob gik nu ind i hulen, slap ut flere fanger, som riserne vilde æte og hadde stængt inde der, og saa drog han avsted til ridderen som han hadde lovet at gjeste. Her blev det holdt et stort gilde til ære for ham, ridderen fortalte sine gjester om Jakobs storverk, og gav ham til tegn paa sin

taksomhet en herlig ring. Men midt under festen kom en mand farende, og sa at en tohodet rise, som hette Grundel, hadde hørt om sine frænders død og var nu paa vei til borgen, for at hevne sig paa Jakob. Alle paa borgen blev rædde, saa nær som Jakob; han satte folk til at sage av vindebroen, saa den bare hang sammen paa midten. Derpaa tok han paa sig usynlighetskuften. Saa kom risen og ropte: „Er du her, som har dræpt frænderne mine, saa skal jeg rive dig i filler med tænderne og knuse hvert ben i dig, til mel.“ — „Du faar nu først se at faa fat i mig,“ sa Jakob; dermed kastet han usynlighetskuften, tok snarfærdsskoene paa sig, og gav sig til at løpe, og risen efter ham med klubben i næven. Jakob narret ham efter sig rundt borgen flere ganger; for han hadde lyst til at vise, hvor fort han kunde springe. Jakob slap vel over broen; men da risen var midt paa den, brast den, saa han stupte paa hodet i vandet. Jakob havde nu paa rede haand et sterkt rep med rendesnare paa; det fik han kastet om begge hoderne paa risen; saa spændte to hester fore, de drog risen bort til kanten av graven, og der blev begge hoderne hugget av ham.

Da Jakob hadde været nogen tid hos ridderen, drog han atter ut paa eventyr. Han banket tilslut paa døren til et enslig hus. En gammel hvithaaret mand lukket op for ham, og da han bad om hus til natten, tok gamlingen vel mot ham. „Jeg vet at du er Jakob Kjæmpebane,“ sa eneboeren til ham, „og dersor vil jeg sige dig at paa fjeldet et par mil herfra er et forhekset slot; der bor kjæmpen Galligantus. Han har en ond trolmand til at hjælpe sig, saa han

faar i sin magt baade ridersmænd og kvinder; dem skaper han om til vilde dyr. Især gjør det mig ondt for hertugens datter, som han har skapt om til en hjort. Mange riddere har prøvet at løse troldommen og fri hende ut men ingen har været god til det; for han har to ildspyende drager som holder vakt ved porten. Men kanhænde du er i stand til at komme fremom dem, siden du jo har en usynlighetskuft.

Jakob sa han vilde friste, og næste morgen gjorde han sig færdig. Da han kom op paa fjeldet, saa han dragerne ved porten; men endda han gik bent bort til dem, saa ikke de ham; for han hadde paa sig usynlighetskuften. Paa muren tæt ved porten hang en guldtrompet, og over porten stod det skrevet:

„Naar denne trompeten høres skralde,
da skal baade risen og trolmanden falde.“

Jakob tok trompeten og satte i at blaase, og da visste de to derinde at nu var deres magt til ende. Jakob dræpte risen med sit sverd; men heksemesteren føk bort med en hvirvelvind. Hertugdatteren og alle de forgjorte riddere og fruer skiftet nu ham og blev til mennesker igjen, og slottet blev borte som en røk. Nu blev Jakob Kjæmpebanes ry større end nogensinde, hertugen gav ham sin fagre datter til viv, kong Artur gav ham borg og gods, og der levde han og hans frue siden i lykke og gammen til sine dages ende.

De to brødre.

(Tysk eventyr.)

Det var engang to brødre, en rik og en fattig. Den rike var guldsmed, og hadde et ondt sind: den fattige levde av at binde koster, og han var et godt og ærlig menneske. Den fattige hadde to børn; de lignet hverandre som to draaper vand. Disse to børnene gik ut og ind hos sin rike farbror guldsmeden, og stundom fik de noget av den mat som der blev levnet.

En dag hændte det sig, da den fattige var ute i skogen for at sanke risved til kostene sine, at han saa en fugl som var helt gylden, og saa vakker at han aldrig hadde set maven. Saa tok han en sten og kastet efter fuglen; han var ogsaa heldig nok til at træffe den; bare en liten fjær faldt ned af den; men det var en guldfjær, og fuglen den fløi sin vej. Manden tok fjæren og gik til broren med den. Guldsmeden saa paa den og sa: „Denne fjær er av det rene guld.“ Han gav sin fattige bror det fjæren var værd. Dagen efter kløv den fattige op i en birk, for at skjære sig kosteris; da fløi samme fuglen ut av trækronen, og da han skulde se efter, fandt han et rede, og i redet laa et guldegg. Han tok egget

med sig hjem og gav det til sin bror. Broren sa, da han saa eggene: „Dette er det rene guld,“ og han gav ham det som eggene var værdt. „Du faar se om du kan la mig faa hele fuglen,“ sa han. Fattigmanden gik tredje gangen ut i skogen, og saa atter guld-fuglen sitte i træet; han skjøt den ned med en sten, og gik til broren med den, og fik en hel del penger for den.

Nu greier jeg mig længe, tænkte fattigmanden og gik fornøjet hjem.

Guldsmeden var slug og snedig; han skjønte nok hvad dette var for slags fugl. Han ropte paa konen sin og sa: „Stek guldfuglen til mig, og pas paa at ikke mindste smulen av den kommer bort; jeg vil selv ha den til middag, hel og holden.“ Men fuglen var en trolfugl, og den som aat hjerte og lever av den, han fandt hver morgen et pengestykke av guld under hodeputen sin. Konen laget fuglen istand og satte den paa steketen for at steke den. Mens den hang over varmen, hændte det et øieblik at konen var borte, og imens kom fattigmandens to sønner ind i kjøkkenet, sprang bort til steketen og stod og snudde paa den. I det samme faldt to smaa stykker ned av fuglen, og da sa den ene: „De smaa beterne tar vi! Jeg er saa sulten, og ingen kommer til at savne de smulerne.“ I det samme kom konen ind, og spurte hvad det var de stod og aat paa. „Det er bare et par smaabeter som faldt ned fra fuglen,“ svarte de. „Det har været hjerte og lever av fuglen,“ sa konen, rent forskrämt, og forat manden ikke skulde merke noget og bli sint, skyndte hun sig at slagte en hanekylling, tok hjerte og lever ut av den.

og stekte dem sammen med guldfuglen. Da steken var færdig, satte hun den frem til guldsmeden, og den lot til at smake ham godt, for han levnet ikke en smule. Men om morgenen efter, da han lette under hodeputen og tænkte at finde guldpengen, var der ingenting.

Guttene visste ikke noget om den lykke som nu var hændt dem. Da de stod op om morgenen, var det noget som faldt paa gulvet og gav klang, og da de tok det op, var det to guldstykker. De gik til sin far med dem; han undret sig meget og sa: „Hvorledes kan nu dette være gaat til?“ Men da de saa morgenen efter igjen fandt to guldpenger, og saaledes hver dag fremover, saa gik kostebinderen til sin bror og fortalte ham denne underlige hændelse. Guldsmeden skjønte straks sammenhængen, at børnene hadde ætt hjerte og lever av guldfuglen, og i sin avindsyke og ondskap sa han, for at hevne sig, til sin bror: „Guttene dine staar i pakt med den onde; bruk ikke guldpengene, men jag børnene paa dør; de er i den ondes magt og kan føre dig i stor ulykke.“ Faren var ræd for den onde, og saa tungt det faldt ham, tok han tvillingene med sig ut i skogen, og der gik han fra dem, med sorg i hjertet.

Nu løp guttene lange omkring i skogen, kunde ikke finde veien hjem og kom mer og mer paa vildstraa. Endelig mødte de en skytter, og han spurte dem: „Hjem hører dere til?“ — „Vi er sønner til den fattige kostebinderen,“ svarte de, og saa fortalte de at faren ikke vilde ha dem hjemme længer, fordi der hver morgen laa en guldpenge under hodeputerne deres. „Naa,“ sa skytteren, „det er jo ikke det

værste, naar dere bare ikke lægger dere paa latsiden for den saks skyld.“ Det var en snild og god mand, han likte guttene godt, selv hadde han ingen børn, og saa tok han dem med sig hjem; nu skulde han være far for dem, til de blev store, sa han. Han lærte dem at skyte og veide dyr, og guldpengene som de hver morgen fandt under hodeputen, gjemte han for dem; engang i tiden kunde de vel faa bruk for dem.

Aarene gik, og de blev voksne, og saa tok pleiefaderen dem med sig til skogs og sa: „Idag skal dere gjøre prøveskud som utlærte jægere og fuldvoksne frimænd. De stilte sig nu paa lur alle tre, og ventet længe uten at faa se noget vildt. Da fik skytteren endelig øie paa en flok graagjæs, som kom flyvende i en trekant høit oppe. Saa sa han til den ene: „Skyt nu en gaas ned fra hvert hjørne!“ Det gjorde gutten, og dermed var hans prøveskud gjort. En stund efter kom atter en flok graagjæs flyvende; denne gang lignet rækken et total. „Skyt nu du en gaas ned fra hvert hjørne!“ sa skytteren til den andre, og han var likesaa heldig med sit prøveskud. Da sa pleiefaren: „Nu siger jeg dere fri som voksne mænd og utlærte skyttere.“ Saa fulgtes de to brødre gjennem skogen, samraadde sig med hinanden og gjorde en avtale sig imellem. Om kvelden, da de hadde sat sig tilhords, sa de til pleiefaren: „Vi rører ikke en matsmule, før du har lovet os det vi nu vil bede dig om.“ — „Hvad er det da?“ spurte han. „Nu er vi utlærte jægere,“ sa de, „og derfor maa du gi os lov til at drage ut i verden og prøve vor lykke.“ Det likte den gamle godt og svarte: „Det er talt som

det sommer sig gode skyttere; det er ogsaa efter mit eget ønske. Saa drag da ut i verden; jeg tænker nok det skal gaa dere vel.“ Dermed satte de sig til sit maaltid og var glade alle tre.

Da den fastsatte dag kom, gav pleiefaren hver av dem en god børse og en hund, og bad dem ta med sig saa meget de vilde av sine opsparte guld-penger. Saa fulgte han dem et stykke paa veien, og da han tok farvel, gav han dem endda en blank kniv. „Skulde dere nogen gang skilles,“ sa han, „saa støt denne kniven ind i en træbul ved skillevægen. Naar en av dere kommer hit igjen, kan han se hvorledes det er gaat med broren; for den siden han er gaat til, den ruster, ifald han dør, men holder sig blank, saalænge han er i live.“ Saa drog brødrene sin vei, og de gik baade langt og længe, og kom til en skog som var saa stor, at de umulig kunde naa ut av den paa én dag. De maatte da bli i skogen om natten, og nøie sig med den mat de hadde i jagt-taskerne. Den næste dag gik de ogsaa uten at komme ut av skogen. Da det var slut med nisten, sa den ene: „Vi maa skyte noget, ellers sulter vi.“ De ladde nu børserne og saa sig om, og da kom en gammel hare springende. Den ene av dem tok straks sigte paa den, men da ropte haren:

„Aa kjære skytter, lat mig faa gaa!
To av mine unger skal du heller faa.“

Dermed sprang den ind i buskene og kom tilbake med to unger. De smaa dyrene lekte sig saa lystig og var saa morsomme, at skytterne ikke hadde hjerte

til at slaa dem ihjel. De tok dem med sig, og de smaa hareungerne fulgte i hælene paa dem. En stund efter kom en ræv luskende; den skulde de til at skyte; men saa ropte ræven:

„Aa kjære skytter, lat mig faa gaa !
To av mine unger skal du heller faa.“

Straks efter kom den tilbake igjen med to rævunger; dem hadde jægerne heller ikke lyst til at dræpe, men gav dem hareungerne til selskap, og de blev ogsaa med i følget. Ikke længe efter kom en ulv ut av tykningen. Skytterne sightet paa den; men ulven ropte :

„Aa kjære skytter, lat mig faa gaa !
To av mine unger skal du heller faa.“

Den kom ogsaa med sine unger; skytterne satte dem ned til de dyrene de hadde før, og lot dem ogsaa følge med. Saa kom det en bjørn; den vilde ogsaa gjerne labbe omkring endda en stund, og derfor ropte den :

„Aa kjære skytter, lat mig faa gaa !
To av mine unger skal du heller faa.“

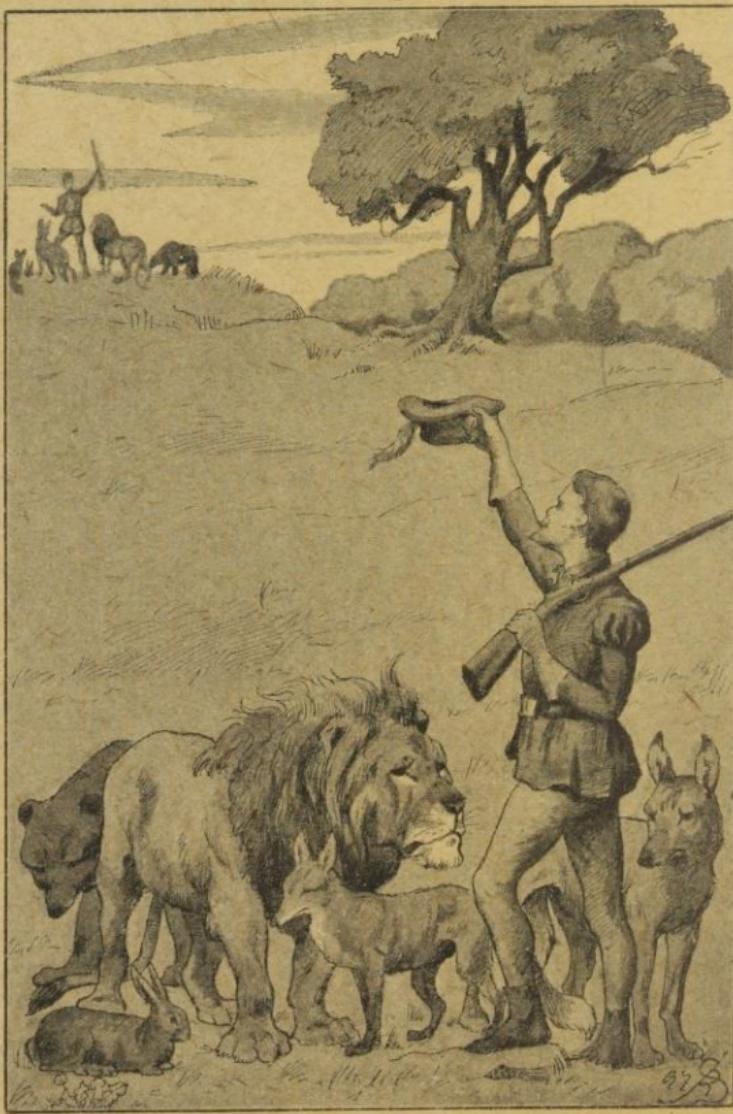
Bjørneungerne blev da i lag med de andre dyrene, saa nu var det i alt otte stykker. Men hvem skulde saa komme tilslut? En vældig løve, og den ristet paa manken. Jægerne blev nu ikke rædde allikevel; de sightet straks paa den; men da ropte løven ogsaa :

„Aa kjære skytter, lat mig faa gaa!
To av mine unger skal du heller faa.“

Den kom ogsaa med to unger, og nu hadde brødrene to løver, to bjørner, to ulver, to ræver, og to harer, som fulgte og lydde dem. Men sin sult hadde de ikke faat stillet, og derfor sa de til rævene: „Hør nu, rødmikler; find noget mat til os! Dere er jo saa listige og sluge.“ De svarte: „Det ligger en landsby ikke langt borte; der har vi før hentet os saa mangen høne; dit skal vi vise dere veien.“ De gik da til landsbyen; der kjøpte brødrene mat baade til sig og dyrene, og saa drog de avsted igjen. Rævene var godt kjendte der i strøket og kunde vise skytterne til rette.

Nu drog de omkring en stund, men kunde ikke finde nogen tjeneste hvor de alle kunde faa være sammen, og saa sa brødrene til hinanden: „Det er ikke anden raad end at vi maa skilles.“ Saa delte de dyrene mellom sig, saaledes at hver av dem fik en løve, en bjørn, en ulv, en ræv, og en hare. Dermed sa de hinanden farvel, lovet hinanden trofast broderkjærlighet til døden, og stak kniven som pleiefaderen hadde git dem, ind i bulen paa et stort træ, og saa drog den ene mot øst, og den andre mot vest.

Den yngste kom med sine dyr til en by hvor alt var dækket med sørgeflor. Han gik ind i et vertshus, og spurte om han kunde faa hus til sig og dyrene sine. Verten lot dem faa en stald; her var det et hul i væggen; det krøp haren ut igjennem, og hentet sig et kaalhode; ræven knep en høne, og da han hadde ætt den, hentet han hanen med. Værre var

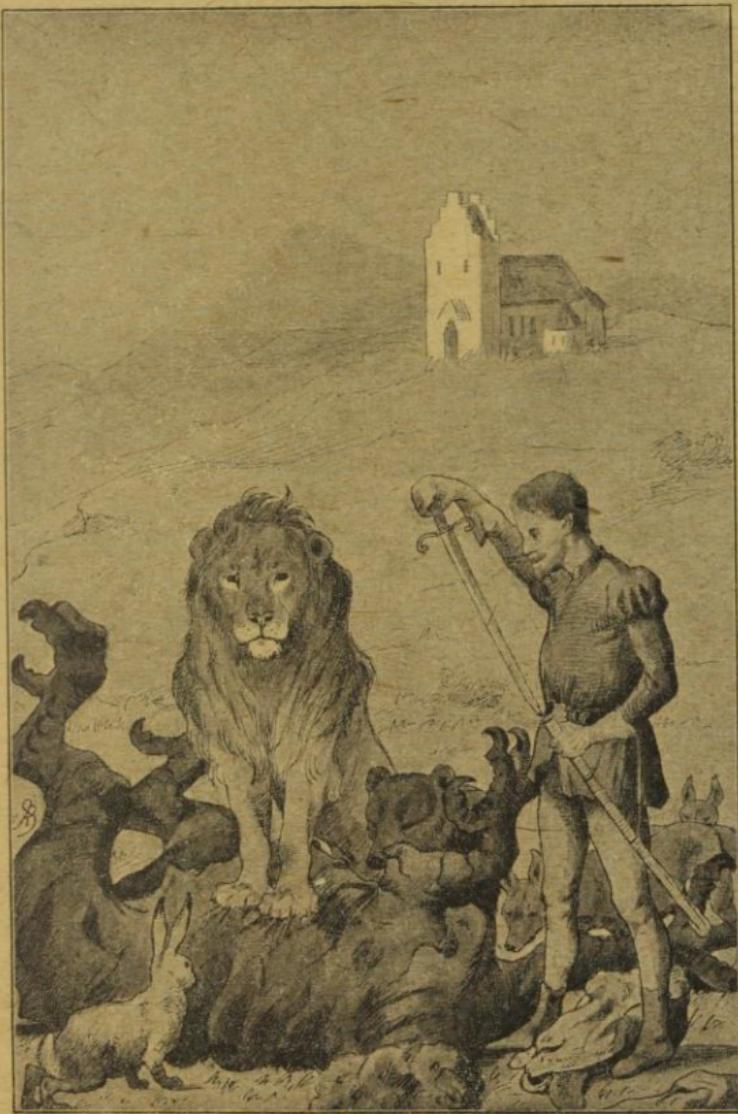

det for ulven, bjørnen og løven; de kunde ikke komme ut gjennem et saa trangt hul; men verten var en snild mand; han førte dem ut paa en mark, der gik en ko og beitet, og saaledes kunde de ogsaa faa æte sig mætte. Da skytteren hadde sørget for dyrene, spurte han verten hvorfor hele byen bar sorg. „Det er fordi kongens eneste datter skal dø imorgen,“ svarte verten. „Er hun dødsens syk da?“ spurte skytteren. Da fortalte verten: „Utenfor byen ligger et fjeld, og paa toppen av det bor der en drage med syv hoder; hvert aar kræver den en ren jomfru, ellers ødelægger han hele landet. De andre ungmøene i riket har han alt faat, og nu er det bare kongsdatteren igjen. For hende er det nu ingen naade at vente; imorgen maa hun bli overgit til dragen.“ — „Men hvorfor blir ikke dragen dræpt?“ spurte skytteren. „Dræpe dragen!“ sa verten. „Aa jo, det har nok mange riddersmænd prøvet at gjøre; men ingen er sluppet fra det med livet.“

Skytteren sa ikke noget videre til dette; men morgenen efter tok han sine dyr med sig og gik op paa dragefjeldet. Paa toppen stod en liten kirke, og derinde stod det to fulde bægre paa alteret, og ved siden stod det skrevet: „Den som tømmer disse bægre, blir den sterkeste mand paa jorden, og kan svinge det sverdet som ligger nedgravet under dørstokken.“ Skytteren lot bægrenene staa og gik ut og grov under dørstokken. Han fandt ogsaa sverdet; men det var saa tungt, saa han ikke var god for at løfte det. Han gik da ind igjen og tømte bægrenene, og da var han sterk nok til at løfte sverdet op og svinge det, saa let han vilde. Da nu den tid var kommet, da

kongsdatteren skulde overgives til dragen, fulgte kongen, rikshovmesteren og hirdfolket hende ut. Hun saa alt i lang frastand skytteren staa oppe paa drageberget, og mente det var dragen som ventet paa hende; derfor turde hun ikke gaa op. Men endelig maatte hun gaa den tunge gang, fordi byen ellers vilde være fortapt. Kongen og hans hird gik tilbake igjen i stor sorg; men rikshovmesteren skulde bli tilbake og se ester i frastand hvorledes det nu vilde gaa.

Da kongsdatteren kom op paa toppen av fjeldet, var det ikke dragen hun saa der, men den unge jægeren; han trøstet hende, og sa han vilde frelse hende; saa førte han hende ind i kirken og lukket hende inde der. Det varte ikke længe, saa kom dragen flyvende med sus og braak. Da han fik se skytteren, undret han sig og sa: „Hvad har du at gjøre her paa fjeldet?“ — „Jeg vil siaas med dig,“ svarte jægeren. „Mangen riddersmand har maattet late sit liv her paa fjeldet,“ svarte dragen, „og dig skal jeg vel ogsaa snart bli færdig med.“ Saa tok den til at spy ut ild av sine syv gapende svelg, forat ilden skulde tænde det tørre græs i brand, og da mente han at skytteren nok skulde bli kvalt i røken og heten; men saa kom dyrerne springende, og de traadte ilden ned. Da før dragen mot jægeren; men han svinget sverdet, saa det sang i luften, og hugg tre hoder av dragen. Da blev den rent rasende, hævet sig op i veiret, spydde ild og luer utover skytteren, og før ind paa ham. Men jægeren svinget atter sverdet og hugg atter tre hoder av dragen. Dette tok saa paa udyret at det sank ned paa jorden. Allikevel vilde det fare paa skytteren igjen; men saa sam-

let han sine sidste kræFTER og hugg halen av det. Selv orket han nu ikke mere; men han kaldte sammen dyrene sine, og de rev dragen i mange stykker. Striden var nu endt, og skytteren lukket op kirke-døren; der fandt han kongsdatteren liggende paa gulvet; for hun var daanet av angst, da striden stod paa. Han bar hende ut, og da kom hun atter til sig selv og slog op øinene. Han viste hende da dragen som laa der sørderrevet, og sa at nu var hun fri og frelst. Hun blev sjæleglad, og sa med det samme: „Nu skal du være min kjære mand; for jeg er bortlovet av min far til den som kunde dræpe dragen.“ Saa løste hun av sig sit korahalsbaand, og delte det ut mellem dyrene til løn; løven fik guldlaa-sen, som hadde holdt kjedet sammen. Men lomme-duken, som navnet hendes stod paa, gav hun til skytteren. Og saa gik han bort til dragen og skar ut alle syv tungerne; dem tullet han ind i tørklædet og gjemte dem vel. Han var nu blit saa træt og mædig av heten og striden, og derfor sa han til kongsdatteren: „Nu kan vi vel trænge at faa en blund for at styrke os. Det mente hun ogsaa; de la sig da ned paa marken, og skytteren sa til løven: „Nu skal du holde vakt, saa ingen gjør os noget ondt, mens vi sover.“ Dermed sovnet de begge to. Løven la sig ved siden af dem; men den var ogsaa mædig efter striden, og derfor ropte den paa bjørnen og sa: „Læg dig her hos mig, mens jeg faar mig en liten blund; men skulde nogen komme, maa du vække mig.“ Bjørnen la sig ned; men den var ogsaa træt, og derfor ropte den paa ulven. „Du kan lægge dig her ved siden av mig,“ sa den; „jeg maa faa mig

en liten blund; men skulde nogen komme, maa du vække mig.“ Ulven la sig da ned tæt ved bjørnen; men den var træt, ulven ogsaa, og derfor kaldte den paa ræven. „Du faar lægge dig ned her,“ sa den; „jeg maa faa mig en liten blund; men skulde nogen komme, maa du vække mig.“ Ræven la sig da ned hos ulven; men ræven var ogsaa træt, og derfor ropte den paa haren. „Læg dig ned her hos mig,“ sa den; „jeg maa faa mig en liten blund; men skulde nogen komme, maa du vække mig.“ Haren satte sig da ved siden av ulven; men haren, stakkar, var likesaa træt som de andre, og den hadde ingen til at vaake over sig; og saa sovnet den, den med. Der laa de nu ogsov alle sammen: kongsdatteren, skytteren, løven, bjørnen, ulven, ræven, og haren.

Imens stod rigshovmesteren i frastand, for at se hvorledes det gik, og da han ikke saa dragen flyve bort med kongsdatteren, og alt syntes at være rolig paa fjeldet, saa tok han mod til sig og gik op. Der laa dragen sønderrevet, og ikke langt borte laa kongsdatteren og en jæger med sine dyr, alle i dyp søvn. Rigshovmesteren var et ondt menneske, rigtig en ugodelig krop; han drog sit sverd og hugg hodet av jægeren, og kongsdatteren løstet han op paa sin arm og bar hende ned fra fjeldet. Da hun vaagnet, var hun rent forfærdet; men rikshovmesteren sa: „Nu er du i min magt, og du skal sige at det er mig som har dræpt dragen.“ — „Det kan jeg ikke,“ sa hun; „for det var en skytter, med sine dyr, som gjorde det.“ Da drog han sit sverd, og truet med at dræpe hende ifald hun ikke vilde lyde ham, og saa længe holdt han paa at true hende til hun maatte love at

gjøre det. Saa første han hende til kongen, som næsten holdt paa at miste sans og samling av bare glæde, da han fik sit barn, som han trodte dragen hadde revet ihjel, levende og uskadt hjem igjen. „Det er mig som har dræpt dragen,“ sa rikshovmesteren; „dermed har jeg frelst prinsessen og hele riket, og nu kræver jeg hende til hustru, som lovet er.“ Kongen spurte datteren: „Er det sandt, det han siger?“ — „Det maa vel saa være,“ svarte hun, „men jeg sætter det vilkaar, at bryllupet ikke skal staa, før et aar er omme.“ Inden den tid haabet hun at faa høre noget fra sin kjære skytter.

Oppe paa drageberget laa dyrene imens ogsov ved siden av sin dræpte herre. Da kom en stor humle og satte sig paa næsen til haren; men haren strøk den bort med labben og blev ved at sove. Humlen kom en gang til; men haren jog den atter bort. Men da humlen kom tredje gang, stak den haren, saa den vaagnet. Straks haren var vaaken, vækket den først ræven, og ræven vækket ulven, og ulven bjørnen, og bjørnen løven. Da løven saa at kongsdatteren var borte, og at dens herre var dræpt, satte den i et fælt brøl. „Hvem har gjort dette?“ ropte den. „Hvorfor har du ikke vækket mig?“ spurte den bjørnen. Og bjørnen spurte ulven: „Hvorfor har du ikke vækket mig?“ Og ulven spurte ræven: „Hvorfor har du ikke vækket mig?“ Og ræven haren: „Hvorfor har du ikke vækket mig?“ Men haren, stakk, hadde ikke nogen at skyte skylden paa, og saa blev det den som fik skylden. De andre vilde nu kaste sig over den; men den bad for sig og sa: „Aa kjære, spar mit liv! Jeg skal gjøre vor herre skytteren levende igjen. Jeg

vet om et berg hvor det gror en urt som er slik, at den som faar roten av den i munden, blir lægt for alslags saar og sygdom. Men det fjeldet ligger to hundrede mil herfra.“ Da sa løven: „Du skal faa fire og tyve timer at springe dit paa; men da maa du være her tilbake og ha roten med dig.“ Haren før avsted, og fire og tyve timer efter var den tilbake med roten. Løven satte hodet paa skytteren, og haren stak roten ind i munden paa ham. Skytteren vaagnet op til live igjen; men da han fik se at kongsdatteren var borte, blev han forfærdet. „Hun maa være gaat sin vei,“ tænkte han, „mens jegsov, for at slippe fra mig.“ Da løven hadde sat hodet paa jægeren, hadde han hat slikt hastverk, saa det kom til at sitte bakvendt; men det merket ikke jægeren engang, saa opfyldt var han af sine sorgfulde tanker paa kongsdatteren, før ved middagstid, da de skulde faa sig mat, da merket han at ansigtet vendte den gale veien, og saa spurte han dyrerne hvad som var hændt ham, mens hansov. Løven fortalte da at de var sovnet av træthet alle sammen, og da de vaagnet, hadde de fundet ham død og med avhugget hode; haren hadde de sprunget efter den lægende livsurt; men da saa løven skulde sætte hodet paa ham, var det kommet til at sitte bakvendt. Den ting var det nu vel en raad med, sa den, og saa rev den hodet av skytteren igjen, og satte det den rette veien, og haren lægte straks saaret med helsebotsurten.

Jægeren drog nu om i verden og lot sine dyr danse for folk; men han var tung tilinds. Da netop et aar var gaat, kom han til den byen hvor han hadde frelst kongsdatteren, og saa at nu var alt omhængt

med rødt skarlagen. Han spurte verten om grunden til dette. „For et aar siden var her hængt op sørgeflor, og nu er alt pyntet med skarlagen,“ sa han. Verten svarte: „Dengang sørget hele byen, fordi kongsdatteren skulde gives i dragens vold, men siden har rikshovmesteren dræpt dragen; derfor skal han i morgen holde bryllup med kongsdatteren, og det røde skarlagen er tegn paa at alle glæder sig over dette.“

Dagen efter, da det var bryllup paa slottet, sa jægeren til verten: „Idag vil jeg til mit maaltid ha brød fra kongens bord.“ — „Det skal jeg vaage hundrede daler paa at det blir der ikke noget av,“ sa verten. Jægeren tok imot veddemalet og satte en pung med likesaa mange daler imot. Saa sa han til haren: „Hent mig et stykke brød fra kongens bord!“ Haren hadde jo ingen at sende isteden, og saa maatte den selv ta tilbens. „Bare nu ikke slagterhundene springer efter mig!“ tænkte den. Men det gjorde de, i flok og følge, og for at berge sig smat haren ind i vakthuset til en soldat, uten at han merket det. Hundene vilde ind efter den, men soldaten slog mellem dem med bøssekolven, saa de pep og tutet og sprang sin vei. Saa løp haren etter avsted, og kom op paa slottet; der satte den sig under stolen til kongsdatteren og kradset hende paa foten. „Gaa med dig!“ sa hun; for hun trodde det var hunden hendes. Haren kradset en gang til, og hun sa igjen: „Gaa med dig!“ Men haren lot sig ikke skræmme; den kradset prinsessen tredje gang paa foten, da maatte hun se efter, og hun kjendte straks haren paa halsbaandet. Hun bar den ind i sit eget kammer og spurte: „Hvad vil du, lille hare?“ Da svarte den: „Min herre, som

dræpte dragen, er kommet hit, og har sendt mig for at bede om et stykke brød fra kongens bord.“ Da blev hun sjæleglad, og lot straks bakeren komme med et brød av det slaget som blev sat frem til kongen. „Men bakeren maa bære det hjem for mig, saa jeg kan gaa fri for slagterhundene,“ sa haren. Det gjorde bakeren, og haren gav sin herre brødet. „Nu er de hundrede daler mine,“ sa jægeren til verten, som undret sig storlig og maatte ut med pengene. „Nu har jeg brød,“ sa jægeren; „men jeg skulde ogsaa ha et stykke stek fra kongens bord.“ — „Det skulde jeg nok ha lyst at se paa,“ sa verten; men denne gan-gen vilde han ikke vedde. Jægeren kaldte paa ræven. „Avsted med dig, Mikkel,“ sa han, „og hent et stykke stek fra kongens bord!“ Ræven kunde bedre lure sig frem; den smat om hjørner og gjennem smug og kom ind på slottet; der satte den sig under stolen til kongsdatteren og krafset hende paa foten. Da hun saa ned, kjendte hun den paa halsbaandet og spurte: „Hvad er det du vil, Mikkel?“ Ræven svarte: „Min herre, som dræpte dragen, er kommet hit, og har sendt mig for at bede om et stykke stek fra kongens bord.“ Da lot hun kjøkkenmesteren lage til en stek, maken til den som blev sat frem til kongen, og bære den for ræven like til vertshuset, og ræven gav den til sin herre. „Nu har jeg brød og stek,“ sa jægeren; „men jeg skulde ogsaa ha nogen av de grønsakene som blir sat frem til kongen.“ Saa ropte jægeren paa ulven. „Hør, min kjære ulv!“ sa han, „spring op paa slottet og hent til mig noget av grønsakene fra kongens bord!“ Ulven sprang bent til slottet; den var ikke ræd for nogen, og da

den kom ind til kongsdatteren, nappet den hende i kjolen. Hun kjendte den straks paa halsbaandet. „Hvad er det du vil, min kjære ulv?“ spurte hun. Den svarte: „Min herre, som dræpte dragen, er kommet hit, og han ber om at faa noget av grønsakene fra kongens bord.“ Kjøkemesteren blev atter hentet, og prinsessen bød ham lage til en saadan ret av grønsaker som kongen pleide at faa; den bar han til vertshuset, og ulven gav fatet til sin herre. „Nu har jeg brød og kjøt og grønsaker,“ sa jægeren; „men jeg vil ogsaa ha noget sukkergodt fra kongens bord.“ Saa kaldte han bjørnen til sig. „Du bamse er jo selv glad i alt som søtt er. Nu maa du hente mig noget sukkergodt fra kongens bord.“ Bjørnen labbet i vei; men da den kom til slottet, vilde vaktmændene ikke slippe den ind, men satte børsepiperne for brystet paa den. Da reiste den sig paa bakbenene og delte ut nogen vældige ørefisker med fremlabbene, saa vakten maatte gi sig. Bjørnen gik bent ind til kongsdatteren, stilte sig bak hendes stol og brummet. Hun snudde sig, kjendte bjørnen og lot den følge med ind i kammeret. „Hvad vil du, min kjære bjørn?“ spurte hun. Den svarte: „Min herre, som dræpte dragen, er kommet hit, og ber om noget sukkergodt fra kongens bord.“ Saa lot hun sukkerbakeren lage sukkergodt, av samme slaget som det kongen fik, og bære det til vertshuset. Paa veien slikket bjørnen op nogen sukkerkuler som var trillet ned, og da de kom frem, reiste den sig pent op paa to-ben og gav sin herre fatet. „Men endnu er det én ting jeg skulde hat,“ sa jægeren, „og det er noget av den vinen som kongen drikker.“ Saa kaldte han paa løven. „Spring

op til slottet, kjære løve, og hent noget vin fra kongens bord?" Løven drog straks i vei, og alle folk sprang unda for den; bare vaktmændene vilde stanse den; men den satte i et brøl, saa truende at de tok tilbens. Kongsdatteren blev ogsaa ræd, med det samme hun fik se løven; men saa kjendte hun den paa guldlaasen fra armbaandet sit, og da de kom ind i hendes kammer, spurte hun: „Hvad vil du, min kjære løve?" Den svarte: „Min herre, som dræpte dragen, er kommet hit, og ber om noget vin fra kongens bord." Hun bød da mundskjænken gi løven av kongens vin, og løven fulgte selv ned i kjelleren for at se til at han fik den rette. Først vilde mundskjænken tappe av tjenernes vin; men løven sa den vilde først smake, tappet sig et halvt spand til smaketaar og tok den i én sup. „Nei," sa den, „dette er ikke den rette." Mundskjænken satte op en grætten mine, men gik til et andet fat; det var rikshovmesterens vin; men løven sa igjen at den vilde først smake, tappet sig atter et halvt spand og drak. „Denne er bedre," sa den; „men endnu er det ikke den rette." Mundskjænken blev sint og sa: „Hvad skjønner du dig paa vin, dit dumme fæ?" Men da gav løven ham en lusing, saa han faldt overende. Saa førte han løven ind i en avsides kjelder; der laa kongens vin, som ellers aldrig noget menneske fik smake. Løven tappet sig atter et halvt spand og drak. Jo, nu var det den rette, mente han. Mundskjænken fyldte da paa seks flasker; men da de kom ut i det frie, var løven ustø paa benene; for den hadde faat, som en siger, en taar over tørsten, og mundskjænken maatte bære vinen for den. Da de kom

frem, tok løven hankekurven i gapet og gik ind til jægeren med den. Saa satte han sig tilbords, og dyréne fik med, de ogsaa, baade av mat og drikke, og et godt maaltid var det, saa jægeren kunde skjønne at kongsdatteren undte ham vel. Da de var færdige, sa han: „Nu vil jeg gaa op paa slottet og fri til kongsdatteren.“ „Hvad kan nu det nytte?“ sa verten. „Idag har hun jo bryllup med en anden.“ Da tok jægeren frem lommeduken med dragetungerne og sa: „Dette her skal hjælpe mig.“ Men verten var like vantro og satte gaard og grund ind paa at denne gang skulde jægeren komme tilkort. Jægeren gik ind paa veddemalet, tok frem en pung med tusen guldstykker og sa: „Denne sætter jeg imot.“

Imens sat de tilbords oppe paa slottet, og saa sa kongen til prinsessen: „Hvad gjør de her, alle disse dyrene som render ut og ind?“ Hun svarte: „Det tør jeg ikke sige; men send bud efter deres herre, saa gjør du vel.“ Og just som jægeren sat i vertshuset og talte med verten, kom et bud fra kongen til jægeren og bød ham til bryllups paa slottet. „Ser du det, min gode vert!“ sa jægeren, vendte sig der efter til kongens tjener og sa: „Bed din herre kongen sende mig kongelige klær, en vogn med seks hester, og tjenere til min opvartning!“ Da kongen fik dette bud, spurte han datteren hvad han skulde gjøre, og hun svarte: „Lat ham hente, som han ber om; da gjør du vel!“ Saa sendte kongen alt det som var bedt om til vertshuset, og da jægeren saa vognen og følget komme, sa han: „Ser du nu, min gode vert, at jeg blir hentet?“ Snart stod han i fuld kongelig klædning, tok tørklæet med dragetungerne, og

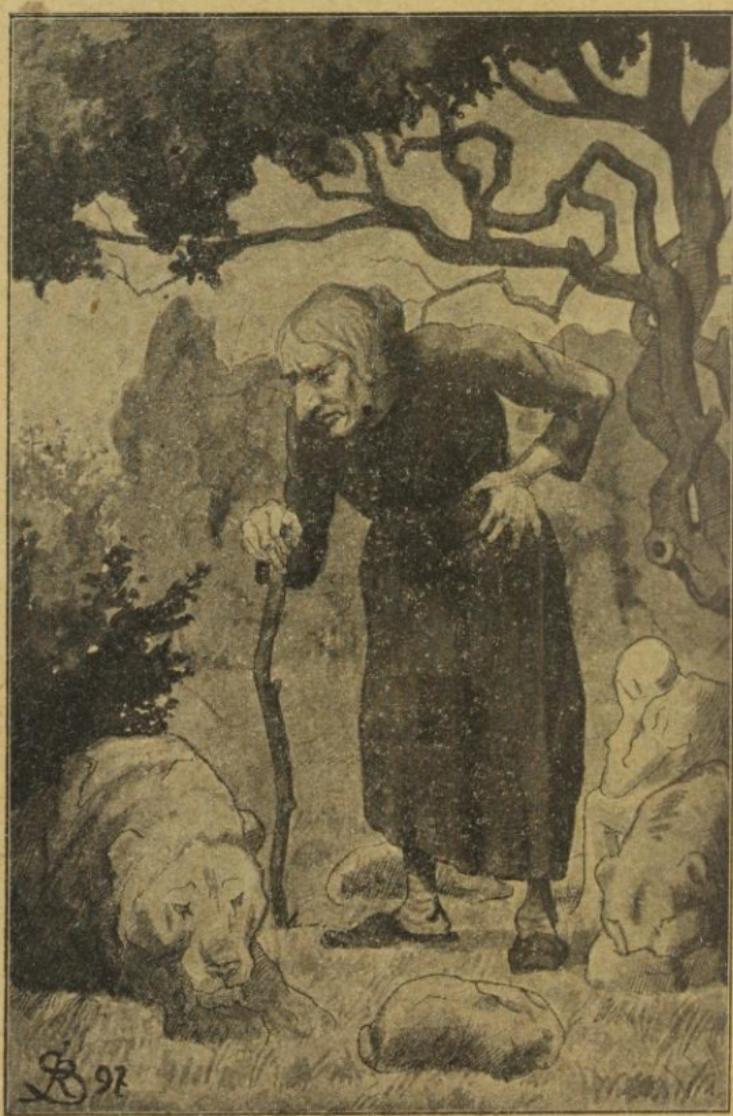
kjørte til slottet. Efter prinsessens raad gik kongen ham i møte, og dyrene fulgte med ind. Jægeren fik plads paa den ene siden av kongen; paa den andre sat rikshovmesteren som brudgom; men han kjendte ikke jægeren. Saa blev de syv dragehoderne baaret frem, og kongen sa: „Disse hoderne har rikshovmesteren hugget av dragen, og derfor gir jeg ham min datter til hustru.“ Da aapnet jægeren dragesvelgene og spurte: „Hvor er alle syv tungerne blit av?“ Rikshovmesteren blev ræd og blek; men saa svarte han hastig: „Dragerne har ingen tunge.“ „Løgnere burde ingen ha,“ sa jægeren, aapnet tørklædet og stak tungerne ind, én for én, der de hørte til, og alle kunde se hvor næie de passet. Saa rakte han prinsessen klædet med hendes indsydde navn, og spurte hvem hun hadde git det til. Hun svarte straks: „Til den som dræpte dragen.“ Saa kaldte han dyrene til sig, tok ~~halsbaandene~~ og guldaasen, og spurte prinsessen om hun kjendtes ved dem. „Ja, det har været mit halsbaand og min guldaas,“ svarte hun; „jeg delte dem ut til dyrene, da de hadde hjulpet til at dræpe dragen.“

Jægeren fortalte da det som var hændt ham, efterat han hadde dræpt dragen: at rikshovmesteren hadde hugget hodet av ham, mens hansov, men at dyrene hadde sat liv i ham igjen ved hjælp av helsebotsurten. Rikshovmesterens paastand om at være dragens banemand var ikke andet end løgn. Han selv og ingen anden hadde dræpt dragen og frelst prinsessen; det kunde han godt gjøre ved tungerne, tørklætet og halsbaandet. Da kongen spurte sin datter om dette var sandt, stadfæstet hun i ett og alt jæ-

gerens ord; nu skulde ikke rikshovmesteren længer tvinge hende til at tie, sa hun. Saa satte kongen en domstol av tolv raadsherrer; de dømte rikshovmesteren til døden for mord og svig, og han blev rettet. Nu blev det holdt bryllup, og brudgommen sendte bud efter sin pleiefar, som nu vandt baade ære, gods og guld. Verten blev ogsaa hentet. „Ser du nu, min gode vert!“ sa den unge kongen, „nu har jeg vundet gaard og grund fra dig.“ Verten kunde ikke negte det; men hans motpart lot ham faa alt sit igjen, og de tusea guldstykker paa kjøpet.

Den unge kongen levde nu lykkelig sammen med den unge dronning. Ofte drog han i veideskog med dyrene sine, og engang før han med et stort følge ut i en skog hvor folk sa det ikke gik rigtig til; det hette sig at den som kom dit ind, hadde ikke let for at komme ut igjen. Han fik se en snehvit hind, og sa til sine folk at de kunde vente paa ham, mens han alene gjorde jagt paa dette vakre dyret. Han før efter hinden hele dagen, og tit mente han at han hadde den i skudvidde; men saa blev den med ett borte i skogen. Da det tok til at mørkne, var han rent kommen paa vildspor; han blaaste i hornet, for at kalde paa sine folk, men ingen hørte ham. De hadde ventet paa ham hele dagen, og da han ikke kom igjen, var de redet hjem, og hadde fortalt at kongen gjorde jagt paa den hvite hinden. Dronningen, hans hustru, blev meget ængstelig tilmode, da hun hørte dette, og hun og alle paa slottet ventet i stor spænding paa at han skulde komme tilbake.

Imens hadde han ute i skogen gjort op et baal til natten, og alle dyrene hans laa omkring ham. Da

hørte han nogen ynke sig i nærheten, og da han saa sig omkring, fik han se en gammel kjærring oppe i et træ. „Huf! jeg fryser saa!“ sa hun. „Kom ned og varm dig da!“ sa kongen. „Jeg er saa ræd for dyrene dine,“ sa hun; „men vil du gi dem et litet smek over ryggen med denne kvisten, saa holder de sig i ro.“ Dermed kastet hun en kvist ned til ham. Men kjærringen var en heks, og kvisten en tryllesten, og straks kongen hadde git hvert av dyrene et smek med kvisten, blev de til sten alle sammen. Saa kom hun ned til kongen, rørte ved ham og gjorde ham ogsaa til sten. Da lo hun godt og slæpte baade ham og dyrene bort i en grop; der laa det flere slike stener.

Da den unge kongen ikke kom igjen, blev hans hustru mer og mer ængstelig for hver dag. Da hændte det sig at just paa denne tid kom den andre broren til dette samme land, han som hadde gaat østover, da de skiltes. Han hadde ogsaa draget omkring, og hadde latt sine dyr danse for folk. Saa kom han paa at han vilde se til kniven som de hadde stukket i træbulen, for at faa vite hvorledes det var med broren. Han saa da at brorens side av kniven var halvt rusten og halvt blank. Han mente da at broren var kommet i ulykke, men at han endda stod til at frelse, siden halve knivsiden var fri for rust. Saa drog han vestover med dyrene sine. Ved byporten viste vakten og bysvendene ham stor ære; et par av dem, som fulgte ham paa vei til slottet, hilste ham velkommen tilbake, og saa fik han vite alt om jagten og dronningens angst. Han skjønte at de tok ham for broren, som han lignet paa et haar, og

lot dem bli i troen; paa den maaten mente han lettere at kunne hjælpe ham. Paa slottet vakte hans komme stor glæde, men især hos dronningen, som tok ham for sin husbond, og spurte hvorfor han var blit saa længe borte. „Jeg før vild i skogen,“ svarte han. Da han hadde faat vite alt om trolskogen, sa han at han maatte avsted igjen; det nyttet ikke at holde ham tilbake, og saa drog han dit ut med stort følge. Det gik ham som broren; den hvite hind viste sig igjen, og han sa straks til de andre: „Vent paa mig her, mens jeg gjør jagt paa dette vakre vildt.“ Saa drog han længer ind i skogen med dyrene sine. Men han kunde ikke komme hinden paa skud, før rent paa vildstraa, og maatte bli i skogen om natten. Da han hadde gjort op varme, hørte han nogen klage sig: „Huf, jeg fryser saa!“ Han fik da øie paa trolkjærringen oppe i træet. „Kom ned og varm dig!“ sa han. „Jeg er saa ræd for dyrene dine,“ svarte hun; „men vil du gi dem et litet smek med denne kvisten, saa holder de sig i ro.“ Dermed kastet hun ned til ham en kvist. Jægeren fattet mistro til hende og bød hende komme ned, ellers vilde han skyte hende, sa han. Men kjærringen var skudfast hun, og bare lo av ham. „Skyt du bare!“ sa hun; „jeg er ikke ræd for kulerne dine.“ Men jægeren visste raad; han rev tre sølvknapper av trøien sin og ladde børsen med dem. Da kunde heksen ikke staa sig længer, og straks han klemte løs, faldt hun ned av træet med et fælt skrik. Jægeren satte foten paa hende og ropte: „Siger du ikke straks hvor du har gjort av broren min, saa kaster jeg dig paa baalet.“ Da bad hun om naade, og sa

hvad hun hadde gjort med ham. Saa maatte hun følge med bort til gropen og røre ved alle stenene med kvisten sin, og da blev de levende igjen, baade broren hans, og dyrene, og mange andre: kjøbmænd, haandverkere og hyrder; de reiste sig, takket jægeren for sin frelse og drog hjem. Men brødrene blev sjæleglade ved gjensynet, omfavnet og kysset hinanden. Heksen kastet de paa baalet, og da hun var brændt, blev troldommen over skogen løst; den aapnet sig, og de kunde i frastand se slottet.

Paa veien til byen fortalte brødrene hinanden alt som de hadde oplevet. Da den yngste fortalte at alle, baade i byen og paa slottet, hadde vist ham kongelig hæder, og at dronningen hadde holdt ham for sin husband, blev den ældste saa harm og avindsyk, at han drog sverdet og hugg hodet av broren. Men da han saa blodet flyte, blev han grepst af anger. „Min bror har frelst mig — og jeg har dræpt ham!“ ropte han. Men da kom haren og bød sig til at hente livsroten; det gjorde den, og saaledes kom den døde til live, og merket ikke det mindste til noget saar. Saa drog de videre, og den yngste sa: „Du ligner mig i ett og alt, baade i klæ rog utseende; lat os drage ind ad hver sin port, og se hvorledes vi blir mottat.“ En liten stund efter kom vakten fra byens to porter og fortalte, paa samme tid, at den unge konge var vendt tilbage fra jagten med sine dyr og sit følge. Kongen mente det var umulig; men saa kom brødrene ind paa slottet fra hver sin kant. Da spurte kongen sin datter: „Hvem av disse to er din husband?“ Hun var først rent i vanraade; men saa kom hun til at

tænke paa halsbaandet hun hadde git dyrene, og da hun saa at løven hadde guldlaasen, sa hun: „Han som denne løven følger, er min husbond.“ Da lod den unge kongen. „Ja, det er rigtig,“ sa han, og saa satte de sig tilbords, spiste, drak og var glade. Og det blev da et bryllup som spurtes baade vidt og bredt.

Den lille kadi.

(Arabisk eventyr.)

Under Harun al Raschids styrelse levde i Bagdad en kjøbmand som hette Ali Kodja; han fik i sinde at gjøre en sælebotsfærd til Mekka, til profeten Muhammeds grav. Han solgte sine varer og alt sit eie, og for en del av de pengene han saaledes fik ind, kjøbte han isteden alle slags kostelige ting, som han vilde bytte bort paa veien, i byer og landsbyer, mot andre handelsvarer. Da han hadde gjort sine indkjøp, hadde han endda igjen tusen sekkiner*) i rede penger; dem vilde han ikke ta med paa veien. Saa kjøpte han sig en lerkrukke, og la sekkinerne ned i den, la syltede oliver**) oppaa, og fyldte saaledes krukken helt op til randen. Over krukken bandt han et tørklæ, gik saa ind til sin nabo, som han holdt for sin bedste ven, og sa til ham: „Mustafa, jeg skal gjøre en lang reise; kunde du ikke være saa god at gjemme denne krukken med oliver for mig, mens jeg

*) En gammel østerlandske mynt (omtrent 8 kroner).

**) Oljebær, frugt av oljetræet.

er borte?" — „Jo, med glæde, kjære ven," svarte Mustafa; „sæt bare krukken der i rummet under trappen, saa staar den godt og trygt." Ali Kodja satte krukken fra sig paa det sted som var vist ham, og dagen efter var han alt i følge med et stort reiselaag paa veien til Mekka.

Under færdens, og især da han kom til Mekka, gjorde han mangen god handel med sine varer, og tjente saa meget, at han fik lyst til at gjøre reisen længere end han fra først av hadde tænkt. Han drog fra by til by, gjennem Persien, Syrien og Ægypten, og det gik syv aar, før han endelig gav sig paa hjemveien til Bagdad.

Mens Ali Kodja saaledes drog om i verden, tænkte hans ven Mustafa ikke en eneste gang paa krukken med oliverne; den blev staaende, aar efter aar, i rummet under trappen, der som Ali Kodja hadde sat den. Saa hændte det en dag at det var venner og kjendinger til gjestebuds hos Mustafa. Ved bordet blev det talt om mange ting, ogsaa om god mat, og saa kom Mustafas kone til at sige at det bedste hun visste, var syltede oliver. Da kom Mustafa til at tænke paa Ali Kodjans krukke, og saa sa han: „Det er sandt, nu mindes jeg at vor gamle nabo Ali Kodja, da han reiste, satte en krukke med syltede oliver under trappen her hos os. Jeg vil rigtig se efter hvorledes det er gaat med den, og er frugterne endnu gode, saa skal du faa nogen av dem." Saa gik han ut, og fandt krukken endda staaende under trappen. Han tok tørklæet av og smakte paa frugten; den var skjæmt, som ventelig var, efter saa lang tid. Kan hænde de er bedre længer ned, tænkte Mustafa, og

saa heldte han ut alt det som var i krukken. Da kom de tusen guldpengene singlende som Ali Kodja hadde gjemt paa bunden av krukken. „Du store verden!“ ropte Mustafa, „hvor kommer alle de pengene fra?“ Hans første tanke var at lægge guldpengene sammen med oliverne ned igjen i krukken; men saa kom han paa at han selv vilde ta pengene og fylde krukken med andre oliver, og til sin egen skam og ulykke gjorde han alvor av denne ugodelige tanke. Derefter stængte han rummet under trappen, saa at ingen kunde aapne det, gik saa op i stuen igjen, og sa ikke andet end at oliverne var skjæmt. Men dagen efter, straks han saa leilighet til det, la han friske oliver ned i krukken, fyldte den til randen, og bandt over den, just som han hadde fundet den, og saa satte han den paa sin gamle plads. De tusen sekkinerne stak han i lommen.

Syv maaneder efter at dette var hændt, kom Ali Kodja hjem igjen til Bagdad. Han leide et stort vaksert hus, og da hadde faat alt der i god stand, tænkte han paa krukken med guldpengene, og gik bort til Mustafa, sin gamle nabo, for at faa sin eiendom igjen. Da han kom ind til ham, hilste han venlig paa ham og sa: „Kjære ven, du vet jeg har git dig en krukke at ta vare paa, som du nu har hat hos dig i de syv aar jeg var borte.“ — „Gaa bort i rummet under trappen,“ sa Mustafa, „saa kan du finde den.“ Ali Kodja gik dit, og fandt krukken paa samme stedet hvor han hadde sat den for syv aar siden. Han aapnet den, heldte ut oliverne og lette etter sekkinerne. Men guldpengene var borte. Han lette nøie mellem oliverne, og tænkte at sekkinerne maatte da findes der,

men fandt ikke en eneste. Saa gik han til Mustafa og sa: „Det var tusen sekkiner i krukken, og ingen anden end du kan ha tat dem. La mig faa dem igjen.“ — „Hvad er det for noget tøv du kommer med?“ ropte Mustafa, og lot som han var rigtig harm; „tør du skyldte mig for tyveri? Du har latt en krukke med oliver staa hos mig, og jeg gir dig krukken igjen. I de syv aarene du har været borte, har jeg ikke set paa krukken, langt mindre rørt den.“

Ali Kodja var en rik mand, og de tusen sekkinerne brydde han sig ikke saa haardt om; men han syntes det var harmelig at bli snytt av en mand som han altid hadde holdt for sin bedste ven, og derfor talte ha alvorlig til ham og raadde ham til at komme frem med pengene. Men Mustafa holdt haardnakket fast paa sin paastand, at han ikke hadde rørt krukken, og tilbød at stadfæste sit utsagn for retten ved en ed. „Lat gaa,“ sa Ali Kodja, „læg den ene synd paa den andre; jeg skal ikke hindre dig, og du skal komme til at gjøre ed.“ Han bød straks Mustafa følge med til kadien,* og for ham fremførte han nu sin klage.

Kadien hørte paa ham, vendte sig saa til Mustafa og spurte: „Hvad har du at sige til denne mands klagemaal?“ — „Herr kadi,“ sa Mustafa, „saken er meget klar. Denne mand gav mig for syv aar siden en krukke med oliver i varetægt. Krukken stod hele tiden under min trap, og ingen brydde sig om den. Saa kommer han hjem, kræver krukken igjen av mig, ransaker den, og er saa djerv og grov at

*) Dommeren.

skylde mig for at ha stjaalet fra ham tusen sek-
kiner, som han paastaar han har lagt i krukken.
Det er det hele.“ — „Kan du gjøre ed paa
det,“ spurte dommeren, „at du ikke har rørt krukken,
efterat den var sat ind i dit hus?“ — „Det baade
kan jeg og vil jeg,“ svarte Mustafa, og saa stod han
for retten og gjorde falsk ed, uten at blinke.

Saa maatte Ali Kodja gaa hjem, saken hadde
han tapt, og hans hjerte var fuldt av bitterhet imot
den falske ven. Da han kom hjem, satte han sig
stråks ned og skrev et bønskrift til kalifen Harun al
Raschid, fortalte ham alt det som var hændt mellem
ham og Mustafa, og bad om han ikke vilde være saa
naadig selv at granske saken. Bønskriftet sendte han
til kalifen, og haabet at Alla, naar den rette tid kom,
nok vilde føre sandheten frem for lyset. Kalifen læste
bønskriftet, men la det bort for en stund, uten at tale
om det til nogen.

Men nogen dage efter fik han lyst til, som han
stundom gjorde, at gaa forklædd omkring i gaterne i
Bagdad. Han tok paa sig en simpel klædning, lot
storveziren Giafar hente, og gik i følge med ham bort
fra slottet, en stund efter soldnedgang. Maanen stod
paa himmelen og sendte sit klare lys utover byen.
De gik gjennem flere gater, og kom til en gaard hvor
portene stod paa vid væg. Kalifen glyttet ind, og fik
øie paa syy otte gutter som sprang og lekte sig i
maaneskinnet, rendte efter hverandre, lo og staaket.
Den ældste av dem sa da til de andre: „Kom hit,
gutter, saa skal vi leke kadien og kjøbmanden. Jeg
vil være kadien, du Hassan kan være kjøbmannen
Ali Kodja, og du Achmet tyven Mustafa. Dere andre

maa være tilstede som vidner.“ De andre var straks villige; det mente de skulde bli morsomt. Kalifen blev meget opmerksom, da han hørte dette; han kom straks til at tænke paa Ali Kodjas bønskrift, og hadde stor lyst til at høre hvorledes denne vanskelige retssak blev ført og avgjort af disse smaafolk.

Imens hadde Soliman, den ældste av guttene, han som skulde være kadien, sat sig op paa en kasse — det var hans dommersæte — og saa meget værdig og alvorlig ut. De andre to, klageren og den indstævnte, stod fore ham. Den lille kadi hævet sin røst og sa med høitidelig alvor: „Hvad har dere at fremføre, godtfolk?“ Hassan, som skulde være Ali Kodja, steg frem og sa: „Herr kadi, denne mand, som heter Mustafa, har stjalet fra mig tusen sekkiner; jeg hadde lagt dem i en krukke, og derefter fyldt krukken med oliver, og git ham den i varetægt, mens jeg var borte paa en lang reise som varte i syv aar. Pengene laa paa bunden av krukken, under oliverne. Da jeg kom hjem og skulde hente min eiendom, fandt jeg bare oliver i krukken; pengene var borte.“ — „Hvad har du, Mustafa, at svare til dette?“ spurte den lille kadi. „Jeg svarer,“ ropte Achmet — det var ham som skulde være Mustafa —, „at Alis paastand er en grov løgn, og at hverken jeg eller noget andet menneske har rørt krukken eller det som var i den, og jeg er færdig, naar det skal være, til at stædfæste min uskyldighed med den dyreste ed.“ I det samme steg han frem, og løftet fingrene i veiret for at gjøre eden. „Stans!“ ropte den lille kadi. „Vi er ikke kommet saa langt endnu. Kom hit med krukken!“ En av de andre guttene sprang bort, og

kom tilbake med et gammelt brot; det skulde være krukken med oliverne. Saa tok den lille kadi atter til orde: „Kjendes du ved denne krukken, Mustafa? Er det den samme som du skulde gjemme, og som du siger du ikke har rørt i alle de syv aarene?“ — „Ja, jeg kjendes ved den,“ svarte den lille Mustafa; „det er den samme krukken.“ — „Nu vel,“ sa Soliman, den lille kadi, „nu skal vi straks se hvem som har ret. La to kyndige kjøbmænd komme hit for min domstol.“ To gutter steg frem og lot som de var kjøbmændene. „Mine herrer,“ sa kadien, „sig mig, hvor længe kan nedlagte oliver holde sig friske og gode?“ — „Tre eller fire aar, ikke længer,“ svarte guttene. „Siden raadner de og kan ikke brukes.“ Da den lille kadi hadde hørt dette svar, lot han som om han aapnet krukken og smakte paa oliverne. „Hvorledes kan nu dette være mulig?“ sa han. „Dere siger at oliver bare kan holde sig friske i tre eller fire aar, og disse her, som jo nu skulde være syv aar gamle, ifald Mustafa taler sandhet, smaker rent utmerket. Hvorledes kan det ha sig? Kom hit og smak paa dem!“ Guttene som skulde være kjøbmændene, lot som de smakte paa oliverne. „Herr kadi,“ sa de, „vi kan gjøre vor dyreste ed paa at disse oliverne ikke er over et halvt aar gamle.“ — „Naa saa!“ sa den lille kadi, og satte op et meget strengt og alvorlig aasyn. „Er det saaledes det har sig? Kom nu frem, Mustafa, din kjetring, og sig om du tør negte at du har rørt krukken! Har du ikke tømt den og lagt friske oliver istedenfor de gamle? Nu maa du vedgaa det straks eller ræddes for domstolens magt.“ Den lille Mustafa lot som han

skalv over hele kroppen, og sa modløs: „Ja, herr kadi, jeg har stjalet sekkinerne.“ — „Din kjeltring!“ ropte Soliman, „saa skal du gi dem tilbake, og til straf for din uguadelige adfærd skal du bli hængt op efter din hals, til du er død.“ Dermed reiste Soliman sig op fra sit dommersæde, og sa at nu var saken endt. Og saa gav guttene sig til at springe omkring og leke sig igjen paa anden vis.

Kalisen hadde lagt noe merke til alt og sa til Giafar: „Imorgen skal du komme op paa slottet til mig med den gutten som var kadien her, ham som heter Soliman.“ Saa gik han hjem igjen, og undret sig i stilhet over dette skarpsyn hos den lille Soliman, som i høiden kunde være ti elleve aar gammel, og med en saa merkelig klogskap hadde draget frem for lyset en misgjerning som den virkelige kadi ikke hadde kunnet faa frem for dagen.

Morgenen efter lot kalisen kjøbmanden Ali Kodja og hans fiende Mustafa hente op paa slottet, og bød ogsaa at to av de største kjøbmænd i Bagdad skulde møte frem. Mens disse paabud blev utført, kom vizeiren op paa slottet med den lille Soliman. Kalisen Harun al Raschid talte en stund alene med ham, og likte ham svært godt, og saa bød han ham holde forhør over Ali Kodja og Mustafa og prøve paa at faa Mustafa til at vedgaa sit tyveri, paa samme maaten som han forrige kveld hadde holdt forhør over gutten som skulde være tyven. Soliman var i førstningen ængstelig og blyg; men kalisen var saa venlig mot ham, saa han snart kjendte sig tryg og rolig.

Da Ali Kodja og Mustafa blev ført frem for ham, var han meget sindig og alvorlig, saa han helt vandt

kalifens hjerte. Han holdt forhør over partene, paa samme vis som dagen i forveien over sine kamerater, og ved sin klogskap drev han det virkelig til at Mustafa blev rent forfjåmset og tilslut vedgik sin misgjerning. Nu skulde Soliman som dommer dømme tyven til døden, men da vendte han sig til kalifen og sa: „Herre! nu er misgjerningen ført for lyset; men hvad straf den skyldige skal ha, det er det ikke min sak at avgjøre, og jeg maa bede kalifen selv fælde dommen.“ Kalifen klappet ham paa kindet og smilte til ham; men saa vendte han sig med streng alvor til den skyldige og dømte ham uten naade til døden. Dommen blev straks fuldført, og Ali Kodja fik pen gene sine igjen.

Fra denne dag tok kalifen Soliman til sig og lot ham lære op i al slags lærdom. Gutten var flittig og brav og vokste daglig i kundskap og visdom. Da han blev fuldvoksen mand, gjorde Harun al Raschid ham til sin vezir, han elsket og æret ham og satte ham høit i sit hjerte, høiere end nogen anden av sine embedsmænd i hele riket. Og Soliman var en saadan hæder værd; ti han var en brav og vis mand som alle maatte agte ogære.

Kjærringen som ikke var nyfiken.

(Fransk eventyr.)

Det var engang en konge som var ute paa jagt. Da han var kommet et stykke ind i skogen, kom han paa vildstraa, og mens han gik og lette efter veien, saa fik han høre nogen som stod og snakket sammen bak nogen busker. Kongen fik lyst til å lye efter hvad det var de snakket om, og saa fik han høre at det var en mand og en kjærring som holdt paa at hugge kvistved.

„Aa ja, aa ja,“ sa kjærringen, „jamen er det tungt at en skal slite saa haardt for føden. Neimen om jeg skjønner hvad Eva tænkte paa, soin kunde spise av alle de andre eplerne i paradiset, og saa skulde hun endelig spise av kundskapens træ allikevel. Hadde hun ikke gjort det, saa hadde vi sluppet at gaa her og stride og stræve med at hugge kvistved.“ — „Ja, du kan saa sige,“ sa manden, „men Adam var nu ikke likere han heller; hadde jeg været Adam, og du vilde spist av kundskapens træ, saa skulde jeg nu vel altid faa banket ut av dig de nykkerne.“

Da kongen hørte dette, gik han bort til dem.

Han spurte om det ikke var et haardt slit at gaa og stræve slik med veden, nu de var gamle begge to. Jo, det var nok ikke frit for det, mente de. Saa spurte kongen om de ikke hadde lyst til at følge med ham, saa skulde de nok slippe at arbeide, men faa den fineste mat hver eneste dag. Jo, det syntes de skulde være rigtig bra. Saa bød kongen sine mænd at de skulde ta med sig vedhuggeren og konen hans. Da de kom til kongsgaarden, fik manden og kjærringen et værelse for sig selv, og fine klær fik de ogsaa. Om middagen kom det ind en tjener og dækket op bordet med de kosteligste retter; men midt paa bordet satte han et fat med et sølvlaag over. Da de nu skulde sætte sig tilbords, vilde konen straks se efter hvad som var i fatet med sølvlaaget paa. Nei, det maatte de da slet ikke røre, sa tjeneren, for kongen hadde sagt at de kunde faa saa meget de vilde av de andre rettene, men det fatet maatte de ikke røre. Saaledes gik det et par dage, og hver dag satte tjeneren fatet med sølvlaaget midt paa bordet. Men en dag saa manden at konen hans sat saa sturen og ikke hadde nogen matlyst, og saa spurte han hvad som feilte hende.

„Aa, det kan være det samme med al den andre maten,“ sa hun, „naar jeg ikke kan faa noget av den som er i fatet med sølvlaaget paa.“ — „Jeg mener du er rent gal,“ sa manden; „har du ikke hørt at kongen har sagt vi maa ikke røre det?“ — „Jeg er like sael, enten han har sagt det eller ikke sagt det,“ sa kjærringen; „men jeg kan ikke skjonne hvorfor de skal sætte det paa bordet, naar vi ikke faar smake noget av det som er i det.“ Og saa

satte hun i at graate og sa hun var lei og kjed av livet, saa hun likesaa gjerne kunde gjøre ende paa sig, siden hun ikke kunde faa vite hvad slags mat det var som laa i det fatet.

Manden syntes det var riktig leit, da han saa kjærringen graat saa saart, for han var da glad i hende ogsaa, og tilslut sa han at han fik vel gjøre hende til viljes, og saa lettet han paa laaget. Med det samme smat det ut en liten mus, som løp ned paa gulvet. Saa skulde de da til at fange den og løp rundt om i hele værelset, musen fore og manden og kjærringen efter; men saa fandt den et litet hul, og der blev den borte for dem.

I det samme kom kongen ind, og spurte hvor det var blit av musen som var under sølvlaaget. Saa maatte da manden fortælle hvorledes det var gaat til: konen hadde været saa nyfiken, hun maatte da endelig smake paa det som var under sølvlaaget, og manden syntes slik synd i hende, da hun gav sig til at graate, saa han kunde ikke andet end gjøre hende til lags, saa nødig han vilde. Da mindet kongen dem om det de hadde sagt ute i skogen, og mente det var ikke værdt at klage paa Adam og Eva, naar de ikke var et haar bedre selv. Nu kunde de til straf gaa dit de kom fra, sa han. Og længer var de da ikke i paradis, de heller.

Den dødes sør.

(Et russisk eventyr.)

Ved elven Lena i Sibirien ligger en liten bondeby; der kom en dag to slæder kjørende; i den ene sat en russisk officer, i den andre en tæt tilslørt kvinde, og paa begge sider red et par soldater. Kvinden hørte til de forviste; hun var dømt til at bo al sin tid i Sibirien. Men saa langt skulde hun ikke komme. Straks hun var ført ind i et hus, maatte hun gaa tilsengs. Hun fødte en sør og et par timer efter døde hun. Presten døpte barnet; men ingen fik vite morens navn. Et par dage efter blev det gravet en grav til hende i den frosne jord, og ingen spurte iner efter hende.

„Hvad skal det bli av barnet?“ spurte nogen av bønderne officeren. „Det rager ikke mig,“ svarte han, og dermed reiste han sin vei. Alle bønderne der i byen var livegne eller trælbundne; de hørte til en rik mand som bodde langt borte. Gutten blev sat i huset hos en fattig gjæter; og han maatte da bli livegen, han som de andre. Han gik bare under navnet „den dødes sør.“ Gjæteren fik ingenting for at ha gutten i huset, og barnet hadde det ondt der

under opveksten; men han var snild og taalmodig, og naar gjæterens børn var onde med ham, saa graat han bare, men slog aldrig igjen. En dag, de hadde faret riktig ilde med ham, satte han sig i en krok og graat; saa kom gjæteren fuld hjem, banket gutten en gang til, og saa kastet han ham paa dør.

Den dødes sør turde nu ikke komme ind igjen, men gik ned til elven og satte sig der. Nu visste han ikke hvad han skulde gjøre av sig. Det var midtsommertid, maanen skinte paa vandet, og saa hørte han med ett den vakreste sang. Han saa sig om til alle kanter, men saa ikke et liv; sangen var saa vakker at han glemte al sin sorg, og saa hørte han den med én gang like ved siden av sig. Han syntes aldrig han hadde hørt noget saa vakkert, — og saa kjendte han en liten haand paa akslen sin, og hørte en røst som sa: „Hvorfor sitter du her saa sorgfuld?“ Han snudde sig og fik se en liten pike, som smilte saa blidt til ham; hun kunde vel være et par aar ældre end han. Hun hadde vandliljer i haaret og en krans av perler om panden. Kjolen hendes var saa fin og let som bare maaneskin. Hun gav sig til at leke med ham, strøk haaret fra panden paa ham og vasket ham i elven. „Nei, hvor vakker du er!“ sa hun og kysset ham. Gutten var ikke vant til slikt, og han hadde aldrig kjendt sig saa glad.

Da solen gik ned under aasen, sa piken at hun blev søvnig, og at nu maatte vel han ogsaa gaa hjem. „Jeg har nok ikke noget hjem at gaa til,“ svarte han, „for ingen liker mig, og nu vil du ogsaa gaa fra mig.“ Og saa graat han saa saart at den lille piken fik taarer i øinene. Hun strøk ham blidt over haaret og

sa: „Fra denne stund skal ingen gjøre dig ondt længer.“ Saa pustet hun i det hule av haanden hans, og lovet at hun hver maaneskinsnat skulde vente paa ham der ved elven. „Men nu skal du bare gaa hjem,“ sa hun; „du skal se det gaar godt.“ Han gik, men snudde sig straks igjen et øieblik, for at se efter hende, men da var hun borte; vandet bølget sagte, der hun var dukket ned, og han hørte igjen sangen der nedenfra.

Saa bad han en morgenbøn og gik hjem. Han ventet sig bank og onde ord, og blev helt forundret da ingen skjendte paa ham, og gutterne var noksaa venlige mot ham nu. Alt som han tok sig fore, gik nu godt for ham. I skogen fandt han bær i mængde, hvor han gik, og fisken bet for ham, bare han kastet ut kroken. „Han har lykkehaand,“ sa folk; „de usynlige aander hjælper ham.“ Men hver kveld gik han ned til den lille piken ved elven; de lekte sig sammen, og hun lærte ham at finde lægedomsurter og stener til vern mot troldom og ulykker. Og for hver dag blev han klokere og forstandigere, saa at folk tilslut sa at aanderne hadde ikke bare git ham lykkehaand, men ogsaa lykkehode.

Da vinteren kom, spurte han den lille piken hvor de skulde møtes naar elven blev islagt, og hun svarte at da flyttet hun langt ind i landet til elven Angara; den er saa fuld af fosser og stryk saa den aldrig fryser; der kunde han finde hende.

Det var bare én som ikke likte den dødes søn, og det var herremanden som styrte eiendommen for den rike adelsmand. Herremanden var haard mot bønderne, og han hadde en datter, som var jevngam-

mel med den dødes sør; hun var ikke likere end faren. Gamle folk maatte staa barhodet i kulden og bukke sig for hende, og bondeguttene maatte drage hende i slæden paa isen, og da sparte hun ikke paa svepen. En dag var den dødes sør med og drog hende; men saa gled han og faldt, og da blev hun sint og slog ham med svepen; men med det samme brast isen, og slæden sank ned. Straks sprang den dødes sør i vandet for at prøve at berge Isidora — saa hette herremandsdatteren. Det kolde isvand slog over ham, og han syntes alt blev mørkt; men saa fik han øie paa den lille piken fra elvekanten; hun la Isidora i armene paa ham, og førte dem begge op paa isen igjen. Da han kom til sig selv, laa han paa isen med Isidora i armen, og omkring dem stod en flok med gutter. De hjalp ham med at bære Isidora hjem. Da herremanden saa datteren slik i uvet, blev han rent utrøstelig, og lod sin harm gaa ut over gutten, for han hadde kjørt hende ned i elven. Han bød at han skulde piskes. Men i det samme reiste datteren sig op, og sa at ingen maatte gjøre gutten noget, for ham var det som hadde frelst hendes liv. Og saa fortalte hun, at straks hun var kommet under vandet, yrte det omkring hende med underlige troll; de hadde ansigter og armer som et menneske, men var saa underlig bleke og blodløse; forresten lignet de en fisk, med skjæl paa kroppen, lang fiskehale, og skarpe finner istedenfor fingrer. „Kom og vær med os!“ sa de til hende; „for du har heller ikke noget hjerte i dig.“ Da blev hun dødsens ræd; men i det samme kom den dødes sør og frelste hende. Derfor maatte faren love hende at være snild mot gutten, og selv viste

hun siden venlighet og godhet mot alle, men mest mot ham som hadde frelst hende.

Ved nymaane drog gutten til Angara-elven, for at møte den lille piken. Han var endda saar efter sveper-slagene som Isidora hadde git ham, og da piken merket det, spurte hun hvad som feilte ham. Han fortalte da alt sammen, og sa han syntes han hadde set hende, da han sank i elven. „Ja,“ sa hun, „det var mig som la Isidora i armene dine. Har du aldrig hørt at der bor levende vætter i elver og sjører?“ — „Jo,“ sa han; „men saa er jo du en russalka.“ — „Ja, det er jeg,“ svarte hun.

Russalkaerne er smaa børn som myrdes udøpte og kastes i vandet; der livner de op igjen, men længter efter livet paa jorden; de gaar da op paa elvekanten, og der kan folk stundom se dem i maaneskinnet. De er glade i menneskene, verger dem ofte mot farer og viser dem anden godhet. Men det findes ogsaa onde russalkaer; det er slike mennesker som har gjort ondt og tilslut drukner sig selv. De varsler ulykke og volder dem skade som møter dem.

Gutten blev ræd og sorgfuld, da han hørte at denne piken, som han var saa glad i, var en russalka. Han hadde et baand om halsen med et kors i; det holdt han op mot hende og sa: „Vik fra mig og fly for korsets tegn!“ Men hun var en av de gode russalkaer; derfor blev hun ikke borte; men det voldte hende stor sorg at gutten skulde tro ondt om hende. „Hvorfor siger du slikt til mig som bare har gjort dig godt?“ sa hun med taarer i øinene. Da angret gutten det han hadde gjort, kastet sig ned for hende og bad om forladelse. Han syntes synd i hende, sa

han, fordi hun skulde bo i den mørke, kolde elven. Da rørte hun ved øinene hans, og bad ham nu se ned i vandet. Da saa han det gildeste slot dernede; det lyste som av glitrende glas og ædelstener, og han kunde ikke andet end rope: „Der maa det være herlig at bo!“ — „Ja,“ sa hun, der bor jeg. Vil du ikke følge med mig dit ned?“ Men gutten blev tvillaadig; det kunde ikke være videre hyggelig, mente han, at komme under vandet igjen. „Nu er det første gang jeg beder dig om noget,“ sa hun, „og synes du ikke du skylder mig saa meget, for al den kjærighet jeg har vist dig, saa faar du aldrig se mig mere.“ Han tænkte da paa hvor ulykkelig han hadde været, før de møttes, og hvor snild hun hadde været mod ham, og saa sa han at han vilde følge med hende. Saa sprang de ut i elven sammen. Først kjendte han bare det iskolde vand; men det var bare et øieblik, og saa syntes han det var likesaa let at leve her som oppe paa jorden. Han stod sammen med piknen i et skinnende slot, hun var endda vandrere end før, og der var en mængde smaa gutter og piker, og vakre var de alle sammen.

Dernede levde han nu en tid glad og lykkelig, som de andre; sorg og sygdom eller anden nød kjendte de ikke til her, passe varmt hadde de det altid, og et lys som hverken kom av sol eller maane, men lignet maaneskin, økte paa og tok av skiftevis; naar dette lys var i næ, laa de alle ogsov. Trærne hadde altid løv, men bladene var stive, og blomsterne gav ingen lugt fra sig.

Den dødes sør visste ikke hvor lang tid han hadde levet her, da han engang i drømme saa Isidora,

som smilte til ham og rakte ham haanden. Da han vaagnet, syntes han ikke det var saa lyst og vakkert dernede som før; han længtet efter jordlivet og menneskene, saa op igjennem vandet, og lydde efter om han ikke skulde høre noget til dem. Den lille russalkapiken skjønte snart hvorledes han hadde det. „Du har nok gjort mere for mig end jeg kunde kræve,“ sa hun; „men siden du længter efter andre end mig, skal du faa komme op til jorden igjen.“ Saa la hun haanden over øienene paa ham og kysset ham paa munden; han kjendte hvorledes han letnet og steg, og da han fik slaa øienene op igjen, saa han at han laa paa græsbakken ved kanten av en elv.

Da han reiste paa sig, merket han at han var blit stor og voksen; han var glad ved at være paa jorden igjen; men likevel var det som noget skortet. Saa gik han bortover marken paa maafaa, og det første menneske han møtte var en vakker ungmos i fine klær. Han kjendte hende straks; det var Isidora, slik som han hadde set hende i drømme. Hun kjendte ogsaa ham igjen og talte venlig til ham, endda han stod der i sine fattige klær. Men straks efter kom hendes stolte far herremanden gaaende; han bød hende følge med hjem, og til den dødes sør kastet han et øie som lovet alt andet end godt.

Da den dødes sør kom til byen, var det ingen som spurte hvor han hadde været saa længe. Det var som han aldrig skulde været borte, og alle var venlige imot ham som før. Men dagen efter blev han og flere andre bondegutter kaldt op til herremanden. Det var kommet bud fra eieren av godset, at de skulde avsted til elven Ural; der hadde han ogsaa store eiendommer,

og der skulde de vaske guld for ham. Saa maatte de avsted, og den dødes sørn sammen med de andre.

Isidora kom til ham, før han reiste, talte med ham, og gav ham en grankvist. „Det er likfærdsgrønt,“ sa hun, og den skal minde dig om at det som livet skiller ad, skal døden føre sammen.“ Saa skiltes de, og grankvisten var den eneste rigdom den dødes sørn forte med sig til sorgens land.

Da de kom til Ural, grov de flittig i sanden, alle mand; de haabet i stilhet, baade den ene og den andre, at de skulde finde en ædelsten; for da kunde det hænde de blev fri af trældommen. Den dødes sørn haabet det samme for sin del; men nu var det likesom lykken var veket fra ham; han fandt mangen skinnende vakker sten, men ingen som var egte.

Men som han en kveld gik ved elvekanten og tænkte snart paa Isidora, snart paa piken fra elvestлотtet, saa han at noget rørte sig i vandet, og i det ssmme steg den lille russalkaen op til ham. Hun saa blek og sørgmodig ut. „Under jorden er det vei mellom elvene,“ sa hun, „og nu kommer jeg for at varsle dig lykke. Naar du tar fat paa dit arbeide imorgen, skal du se bent ned i vandet; da kommer jeg og rækker dig en kostelig diamant. Den kan du gjemme og sælge i stilhet; saa blir du en rik mand, og da kanhænde du faar Isidora til hustru. Men det maa gjøres lønlig, skjønner du; for du har ikke ret til at sælge den; han som eier jorden, eier ogsaa det som du finder her; men gir du den fra dig til ham, faar du i bedste fald ikke andet end friheten, og saa er du like fattig.“ Den dødes sørn var forundret over at hun vilde raade ham til noget som ikke var rigtig,

men før han fik sagt noget, var hun borte. Han blev nu sørgmodig; for det gjorde ham saa ondt at hun, som altid hadde vist ham saa stor kjærlighet, ikke var slik som han trodde.

Morgenen efter gik det som russalkaen hadde sagt. Han saa ned i vandet, og straks steg hun op og rakte ham en straalende blank sten. Hun saa ørgmodig ut, men sa bare: „Gjem den indpaa brystet,“ og saa blev hun borte. Men han lot sig ikke friste. Han reiste sig, løftet armen høit i veiret, og ropte til de andre at han hadde fundet en ædelsten. Opsynsmanden kom bort til ham, saa paa stenen og sa: „Du er en nar! Tror du det findes saa store diamanter?“ Dermed kastet han stenen bort i en røs. Den dødes søn tænkte at russalkaen bare hadde villet sætte hans ærlighet paa prøve, og han tok atter fat paa sit arbeide. Men da han en stund efter kom til at se bort i stenrøsen, saa han den samme stenen som piken hadde rakt ham ligge og glitre i maaneskinnet. Han tok den op; for han tænkte at gaa op til herregården med den og gi den til eieren. Straks efter møtte han en jøde. Han viste ham stenen, og da lyste øinene paa jøden, som forresten sa at stenen var ikke stort værd. „Men det er det samme,“ sa han, „jeg skal gi dig femti rubler^{*)} for den.“ Den dødes søn sa han vilde ikke sælge den. „Jeg gir dig hundrede for den,“ sa jøden. „Ja men stenen er ikke min,“ sa den dødes søn, og han vilde ikke sælge den, endda jøden gjorde høiere og høiere bud og la paa det ene

^{*)} 1 rubel sølv er ikke fuldt 3 kroner; 1 rubel papir ikke fuldt 1 krone.

hundrede efter det andre. Tilslut bød han tusen rubler; men da det heller ikke hjalp, saa gik han sin vei. En stund efter møtte den dødes sør en armenier, som ogsaa bød paa stenen, helt op til ti tusen rubler; og han lovet at ta ham med sig til Persien; der kunde han være tryg for at ingen krævde ham til regnskap for salget av stenen. Men det hjalp alt sammen ingen-ting. I nærheten av slottet møtte den dødes sør en gammel kjøbmand, som bød ham femti tusen rubler for stenen; men heller ikke det hjalp. Han vilde gaa til eieren med stenen, sa den dødes sør, og da kjøb-
manden hørte det, sa han: „Gjør som du synes er
ret og ærlig, og Gud være med dig!“

Da godseieren fik stenen, lot han kyndige [folk undersøke den, og de sa det var en egte diamant, den største de nogen gang hadde set. Da bød adels-
manden at bondegutten skulde komme ind til ham, forat han selv kunde gi ham friheten. Hjertet banket i brystet paa den dødes sør, da han kom ind i stuen til den rike adelsmand, for at bli en fri mand. Det var saa fint og vakkert derinde, at han aldrig hadde set slik herliget andre steder end i elveslottet hos den lille russalkaen. Det var en gammel svakelig mand som sat der i silkestolen. Folk sa at han hadde levet usams med sin eneste søster, og hun var død for mange aar siden. Siden hadde han giftet sig igjen; men baade konen og børnene var døde. Nu var han blit gammel før tiden og skral av helse. Han kjendte sig ensom og forlatt.

Da godseieren fik se den dødes sør, blev han helt underlig, gik bort og drog til side et dække som hang over billedet av en vakker kvinde. Han saa og

saa, skiftevis paa billedet og paa gutten i bondekuften. Den dødes sørn undret sig ogsaa; for han syntes saa tydelig at billedet lignet den lille russalkaen. Saa spurte herremanden den som hadde fulgt den dødes sørn ind, hvem denne bondegutten var sørn til. Han fik da vite alt som var kjendt om guttens fødsel og barndom; at moren var en forvist kvinde, som hadde født ham i en liten by ved Lenaelven, og at hun var død straks efter. Da lot godseieren alle gaa ut, saa nær som bondegutten, og da de blev alene, tok han ham tæt i favn, og sa at herefter skulde han være hans sørn og arving. „Nu har jeg vel sonet?“ sa han og vendte sig mot billedet; „nu tænker jeg ikke du skal vise dig mer i drømme for mig.“

Saaledes blev den dødes sørn med én gang en rik herremand; men han var like god og snild for det, og ikke stolttere nu end da han levde som en fattig livegen. Men straks det blev nymaane, gik han ned til elven for at møte den lille russalkaen. Hun smilte til ham og sa: „Nu har du hat lykken med dig, fordi du ikke lod dig friste, men var ærlig og brav. Da jeg maatte friste dig med stenen, gjorde det mig saa ondt saa du tror det ikke. Men jeg har altid holdt av dig, og nu skal jeg sige dig hvem jeg er. Jeg er din lille søster, sem blev dræpt som barn, og som aldrig har hat nogen anden glæde end dig. Vor mor var rik og vakker og av høi byrd, og det var nok av høibaarne mænd som fridde til hende; men hun vilde ikke ha nogen av dem, fordi hun elsket en livegen, som var en vakker inand, og forstandig og høvisk var han ogsaa; for han hadde gjort mange reiser sammen med hendes' bror og set og

lært meget. De hadde giftet sig i løndom og turde ikke la broren faa vite det. Jeg var deres første barn; i sin fortvilelse kastet hun mig i Neva-elven, og der blev jeg en russalka. Men til min far sa hun at hun hadde sendt mig ind i landet til opfostring. Men saa fik hendes bror vite alt og lot hende forvise til Sibirien; der blev du født, og saa døde hun straks efter. Far blev sat ind i hæren og faldt i et slag i Finland. Nu har jeg sagt dig alt, og herefter tør jeg ikke mer vise mig for dig; for nu blir du snart gift, og din hustru kommer du til at elske over alt i verden. Men kommer du i nogen fare, skal jeg usynlig være hos dig og verne om dig.“ Saa kysset hun ham paa øinene og munden; en mørk sky drog over maanen, og med én gang var hun borte. Men nede fra elven hørte han det likesom hvisket: „Farvel! farvel!“

Den dødes søn drog i krigen og vandt hæder og ære, og den gamle angret aldrig at han hadde git ham sit navn og gjort ham til sin arving. Men den unge herremanden glemte ikke Isidora. Han reiste til Sibirien, og viste hende at han endnu gjemte paa den grankisten hun hadde git ham, og som længe hadde været hans eneste rigdom. Hun hadde været likesaa trofast i sin kjærlighet til ham, og nu blev hun hans hustru.

Paa bryllupsdagen fandt han paa bordet i sit soveværelse en krans av vandliljer, og i dem var flettet et baand med de kosteligste perler. Ingen kunde sige hvor den var kommet fra; men selv hadde han sin egen stille mening om hvem som hadde lagt den der.

Kong Trosteskjeg.

(Tysk eventyr.)

En konge hadde en datter som var over al maate vakker, men saa kry og stor paa det at aldrig nogen frier var god nok til hende. Hun viste bort den ene efter den andre og gjorde endda til nar av dem. Engang holdt kongen en stor fest, og til den indbød han alle unge og giftelystne mænd fra alle kanter. De blev stillet op i en lang række, efter stand og værdighet. Øverst stod alle kongerne, saa hertugerne, saa fyrsterne, saa grever og friherrer og tilslut en hel mængde adelsmænd. Saa blev kongsdatteren ført frem langs hele rækken; men alle sammen hadde hun noget at sige paa. En var for tyk: „Slik en øltønde!“ sa hun. En anden var for høi: „Slik en hūmlestang!“ Den tredje var ikke høi nok:

„For liten og for lav!
Ham skal vi ikke ha noget av!“

Den fjerde var ikke velvokset nok.

„Skak i ryggen!
Gaa med dig, styggen!“

Den femte var for blek: „Nei, se dødmandsfjæset!“ ropte hun. Den sjette var for rød: „Nei, se kalkunen!“ Og saaledes hadde hun et spitorp til hver eneste en av dem. Men især gjorde hun sig lystig over en konge, som stod aller øverst, og som hadde en noget frembøjet hake. „Nei, se paa ham!“ ropte hun; „haken hans ligner et trosteneb!“ Siden blev denne kongen hetende kong Trosteskjeg.

Men da hendes far, den gamle kongen, saa at datteren hans bare holdt alle frierne for nar, saa blev han sint, og svor at hun skulde ta til brudgom den første fattigmanden som kom til døren for at tigge.

Et par dage efter kom en spillemand og gav sig til at spille under vinduet, for at tjene sig et par skilling. Da kongen hørte det, sa han: „Lat ham komme op!“ Spillemanden kom da ind, i sine skidne og fillete klær, sang for kongen og datteren hans, og da visen var ute, bad han om en liten gave. Da sa kongen: „Jeg likte din sang saa godt, at jeg vil give dig min datter til hustru.“ Prinsessen blev rent forfærdet; men kongen blev ved sit. „Jeg har svoret at give dig til den første tiggeren, og det vil jeg holde.“ Det hjalp ingenting, hvad hun sa imot; presten blev hentet, og prinsessen maatte staa brud med tiggeren, og det paa timen. Da det var gjort, sa kongen: „Nu er det selvsagt, skjønner du vel, at du som tiggerkone ikke kan bli længer her paa slottet; du maa følge din mand.“

Saa tok fattigmannen hende i haanden, og hun maatte gaa avsted med ham tilfots. Da de nu kom til en stor skog, spurte hun:

„Hvem eier den skog saa grøn og fin?“

Og tiggeren svarte:

„Kong Trosteskjeg, kjære vennen min!
Hadde ham du valgt, saa var den nu din.“

Da sukket kongsdatteren og sa:

„Saart ønsker jeg nu, i min usle stand,
kong Trosteskjeg var min egtemand.“

Saa kom de over en eng; da spurte hun igjen:

„Hvem eier den eng av blomster fuld!“

Og tiggeren svarte:

„Kong Trosteskjeg, mit kjære guld!
Dig med, hadde ham du vist dig huld!“

Da sukket kongsdatteren igjen og sa:

„Saart ønsker jeg nu, i min usle stand,
Kong Trosteskjeg var min egtemand.“

Saa kom de gjennem en stor by; da spurte hun igjen:

„Hvem eier den stad saa stor og gild!“

Og tiggeren svarte:

„Kong Trosteskjeg, min hustru snild!
Var han blevet din mand,“ dig hørte den til!“

Da sukket kongsdatteren igjen og sa:

„Saart ønsker jeg nu, i min usle stand,
Kong Trosteskjeg var min egtemand.“

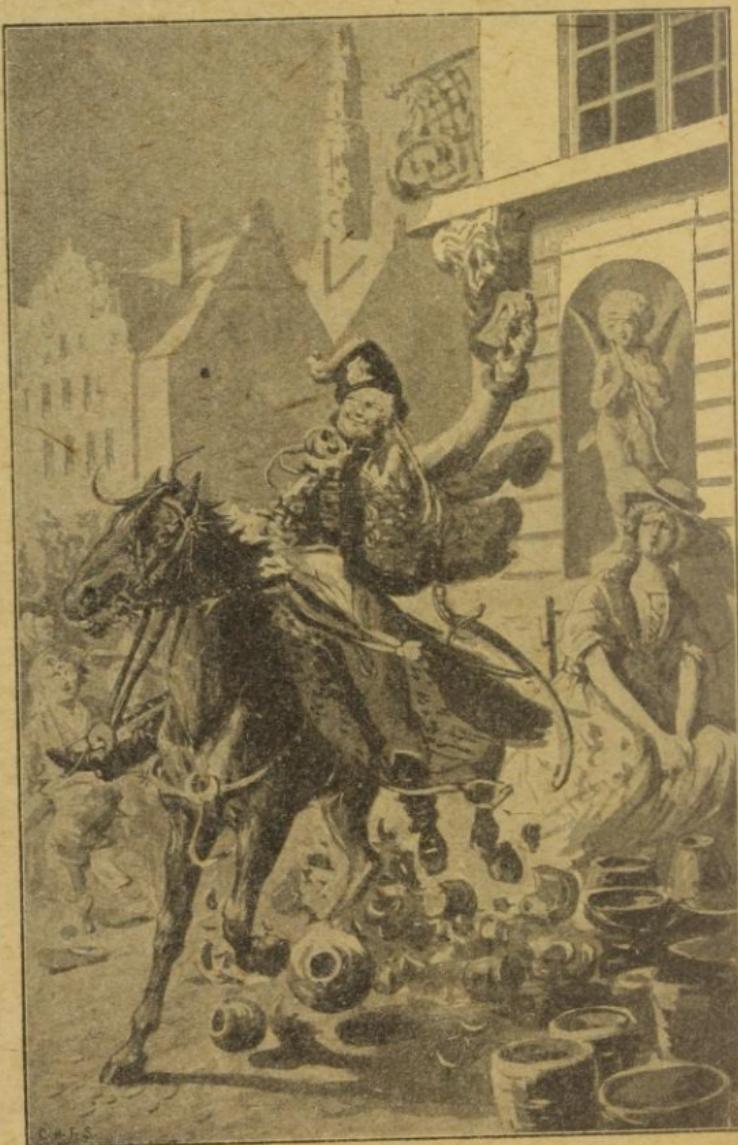
„Jeg liker slot ikke,“ sa spillemanden „at du gaar
her og ønsker du var gift med en anden. Er ikke
jeg god nok til dig?“ Saa kom de til en liten lav
hytte. Da sa kongsdatteren:

„Nei se, nei se for et hønsebur!
Hvem bor i det usselig ringe skur?“

„Det er vort hus det,“ svarte spillemanden; „du skal du og jeg bo sammen.“ Kongsdatteren maatte bøie hodet for at komme ind gjennem døren, saa lav var den. „Hvor er tjenestefolkene?“ spurte hun. „Vi bruker ikke slikt noget her,“ svarte fattigmanden; „du faar nok gjøre selv det du vil ha gjort. Tænd nu paa varmen og sæt noget vand paa, saa jeg kan faa noget at leve av; for jeg er baade sulten og træt.“ Men kongsdatteren kunde hverken stelle med varmen eller lage mat, og saa maatte fattigmanden selv ta haand i med, for at faa det til at gaa paa en vis. Da de var færdige med sit tarvelige maaltid, gik de til ro; men tidlig næste morgen vækket han hende, og saa at nu maatte hun op og stelle i huset. Saaledes gik et par dage; da hadde de spist op det lille de hadde. „Hør, kone,“ sa manden, „slik kan det ikke gaa længer, at vi bare tærer og ingenting tjener. Du faar til at flette kurver.“ Saa gik han til skogs og skar vidje og bar hjem. Hun tok da til at flette; men kvistene var haarde at stelle med; hun stak sig i de fine fingrene, saa de blev saare og ømme. „Nei, dette nytter ikke,“ sa manden; „du faar heller prøve at spinde; kanhænde det gaar bedre.“ Saa satte hun sig til at spinde; men traaden skar hende i de myke fingrene, saa hun fik blodige saar. „Der ser du,“ sa manden, „du er ikke god til noget arbeide, og med dig er jeg rigtig ilde faren. Jeg faar prøve en liten handel med krukker og lervarer; dem faar du sitte med paa torvet og byde ut tilsalgs.“ — „Aa,“ tænkte hun, „naar det kommer folk fra min fars rike og ser

nig sitte her og sælge krukker, saa blir jeg bare til pot og latter.“ Men det hjalp ikke; hun maatte ta at, skulde hun ikke dø av sult. Første gangen gik et riktig bra; folk vilde gjerne kjøpe hos denne vakre nge konen; de gav hende det hun vilde ha for arerne sine, og det var mange som gav hende pen er og likevel lot krukkerne staa. Nu levde de av et hun hadde tjent, saalænge det varte, og manden jøpte ind en hel del nyt lertøi. Hun satte sig da ned det ved et hjørne paa torvet og stilte varerne op indt omkring sig. Da kom en fuld husar ridende indt ind mellem krukkerne hendes, saa de gik i tusen tykker. Hun blev rent fortvilet og satte sig til at raate, og var saa ræd at hun visste ikke hvad hun kulde ta sig til. „Aa, hvorledes skal det gaa, naar anden min faar vite dette?“ ropte hun. Hun sprang em og fortalte ham ulykken. „Hvor kunde du nu ere saa tosset at sætte dig like ved hjørnet med de kjøre sakene!“ sa manden. „Men lat nu være at raate! Jeg visste jo at det ikke nytter at sætte dig slikt arbeide. Derfor har jeg nu været oppe i onsgaarden og hørt ester om de ikke hadde bruk or en kjøkkenjente, og de har lovet at ta dig i tje este; der faar du kosten frit.“

Saledes blev kongsdatteren kjøkkenjente; hun kulde gaa kjøkemesteren tilhaande og gjøre det mpleste arbeide. Under sit skjørt hadde hun hæn ende et par tasker, og i hver av dem bar hun en rukke; de matrestene hun fik, gjemte hun der, for ta dem med sig hjem. Det var det de hadde at ve av. Saa var det en dag stort bryllup i kongs aarden, for den ældste av kongssønnerne skulde gifte

sig. Fattigkonen stilte sig ved salsdøren og saa ind paa stasen. Lysene blev tændt, den ene gjesten finere end den andre gik ind i salen, og der lyste alt i glans og herlighet. Da tænkte hun med sorg paa sin skjæbne og angret bittert sin stolthet og sit overmod, som hadde fornedret hende saa dypt og ført hende i saa stor fattigdom. Av alle de kostelige retter som blev baaret ut og ind, stak tjeneren en gang imellem noget til hende; det gjemte hun i krukkerne sine, for siden at bære det hjem. Men med én gang kom kongssønnen ind; han var klædd i fløiel og silke og hadde et guldkjæde om halsen. Da han fik se den vakte unge kvinden nede ved døren, tok han hende i haanden og vilde danse med hende. Hun blev forærdet og drog sig tilbake; for hun saa det var kong Trosteskjeg, som hadde fridd til hende, og som hun hadde vist bort med spot. Men det nyttet ikke at hun tred imot; han drog hende ind i salen; men da røk let baandet av som taskerne hendes var bundet i, saa krukken faldt ut og gik i stykker, suppen randt paa gulvet, og bollerne kom trillende frem for føtterne hendes. Dette vakte stor latter og moro i salen; men hun, stakkar, var saa skamfuld at hun ønsket sig nange favner under jorden. Hun sprang til døren og ilde fly sin vei; men paa trappen kom en mand efterende og førte hende tilbake, og da hun saa paa ham, var det ingen anden end kong Trosteskjeg. Han talte enlig til hende og sa: „Du skal ikke være ræd! Jeg er spillemanden, som du har bod sammen med i det isle huset. Det var av kjærlighet til dig at jeg klædde dig ut, og husaren som knuste krukken for dig, et var mig det ogsaa. Min mening med denne ad-

færd var at bøie dit stolte sind og straffe dig for din overmod.“ Da graat hun bitre taarer og sa: „Jeg har baaret mig stygt ad og gjort dig stor uret, og jeg er ikke værd at være din hustru.“ Men da sa han „Nu skal du ikke graate og sørge længer. De onde dage er det slut med, og nu vil vi holde bryllup!“ Saa kom kammerjomfruene og klædde hende i brudeklær, og hendes far og alle hans hofffolk kom og ønsket hende til lykke med hendes giftermål med kong Trosteskjeg, og da blev det fest med glæde og gammaen. Jeg skulde bare ønske at du og jeg hadd været med!

Sterke-Matti.

(Finlandsk eventyr.)

Det var engang en herremand som var saa rik, at han ikke visste hvor han skulde gjøre av alle pengene sine; men han var saa gjerrig, at om han gav ut en skilling, vilde han straks ha en daler igjen. Pengene sine gjemte han i en stor kiste med syv hængelaaser for, og om natten gik han selv utenfor huset og gjødde som en stor bandhund, for han hadde ikke raad til at holde hund, maa vite.

Men saa var det engang, han skulde fæste sig gaardsgut; da maatte han fare langveis, for hjemme i bygden var ingen at finde som vilde tjene hos ham. Han spændte da hesten for slæden og kjørte avsted. Da han kom til den første gaarden i nabobygden, bandt han hesten ved grinden og gik ind i stuen. Derinde sat husbonden ved bordenden, og paa begge sider av ham sat den ene unggutten efter den andre, og alle saa de ut til at være gode arbeidskarer.

„Er det nogen her som vil ta tjeneste som gaards-gut hos mig?“ spurte herremanden. Nei, det var det da ingen som vilde; for de hadde alle hørt hvad slags kar han var. Da ingen svarte ja, saa sa husbonden tilslut at det laa en fremmedkar borte i pei-

sen; det kunde jo hænde han vilde ta tjeneste. „Hvem er det da?“ spurte herremanden. Men det visste husbonden ikke noget andet at svare paa end at han hette Matti, og var kommet ranglende dit for en stund siden, og hadde lagt sig op i peisen med det samme. „Men du kan jo selv snakke med ham,“ la han til og ropte paa Matti.

„Vent litt! Det har vel ikke nogen hast,“ svarte Matti borte i peisen, og tok til at gjespe og strække paa sig; styg og sotet saa han ut, og luggen hang ned i øinene paa ham; men stor og sterk var han, det kunde en se. „Har du lyst til at bli gaardsgut hos mig?“ spurte herremanden. „Aa nei, lyst har jeg ikke,“ svarte Matti; „men jeg kunde vel friste likevel, kunde vi bare bli enige om lønnen.“ — „Hvad løn kræver du da?“ spurte herremanden. „Aa, jeg faar vel ha mat og klær som de andre guttene, og naar jeg har tjent aaret ut, vil jeg ikke ha anden løn end at kneppe dig en gang paa næsen.“ Men da herremanden hørte det, blev han sint og drog sin vei med det samme; han fik prøve sig frem et andet sted, tænkte han.

Da han kom til nærmeste gaard, saa gik det paa samme maaten der. Ingen vilde ta tjeneste hos ham, for de hadde hørt hvor gjerrig han var; men saa sa husbonden at borte i peisen laa en fremmedkar som nu netop var kommet dit. „Du kan jo spørge ham om han vil ta tjeneste hos dig.“ Og saa ropte husbonden paa Matti. „Vent litt!“ svarte Matti, og tok til at gjespe og strække paa sig, og saa kom han frem, styg og sotet og med luggen ned i øinene. Herremanden spurte ham da om han vilde tjene hos

ham som gaardsgut, og saa gik det paa samme vis som forrige gang. Han vilde ha mat og klær, sa han, og naar aaret var omme, vilde han ha lov til at kneppe herremanden en gang paa næsen. Men da blev herremanden sint og drog sin vei med det samme.

Da han kom til nærmeste gaard, saa gik det like ens; det var ingen som vilde ta tjeneste uten Matti, og han vilde kneppe herremanden en gang paa næsen, naar han hadde tjent et aar. Herremanden var nu kjed av at reise omkring til ingen nytte, og da han hadde tænkt sig om en stund, saa syntes han at Matti blev en svært billig gaardsgut ialfald, og saa fik han vel finde sig i at han for en gangs skyld kneppet ham paa næsen. Saa fæstet han Matti til tjenestegut, og sa at han kunde staa bak paa meierne; selv satte han sig i slæden, og saa bar det avsted, til de kom til herremandens gaard.

Næste morgen kom Matti ind til husbonden og spurte hvad han skulde gjøre. Men herremanden kunde knapt kjende ham igjen; for nu var Matti hverken lat eller sotet, og arbeide kunde han, og aldri var det nei i hans mund, om han blev sat til det tyngste og groveste arbeidene. Herremanden fik snart syn for at han hadde likesaa stor nytte av Matti som av alle de andre guttene tilsammen; for det fandtes ikke arbeide saa tungt at han ikke orket det. Men da vinteren var gaat, og det blev vaar, saa tok han til at tænke paa aarslønnen. Det var jo svært bra, syntes herremanden, at slippe at lægge ut penger; men det var ikke frit for at han var ræd, naar han saa hvor sterk den nye gaardsgutten var, og han da

kom til at tænke paa at denne syren skulde kneppe ham paa næsen.

Tilslut blev han rent urolig over dette, og gav sig til at grunde paa om det skulde findes nogen raad til at bli av med Matti. En dag satte han da op sit blideste fjæs og bad Matti gaa bort i utmarken og drive hjem sauene; han kunde ta bra meget niste med sig, for veien var lang. Jo, Matti var straks villig og la i vei. Mens han gik, rettet han baade her og der paa ting som var i ulag; somme steder reiste han op skigarden, andre steder rev han op en og anden vidjebusk som stod i engen. Til slut kom han da frem og gav sig til at lete efter sauene. Men alt det han lette, saa fandt han ingen sauere; han gik sig baade sulten og tørst, og saa syntes han det var paa tide at smoke paa nisten. Han satte sig ned ved en lade, som stod i utmarken, og gjorde sig til gode, det bedste han kunde. Men med én gang fik han høre en styg uling og tuting bak laden, og da han skulde se efter, kom der luskende frem en stor ulveflok. „Aa haa, er det slike sauere!“ sa Matti, og saa brøt han av en unggran, og med den drev han hele graabenflokken hjem til herregaarden og slap den ind i sauefjøset. Da det var gjort, gik han ind til herremanden. „Nu har jeg hentet sauene,“ sa han.

Herremanden undret sig paa hvor Matti hadde faat sauene fra; for i mands minde hadde der ikke kunnet gaa nogen buskap i utmarken for graabenens og bjørnens skyld; men han maatte da bort i fjøset for at se paa sauene. Da han gløttet ind og fik se graabenflokken, kan det vel hænde han skyndte sig med at faa døren igjen. Men han vilde ikke la sig

merke med noget; han gik bort til Matti og sa han hadde røktet sit erende godt og vel, og imorgen fik han gaa ut i hestehagen og hente hjem hesten ogsaa.

Jo, det skulde Matti gjøre. Han drog avsted med bidslet paa armen; men alt det han lette, saa kunde han ikke finde nogen hest. Han blev træt og satte sig ned ved et lidet tjern for at hvile sig, og der fik han se det laa en halvætt hund. Bedst som han sat og undret sig paa hvad slags dyr som hadde hat fat i den, hørte han noget komme knurrende og tassende, og da han skulde snu sig og se efter, saa kom det frem en stor bjørn, som skulde hit og æte op resten av hundeskrotten. „Aa haa, er det slik hest!“ sa Matti; men hjem skulde den nu, mente han, sprang op paa ryggen av den og klemte bislet ind i munden paa den. Og dermed red han bamsen hjem til herregaarden og bent ind i stalden. Saa gik han ind til herremanden. „Nu har jeg hentet hesten,“ sa han. Herremanden undret sig paa hvad dette var for slags hest; for han tænkte paa saueflokken som Matti hadde drevet hjem; han gløttet bare saa smaat gennem stalddøren; men da han fik se bamsen, var han ikke længe om at faa døren igjen. Allikevel vilde han ikke la sig merke med noget; han gik bort til Matti og sa han hadde røktet sit erende godt og vel denne gangen ogsaa.

Herremanden tok nu atter til at grunde paa hvad han skulde gjøre for at bli av med Matti; for han var ræd det gik paa livet løst, om en saa sterk kar skulde kneppe ham paa næsen. „Imorgen har jeg tænkt at sende dig et erende langt bort i skogen,“ sa han til Matti; „du gaar bortom tjernet og videre fremover,

til du faar se et berg; i det berget bor en rise, som skylder mig penger. Jeg har krævd ham flere ganger, og nu kan du sige jeg ikke vil vente længer, og at jeg har sendt dig for at hente pengene. Du faar ta med dig en stor sæk, saa du kan hente alt med én gang.“

Jo, det skulde Matti gjøre, og morgenen efter la han i vei, med en stor sæk paa ryggen. Da han hadde gaat en lang stund, kom han til berget som risen bodde i. Han lette baade høit og lavt, men kunde ikke finde nogen dør paa berget, og saa tænkte han at han fik banke paa.

„Hvem er det som vækker mig av min søvn?“ ropte risen. „Aa, det er nok mig,“ sa Matti; „jeg kommer for at hente de pengene du skylder min husbond herremanden.“

„Jeg skylder ikke bort nogen penger,“ ropte risen, og det var sandt nok, for herremanden hadde bare sendt Matti av gaarde forat risen skulde gjøre ende paa ham. Men Matti mente at risen fik punge ut med pengene likevel, for han vilde ikke komme hjem uten at ha fuldført sit erende. Da blev risen sint. Det blev et svært braak inde i berget, med én gang aapnet fjeldvæggen sig, og risen kom ut. „Jeg skal give dig penger jeg,“ sa han, og røk like paa Matti. Men Matti var ikke sen til at komme sig unda, og saa kom han bak paa risen, tok ham i nakken og puttet ham ned i sækken. Det hjalp ikke noget, alt det risen slog og spændte; Matti bandt vel for sækken, slængte den paa ryggen og bar risen hjem til herregården.

Imens sat herremanden hjemme og glædet sig

over hvor inderlig ful han hadde været; nu slap han at se Matti igjen, tænkte han. Men ret som det var, fik han øie paa Matti, som kom gaaende borte i skogbrynet med sækken paa ryggen. Da bley herremanden saa ræd, at han tok tilbens med det samme, alt det han orket, og løp fra baade gaard og grund; det vilde han heller end ha noget mere at gjøre med Sterke-Matti.

Da nu Matti kom frem til gaarden, og hørte at herremanden var rømt, saa tænkte han det ikke var nødvendig at passe paa risen længer. Han gik bort til stalddøren, løste op baandet paa sækken og slap risen ind i stalden til bjørnen og graabenen. „Hvor godt folk er, kommer godt folk efter,“ sa han; „nu kan du spænde hesten fore og ta med dig sauene.“ Risen var ikke sen til at komme ut av sækken, og løp til skogs med det samme, uten saa meget som at se sig om engang, og han ventet nok ikke paa at faa med sig hesten og sauene heller; de før avsted hver paa sin kant, dit de var kommet fra.

Da Matti var blit av med baade herremanden og risen og bjørnen og ulvene, saa gav han sig til at ringe med den store gaardsklokken, og da alle gaardsfolkene hadde samlet sig ute paa tunet, sa han til dem at herremanden var rømt, og at det var bedst de nu sørget for at ta ut aarslønnen sin. Han gik ind og hentet den store kisten som herremanden hadde pengene sine i, og da han hadde faat den ut paa tunet, spændte han bunden istykker, saa sølv-dalerne trillet bort efter marken. Folkene var ikke sene om at sanke dem op, og det aaret slap de at klage paa aarslønnen. Men selv tok Matti ingenting.

Han hadde ikke tinget sig anden aarsløn, sa han, end at han skulde ha lov til at kneppe herremanden en gang paa næsen, og nu vilde han drage ut i den vide verden for at lete op husbonden og kræve lønnen av ham.

Han gik baade langt og længe, og tilslut kom han ned til stranden. Ute paa sjøen saa han en stor farkost, og i den sat en svær mand og fisket, med en diger trosse til snøre og et mastetræ til fiskestang. Det var meget til kar, tænkte Matti, og han syntes det skulde være moro at kjende denne manden.

„Aa hoi!“ ropte han utover. „Aa hoi! aa hoi!“ svarte manden i baåten; det hørtes likesom tordenen slog. „Jeg er noget grov i maalet,“ sa han. „Jeg er saa, jeg med,“ svarte Matti; „hvad er du for en kar?“ — „Aa jeg er nu fisker jeg,“ svarte den andre; „jeg holder paa at drage hvalfisk. Men hvem er du da?“ — „De kalder mig for Sterke-Matti,“ svarte Matti. „Nu nyss hadde jeg tjeneste hos en rik herremand, som jeg skulde faa kneppe paa næsen; men saa rømte han fra mig, og nu er jeg ute og leter efter ham. Hvad synes du, om vi slog følge?“ — Jo, mente fiskeren, det kunde nok la sig gjøre; „jeg har ikke faat saa meget som et nap idag,“ sa han, „og det kunde da være moro at se hvorledes du greier det med husbonden.“ Saa gjorde han op redskapen og rodde til land, drog baaten op i stranden og la i vei sammen med Matti.

Da de hadde gaat en stund, fik de se noget som glitret i solskinnet og kom nærmere og nærmere. „Undres paa hvad det kan være for slag,“ sa Matti. „Vi faar se,“ sa fiskeren, og saa stanset de, for at

se nøiere efter. Da fik de se det var en stor, sterk, herdebred mand, som bar en blankskuret kobbergryte paa hodet. Den var stor og tung som en bryggepande; men manden bar den saa let som det bare hadde været et eggescal.

„Den karen ser ut til at være jevnsterk med os,“ sa fiskeren. „Jeg skulde næsten tro det,“ sa Matti. „Skal vi spørge ham om han vil slaa følge med os?“ — „Ja, lad os det!“ svarte fiskeren, og saa spurte de om han vilde gi sig i lag med dem, og hvad han var for slags kar. „Jeg er kobbersmed,“ sa manden, og hilste nok saa pent med gryten; „men hvad er dere for folk da?“ De svarte da hvem de var, og kobbersmeden var straks villig til at følge med dem; saa drog de videre alle tre, og paa veien fortalte de hverandre om sine hændelser.

Da det led mot middagstid, blev Matti sulten, og saa spurte han de andre om de ikke skulde ta sig en hvil og faa sig noget mat. Jo, det syntes de andre kunde være noksaa bra, og saa blev de enige om at de skulde gaa ind i skogen og veide noget vildt til ferskmat. Da de hadde gaat et stykke, kom de til en vakker ungskog; inde i den var en grøn rydning, med en stor birk midt paa pladsen, og under birken var en klar kilde; der syntes de alle var en god hvileplads. Først gav de sig til at sanke ved, og da de saa hadde tændt op et baal og sat kobbergryten over varmen, blev de enige om at kobbersmeden skulde bli igjen og koke vandet, mens fiskeren og Matti drog hver paa sin kant for at faa fat i noget fisk og vildt. Smeden fyldte gryten med vand fra kilden og lot det koke op; men des mer det kokte,

des rødere blev det, og da det hadde koct en stund, blev det rent rosenrødt. Dette syntes kobbersmeden var underlig; han tok sleven fuld, for at smake paa det, og da var det den bedste suppe som nogen kunde ønske sig. Saa løftet han gryten varsomt av ilden og satte den fra sig paa marken. Men i det samme kjendte han at nogen nappet ham i frakkeskjødet, og da han snudde sig og skulde se hvem det var, fik han se en dverg som stod der, en liten fyr med graa trøie og rød tøplue.

„Hvad er du for en kar?“ spurte kobbersmeden. „Jeg bor her like ved,“ svarte dvergen, „og saa fik jeg se du holdt paa at koke suppe av kildevandet mit. Du kan vel gi mig en taar med?“ — „Det kan du gjerne faa,“ svarte kobbersmeden; „det monner vel ikke stort i gryten, det du æter.“

Dvergen kløv da op paa en stor sten, for at naa grytekanten; men aldrig saa snart hadde han sat munden til gryten, saa var den tom med én gang, uten saa meget som en draape paa bunden. Straks det var gjort, hoppet han ned i kilden, og blev borte med det samme.

En liten stund efter kom fiskeren og Matti tilbake. Fiskeren hadde med sig et knippe ørret, og Matti kom bærende med en elgekalv. Begge to var nu svært sultne, og da de saa at kjedlen var tømt, blev de ærgerlige, kan en vite, og tok til at skjende paa kobbersmeden, fordi han ikke hadde passet bedre paa.

Fiskeren mente det var en skam, at kobbersmeden ikke hadde kunnet faa tak i den vesle dvergen; nu skulde han koke maten, sa han, saa kunde de andre to ta sig en lur imens borte i smaaskogen.

Han satte da gryten paa varmen og fyldte den med vand fra kilden. Men det gik ikke anderledes med ham end med kobbersmeden. Vandet blev rødt denne gangen ogsaa, og da han tok en skvæt i slevnen og smakte paa, saa var vandet blit til saa god suppe at han aldrig hadde smakt noget saa godt. Han løftet gryten varsomt av ilden og satte den ned paa marken; men saa kjendte han at nogen nappet ham i frakkeskjødet, og da han skulde snu sig, fik han se dvergen i den graa trøien og den røde toppluen. „Faar jeg lov til at smake?“ spurte dvergen. „Gjerne det, om du har lyst,“ svarte fiskeren, og gjorde sig færdig til at nappe ham, om han drak for meget. Men det gik like ens som forrige gangen: aldrig saa snart hadde dvergen sat gryten til munden, saa var den tom med det samme, og ikke saa meget som en draabe igjen, og dvergen blev borte i kilden. Fiskeren slog efter ham med slevnen, men traf bare kobberkqedlen, saa den før langt bortover marken og skranglet ind i smaaskogen og vækket Matti og smeden.

„Hei da!“ ropte Matti, og kom springende; „hvad er det nu som er paafærde?“ — „Aa, det er nok denne dvergen som er ute igjen,“ svarte fiskeren, og saa maatte han da fortælle hvorledes det var gaat. Kobbersmeden ertet ham for dette; de blev sinte begge to, og hadde ikke Matti lagt sig imellem, hadde det blit et rent slagsmaal. Men saa sa Matti at nu kunde de andre to gaa bort og faa sig en blund i smaaskogen, saa skulde han koke maten.

Matti la paa varmen igjen, øste vand fra kilden op i gryten, satte elgekalven paa spet, og la fisken

paa gloen; men det gik nu som før: dvergen kom og bad om at faa smake paa suppen. Matti hadde lyst til at prøve om han ikke kunde lure dvergen, og saa sa han at han kunde faa lov til at ta en liten slurk, men heller ikke mere. Men det gik paa samme vis som før: dvergen tømte gryten med én gang, og saa hoppet han ned i kilden.

„Stop! stop! Ikke saa braat!“ ropte Matti, og dermed sprang han ut i kilden efter dvergen, saa spruten stod om ham.

Han sank like tilbunds, og fik bare saa vidt øie paa den røde topluen til dvergen, som smat gjennem en dør og skulde til at stænge den efter sig. Men Matti fik fæstet fingeren i dørsprækken, brot saa op døren og løp efter dvergen gjennem en lang, hvælvet gang, som var oplyst med mange hundrede lamper, saa det glitret i væggene, for de var gjort av bare koraller og skjæl. Men Matti hadde ikke stunder til at se sig om; han rendte efter dvergen, alt det han orket; men den lille fyren var saa rask paa foten, saa Matti ikke naadde ham igjen, før han fik smøget gjennem den store kobberdøren som lukket for enden av gangen. Den slog han i laas efter sig, og døren var saa sterk at Matti ikke var god til at faa den op, og ikke fik han spændt den sund heller. Saa skyndte han sig tilbake, for at faa hjælp av fiskeren og kobbersmeden. Han stak hodet op av vandet og ropte paa dem; men han fik ikke noget svar, og da han skulde se efter, hadde de ætt op al maten og tat med sig kobbergryten. „Aa haa! var det slike folk?“ tænkte Matti; „men jeg raaker dere vel igjen engang her i verden!“

Nu mente han at han fik hjælpe sig selv. Han tok med sig en stor sten, og gik saa tilbake samme vei han var kommet. Da han stod ved kobberdøren igjen, tok han til at bende og bryte, det meste han orket; men porten vilde ikke op. „Jeg faar nok prøve paa en anden maate,“ tænkte han, og saa gik han et par steg tilbake og kastet stenen av al sin magt midt i dørspeilen, saa døren gik i knas. Dvergen hadde hele tiden staat bak den og stemt imot; men nu tok han tilbens, og Matti efter. Indenfor døren var en stor sal med gulv og vægger av rød sten; alt var rødt derinde og oplyst av mange tusen voksllys. Midt i salen var en stor springbrønd, som sprutted roserødt vand høit op mot taget. Men Matti gav sig ikke tid til at se paa dette; han sprang efter dvergen, gjennem det ene rummet efter det andre, over trapper og nedover trapper, til de kom til en stor gulddør, som dvergen smat igjennem; men da var Matti saa tæt i hælene paa ham saa han ikke fik tid til at lukke den igjen efter sig. De kom da begge paa én gang ind i et litet hvælvet rum, hvor det stod en muret ovn, og paa den stod en pande med noget som kokte.

„Vil du nu gaa din vei, saa skal du faa halvdelen av alt det jeg eier,“ ropte dvergen. „Først skal du ha noget for suppen du drak op,“ svarte Matti. „Ja ja,“ sa dvergen, „siden du ikke vil gaa med det gode, saa skal jeg vel merke dig slik at du skal kjende det,“ og dermed røk han paa Matti. Og dvergen, saa liten han var, var saa sterk, at Matti aldrig kunde tænkt det var saa store kræfter i saa liten krop. Nu blev det et svært basketak; snart var dver-

gen ovenpaa, og snart Matti; men tilslut blev nu Matti den sterkeste likevel; han fik dvergen under sig og satte knæet paa bringen hans. Ret som det var, hørte han det sukke saa saart borte i en ro, og da han skulde se efter, fik han se den vakreste prinsesse; hende hadde dvergen bortført.

Nu da Matti hadde overmagten, tænkte han det var bedst at gjøre det av med dvergen med det samme, og da det var gjort, omfavnet prinsessen Matti og kysset ham, og sa at han var hendes redningsmand. For hun var datter av kongen der i landet, som bodde i sit slot paa den andre siden av skogen; dvergen hadde bortført hende, engang hun var ute og gik sammen med lekesøstrene sine. De var kommet til kilden; der hadde prinsessen sittet og speilet sig i vandet; men med én gang hadde hun kjendt at nogen tok hende om livet, og før hun fik snudd sig, for at se hvem det var, hadde dvergen hoppet ned i kilden med hende og gjemt hende dernede.

Hun lovet Matti at hun vilde ha ham til mand og ingen anden. Men før Matti gik bort fra dverghulen, puttet han lommerne fulde av kostbare stener og anden rigdom, og det han ikke kunde faa i lommerne, det puttet han ned i støvleskafterne og indunder hatten. Og saa skulde de avsted, for at finde faren til prinsessen. De gik gjennem gangene; men da sluknet lysene, og da de kom ind i den store marmorsalen, var det ikke mer end saavidt de fandt frem i mørket; men med det samme de var kommet ut av den sidste døren, hørte de et smeld bak sig, likesom hele hulen var raset ned, og da de skulde

se sig om, var hverken hule eller kilde at se, og de stod ved en rød grind midt i skogen.

Da de kom frem til slottet, hvor prinsessens far bodde, blev den gamle kongen hjertelig glad, kan en vite, nu da han fik igjen datteren, som han mente var død for lange siden. Da han hørte prinsessen vilde gifte sig med ham som hadde frelst hende, gav han sit samtykke med det samme. Matti blev den gjæveste mand i riket næst efter kongen og hovedsmandsmand for krigsmagten baade tillands og tilvands. Og saa blev det turet bryllup baade vel og længe.

Men en av bryllupsdagene, mens dansen gik som bedst, kom kongen ind og sa til brudgommen at det stod to fremmedkarer utenfor, som vilde tale med ham. Det var kobbersmeden, fiskeren, og herremanden som Matti hadde tjent hos; de kom alle tre for at faa tjeneste i kongsgården. Men da Matti fik se dem igjen, sa han at nu skulde de faa sin straf alle tre, fordi de hadde været saa onde og falske. Fiskeren tok han og kastet langt ut i sjøen, saa han sank tilbunds og blev hængende fast i leren; der sitter han nu og maser for at komme op, og da rører han op sjøen, saa den bryter med store bølgeskavler. Kobbersmeden tok han og slængte høit op paa himmelen, midt imellem de mørkeste skyene; der sitter han fast og kan ikke komme ned igjen; men hver gang han blir sint, saa slaar han paa kobbergryten, og da siger folk at det tordner. Saa var det bare herremanden igjen; ham slængte Matti op i maanen, og der blev han sittende fast. Manden i maanen, som vi jo alle har set, det er ingen anden end herremanden.

Røverbrudgommen.

(Tysk eventyr.)

Det var en gang en møller, som hadde en vacker datter, og da hun var blit voksen pike, vilde han gjerne ha hende vel forsørget og godt gift; derfor sa han til hende: „Kommer her bare en høvelig frier og vil ha dig, saa skal jeg ikke vise ham bort.“ Det varte ikke længe, før det kom en frier som lot til at være svært rik, og da mølleren slet ikke visste noget at utsætte paa ham, saa lovet han ham at han skulde faa datteren. Men piken selv likte ham slet ikke og hadde ingen rigtig tro paa ham. Bare hun saa ham eller tænkte paa ham, fyldtes hendes hjerte med gru og rædsel. En dag sa han til hende: „Du er min brud, som du jo vet, og nu er det paa tide at du kommer og ser til mig.“ Piken svarte da: „Jeg vet ikke hvor du bor.“ — „Mit hus ligger ute i skogen,“ svarte han. Hun søgte paaskud til at la være at komme, og sa at hun ikke kunde finde veien. Da sa brudgommen: „Nu paa sondag maa du komme. Jeg har alt bedt gjester, og forat du kan finde frem gjennem skogen, skal jeg stro aske der du skal gaa.“ Søndagen kom, og piken maatte da avsted; men hun var saa ræd, endda hun ikke selv visste hvad hun var ræd for, og for at merke sig veien, fyldte hun

begge lommerne sine med gryn og erter. Da hun kom til skogen, saa hun asken som var strødd der, og den fulgte hun; men allikevel kastet hun, ret som det var, et par erter langs veien, snart til høire og snart til venstre. Hun gik næsten hele dagen, til hun kom ind i tætte skogen, hvor den var mørkest, og her fik hun øie paa et enslig hus; det saa skummelt og uhyggelig ut. Allikevel gik hun ind, men fandt ikke et menneske, og i førstningen hørte hun ikke en lyd; men saa hørte hun en røst som ropte:

„Vend om, du brud saa fager og god!
Denne morderhule kræver dit blod.“

Hun saa sig om, og merket at stemmen kom fra en fugl, som sad i et bur i vinduet. Endda en gang ropte den:

„Vend om, du brud saa fager og god!
Denne morderhule kræver dit blod.“

Hun gik nu videre fra rum til rum; men ikke et liv var at se. Tilslut kom hun ned i kjelderen. Der sat en ældgammel kone og vagget med hodet. „Kan du sige mig om det ikke er her brudgommen min bor?“ spurte piken. „Aa dit stakkars barn!“ sa kjærringen, „hvorledes er du kommet hit? Dette er en fæl morderhule. Du mener nok du er brud, og at du snart skal holde bryllup, men det blir med døden til brudgom. Se her har jeg maattet sætte paa en stor kjedel med vand; naar de har dig i sin vold, hugger de dig i stykker uten naade og koker og æter dig; for du maa vite det er menneskeætere du er kommet til her, og døden er dig viss, ifald ikke jeg synes synd i dig og frelser dig.“

Saa tok kjærringen hende i haanden og førte hende bak et stort kar, hvor ingen kunde se hende. „Sit nu saa stille som en mus,“ sa hun, „og rør dig ikke av flekken, ellers er det ute med dig! Inat, naar røverne ligger og sover, skal vi fly sammen; jeg har længe ventet paa en leilighet.“

Straks efterat piken var kommen i skjul, gik døren op, og røverne kom ind. De slæpte med sig en ung pike, og fulde var de, saa ingen brydde sig om at hun graat og bar sig ilde. De gav hende vin at drikke, tre glas: et med hvit, et med rød, og et med gul vin, og da brast hjertet paa hende. Saa rev de av hende de fine klærne hendes, la hende op paa et bord, skar hendes fagre legeme op i mange stykker og strødde salt paa. Bruden, stakkar, som sat bak karet, skalv av rædsel; for nu fik hun se hvad røverne hadde tænkt at gjøre med hende.

En av dem la merke til en guldring, som sat paa lillefingeren til hende de hadde myrdet, og da han ikke straks fik den draget av, saa tok han en øks og hugg hele fingeren av hende. Men fingeren sprat i veiret, før over karet og faldt bent i fanget til bruden. Røveren tok et lys og lette efter den, men kunde ikke finde den. „Har du set bak karet?“ sa en av de andre til ham. Men da skyndte kjærringen sig at sige: „Kom nu tilbords! Imorgen kan dere lete bedre efter.“

„Det har du ret i,“ sa røveren, og saa satte de sig tilbords alle sammen. Konen hadde dryppet sovedraaper i vinen, og det varte ikke længe, før de blev øre ogsovntunge; de la sig ned paa gulvet, den ene efter den andre, og snart laa de alle og snorket.

Da bruden merket at de laa i dyp søvn, kom hun frem bak karet; hun maatte stige over alle røverne, som laa bortefter gulvet i en lang række, og hun var gruelig ræd for at nogen av dem skulde vaagne. Men lykken var hende god; hun kom godt og vel over dem og frem til døren, sammen med den gamle konen. Saa lukket de varlig op døren, og skyndte sig avsted, saa hastig de kunde, bort fra morderhulen. Asken som røveren hadde strødd ut, var blaast bort; men ertene og grynen, som piken selv hadde strødd, hadde slaat rod og var skutt op, og de viste dem veien i maaneskinnet. De gik hele natten og naadde frem til møllen i graalysingen. Og nu fortalte piken sin far alt det som var hændt hende.

Den dag da brylluppet skulde staa, kom brudgommen til møllen, og brudens far hadde bedt alle sine slegtninger og kjendinger. Mens de sat tilbords blev det gjort den avtale, at alle i laget skulde fortælle hver sin historie. Bruden sat paa sin plads ved siden av brudgommen, uten at mæle et ord. „Naa min kjæreste ven!“ sa han til hende, „har ikke du ogsaa noget at fortælle?“ Hun svarte da straks: „Jeg kan fortælle en drøm jeg nylig har hat. Jeg gik alene gjennem en skog og kom langt om længe til et hus. Der gik jeg ind, men ikke et liv var at se der; men i et bur ved vinduet sat en fugl og ropte:

„Vend om, du brud saa fager og god!
Denne morderhule kræver dit blod!“

Og saaledes ropte den en gang til. — Ja, det var jo bare en drøm, min ven!“ la hun til og saa

paa brudgommen. Saa blev hun ved at fortælle: „Jeg gik gjennem alle stuerne, tomt var det overalt, og det var saa uhyggelig alle steder. Tilslut kom jeg ned i kjelderen; der sat en gammel kone og vagget med hodet. „Bor ikke brudgommen min her?“ spurte jeg. Hun svarte: „Aa du stakkars barn! Det er en fæl morderhule du er kommet til. Brudgommen din har bare i sinde at dræpe dig og hugge dig i stykker, og saa vil han koke dig og æte dig op.“ — Ja, det var jo bare en drøm, min ven! — Men konen gjemte mig bak et kar, og straks efterat jeg hadde sat mig ned der, kom røverne hjem, og slæpte med sig en jomfru; hende lot de drikke tre glas vin, og av det brast hendes hjerte. — Ja, det var jo bare en drøm, min ven! — Saa drog de av hende de fine klærne, la hende op paa et bord, hugg hendes fagre legeme i mange stykker og strødde salt paa. — Ja, det var jo bare en drøm, min ven! — Men saa fik en av røverne se en ring som sat paa lillefingeren hendes, og da han ikke straks fik ringen løs, saa hugg han fingeren av, og den fôr over karet og faldt ned i mit fang. Her er fingeren med ringen!“ I det samme tok hun den frem og viste den til alle som sat ved bordet. Under denne fortælling var røveren blit blek som et lik; nu sprang han op og vilde rømme sin vei, men gjesterne holdt ham fast og bandt ham. Han blev ført for retten, og baade han og alle de andre i røverlaget maatte bøte med livet for sine misgjerninger.

Blaaskjeg.

(Fransk eventyr.)

Det var engang en mand som eide store gaarder baade inde i byen og ute paa landet. Vognene hans var helt forgylde, og guld- og sølvtoi hadde han i mængde. Men én ting hadde han som han helst vilde være foruten, og det var et stort blaat skjeg. Det gjorde ham saa styg og fæl, saa det ikke fandtes nogen kone eller ung pike som ikke tok benene fat straks hun saa ham.

I nærheten av ham bodde en rik og fornem frue, og hun hadde to vakre døtre. Han fridde hos moren til en av dem; hun kunde gi ham den hun helst vilde, sa han. Men ingen av dem vilde ha ham. Baade den ene og den andre mente det fik bli søsteren, og sa at selv kunde hun ikke ta nogen som hadde blaat skjeg.

Det var nu forresten heller ikke bare det blaa skjegget som var iveau. Manden hadde alt været gift flere ganger i forveien, og hvor det var blit av konerne hans, kunde ingen sige.

Men Blaaskjeg var ikke den mand som gav sig likevel. Han bad moren og døtrene, tre fire piker de kjendte, og nogen andre unge mennesker ut paa en

av de store gaardene han hadde ute paa landet. I otte dage holdt han dem der paa gaarden, og der var det bare lystighet og glæde fra tidlig paa morgenens til sent paa kvelden. Tilslut stelte han det slik, at den yngste datteren syntes at skjegget hans ikke var fuldt saa blaat som før, og at han forresten var en bra og snild mand. Og saa blev det da til det, at de skulde ha bryllup, straks hun var kommet hjem igjen.

Men da de hadde været gifte en maaneds tid, sa Blaaskjeg en dag til hende at nu maatte han ut paa en reise, og at han blev borte en seks ukers tid eller saa. Imens fik hun se til at more sig saa godt hun kunde, sa han. Hun kunde gjerne bede ut til sig paa landet hvem hun vilde, og godt og vel skulde de ha det i alle maater.

„Se her,“ sa han, „her har du nøkleknippet. Denne nøkkelen er til skapet med alt sølvet og guldet, og denne her er til pengekisten, og denne her til skrinet med diamanter og ædelstener. Og se her har du en nøkkel som lukker op til alle de andre værelserne. Men denne lille nøkkelen passer i døren til et litet kammer som ligger for enden av den lange gangen nedenunder. Nu kan du gaa forresten, over hele huset, hvor du vil; men én ting siger jeg dig: kommer du ind i det lille kammeret, gaar det dig galt, for da er det ikke den ting du ikke kan vente dig til straf. Hun lovet for sandt og visst at hun skulde ta sig vel i agt for at gjøre anderledes end han hadde sagt, og dermed kysset han hende, steg i vognen og reiste bort.

Aldrig saa snart var han borte, før de hun kjendte

kom fra alle kanter, for at se hvorledes hun hadde det. De hadde ikke turdet komme, mens Blaaskjeg var hjemme; for ham var de rædde for; men nu var de nysgjerrige efter at se al den rigdom og al den herlighet som fandtes i huset, saa de ikke kunde vente paa at bli bedt. De gav sig straks til at gaa fra værelse til værelse, det ene prægtigere end det andre, og de kunde aldrig bli færdige med at rose alle de herlige ting som der fandtes, og alle misundte de Blaaskjegs kone hvor herlig hun hadde faat det. Men hun selv var like glad med det alt sammen. Hun tænkte ikke paa andet end det lille kammeret nedenunder, og tilslut kunde hun ikke bare sig længer, men gik fra alle de andre, og steg saa fort nedover trapperne at hun holdt paa at falde flere ganger.

Hun blev staaende utenfor døren en stund, for hun maatte tænke sig om; hun husket paa hvor strengt Blaaskjeg hadde forbudt hende at komme ind der, og hun var ræd for hvorledes det skulde gaa hende, naar han saa hun hadde været ulydig. Men det hjalp ikke; fristelsen var for stor, og tilslut tok hun den lille nøkkelen og stak den ind i laasen, endda hun skalv, mens hun gjorde det. Da hun hadde faat døren op, kunde hun i førstningen ingenting se, for vindueslemmene var lukket igjen. Men en stund efter skimtet hun blodflekker bortover hele gulvet, og langsmed væggene laa likene av en hel mængde kvinder. Det var alle de konerne Blaaskjeg hadde hat før, og som han hadde gjort ende paa, den ene efter den andre.

Da hun saa dette, blev hun saa ræd, at hun trodte hun skulde dø med det samme. Det forteste hun kunde, slog hun døren igjen, tok nøkkelen ut og

skyndte sig ovenpaa. Der prøvde hun at komme sig noget igjen, men like galt var det med hende, og endda være blev det, da hun fik se at det sat blod paa nøkkelen; for det blodet prøvde hun at faa vasket av, men alt det hun gned og vasket, saa blev det sittende like fast. Det var troldom i nøkkelen, og saa fort som blodflekkene kom bort paa én side, saa kom de frem igjen paa en anden.

Men samme kvelden kom Blaaskjeg hjem igjen fra reisen, og sa at han underveis hadde faat et brev, som viste at han ikke hadde nødig at fare videre.

Konen visste nu ikke alt det gode hun skulde gjøre ham, forat han skulde tro hun var rigtig glad over at han var kommet hjem igjen saa snart. Men morgenen efter spurte han efter nøkleknippet, og hun kunde ikke andet end skjælve, da hun gav ham det, for nu kunde han nok skjonne hvorledes det var gaat. „Men nøkkelen til det lille kammeret?“ spurte han. „Hvor har du den?“

„Jeg har visst lagt den igjen oppe paa værelset mit,“ svarte hun.

„Du faar gaa og hente den da,“ sa han. Saa var det da ingen anden raad, hun maatte frem med den.

Blaaskjeg tok den og saa noe paa den. „Hvorledes kan det gaa til at det sitter blod paa den?“ spurte han.

„Det vet jeg ikke,“ svarte konen, og blev blek som et lik.

„Vet du det ikke?“ sa Blaaskjeg. „Ja, men jeg vet det jeg. Du har prøvet paa at komme ind i det lille kammeret, og du skal faa din vilje. Du skal faa komme ind til de andre derinde.“

Hun kastet sig paa knæ og bad for sit liv, og var saa sot og vakker at hun maatte kunne røre en sten. Men Blaaskjegs hjerte var haardere end flint. „Nei, du maa dø,“ sa han, „og det paa timen.“ — „Giv mig ialfald saapas tid, at jeg kan faa sige mine bønner,“ sa hun. „Du skal faa en halv time,“ sa han, „men ikke et øieblik længer.“

Straks hun blev alene, ropte hun paa søsteren. „Kjære Anna,“ sa hun, „gaa op i taarnet og se om ikke brødrene mine kommer. De har lovet at komme idag. Ser du dem, saa vink til dem, at de maa skynde sig.“ Søsteren gik straks dit op, og ret som det var, ropte Blaaskjegs kone: „Søster Anna, ser du ikke noget?“ — „Jeg ser ikke andet solskin og grønt græs,“ svarte søsteren. Men Blaaskjeg stod nede med en stor kniv og ropte: „Kom ned nu, ellers maa jeg hente dig!“ — „Straks, straks!“ svarte hun; men med det samme ropte hun op til søsteren: „Ser du ikke noget, søster Anna?“ — „Ikke andet end solskin og grønt græs,“ svarte søsteren. „Kom nu!“ skrek Blaaskjeg igjen. „Straks, straks!“ svarte konen, men ropte i det samme: „Søster Anna, ser du endnu ingen ting?“ — „Nu ser jeg en støvsky,“ svarte Anna. „Er det brødrene mine?“ spurte Blaaskjegs kone. — „Aa nei, det er bare en saueflokk,“ sa Anna. „Hvor blir det av dig?“ ropte Blaaskjeg. „Nu kommer jeg!“ svarte hun, men ropte op til søsteren: „Ser du endnu ingenting?“ — „Jo, nu ser jeg to riddere borte paa veien. Det er brødrene vore, og jeg vinker til dem at de skal skynde sig.“

I det samme skrek Blaaskjeg til hende med slik magt, saa hele huset skalv. Saa maatte den stakkars

konen gaa ned til ham. Hun kastet sig paa knæ og bad for sig.

„Det hjælper ikke,“ sa Blaaskjeg. „Nu skal du dø.“ Saa tok han fat i hende, og løftet kniven, for at skjære halsen over paa hende.

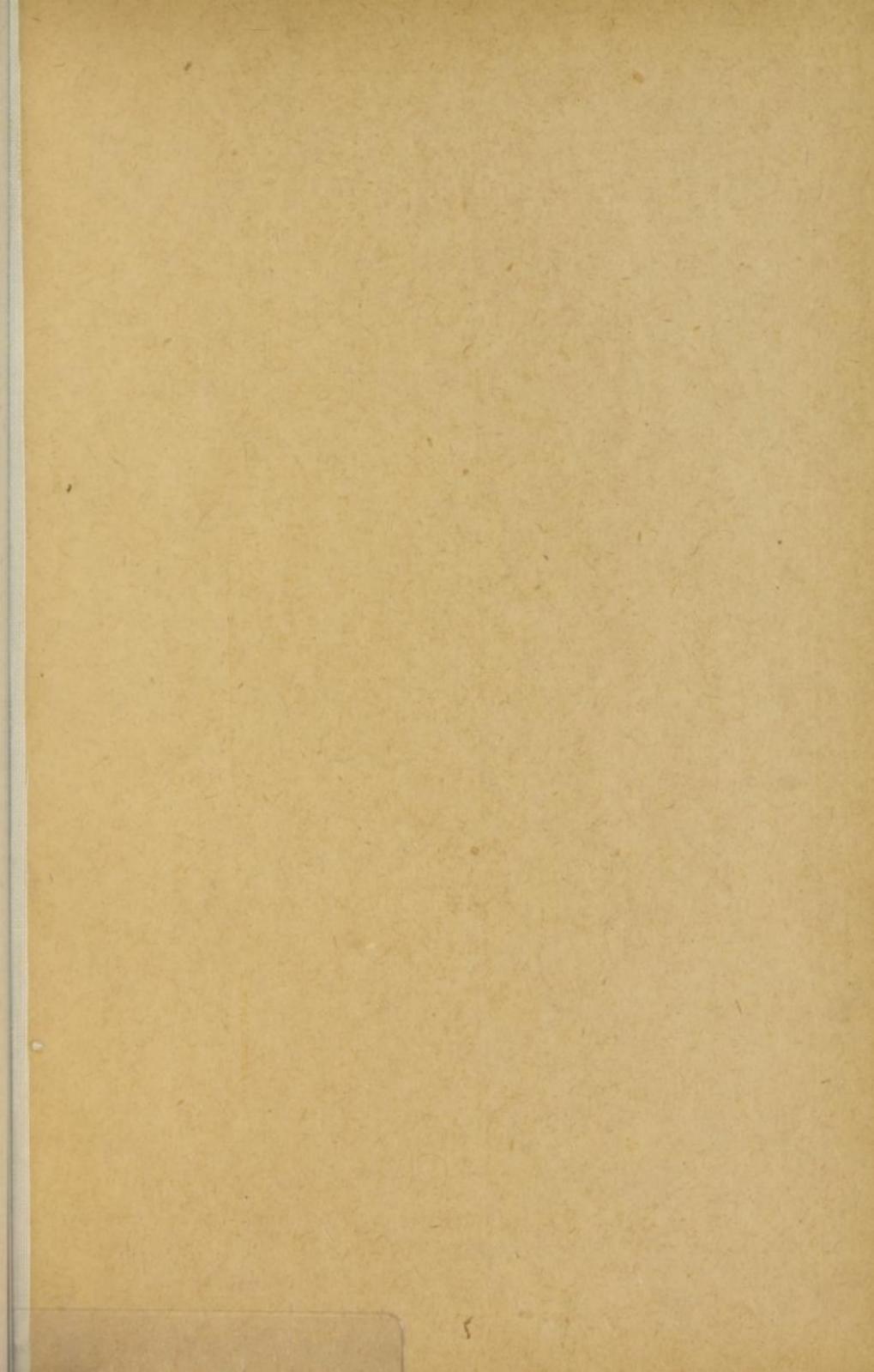
Hun bad saa inderlig vakkert om at faa leve bare et øieblik til. „Nei,“ svarte han, „nu faar du gi dig Gud i vold.“ Dermed vilde han støte til; men i det samme banket det saa sterkt paa porten at Blaaskjeg stanset.

Porten blev straks lukket op, og ind kom de to riddere, med dragne sverd, og før bent imot Blaaskjeg. Det var begge brødrene til konen. Han prøvde at komme sig unda; men de stak sine sverd gjennem ham, og dermed døde Blaaskjeg.

Konen takket brødrene, som hadde frelst hende. Da Blaaskjeg ikke hadde livsarvinger efter sig, arvet hun alt det han hadde eiet. Hun sørget for at søster Anna fik sig en bra mand, og det varte ikke længe saa blev hun selv ogsaa gift, med en mand som hun var glad i, og med ham levde hun siden baade lykkelig og længe.

Indhold:

	Side
Den tro Johannes	3
Hans og Grete	16
Sindbad Farmand	27
Gutten som drog omkring for at lære at grøsse	67
Tommelitens liv og hændelser i England	82
Trolskibet	91
Liljejomfruen	100
Katten med støvler paa	107
Gjætergutten	113
Askepot	127
Piken i museskindskaapen	139
Trolhesten	145
Risen og veslegutten	156
Ulv kongesøn	167
Bror og søster	183
Aladdin og den vidunderlige lampe	193
Jakob Kjæmpebane	216
De to brødre	225
Den lille kadi	253
Kjærringen som ikke var nyfiken	262
Den dødes søn	265
Kong Trosteskjæg	277
Sterke-Matti	285
Røverbrudgommen	300
Blaaskjeg	306

FORTEGNELSE
OVER
BARNENES BOKSAMLINGS BØKER

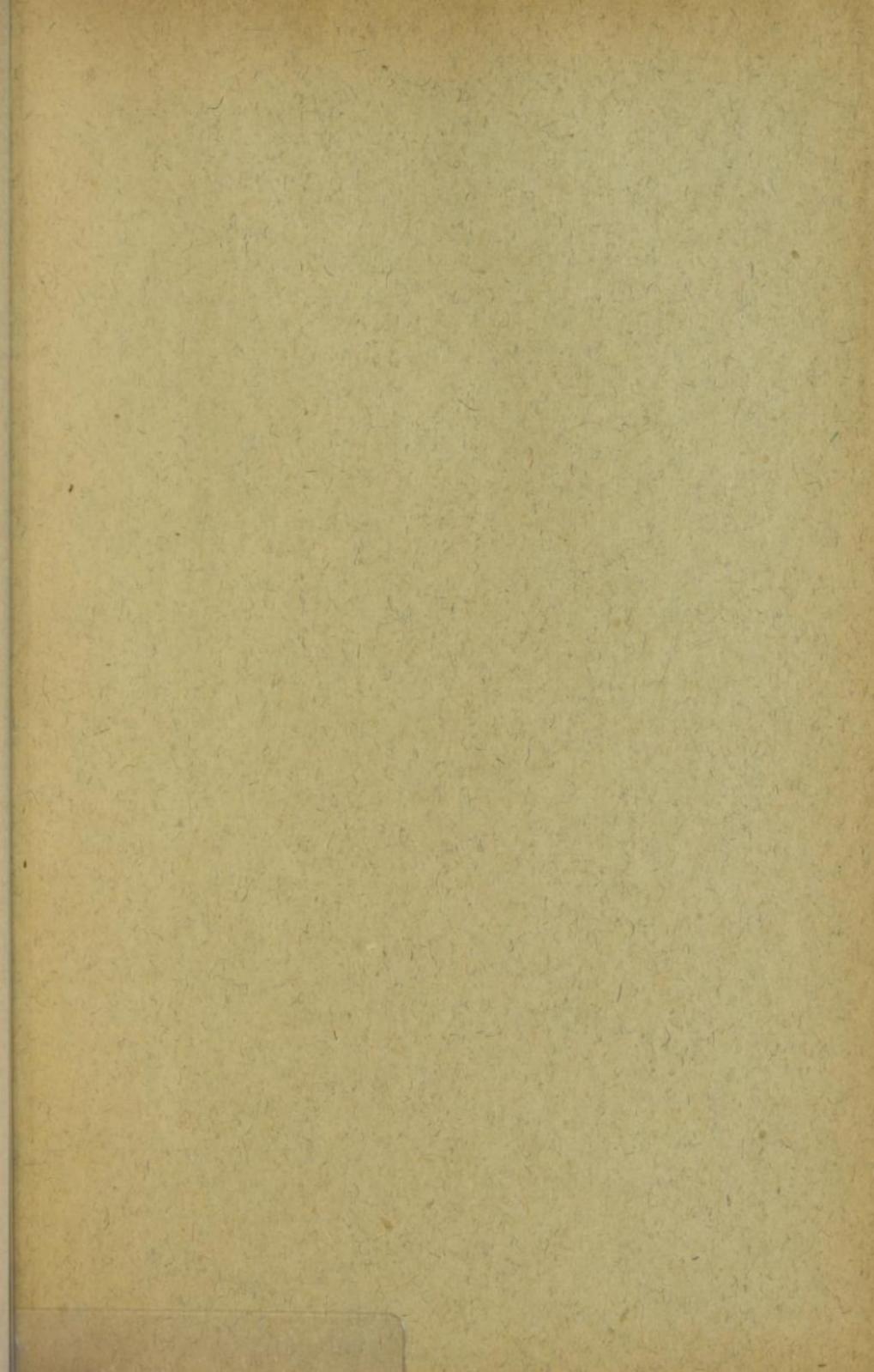
Nr.

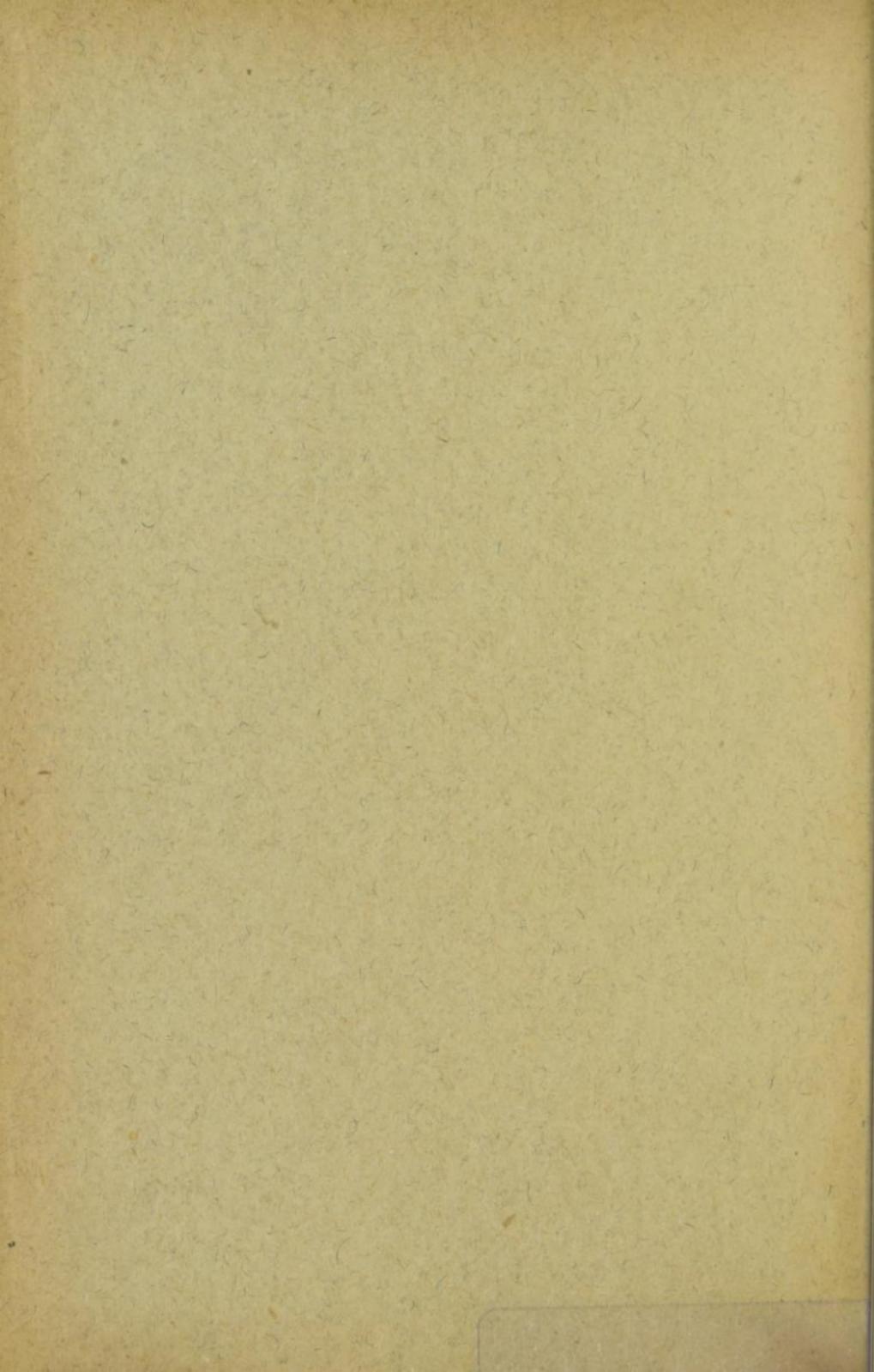
1.	Den Gule Ulv. En indianerfortælling av <i>Maine Raid.</i> Paa norsk ved adjunkt <i>T. Vetlesen.</i> 155 sider. 31 billede. Heftet . . .	Kr. 0.50
2.	Den Gule Ulv. Indbundet i papbind . . .	" 0.75
3.	Jorden rundt i 80 dage. Av <i>Jules Verne.</i> Paa norsk ved <i>Kr. Hauglid.</i> 211 sider. 37 billede. Heftet	" 0.60
4.	Jorden rundt i 80 dage. Indb. i papb. . . .	" 0.90
5.	Frændeløs. Av <i>Hector Malot.</i> Paa norsk ved adjunkt <i>T. Vetlesen.</i> 230 sider. 30 billede. Heftet	" 0.70
6.	Frændeløs. Indb. i papb.	" 1.00
7.	Styrmann Stav. Ei forteljing um ei stranding i Sudhavet av kapt. <i>Marryat.</i> Paa ny-norsk ved <i>R. Flo.</i> 313 sider. 33 teikningar. Heftet	" 0.90
8.	Styrmann Stav. Indb. i papb.	" 1.20
9.	Barnene i nyskogen. Av kapt. <i>Marryat.</i> Paa norsk ved <i>R. Flo.</i> 313 sider. 34 billede. Heftet	" 1.00
10.	Barnene i nyskogen. Indb. i papb. . . .	" 1.30
11.	Folkeeventyr fra mange lande. Paa norsk ved <i>T. Vetlesen.</i> 312 sider. 15 billede. Heftet . . .	" 1.00
12.	Folkeeventyr fra mange lande. Indb. i papb.	" 1.30

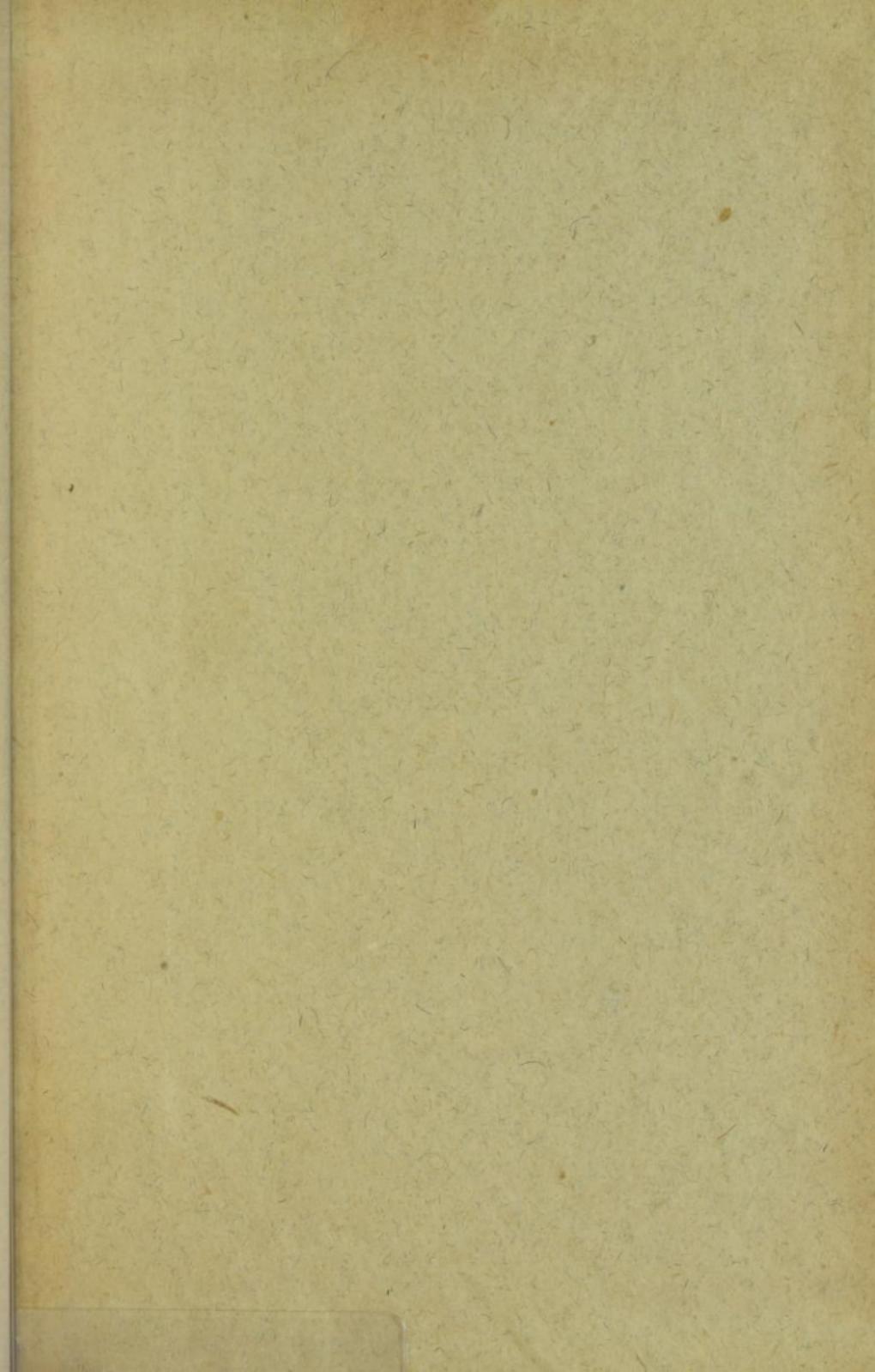
Disse bøker er de billigste illustrerte norske barnebøker.

Listen blir etterhaanden øket med fortællinger av Charles Dickens, Walter Scott, Henry Stanley, Swift, Beecher-Stowe, Rider Haggard m. fl.

BARNENES BOKSAMLING, KRISTIANIA.
TOLDBODGATEN 30.

Folkemønster.

T. Wældsen.